

Miljøgodkendelse af Svinebruget Almstrupvej 70, 6360 Tinglev

§ 12 og § 9

Lov nr. 1572 af 20.
december 2006 om
miljøgodkendelse mv. af
husdyrbrug med senere
ændringer

Godkendelsesdato:
16. december 2009

**Aabenraa Kommune
Teknik & Miljø
Miljø & Natur
Plantagevej 4, Bov
6330 Padborg
Tlf. 73 76 76 76**

Indholdsfortegnelse

Datablad	3
1 Resumé og samlet vurdering	5
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	5
1.2 Ikke teknisk resumé	5
1.3 Offentlighed	8
2 Generelle forhold	9
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget	9
2.2 Meddelelsespligt	10
2.3 Gyldighed	10
2.4 Retsbeskyttelse	10
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	10
2.6 Meddelelse af miljøgodkendelse	11
3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	13
3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.	13
3.2 Placering i landskabet	15
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift	19
4.1 Husdyrhold og staldindretning	19
4.2 Ventilation	21
4.3 Fodringsteknik	22
4.4 Opbevaring af ensilage	23
4.5 Energi- og vandforbrug	24
4.6 Spildevand, samt tag- og overfladevand	25
4.7 Affald	26
4.8 Olietanke	27
4.9 Driftsforstyrrelser og uheld	28
5 Gødningsproduktion og -håndtering	30
5.1 Gødningstyper og mængder	30
5.2 Flydende husdyrgødning	30
5.3 Teknikker til gødningshåndtering	32
5.4 Gylleseparering	33
5.4.1 Miljøgodkendelse af gyllesepareringsanlæg	33
5.4.2 VVM-screening af gyllesepareringsanlæg	36
5.5 Gyllekøling	39
5.6 Fast husdyrgødning og dybstrøelse/kompost	40
5.7 Anden organisk gødning	40
6 Forurening og gener fra husdyrbruget	41
6.1 Ammoniak og natur	41
6.2 Lugt	50
6.3 Fluer og skadedyr	51
6.4 Transport	52
6.5 Støj	54
6.6 Støv	56
6.7 Lys	56
7 Påvirkninger fra arealerne	57
7.1 Udbringningsarealerne	57
7.2 Beskyttet natur	57
7.3 Nitrat til overfladevand – vandløb, søer og kystvande	64
7.4 Nitrat til grundvand	66
7.5 Fosfor til vandløb, søer og kystvande	66
7.6 Natura 2000	68
7.7 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV)	72
8 Bedste tilgængelige teknik (BAT)	75
9 0-alternativet og andre alternativer	79
10 Husdyrbrugets ophør	80
11 Egenkontrol og dokumentation	81
12 Klagevejledning	82
13 Bilag	84

Datablad

Titel: Miljøgodkendelse af svinebruget "Almstrupgård" på Almstrupvej 70, 6360 Tinglev. Miljøgodkendelse meddelelser i medfør af § 12, stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer, samt dispensation efter § 9.

Miljøgodkendelse af gyllesepareringsanlægget er meddelt i henhold til § 33 i Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse, jf. LBK nr. 1757 af 22. december 2006 med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed med senere ændringer. Listepunkt K 213 Anlæg for oplagring, behandling eller oparbejdning af husdyrgødning, herunder husdyrgødningskomposteringsanlæg og biogasanlæg med en kapacitet for tilførsel af animalsk eller vegetabilsk affald, herunder husdyrgødning og slagteriaffald, på 30 tons pr. dag eller derover.

VVM-screening af etablering af gyllesepareringsanlægget i henhold til § 3 stk. 2 i BEK nr. 1335 af 6. december 2006 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning. Lov nr. 388 af 6. juni 1991 om planlægning, jf. LBK nr. 1027 af 20. oktober 2008 med senere ændringer.

Godkendelsesdato: 16. december 2009

Ansøger: Hans Kristian Rahn, Almstrupvej 70, 6360 Tinglev

Telefonnr.: 7464 3724

Mobilnummer: 2046 8299

E-mail: almstrupgaard@mail.dk

Ejer af ejendommen: Hans Kristian Rahn, Almstrupvej 70, 6360 Tinglev, 7464 3724

Kontaktperson: Hans Kristian Rahn, Almstrupvej 70, 6360 Tinglev, 7464 3724

Husdyrbrugets navn: Almstrupgård

Ejendomsnr.: 5800012015

Matr.nr. og ejerlav: Matr. 285 m.fl. Lovtrup, Uge

CVR nr.: 28190883

CVR/p nr.: 1011013747

CHRnr.: 87563

Biaktiviteter: Halmfyr, separationsanlæg

Andre ejendomme: Saksborgvej 22, 6360 Tinglev

Miljørådgiver: Lene Alnor, LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, 7436
5102, 2215 8211, lea@landbosyd.dk. Har fremsendt forslag til
miljøgodkendelse.

Tilsynsmyndighed: Aabenraa Kommune

Kvalitetssikring, miljø: Lene Kragh Møller

Sagsbehandler, natur: Tina Hjørne

Kvalitetssikring, natur: Torben Hansen

Sagsnr: 07/14104

Øvrige afgørelser: Tilladelser til gyllekøling

1 Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Hans Kristian Rahn har ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktionen på ejendommen "Almstrupgård" beliggende Almstrupvej 70, 6360 Tinglev, samt miljøgodkendelse og VVM-screening af gyllesepareringsanlæg.

Ansøgningen er indsendt til kommunen gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem. I ansøgningssystemet er der beregninger om bl.a. lugtgener, overholdelse af afstand og ammoniakbelastning, som hverken landmanden eller kommunen kan ændre.

Ansøgning med skema nr. 6351, version 9 er indsendt til Aabenraa Kommune den 9. december 2009 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk den 9. december 2009. Ansøgningen fremgår af bilag 1.

Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen i søer og smågrise og slagtesvin fra 117,55 DE og 31,83 DE i opdræt af køer til 389,48 DE i søer. Udvidelsen ønskes foretaget i to etaper. Husdyrbruget har ikke tidligere være miljøgodkendt.

Ansøger planlægger i forbindelse med etape 1 at opføre:

- En farestald på ca. 2.044 m² (ca. 28 m x 73 m) med gyllekøling
- En løbe-drægtighedsstald på ca. 1.820 m² (ca. 28 m x 65 m) med gyllekøling
- En gyllebeholder på 4.000 m³
- 2 fodersiloer, 16 tons, ca. 9 m høje

Ansøger planlægger i forbindelse med etape 2 at opføre:

- En farestald på ca. 1.512 m² (28 m x 54 m) med gyllekøling
- En løbe-drægtighedsstald på 3.220 m² (28 m x 115 m) med gyllekøling
- To gyllebeholdere på hver 4.000 m³
- Mobilt separationsanlæg og fibercontainer
- 4 fodersiloer, 16 tons, ca. 9 m høje

Bygge- og anlægsarbejdet til etape 1 forventes at starte i juli 2010 og afsluttes i juli 2011. Bygge- og anlægsarbejdet til etape 2 forventes at starte i begyndelsen af 2013 og forventes afsluttet i 4. kvartal 2014. Umiddelbart efter byggeriets afslutning indsættes der dyr i staldene.

1.2 Ikke teknisk resumé

Produktion og arealer

Svineproduktionen på Almstrupvej 70 udvider fra de nuværende 460 årssøer med 10.300 pattegrise til 7,2 kg og 300 grise fra 8,7-102 kg (eget opdræt af polte), samt 34 ammekøer, 7 småkalve, 15 opdræt (6-17 mdr.), 14 tyrekalve og 13 ungtyrer (6 mdr. - slagtning 440 Kg), svarende til 149,38 DE til:

Etape 1: 875 søer med pattegrise til 8,7 kg (15.400 stk.) svarende til 176,4 DE

Etape 2: 1.593 søer med pattegrise til 8,7 kg (46.196 stk.) svarende til 389,48 DE

Der afgives 24,75 DE svinegylle til andre bedrifter. Der hører i alt 197,10 ha udbringningsarealer til produktionen, heraf 32,2 ha udbringningsarealer i form af gylleaftaler.

Der er ikke udarbejdet § 16 godkendelser til gylleaftalearealerne. Alle udbringningsarealerne ligger indenfor 5 km af Tinglev.

Beliggenhed og planmæssige forhold

Der bliver etableret to farestalde på henholdsvis ca. 2.044 m² og 1.512 m² og to drægtighedsstalde på henholdsvis ca. 1.820 m² og 3.220 m², som placeres sydvest for det eksisterende produktionsanlæg. Byggestilen og byggemateriale bliver den samme stil

som eksisterende staldanlæg. Der bliver ligeledes etableret 3 gyllebeholdere på hver 4.000 m³ sydvest for ejendommen. Endelig bliver der opsat et mobilt separationsanlæg og en container til fiber og 6 siloer á 16 tons og med en højde på ca. 9 m.

Produktionsanlægget kommer til at ligge samlet. Gyllebeholderne på 4.000 m³ kommer til at ligge uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, men dog stadig tæt på anlægget. Efter gennemførelse af etape 2 bliver der ca. 60 m fra farestalden til den nordligste af gyllebeholdere.

I etape 1 tages den nuværende farestald, en del af den nuværende drægtighedsstald, poltestalden og kvægstalden ud af drift.

Farestaldene ønskes placeret ca. 12 m fra naboskel, da arealet til rådighed til de nye bygninger er begrænset. Der er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet.

Gyllebeholdere ønskes også placeret ca. 12 m fra naboskel. En placering 30 m fra skel vil bevirke, at gyllebeholderne placeres langt inde på marken, hvor det vil reducere mulighederne for dyrkning af den resterende del af marken. Derudover vil gyllebeholderne visuelt fremtræde mere markant i landskabet, hvis de placeres længere inde på marken. Der er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet.

Landskabelige værdier

Husdyrbruget er placeret i den sydvestlige udkant af landsbyen Almstrup. Landskabet omkring husdyrbruget er relativt fladt og et typisk intensivt landbrugslandskab, hvor der ikke er områder med værdifulde landskaber.

For at mindste det samlede anlægs visuelle indflydelse på det omkringliggende landskab stilles der krav om beplantning ved gyllebeholderen på 4.000 m³, samt ved farestaldene.

Lugt, støv og støj

Produktionen i de stalde, som ligger tættest på naboer, nedlægges i etape 1 og der etableres i stedet fare- og drægtighedsstalder længere væk fra naboerne, hvorfor denne ifølge beregningerne ikke medfører forøgede lugtgener for naboerne. Nærmeste nabo ligger ca. 150 m meter fra drægtighedsstalden. Alle lugtgenekriterier er overholdt. Der ligger ingen byzone, sommerhusområde eller lokalplans udpegede boligområder inden for 1.000 m fra produktionen.

Ved levering af foder kan der forekomme støv, men det vurderes, at det ikke giver gener udenfor husdyrbruget.

Der kan forekomme støj i forbindelse med indblæsning af foder i siloerne, samt ved transporter til og fra ejendommen. Desuden kommer der støj fra ventilationen.

Transport til og fra ejendommen

Udvidelsen af husdyrbruget vil bl.a. medføre, at antallet af transporter øges fra ca. 381 til 711 årligt efter gennemførelse af etape 2.

Transporterne foregår så vidt muligt ad de større landeveje. Kørsel gennem byer og landsbyer undgås så vidt muligt. Adgangen til ejendommen sker ad 3 forbindelsesveje til Almstrupvej. Hvis transporterne kommer fra vest anvendes Almstrupmarkvej, hvis transporterne kommer fra nord anvendes vejen gennem Uge og kommer transporterne vest/sydfra anvendes Almstrupvej fra syd.

Idet transporterne ikke kommer til at gå gennem et tættere bebygget område vurderes, at ændringen i antallet af transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Dele af det eksisterende anlæg ligger indenfor bufferzone 1 til en §7-mose sydøst for ejendommen. Alle bygninger vil efter udvidelsen ligge udenfor bufferzone 1. For at

overholde en merdeposition til mosen på maksimalt 0,7 kg N/ha/år (ingen husdyrbrug indenfor 1.000 m i bufferzone 2) anvendes gyllekøling i alle de nye bygninger med en effekt på 25 % og en drifttid på 8.760 timer og der foderkorrigeres hos søerne, så type 2 korrektionen bliver maksimalt 0,84. Korrektionsfaktoren angiver sammenhængen mellem foderforbruget, råproteinindholdet i foderet, antallet af fravænnede grise og fravænningsvægten.

Der ligger en mose, som er beskyttet efter § 7 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. indenfor en afstand af 1.000 m øst for anlægget, og det nærmeste Natura 2000 område EU-Fuglebeskyttelsesområdet Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose ligger ca. 1.300 m meter sydvest for anlægget.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvandet

Hvad angår fosfor viser beregningerne i ansøgningssystemet, at kravene til maksimalt fosforoverskud er overholdt. Hvilket ligeledes gør sig gældende for kravene til nitratudvaskning til overfladevand og grundvand. Udbringningsarealerne er placeret uden for områder, der er sårbare for nitratudvaskning. Efter udvidelsen er udvaskningen til overfladevand beregnet til 98,3 kg N/ha. Ingen af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde.

Som udgangspunkt anvendes separationsanlæg, hvor al gylle fra bedriften separeres. Ansøger vil dog til enhver tid forbeholde sig ret til at udskifte separationsanlægget med tilsvarende harmoniarealer, hvis dette er muligt. Eventuel udskiftning vil blive meddelt kommunen, så det er muligt at foretage en eventuel separat godkendelse af arealerne.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser mv. Det betyder, at udvidelsens virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

Det vurderes, at ansøger anvender BAT indenfor:

- Vand og energi, da der bl.a. anvendes vandtildeling med bideventiler, iblodsætning inden vask, lavenergi-lysstofrør og lavenergi-varmepærer.
- Foder, da der bl.a. anvendes foder med et råproteinindhold indenfor de vejledende BAT-niveauer.
- Management, da der bl.a. laves mark- og gødningsplan, beredskabsplan osv.
- Staldindretning, da der bl.a. anvendes delvis fast gulv og gyllekøling med genindvinding af varme
- Opbevaring af gødning, da der bl.a. anvendes gyllebeholdere som kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, beholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt og er overdækket med et naturligt flydelag
- Udbringning af gødning, da der bl.a. ikke køres på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, al gylle på vårsæd nedfældes og der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov.

Alternative løsninger

Ansøger har i ansøgningsfasen kigget på mulighederne for at etablere lugtrensingsanlæg på nogle af staldene. Da teknologien stadig er forholdsvis ny og ikke tilstrækkeligt gennemprøvet – og da ejendommen ikke har problemer med lugt eller ammoniak, har ansøger valgt ikke at etablere et sådant anlæg på nuværende tidspunkt. Grundet ejendommens gode placering i forhold til omgivelserne overvejer ansøgeren ikke at flytte produktionen ud fra det eksisterende anlæg. Nybyggeri bliver dog placeret længst væk fra naboer. Med hensyn til en udvidelse af dyreholdet, viser beregningerne i www.husdyrgodkendelse, at lugtgeneafstande og udvaskning er indenfor de accepterede grænser.

Vurdering

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives på stedet uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af husdyrbruget Almstrupvej 70, 6360 Tinglev.

1.3 Offentlighed

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret den 21. maj 2008 i Aabenraa Ugeavis for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Ansøgningsmaterialet og udkastet til miljøgodkendelse blev den 27. oktober 2009 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, som har anmodet herom, samt til de klageberettigede. Høringsberettigede er mærket med * i listen over klageberettigede i afsnit 12 Klagevejledning. Der var en frist på 6 uger til afgivelse af bemærkninger.

Den 7. december 2009 modtog Aabenraa Kommune bemærkninger fra Det økologiske Råd. Bemærkningerne er vedlagt som bilag 3.

Det økologiske Råd finder, at der ikke er stillet vilkår til kontrol af foderoptimeringen. I kap. 11 er der stillet vilkår om kontrol af foderoptimeringen.

Det påpeges at indtastning af smågrise er indtastet forkert. Indtastningen er i overensstemmelse med MST's FAQ nr. 55.

Det økologiske Råd har konstateret et højt fosforindhold i rågyllen. Dette er rettet i ansøgningen, som er indsendt igen og der er foretaget konsekvensrettelser i miljøgodkendelsen.

Desuden finder Det Økologiske Råd, at det bør oplyses, hvad der sker med fiberfraktionen hos Kemira. Aabenraa Kommune er tilsynsmyndighed på denne miljøgodkendelse og ikke hos Kemira.

Den 8. december 2009 modtog Aabenraa Kommune bemærkninger fra Dansk Ornitologisk Forening lokalafdeling Sønderjylland (DOF Sønderjylland). Bemærkningerne er vedlagt som bilag 4.

DOF Sønderjylland henviser til at ansøgers rådgiver har været sagsbehandler. Ansøgers rådgiver har skrevet et forslag til miljøgodkendelse. Det er Aabenraa Kommune, som er myndighed på godkendelsen, og der er foretaget en grundig gennemgang af forslaget til miljøgodkendelse af kommunen.

Der henvises til tidsfristen på 5 år. I henhold til § 33 i husdyrbrugloven kan der gives 5 år til planlagte udvidelser, samt hvis det er inden for en kortere tidshorisont jf. § 14 i husdyrbrugloven. Dette er tilfældet for denne miljøgodkendelse.

DOF Sønderjylland henviser til 4° sænkning af temperaturen i gyllen. Der er indsat et afsnit i afsnit 5.5.

Ansøgningen og udkastet er blevet ændret med hensyn til

- Mere tekst til afsnit 5.5 om gyllekøling
- Konsekvens rettet angående fosfor.

De meddelte miljøgodkendelser og VVM-afgørelse bliver offentlig annonceret i Aabenraa Ugeavis lørdag den 19. december 2009, og afgørelsen bliver fremsendt til klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, samt de myndigheder der har været inddraget i sagens behandling. Disse er listet i afsnit 12 Klagevejledning.

2 Generelle forhold

Husdyrbruget er større end 250 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af § 12, stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer. Hele virksomheden er godkendelsespligtig, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbruget.

Kommunen skal i forbindelse med udarbejdelse af en miljøgodkendelse vurdere om ændringen af dyreholdet kan give gener for naboer (lugt, støj, støv osv.), men også om ændringen giver en belastning på miljøet og naturen. Naturvurderingen omfatter ændringens påvirkninger af beskyttet natur i henhold til både husdyrbrugloven og naturbeskyttelsesloven, samt EU-habitat- og fuglebeskyttelsesområder. Desuden skal kommunen vurdere om diverse afstandskrav overholdes, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og kravet om BAT er opfyldt, samt sikre at uheld forebygges.

Bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug stiller krav om reduktion af ammoniakemissionen. Kravet afhænger af tidspunktet for indsendelse af ansøgning. Ansøgninger indsendt første gang i 2007 skal reducere ammoniakemissionen med 15 % i forhold til normtallet for bedste staldsystem i 2005/2006. For ansøgninger indsendt første gang i 2008 skal ammoniakemissionen reduceres med 20 %, og i 2009 skal ammoniakemissionen reduceres med 25 %.

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af det eksisterende husdyrbrug.

2.1 Beskrivelse af husdyrbruget

Redegørelse

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Almstrupvej 70, 6360 Tinglev med ejendoms nr. 5800012015. Ansøger ejer desuden Saksborgvej 22, 6360 Tinglev. Der er ikke teknisk og forureningsmæssigt samdrift mellem ejendommene.

Til husdyrbruget er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 87563, og virksomheden er desuden knyttet til CVR nr. 28190883.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, som fremgår af ansøgnings-skema nummer 6351, version 9, genereret den 9. december 2009 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk den 9. december 2009. Ansøgningen med tilhørende bilag, der bl.a. indeholder den miljøtekniske beskrivelse, er vedlagt som bilag 1.

Vilkår

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 6351, version 9, genereret den 9. december 2009 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
2. Ændringer i ejerforhold eller hvem der er ansvarlig for driften af husdyrbruget skal meddeles skriftligt til Aabenraa Kommune.
3. Vilkår der vedrører driften skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal vilkårene oversættes til et sprog, som de forstår.
4. En kopi af denne miljøgodkendelse skal til enhver tid være tilgængelig for driftspersonalet.

2.2 Meddelelesespligt

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser eller ændringer i dyreholdet, herunder staldanlæggene, gødningsopbevaringsanlæggene, harmoniarealerne og lignende, før ændringerne er godkendt af Aabenraa Kommune.

De anmeldte ændringer vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan udskiftes uden en ny miljøgodkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare end de godkendte arealer.

2.3 Gyldighed

Der gives 2 år til at udnytte etape 1 af godkendelsen og 5 år til at udnytte etape 2 af godkendelsen, efter den er meddelt. Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes.

Herefter gælder det, at hvis den meddelte miljøgodkendelse, ikke har været udnyttet helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

Afvigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, brand, sygdom i besætningen mv., betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Vilkår

5. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden hhv. 2 og 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være udnyttet 2 henholdsvis 5 år efter meddelelse af godkendelse.

2.4 Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen indtil 16. december 2017.

Aabenraa Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, hvis:

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved miljøgodkendelsens meddelelse.

Det samme er tilfældet, hvis:

- der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2017.

2.6 Meddelelse af miljøgodkendelse

Aabenraa Kommunes afdeling for Miljø & Natur meddeler miljøgodkendelse i henhold til § 12, stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer til udvidelse af husdyrbruget på Almstrupvej 70, 6360 Tinglev, samt dispensation efter § 9.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse i to etaper til en årlig produktion på:
Etape 1: 875 søer med pattegrise til 8,7 kg (15.400 stk.) svarende til 176,4 DE
Etape 2: 1.593 søer med pattegrise til 8,7 kg (46.196 stk.) svarende til 389,48 DE

Miljøgodkendelsen meddeles også til etape 1:

- En farestald på ca. 2.044 m² (ca. 28 m x 73 m) med gyllekøling
- En løbe-drægtighedsstald på ca. 1.820 m² (ca. 28 m x 65 m) med gyllekøling
- En gyllebeholder på 4.000 m³
- 2 fodersiloer, 16 tons, ca. 9 m høje

Miljøgodkendelsen meddeles også til etape 2:

- En farestald på ca. 1.512 m² (28 m x 54 m) med gyllekøling
- En løbe-drægtighedsstald på 3.220 m² (28 m x 115 m) med gyllekøling
- To gyllebeholdere på hver 4.000 m³
- Mobilt separationsanlæg og fibercontainer
- 4 fodersiloer, 16 tons, ca. 9 m høje

Det skal oplyses, at denne miljøgodkendelse ikke omfatter accept af anmeldt byggeri eller andre tilladelser/afgørelser efter anden lovgivning end efter husdyrbrugsloven.

Godkendelsen gælder samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Almstrupvej 70, 6360 Tinglev.

Aabenraa Kommunes afdeling for Miljø og Natur meddeler endvidere miljøgodkendelse i henhold til § 33 i Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse, jf. LBK nr. 1757 af 22. december 2006 med senere ændringer og BEK nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed med senere ændringer til etablering og drift af gyllesepareringsanlæg.

Miljøgodkendelsen meddeles:

- på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger,
- efter § 12, stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer
- dispensation efter § 9 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer og
- i henhold til nedenstående vilkår.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring af husdyrbruget, før ændringen er anmeldt og godkendt af Aabenraa Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.

Det er Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- overholder bekendtgørelsens fire beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat
- lever op til kravene om anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt, og
- heller ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer.
- efter listepunkt K 213, Anlæg for oplagring, behandling eller oparbejdning af husdyrgødning, herunder husdyrgødningskomposteringsanlæg og biogasanlæg

med en kapacitet for tilførsel af animalsk eller vegetabilsk affald, herunder husdyrgødning og slagteriaffald, på 30 tons pr. dag eller derover i BEK nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed med senere ændringer

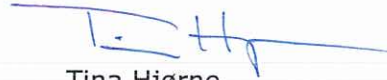
- ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier

Den 16. december 2009

Lene Kragh Møller
Miljøsagsbehandler
Teknik & Miljø
Miljø & Natur

Aabenraa Kommune
Plantagevej 4, 6330 Padborg
www.aabenraa.dk
Direkte 73 76 82 35
landbrug@aabenraa.dk

Tina Hjørne
Naturesagsbehandler
Teknik & Miljø
Miljø & Natur

Aabenraa Kommune
Plantagevej 4, 6330 Padborg
www.aabenraa.dk
Direkte 73 76 72 84
landbrug@aabenraa.dk

3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.

Redegørelse

Bedriften er lokaliseret i Aabenraa Kommune. Staldanlægget ligger i den sydvestlige udkant af landsbyen Almstrup nordøst for byen Tinglev. Der er ikke udarbejdet lokalplan for Almstrup.

Farestaldene ønskes placeret ca. 12 m fra naboskel, da arealet til rådighed til de nye bygninger er begrænset. Der er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet.

Gyllebeholdere ønskes også placeret ca. 12 m fra naboskel. En placering 30 m fra skel vil bevirke, at gyllebeholderne placeres langt inde på marken, hvor det vil reducere mulighederne for dyrkning af den resterende del af marken. Derudover vil gyllebeholderne visuelt fremtræde mere markant i landskabet, hvis de placeres længere inde på marken. Der er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet.

Afstandene er enten målt fra nærmeste stald/gyllebeholder eller fra det samlede staldanlæg som beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk efter gennemførelse af etape 2.

Husdyrbruget er beliggende i landzone.

Tabel 1 Afstande til kommuneplaner/lokalplaner. Afstanden er målt fra nærmeste stald/gyllebeholder

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone	1.000 m	Fra ny gyllebeholder 14 til Tinglev	50 m
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige sommerhusområde	Ca. 15,9 km	Fra eksisterende anlæg til område ved Kollund Østerskov	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål	1.740 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Boligområde Almstrupvej (plannr. 6.01a)	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	1.385 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Uge Hulvej, Rekreativt område (plannr. 6.02)	50 m
Nabobeboelse	155 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Almstrupvej 69	50 m

Afstandene til kommuneplaner/lokalplaner fremgår af bilag 1.4

Tabel 2 Afstandskrav. Afstandene er målt fra nærmeste stald/gyllebeholder

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Beboelse på samme ejendom	60 m	Fra Drægtighedsstald, bygning 2 til stuehuset	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	>> 25 m	Kendes ikke, men mere end 25 m	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	2.240 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Uge Vandværk	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	42 m	Indvinding af markvand på ejendommen fra DGU-boring nr. 168.1034	25 m
Vandløb	17 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til vandløb lige nord for anlægget	15 m
Dræn	>> 15 m	Kendes ikke, men mere end 15 m	15 m
Sø	330 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til nærmeste sø i Møgelose (øst-sydøst for anlægget)	15 m
Privat fælles vej/ offentlig vej	74 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Almstrupvej	15 m
Naboskel - bygninger	12 m	Fra nye farestalde til matr. 309 Loutrup, Uge mod syd.	30 m
Naboskel - gyllebeholdere	12 m	Fra nye gyllebeholdere til matr. 309 Loutrup, Uge mod syd.	30 m

Afstandene fremgår af bilag 1.3

Kirkeomgivelser

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for "Kirkebyggelinien".

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Kirkelandskaber".

Kystnærhedszonen

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg indenfor udpegningen "Kystnærhedszonen".

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering

Dele af anlægget mod N ligger indenfor eller grænser op til "Kl. II Middel risiko for okkerudledning".

Skovrejsningsområder

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen.

Fredede områder

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Fredede fortidsminder", Fredede områder og "Fredede områder forslag". Mark 4b grænser op til et Fredet fortidsminde og mark 18 grænser op til et Fredet område mod N.

Strandbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen.

Klitfredningslinie

Der er hverken bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen.

Skovbyggelinie

Den østlige del af anlægget ligger indenfor med bl.a. driftsbygningerne Farestald 01 og Kostalden. Følgende marker ved anlægget ligger helt indenfor: 11, 14, 15, 16 og 17, og delvis: 2, 8, 9, 12 og 13.1

Følgende marker V for Tinglev ligger helt indenfor: 4b, 4-1b, 5b og 6b. Markerne 1b, 3b og JN1 ligger delvis indenfor.

Sø- og åbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger og opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Sø- og åbeskyttelseslinier". Men mark 5b og 6b Vest for Tinglev ligger indenfor i forbindelse med Uge Bæk.

Kirkebeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for "Kirkebyggelinien".

Fortidsmindebeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Fredede fortidsminder". Men i mark 3b og 4b ligger en beskyttelseslinie, pga. fortidsmindet, der grænser op til mark 4b.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg, der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger". Der vil ikke blive ændret på digerne i forbindelse med driften af jorden.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at bygge- og beskyttelseslinierne er overholdt og stiller derfor ikke nogle vilkår, samt at der kan gives dispensation fra afstandskravene fra stalde og gyllebeholdere til naboskel.

Vilkår

6. Gyllebeholderne på 4.000 m³ skal opføres mindst 12 meter fra naboskel mod vest.
7. Farestaldene skal opføres mindst 12 meter fra naboskel mod syd.

3.2 Placering i landskabet

Redegørelse

Bedriften er lokaliseret i Aabenraa Kommune. Staldanlægget ligger i den sydvestlige udkant af landsbyen Almstrup nordøst for byen Tinglev.

Bedriftens ejede og forpagtede arealer samt gylleaftalearealer ligger dels omkring Almstrup og lidt vest og syd herfor, dels omkring ejendommen Saksborgvej 22 på den vestlige side af Tinglev.

Landskabet omkring ejendommen er relativt fladt og et typisk intensivt landbrugslandskab med ret få naturelementer. Farestaldene og drægtighedsstaldene etableres i forbindelse med det eksisterende anlæg. Gyllebeholderne placeres ca. 200 m sydvest for det eksisterende bebyggelsesareal. Når begge etaper er gennemført bliver der ca. 60 m fra farestalden til den nærmeste af gyllebeholderne på 4.000 m³.

Der er ikke andre ejendomme med husdyrproduktion indenfor 300 m. Nærmeste ejendom med husdyrproduktion på mere end 75 DE er Bjerndrupvej 45 (ca. 1 km sydvest for staldanlægget).

Landskabelige værdier

Tabel 3 Materialevalg

Bygningnr. i ( ) er fra husdyrgodkendelse.dk	Grundplan	Bygningshøjde	Taghældning	Bygningsmaterialer/ farver	Anvendelse	
1 (1.1.1)	Stald	740 m ²	5,1 m	20°	Gule mursten og gråt eternittag	Nu: farestald Efter etape 1: Ingen dyr
2 (1.1.2)	Stald	616 m ²	6,2 m	15°	Søstenselementer med gul cement og gråt eternittag. Gavle med lysegrå stålplader.	Nu: drægtighedsstald Efter: drægtighedsstald
3 (1.1.3)	Stald	2.044 m ²	6,5 m	15°	Søstenselementer med gul cement og gråt eternittag. Gavle med lysegrå stålplader.	Etape 1: Ny farestald
4 (1.1.4)	Stald	1.820 m ²	6,2 m	15°	Søstenselementer med gul cement og gråt eternittag. Gavle med lysegrå stålplader.	Etape 1: Ny drægtighedsstald
5 (1.1.5)	Stald	564 m ²	4,8 m	20°	Gule mursten og gråt eternittag	Nu: Polte Efter etape 1: Ingen dyr
6 (1.1.6)	Stald	3.220 m ²	6,2 m	15°	Søstenselementer med gul cement og gråt eternittag. Gavle med lysegrå stålplader.	Etape 2: Ny drægtighedsstald
7 (1.1.7)	Stald	1.512 m ²	6,5 m	15°	Søstenselementer med gul cement og gråt eternittag. Gavle med lysegrå stålplader.	Etape 2: Ny farestald
8 (1.1.8)	Stald	440 m ²	5,1 m	20°	Hvide gasbetonelementer, gråt eternittag	Nu: kvæg Efter etape 1: Halmopbevaring
9 (1.1.9)	Stald	336 m ²	6,2 m	15°	Søstenselementer med gul cement og gråt eternittag. Gavle med lysegrå stålplader.	Nu:Løbe- /drægtighedsstald Efter etape 1: Udlevering
10	Stuehus	160 m ²	6,5 m	45°	Røde mursten, sort glasseret tegltag	Beboelse
11	Foderlade	80 m ²	5,1 m	20°	Grønne stålplader, Koksgrå stålpladetag	Foderopbevaring
12 (1.1.10)	Gyllebeholder	375 m ²	4 m	-	Grå betonelementer	Nu: Gødningsopbevaring Efter etape 1: Tages ud af drift
13 (1.1.11)	Gyllebeholder	500 m ²	4 m	-	Grå betonelementer	Nu: Gødningsopbevaring Efter etape 2: Fortank til separationsanlæg
14 (1.1.12)	Ny gyllebeholder	800 m ²	5 m	-	Grå betonelementer	Etape 1: Gødningsopbevaring
15 (1.1.13)	Ny gyllebeholder	800 m ²	5 m	-	Grå betonelementer	Etape 2: Gødningsopbevaring
16 (1.1.14)	Ny gyllebeholder	800 m ²	5 m	-	Grå betonelementer	Etape 2: Gødningsopbevaring
17	Lade	560 m ²	5 m	20°	Røde mursten, mørkt	Opbevaring -

					træ, gråt eternittag	kemikalie-opbevaring
18	Maskinhus	500 m ²	7,5 m	20°	Grønne stålplader, lyst eternittag	Opbevaring af maskiner

Grundplan og bygningshøjde er uændret med mindre andet er nævnt.

På nuværende tidspunkt er der desuden fire fodersiloer, hvoraf 1 er på 12 tons (ca. 7 m høj) og resten er på 16 tons (ca. 9 m høje) på betonplatforme. To af siloerne er grønne og to siloer er gråhvide.

Det opsættes endvidere i etape 1 to gråhvide siloer og i etape 2 yderligere 4 gråhvide siloer á 16 tons (ca. 9 m høje).

Områder med landskabelig værdi

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde kystlandskaber".

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde landskaber".

Uforstyrrede landskaber

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Uforstyrrede landskaber".

Kulturhistoriske værdier og bevaringsværdige landsbyer

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde kulturmiljøer". Men drægtighedsstald 08 og farestald 03 grænser op til. Følgende marker ved anlægget ligger helt indenfor udpegningen: 5.0, 7, 15 og 27, og følgende ligger delvis indenfor: 4, 5, 8, 9, 10, 16, 17, 18 og AJ2.

Naturmæssige værdier

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser

Der er ingen bygninger og arealer inden for udpegningerne. Ved anlægget ligger markerne 5.0, 18 og 27 helt indenfor "Område med naturinteresser" og markerne 2, 4, 5, 15 og AJ2 ligger delvis indenfor.

Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug

Der er ca. 300 m til det nærmeste udpegede § 7 areal Ø for anlægget. Det er en beskyttet mose (Møgelmose).

Natura 2000

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 960 m SV for de nye gyllebeholdere. Området er et Natura 2000 Fuglebeskyttelsesområde – Tinglev sø og mose m.fl. – Mark 18 ligger helt indenfor.

Der er ca. 5,5 km til nærmeste EF habitatområde ØNØ for anlægget – Hostrup sø m.fl. Det er ikke relevant med nærmeste marine, da anlægget ligger helt inde i landet.

Beskyttede naturarealer (§ 3)

Der er ingen bygninger inden for udpegningen.

Der er ca. 10 m til nærmeste beskyttede vandløb mod N målt fra drægtighedstald 02. Følgende arealer grænser op til udpegningen "Beskyttede Vandløb": 6b V for Tinglev, 2, 5, 5.0, 7, 15, 16, 18 og 27 ved anlægget og b og 20 SØ for Tinglev. – Der løber et beskyttet vandløb igennem mark 17.

Følgende arealer ligger helt inden for udpegningen: "Beskyttede enge": 6b, 16 og en del af mark 18. Følgende grænser op til beskyttet eng: 1, 5b, 15, 17 og AJ2.

Mark 3 og 24 grænser op til en beskyttet sø og følgende marker grænser op til beskyttet mose: 14, 18, 23, 24, 25 og 26.

Geologiske værdier

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Skovrejsning uønsket pga. geologiske forhold".

Rekreative værdier

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Fritidsområder", "Eksisterende sommerhusområder", "Nye sommerhusområder", "Arealudlæg til ferie-fritidsformål", "Planlagte arealer til ferie-fritidsformål" eller "Planlagte arealer til byformål".

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at staldene og gyllebeholderne placeres i landskabet med hensyn til de landskabelige værdier.

Vilkår

8. Fare- og drægtighedsstaldene skal opføres med søstenselementer i jordfarve og gråt eternittag. Gavlene skal være med lysegrå stålplader. Materialerne skal være i ikke-reflekterende materialer og jordfarvet.
9. Siloerne må maksimalt 9 meter høje og være gråhvide.
10. På syd-, øst- og vestsiden af mark 10 (med de nye gyllebeholdere) skal der være en stedse vedligeholdt beplantning, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende effektiv afskærmning. Beplantningen skal bestå af mindst tre rækker træer, og være plantet senest den første plantesæson efter hver enkelt farestald er etableret.

4 Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.1 Husdyrhold og staldindretning

Redegørelse

Svineproduktionen på Almstrupvej 70 udvider fra de nuværende 460 årssøer med 10.300 pattegrise til 7,2 kg og 300 grise fra 8,7-102 kg (eget opdræt af polte), samt 34 ammekøer, 7 småkalve, 15 opdræt (6-17 mdr.), 14 tyrekalve og 13 ungtyrer (6 mdr. – slagting 440 Kg), svarende til 149,38 DE til:

Etape 1: 875 søer med pattegrise til 8,7 kg (15.400 stk.) svarende til 176,4 DE

Etape 2: 1.593 søer med pattegrise til 8,7 kg (46.196 stk.) svarende til 389,48 DE

Ansøger planlægger i forbindelse med etape 1 at opføre:

- En farestald på ca. 2.044 m² (ca. 28 m x 73 m) med gyllekøling
- En løbe-drægtighedsstald på ca. 1.820 m² (ca. 28 m x 65 m) med gyllekøling
- En gyllebeholder på 4.000 m³
- 2 fodersiloer, 16 tons, ca. 9 m høje

Ansøger planlægger i forbindelse med etape 2 at opføre:

- En farestald på ca. 1.512 m² (28 m x 54 m) med gyllekøling
- En løbe-drægtighedsstald på 3.220 m² (28 m x 115 m) med gyllekøling
- To gyllebeholdere på hver 4.000 m³
- Mobilt separationsanlæg og fibercontainer
- 4 fodersiloer, 16 tons, ca. 9 m høje

Efter gennemførelse af etape 1 vil en farestald og stalden til smågrise og slagtesvin (polte) blive taget ud af drift. Ligeledes vil kvægstalden blive taget ud af drift. En del af den nuværende drægtighedsstald vil også blive nedlagt og fremadrettet kun blive anvendt til udleveringsrum. Herefter vil der kun være stalde til søer på ejendommen. Farestaldene består af flere sektioner, som fyldes og tømmes enkeltvis. Indsættelse i drægtighedsstaldene foregår kontinuerligt.

Farestalde etableres med delvis fast gulv og med gyllekummer på ca. 40 cm. Der udsluses gylle ca. hver 2. uge eller i forbindelse med vask af sektionerne. Løbe-drægtighedsstaldene er/bliver også etableret med delvis fast gulv.

Der etableres gyllekøling i alle de nye stalde. Der er tale om et KH-Nordtherm-system med en effekt på 25 % og en drifttid på 100 %. Varmen genbruges til opvarmning af staldene og beboelsen.

Der er overbrusning/iblødsætning i den eksisterende drægtighedsstald. Der vil også blive etableret overbrusning/iblødsætning i de nye drægtighedsstalde.

BAT Staldteknologi

Stald 1 (1.1.1): Nuværende farestald. Tages ud af drift. BAT beskrives derfor ikke.

Stald 2 (1.1.2): Eksisterende drægtighedsstald med delvis spaltegulv og elektronisk sofodring. Stalden ændres ikke ved udvidelsen. Stalden er bygget i 2000 og forventes at skulle renoveres om ca. 10 år. Den forventede renovering ligger inde i revurderingsperioden, og det vil derfor blive vurderet til den tid, hvordan stalden skal indrettes, for til den tid at leve op til BAT.

Stald 3 (1.1.3): Ny farestald med delvis spaltegulv og gyllekøling. Smågrisene går sammen med søerne, men med adgang til toklimasystem. Det tilgodeser pattegrisene idet fast gulv er mere skånsomt end fuldspaltegulv. Delvis spaltegulv giver desuden mulighed for anvendelse af strøelse. Delvis spaltegulv er BAT. Som yderligere virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampningen bliver der installeret gyllekøling i

alle gyllekanaler. Gyllekøling i svinestalde er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sv.St.01. Gyllekøling er BAT.

Stald 4 (1.1.4): Ny løbe-/drægtighedsstald med delvis spaltegulv og gyllekøling. Delvis spaltegulve er BAT. Som yderligere virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampningen bliver der installeret gyllekøling i alle gyllekanaler. Gyllekøling i svinestalde er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sv.St.01. Gyllekøling er BAT.

Stald 5 (1.1.5): Eksisterende poltestald. Tages ud af drift. BAT beskrives derfor ikke.

Stald 6 (1.1.6): Ny løbe-/drægtighedsstald med delvis spaltegulv og gyllekøling. Delvis spaltegulve er BAT. Som yderligere virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampningen bliver der installeret gyllekøling i alle gyllekanaler. Gyllekøling i svinestalde er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sv.St.01. Gyllekøling er BAT.

Stald 7 (1.1.7): Ny farestald med delvis spaltegulv og gyllekøling. Smågrisene går sammen med søerne, men med adgang til toklimasystem. Det tilgodeser pattegrisene idet fast gulv er mere skånsomt end fuldspaltegulv. Delvis spaltegulv giver desuden mulighed for anvendelse af strøelse. Delvis spaltegulv er BAT. Som yderligere virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampningen bliver der installeret gyllekøling i alle gyllekanaler. Gyllekøling i svinestalde er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sv.St.01. Gyllekøling er BAT.

Stald 8 (1.1.8): Nuværende kvægstald. Tages ud af drift. BAT beskrives derfor ikke.

Stald 9 (1.1.9): Nuværende løbe-/drægtighedsstald. Tages ud af drift og vil kun blive anvendt til udlevering af dyr. BAT beskrives derfor ikke.

Fravalg af BAT inden for staldteknologi:

Der foreligger følgende BAT-blade fra Miljøstyrelsen:

Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sl.St.01:v1.05-09 omkring Gylleforsuring: Gylleforsuring er svær at få til at fungere i svinestalde pga. af staldenes mange sektioneringer. Det er svært og meget kompliceret at få gyllen til at cirkulere effektivt rundt under hver staldsektion, hvilket er nødvendigt, for at få gylleforsuring til at fungere rigtigt. Energiforbruget ved drift af et forsøringsanlæg er opgjort til min. 20.000 kWt, hvilket vurderes ikke at være proportionalt i forhold til miljøgevinsten. Derudover er der en forøget risiko for lugtgener ved forsuring. Det ville kræve en investering på ca. 1.150.000 kr. og årlige driftsomkostninger på ca. 90.000 kr. at etablere et sådant anlæg. Dette vurderes at være uproportionalt set ud fra både et driftsøkonomisk og miljøøkonomisk perspektiv. Ansøger har derfor fravalgt denne teknologi.

Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sl.St.02:v2 05-09 omkring Luftvasker med syre i slagtesvinestalde: Det fremgår af BAT-bladet blandt andet, at danske undersøgelser har vist, at tilstopning af filtret forekommer mere eller mindre hyppigt. Tilstopning er kritisk, da det påvirker renseseffekten, energiforbruget og øger risikoen for driftsproblemer i stalden i form af bl.a. dårligt indeklima og forringet dyrevelfærd, og at teknikken er forbundet med øgede investeringer og driftsomkostninger i f.t. referencesystemet. Det ville kræve en investering på ca. 800.000 kr. og årlige driftsomkostninger på ca. 105.000 kr. at etablere et sådant anlæg. Der er således ikke proportionalitet i at kræve, at der etableres et anlæg til luftvaskning. Ansøger har derfor fravalgt teknikken.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at dyreholdet og indretningen af staldene overholder gældende krav. Desuden vurderer Aabenraa Kommune, at det eksisterende staldsystem kan forsætte indtil det skal renoveres, og at der både i det eksisterende og i det nye anlæg anvendes BAT indenfor staldindretning.

Vilkår

11. Dyreholdets omfang og sammensætning samt fordeling i de enkelte staldafsnit må ikke overstige/ændres i forhold til nedenstående tabel, dog med mulighed for fleksibilitet som angivet i vilkår 15.
Dyreenhedsomregningsfaktoren fremgår af bilag 1 til bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Stald nr.	Dyrehold	Staldsystem (gulvsystem og udmugnings-system)	Vægt/ald er	Stipladser (antal individer)	DE
2	Søer, drægtighedsstald	Delvis spaltegulv m. gylle (træk og slip)	-	193 løsgående	43,98
3	Søer, farestald	Delvis spaltegulv m. gylle (træk og slip)	-	261 søer 26.590 pattegrise	74,82
4	Søer, løbe-drægtighedsstald	Delvis spaltegulv m. gylle (træk og slip)	-	205 løsgående 268 individuel opstaldning.	107,68
6	Søer, løbe-drægtighedsstald	Delvis spaltegulv m. gylle (træk og slip)	-	287 løsgående 187 individuel opstaldning.	107,84
7	Søer, farestald	Delvis spaltegulv m. gylle (træk og slip)	-	192 søer 19.606 pattegrise	55,15

12. Bedriften skal underrette Aabenraa Kommune:
- om besætningens størrelse 2 år efter miljøgodkendelsen er meddelt og
- når besætningen er nået op på 176,4 DE
13. Bedriften skal underrette Aabenraa Kommune:
- om besætningens størrelse 5 år efter miljøgodkendelsen er meddelt og
- når besætningen er nået op på 389,48 DE
14. Den samlede årlige produktion må ikke overstige 389,48 DE.
Afgangsvægten af pattegrisene kan variere med ± 1.5 kg, så længe det maksimale antal DE ikke overstiges.
15. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at stier holdes tørre, samt at staldanlæg, foderanordninger og omgivelser holdes rene.
16. Det skal sikres, at spalter etc. kontinuerligt er funktionsdygtige således at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gødningskanalerne.
17. Efter gennemførelse af etape 1 må der ikke længere være husdyrhold i bygningerne 1, 5, 8 og 9.
18. Stald 3, 4, 6 og 7 skal indrettes med delvis spaltegulv.
19. Der skal installeres gyllekøling i stald 3, 4, 6 og 7, se endvidere afsnit 5.5.

4.2 Ventilation

Redegørelse

Den eksisterende farestald er forsynet med et ligetryksanlæg, hvor luften både suges ind og blæses ud mekanisk. Dette er en forholdsvis energitung ventilationsform. Efter udvidelsen vil denne stald blive nedlagt og ventilationssystemet i de nye bygninger og i den eksisterende drægtighedsstald vil være undertryksventilation med vægventiler, hvor der kun anvendes energi til at suge luften ud af staldene.

Tabel 5 Ventilation efter gennemførelse af etape 2

Stald nr.	Ventilationstype	Maksimal ventilation i m ³ /h	Antal afkast (udsugninger)	Højde over tagryg i m
2 Drægtighedsstald	Undertryk m. vægventiler	42.000	3	1
3 Farestald	Undertryk m. vægventiler, Multistep	116.000	10	1
4 Drægtighedsstald	Undertryk m. vægventiler, Multistep	52.000	4	1
6 Drægtighedsstald	Undertryk m. vægventiler, Multistep	70.000	6	1
7 Farestald	Undertryk m. vægventiler, Multistep	86.000	6	1

Placeringen af ventilatorerne fremgår af bilag 1.5. Den præcise placering bliver i kip.

Ventilationen i de nye fare- og drægtighedsstalder etableres med strømbesparende MultiStep-styring, som er et temperaturreguleret styringsystem, som sikrer at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i stalderne og el-forbruget.

Ventilationsanlægget er fuldautomatisk reguleret, og der er installeret alarm i tilfælde af for eksempel strømsvigt. Ventilationsanlægget i farestalderne vaskes efter hvert hold søer mens ventilationsanlægget i de øvrige stalder vaskes efter behov, dog minimum én gang årligt.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der foretages en effektiv drift, tilsyn og rengøring af ventilationssystemerne.

Vilkår

20. Ventilatorer skal serviceres og renholdes med de for det konkrete anlægs vejledning intervaller og specifikationer med henblik på driftssikkerhed
21. Ventilationsystemerne må ikke medføre, at der opstår væsentlige lugt-, støj- eller støvgener for naboerne.

4.3 Fodringsteknik

Redegørelse

Der fodres med indkøbt færdigblandet tørfoder i hele staldanlægget. Foderet er optimeret med hensyn til næringsindhold, mineraler m.v. i forhold til dyrenes behov. Foderet blæses over i udendørs glasfibersiloer (3 à 16 tons og 1 à 12 tons) og snegles ind i stalderne. I forbindelse med etape 1 kommer der to 16 tons siloer ekstra, og i forbindelse med etape 2 kommer der yderligere fire siloer på 16 tons.

Der anvendes ca. 1.400 foderenheder (FE) til hver so. Der anvendes både en drægtighedsblanding og en diegivningsblanding. Der anvendes færdigfoder (tørfoder).

For at overholde en maksimal merdeposition til det nærmeste § 7 område anvendes foderkorrektion hos søerne. Foderkorrektionen bliver maksimalt 0,84.

Halm til halmfyret opbevares i markstak (indtil halmfyret fjernes) og halm til rodemateriale til søerne opbevares i laden.

BAT foder

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normtal.

Der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF). Foderet er tilsat fytase.

Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
So	Drægtighed	13-15	0,43-0,51
	Diegivning	16-17	0,57-0,65

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

Der gennemføres fasefodring af søerne, så søer i forskellige stadier (cyklus) kan tildeles forskellige foderblandinger. I denne produktion kan der udfodres 2 forskellige blandinger, en drægtighedsblanding og en diegivningsblanding. Dette sikrer, at søerne tildeles et foder, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres størrelse og behov. Herved er der mulighed for en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer, hvorved mængden af uudnyttede næringsstoffer mindskes. På baggrund af dette sikres det, at mængden af ammoniak og udskilt kvælstof og fosfor i gødning og urin holdes på så lavt niveau som muligt. Pattegrisene tildeles lidt smågrisefoder i den sidste periode hos soen.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne. På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor foder.

Vilkår

22. Foderet skal være tilsat fytase.

23. Ud fra følgende formel skal foderkorrektionen for søer være højst 0,84:
$$\left(\left(\text{FEso pr. årssø} \times \text{g råprotein pr. FEso} / 6250 \right) - 1,50 - \left(\text{antal frav. Pr. årssø} \times \text{frav. vægt} \times 0,024 \text{ kg N pr. kg tilvækst} \right) \right) / 27,2$$

Ansøger har i ansøgningen oplyst, at foderet indeholder 132 g råprotein pr. FE (virkemiddel). Derudover anvendes faste normal for 2005/2006 på 1442 FE pr. årssø jf. Plantedirektoratets "vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2005-2006".

Krav om beregning af foderkorrektion gælder for søer i staldsystemet "forestald, kassestier, delvis spaltegulv" og i staldsystemerne "løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv" og "løbe- drægtighedsstald, individuel opstaldning, delvis spaltegulv".

Krav om dokumentation fremgå af afsnit 11.

4.4 Opbevaring af ensilage

Redegørelse

Der forefindes ingen ensilage på ejendommen.

Vilkår

24. Der må ikke opbevares ensilage på husdyrbruget.

4.5 Energi- og vandforbrug

Redegørelse

Elektricitet anvendes til bl.a. ventilation, gyllepumpning, belysning og fodring. Det forventes, at gyllekølingen i de nye stalde vil kunne forsyne hele anlægget og stuehuset med varme. Halmfyret nedlægges derfor. I staldene installeres der lavenergi-lysstofrør og lavenergi-varmepærer. Ventilationssystemet er et lavenergi-multistep ventilation. Der er automatiseret tænd og sluk af lys i alle servicerum og gange. Lyset i staldene er slukket fra kl. 21.00 til 7.00.

Tabel 6 Energiforbrug efter gennemførelse af etape 2

Type	Forbrug før	Forbrug efter
El	110.000 kWh	190.000 kWh
Dieselolie til markbrug	Ca. 7.900 L	Ca. 7.900 L
El til separation	0	Ca. 7.000 kWh
Halm til opvarmning	300 stk. rundballer	0

Ejendommen forsynes med vand fra Tinglev vandværk. Der anvendes vand til drikkevand, vask af transportvogn og rengøring af stalde, separation, markvanding og til sprøjtning.

Tabel 7 Vandforbrug efter gennemførelse af etape 2

Type	Forbrug før	Forbrug efter
Drikkevand	2.249 m ³	8.802 m ³
Vask i stald, overbrusning mv.	156 m ³	612 m ³
Rengøring af maskiner	2 m ³	2 m ³
Vand til separation	-	210 m ³
Sprøjtning	40 m ³	40 m ³
Markvanding	15.200 m ³	15.200 m ³

Vandindvindingsanlæg fremgår af bilag 1.3

BAT - Forbrug af energi og vand

For at spare på energien installeres der lavenergi-lysstofrør og lavenergi-varmepærer. I forbindelse med udvidelsen etableres der gyllekøling. Varmen skal bruges i både stalde og stuehus.

Der foretages årlig rengøring af det mekaniske ventilationssystem, og der er valgt multistep ventilation samt lavenergiventilator for at reducere energiforbruget. Der er automatiseret tænd og sluk af lys i alle servicerum og gange.

Vandbesparelse opnås med vandtildeling med bideventiler (minimerer spild) samt vask af stalde og maskiner vha. højtryksrensere. Desuden anvendes overbrusningsanlægget til iblødsætning af stalde, hvilket nedsætter det efterfølgende vandforbrug til rengøring. Der

opsættes også vandalarm, således at vandspild minimeres ved utætheder eller brud på rør og slanger.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget har forholdt sig til mulighederne for at reducere energi- og vandforbruget og anvender BAT indenfor energi- og vandforbrug.

Vilkår

25. Farestaldene skal rengøres og desinficeres efter hvert hold søer, samtidig kontrolleres spalternes funktionsdygtighed.
26. Vask af stalde skal foregå med højtryksrensere.
27. Det skal sikres blandt andet ved overbrusning, at de drægtige søer afsætter gødning på spaltealet og ikke på det drænede og faste areal
28. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således, at unødvendigt spild undgås i videst muligt omfang.
29. Der skal etableres et cirkulært fredningsbælte med en radius på 5 meter omkring alle boringer. Indenfor fredningsbæltet må der ikke gødes, bruges eller opblandes bekæmpelsesmidler, gifte eller andre stoffer, der kan forurene grundvandet, ligesom opbevaring af gødning, bekæmpelsesmidler m.v., herunder tom emballage, ikke er tilladt.

4.6 Spildevand, samt tag- og overfladevand

Redegørelse

Spildevand fra driftsbygningerne ledes til gyllebeholderne og består af:

- vaskevand
- vand fra overbrusningsanlæg
- drikkevandsspild

Tagvand fra maskinhuset løber i Almstrup Bæk. Øvrig tagvand løber i faskiner. Tagvand fra de nye bygninger løber ligeledes i faskiner.

Rengøring af marksprøjte og øvrige markmaskiner foretages på vaskeplads.

Tabel 8 Spildevand efter gennemførelse af etape 2

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter etape 2	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	186 m ³	714 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Overbrusning	0 m ³	202 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Vaskevand fra vaskepladser	5 m ³	5 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand - beboelse	Ca. 200 m ³	Ca. 200 m ³	Septiktank, tømmes 2 gange årligt.	Bundfældning
Sanitært spildevand - stald	-	Ca. 50 m ³	Opsamlingskølle - tømmes 2 gange årligt af slamsuger	Ingen
Regnvand tilledt gyllebeholder fra vaskeplads	120 m ³	120 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Spildevand fra separation	-	210 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Tagvand - maskinhus	350 m ³	350 m ³	Almstrup bæk	Ingen
Tagvand - til faskiner og overfladevand	2.100 m ³	7.220 m ³	Faskiner	Ingen

Afløbsforholdene fremgår af bilag 1.7 og spildevandsanlæggene fremgår af bilag 1.6.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer sammen med nedenstående vilkår, at spildevandshåndteringen ikke vil medføre forringelser for miljøet.

Vilkår

30. Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, samt sprøjt, skal foregå på støbt tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder/gyllebeholder. Udbringning skal ske efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.
31. Vaskevand fra rensning af staldene skal ledes til gyllebeholdere.

4.7 Affald

Redegørelse

Affald skal opbevares og bortskaffes efter Aabenraa kommunes regulativer.

Der skal i henhold til gældende regler ske registrering af affald på stamkort. Reglerne findes i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 619 af 27. juni 2000 om affald. Stamkortet er det format som affaldsproducenten skal kunne videregive sine oplysninger om egen affaldsproduktion på. Registreringen skal indeholde oplysninger om fraktion, art, mængde og sammensætning af det producerede affald, herunder muligheder for yderligere sortering, samt indhold af visse miljøbelastende stoffer.

Der er udarbejdet en oversigt over affaldshåndteringen, både almindeligt affald og farligt affald. Oversigten ses nedenstående.

Tabel 9 Affald efter gennemførelse af etape 2

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalie-affald:						
Spildolie*	Mekaniker	Mekaniker	Ukendt	Kendes ikke	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre *	Mekaniker	Mekaniker	Ukendt	Kendes ikke	16.01.07	06.05
Blyakkumulato- rer*	Mekaniker	Mekaniker	Ukendt	Kendes ikke	16.06.01	05.99
Rester af bekæmpelses midler	Opvarmet, aflåst rum (fyrrum)	-	-	Bruges op	20.01.19	05.12
Spraydåser	Samles i stalden	Egen transport	Kobro	4 sække	15.01.10	23.00
Medicinrester	Dyrlægen tager med	Dyrlægen	Ukendt	Kendes ikke	18.02.08	05.13
Kanyler i særlig beholder	Kanyleboks	Egen transport	Kobro	1 boks	18.02.02	66.00
Batterier – alle typer	Kasse i maskinhuset	Egen transport	Kobro	1 kg	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container i maskinhus	Harm Mammen A/S (dag- renovation)	Ukendt	Små mængder	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container i maskinhus	Harm Mammen A/S (dag- renovation)	Ukendt	Små mængder	15.01.02	52.00

Lysstofrør og elsparepærer	Kasse i teknikrum	Egen transport	Kobro	40 stk	20.01.21	79.00
Overdækningsplast + tomme sække af plast	I maskinhuset (genbruges om muligt)	Egen transport	Kobro	500 kg	15.01.02	52.00
Jern og metal	Ved bygning 8 (småting i tønde i maskinhus)	Autoriseret skrothandler	Ukendt	1-2 tons/år	02.01.10	56.20
Tomme medicinglas	Dagrenovation	Harm Mammen A/S	Ukendt	Kendes ikke	15..01.07	51.00
Paller	Maskinhuset, bygning 18	Retur til foderstof	Foderstof	26 om året	15.01.03	62.00

*Traktorer får skiftet olie osv. hos mekanikeren, så der forefindes derfor ikke affald i form af spildolie og olie- og brændstoffiltre på ejendommen.

Fiberdelen fra gylleseparationen opbevares i en lukket container og afhentes af en vognmand ca. hver 14. dag.

Polymer og eventuelle fædningsmidler til separationsanlægget opbevares i kemikalierummet, bygning 17. Kemikalierummet er aflåst og sænket 1 m under terræn og uden afløb. Tom emballage skylles og kommer i dagrenovationen eller returneres til forhandler.

Døde små- og pattegrise opbevares i kølecontainer, mens søer opbevares under kadaverkap. De døde dyr opbevares på skyggefuld, fast betonplads ved vaskeplads med fald mod afløb til fortank (se bygningsoversigt for placering). Der er ingen naboer, som kan se pladsen fra deres ejendom, og pladsen kan heller ikke ses fra offentlig vej. Der foreligger fast aftale hver onsdag, og derudover afhenter DAKA efter aftale. Dyr til afhentning tilmeldes pr. telefon. Der leveres på nuværende tidspunkt ca. 26 søer om året og ca. ½ container døde pattegrise om ugen.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaringen og bortskaffelsen ikke vil medføre gener for miljøet med følgende vilkår

Vilkår

32. Husdyrbrugets medicinaffald, veterinært affald mv. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende.
33. Der må ikke opbevares spildolie, olie- og brændstoffiltre på husdyrbruget.
34. Opbevaringsplads til døde dyr skal placeres, som vist på bilag 1.6.

4.8 Olietanke

Redegørelse

Der er en dieselolietank på ejendommen. Tanken har fri bug og ben. Der er påfyldningspistol med pumpestop og påfyldningsalarm.

Ved afmelding af gamle olietanke og anmeldelse af ny(e) olietank(e), samt hvis der er spørgsmål om de specielle krav til plasttanke og olietanke på husdyrbruget, så kontaktes kommunens ansvarlige for olietanke på miljoe@aabenraa.dk

Ændring i ejendommens tankforhold skal anmeldes til kommunen. Skemaet til dette findes på kommunens hjemmeside under borger/natur og miljø/miljø/olietanke.

Tabel 10 Olietanke

Olietanke	Aktiv/ afblændede	Placering	Volumen	Årgang	Tanknr.	G.nr.
Dieselolie tank	Aktiv	I maskinhuset, bygning 18	2.600 l	2008	02DM137 55	55-5820

Placeringen af bedriftens olietank fremgår af bilag 1.3

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaringen af dieselolie er i orden, og der er ingen risiko for forurening af jord, kloak, overfladevand og grundvand med følgende vilkår

Vilkår

35. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund. På denne måde kan spild opdages og fjernes.
36. Såfremt tanken er placeret i umiddelbar nærhed af regnvandsafløb, vandløb mm. Skal tanken stilles i en spildbakke med opkant, således at spild kan opsamles. For at undgå ophobning af regnvand, skal tanken enten placeres under tag eller indendørs.
37. Der må ikke nedgraves olietanke på husdyrbruget.
38. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
39. Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
40. Der må ikke opbevares andre olieprodukter end dieselolie på husdyrbruget.

4.9 Driftsforstyrrelser og uheld

Redegørelse

Rør, slanger og beholdere efterses jævnligt for at minimere risikoen for brud. Der foretages 10-års beholderkontrol. Ved uheld dæmmes gyllen op med halm, og der kan evt. graves en rende for at lede gyllen væk fra vandløbet. Kommunens beredskab og 112 kontaktes, jf. beredskabsplan.

Ved overpumpning af gylle fra forbeholder til gyllebeholder aktiveres en kontakt i stalden. Overpumpning foregår altid under opsyn.

Det er maskinstationen, der står for udbringning af gylle og dermed for fyldning af gyllevogne. Dette foregår under opsyn og vha. pumpe på gyllevognen, således at beholderne ikke kan tømmes ved et uheld.

Gyllebeholderne har pejlebrønd som bl.a. inspiceres i forbindelse med tømning af gyllebeholderne. Pejlebrøndens primære formål er at tjekke grundvandsstanden, så beholderen ikke tømmes i niveau under grundvandsstand, idet tømning under grundvandsstand vil kunne forårsage brud på gyllebeholderens bundplade og dermed utæthed.

Sandsynligheden for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med påfyldning og brug af dieselolie forventes at være meget lille. Tanken er godkendt og indrettet med sikkerhedsanordninger som påfyldningsalarm og pumpestol. Mindre spild vil blive opsuget med sand eller savsmuld, der derefter behandles som farligt affald.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, og medarbejderne informeres om sikkerhedsprocedurer.

Kemikalier, polymer og evt. fældningsmidler opbevares i et kemikalierum uden afløb og sænket under terræn, så spild kan opsamles. Desuden forefindes kattegrus eller savsmuld til opsamling af mindre mængder spildte væsker.

Beredskabsplanen for husdyrbruget fremgår af bilag 1.8.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget har taget forholdsregler for begrænse skader som følge af uheld og udslip. I henhold til BREF er det BAT at have en nødfremgangsmåde til håndtering af ikke planlagte emissioner og hændelser. Aabenraa Kommune vurderer, at beredskabsplanen beskriver fremgangsmåden for uheld, og derfor er BAT.

Vilkår

41. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til straks at anmelde dette til alarmcentralen, tlf.nr. 112 og efterfølgende straks at underrette tilsynsmyndigheden, Aabenraa Kommune på tlf.nr. 73 76 76 76.
42. Medarbejderne skal være informeret om og have udleveret en kopi af beredskabsplanen. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal planen oversættes til et sprog, de forstår.
43. Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt.
44. Beredskabsplanen skal opbevares på mindst et kendt sted for alle medarbejderne.

5 Gødningsproduktion og -håndtering

5.1 Gødningstyper og mængder

Redegørelse

Der er gylle i hele anlægget i både nu og eftersituationen.

Tabel 11 Husdyrgødning

Stald nr.	Staldtype (gulvtype)	Husdyrgødning (fast/flydende)	Mængde (m ³) Før	Mængde (m ³) Efter
1	Delvis fast gulv	Flydende	745	-
2	Delvis fast gulv	Flydende	1.046	1.026
3	Delvis fast gulv	Flydende	-	1.684
4	Delvis fast gulv	Flydende	-	2.475
5	Delvis fast gulv	Flydende	183	-
6	Delvis fast gulv	Flydende	-	2.536
7	Delvis fast gulv	Flydende	-	1.220
8	Delvis fast gulv	Gylle og dybstrøelse	Gylle: 548 t Dybstrøelse: 19 t	-
9	Dybstrøelse	Flydende	697	-
	Samlet		2.707	8.941

Mængder og typer af husdyrgødning fremgår af bilag 1.9 og 1.10

5.2 Flydende husdyrgødning

Redegørelse

Gyllebeholder fra 1986 på 1.500 m³: Perstrup elementbeholder i grå beton, ca. 3 m over terræn, naturligt flydelag. Efter gennemførelse af etape 1 vil beholderen blive taget ud af brug. Der er foretaget beholderkontrol i 2006.

Gyllebeholder fra 2000 på 2.000 m³: Muleby elementbeholder i grå beton, ca. 2 m over terræn, naturligt flydelag. Efter gennemførelse af etape 2 vil beholderen blive brugt som forbeholder til separationsanlægget.

Gyllebeholder (etape 1) på 4.000 m³: elementbeholder i grå beton, fabrikat kendes endnu ikke, 2 m over terræn, naturligt flydelag.

Gyllebeholderne (etape 2) på hver 4.000 m³, naturligt flydelag. Elementbeholdere i gråt beton, fabrikat kendes endnu ikke, 2 m over terræn, naturligt flydelag.

På alle gyllebeholdere etableres et naturligt flydelag af halm, hvori der sås græs, så der opnås et tæt overflade. Gyllebeholderen, som skal anvendes som forbeholder til separationsanlægget, omrøres efter behov, men flydelaget ødelægges ikke i forbindelse med omrøring.

Tabel 12 Opbevaringskapacitet

Anlæg	Kapacitet i m ³	Pumpe-anlæg	Opførelses år	Overdækning	% før	% efter	Beholderkontrol
Perstrup gyllebeholder	1500	nej	1986	Naturligt flydelag	43	0	2006
Muleby gylle-Beholder. Anvendes som forbeholder til separation	2000	nej	2000	Naturligt flydelag	57	14	Forv. 2010
Gammel fortank	18	-	1986	Betonlåg	-	-	-
Fortank	21	-	1999	Betonlåg	-	-	-
Eksisterende kanaler	160	-	1986	-	-	-	-
Kanaler, etape 1	300	-	Opføres i etape 1	-	-	-	-
Kanaler, etape 2	500	-	Opføres i etape 2	-	-	-	-
Gyllebeholder, bygning 14	4.000	nej	Opføres i etape 1	Naturligt flydelag	-	29	-
Gyllebeholder, bygning 15	4.000	nej	Opføres i etape 2	Naturligt flydelag	-	28	-
Gyllebeholder, bygning 16	4.000	nej	Opføres i etape 2	Naturligt flydelag	-	29	-
I alt, nu	3.699				100		
I alt, efter etape 2	14.839					100	

Kapacitetsberegninger fremgår af bilag 1.9 og 1.10

BAT - Opbevaring af husdyrgødning

For hver gyllebeholder er der tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er overdækket med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning).

Gyllebeholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet, samt at husdyrgødningen opbevares miljømæssigt forsvarligt uden risiko for miljøet med følgende vilkår. Det vurderes derfor, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), idet flydende husdyrgødning sker i gyllebeholdere.

Vilkår

45. Håndtering af gyllen/rejektvandet skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
46. Der må ikke opbevares fast husdyrgødning på husdyrbruget.

47. Fast og/eller mobilt pumpeanlæg må ikke anvendes og/eller etableres på gyllebeholderne. Der skal i stedet anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb.
48. Der må ikke etableres fast pumpeanlæg på gyllebeholderne.
49. Gyllen i gyllebeholderne må kun omrøres umiddelbart før udbringning af husdyrgødningen.

5.3 Teknikker til gødningshåndtering

Redegørelse

BAT - Udbringning af husdyrgødning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspredere til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Det er maskinstation, der står for gylleudbringningen. Al gylle på vårsæd nedfældes (ca. 80 %). Gyllen køres typisk ud med 25 m³ gyllevogne. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Arealerne er jordbundstype 1 (sandjord). Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning. Udkørsel med nedfælder tager endvidere en del længere tid. En nedfælder har typisk 6-8 m rækkevidde, mens en gyllevogn med slæbeslanger har op til 24 m rækkevidde. Af samme grund er der også valgt slæbeslanger på græsarealer.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Vurdering

Aabenraa kommune vurderer, at bedriften anvender BAT indenfor udbringning af husdyrgødning.

Vilkår

50. Husdyrgødning må ikke køres ud på arealer, der er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket.

5.4 Gylleseparering

5.4.1 Miljøgodkendelse af gyllesepareringsanlæg

Redegørelse

Oplysninger om virksomhedens art

Gyllesepareringsanlægget skal godkendes i henhold til listepunkt K 213 i bekendtgørelse nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed med senere ændringer (Godkendelsesbekendtgørelsen). Listepunkt K 213 omfatter "Anlæg for oplagring, behandling eller oparbejdning af husdyrgødning, herunder husdyrgødningskomposteringsanlæg og biogasanlæg med en kapacitet for tilførsel af animalsk eller vegetabilsk affald, herunder husdyrgødning og slagteriaffald, på 30 tons pr. dag eller derover."

Godkendelsesbekendtgørelsen er udstedt i medfør af Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse, jf. LBK nr. 1757 af 22. december 2006 med senere ændringer.

Gyllesepareringsanlægget skal godkendes af Fødevarerregionen, der også skal give tilladelse til afsætning af fiberfraktionen. Endvidere skal afsender og modtager af fiberfraktionen være registreret i Plantedirektoratets register for afgiftsfritagelse.

I det ansøgte anlæg foretages en separering af gyllen i en væskefraktion (rejektvand), som opbevares og anvendes som gødning som forudsat i ansøgningen i www.husdyrgodkendelse.dk, samt i en fiberfraktion. Fiberfraktionen fraføres virksomheden. Det er således formålet at bortseparere fosfor og kvælstof fra den rå gylle i fiberfraktionen. Separationsanlægget leveres fra fabrikant (Kemira) og opbevares i en container, så det vil være muligt at flytte anlægget. Separeringsanlægget etableres i etape 2.

Oplysninger om beliggenhed og etablering

Situationsplan med angivelse af placering af separeringsanlægget, opbevaringsanlæg og fibercontainer samt rørføring er vedlagt i www.husdyrgodkendelse.dk og er beskrevet i selve godkendelsen af husdyrbruget. Øvrige bygninger, transportveje mv. fremgår ligeledes af bilag til www.husdyrgodkendelse.dk

Selve separationsanlægget opbevares i en container (længde 13,20 m, bredde 2,5 m og højde 2,5 m) og opstilles på en betonplads ca. 15 x 15 m med afløb til gyllebeholder. Den eksisterende gyllebeholder på 2.000 m³ anvendes forbeholder til separeringsanlægget. Herfra pumpes gyllen direkte til separationsanlægget og videre til gyllebeholderne på 4.000 m³. Der bliver opstillet en container til fiberfraktionen, som har en størrelse på ca. 6 x 3 x 3 m. Containeren placeres på betonpladsen.

Rejektvandet udbringes og anvendes som beskrevet i ansøgningen i www.husdyrgodkendelse.dk.

Beskrivelse af anlæggets kapacitet

Separationsanlægget er dimensioneret til max. 15 m³/time eller ca. 3.000 DE/år. Der skal separeres omkring 850 m³ gylle om måneden. Så anlægget vil ikke umiddelbart blive udnyttet fuldt ud på ejendommen. Anlægget forventes at køre 6 timer 2 gange om ugen, svarende til 48 timer.

Behandlingen i separeringsanlægget foregår uden anvendelse af andre råvarer end gylle produceret på ejendommen. Behandlingen i separationsanlægget foregår med anvendelse af gylle, vand (20 l/m^3), polymer ($0,2 - 0,3 \text{ l/m}^3$), fældningsmiddel ($0-2 \text{ l/m}^3$) og elforbruget på $0,7 \text{ kWh/m}^3$.

Der er ikke et forbrændingsanlæg til afbrænding af fiberfraktionen tilknyttet virksomheden.

Beskrivelse af procesforløbet

Formålet med etableringen af anlægget er at separere virksomhedens gylle, således at der fremstilles en højeffektiv flydende gødningsfraktion med et lavt fosforindhold, og fremstilling af en fiberfraktion, der indeholder en stor del af det organisk bundne kvælstof samt hovedparten af den fosfor, der findes i virksomhedens gylle.

Anlæggets hovedfunktion kan beskrives i følgende 3 trin:

Trin 1

Gyllen pumpes fra husdyrbrugets stalde til gyllebeholderen på 2.000 m^3 .

Trin 2

Fra forbeholderen pumpes gyllen gennem en neddel og efterfølgende tilsættes fældningsmidlet, samt indblanding af polymer. Herefter skilles fiberfraktionen ud til opbevaring i container, og rejktvandet ledes til gyllebeholderne på 4.000 m^3 .

Trin 3

Rejktvandet udbringes og fiberfraktionen fraføres virksomheden.

Virksomheden har søgt om udvidelse af dyreholdet, som er indsendt til Aabenraa Kommune. Ansøgningsskemaet har nr. 6351.

Ansøgningen om udvidelse af husdyrbruget behandler udbringningen af rejktvandet.

Hvert år separeres al gyllen fra ejendommen svarende til ca. 10.092 m^3 (inkl. vaskevand osv.) med $37.385,19 \text{ kg N}$ og $9.435,95 \text{ kg P}$, i alt $389,48 \text{ DE}$. Gyllen fra bedriftens anden ejendom separeres også. Husdyrproduktionen herfra bidrager med $58,86 \text{ DE}$, $5.764,23 \text{ kg N}$ og $1393,32 \text{ kg P}$. I alt giver det $448,34 \text{ DE}$ med $43.149,42 \text{ kg N}$ og $10.829,27 \text{ kg P}$ som separeres. Der modtages ikke gylle fra andre bedrifter. Den flydende del, som indeholder 32.888 kg N og 4.696 kg P og 274 DE , sendes retur til gyllebeholderne, mens fiberfraktionen opbevares i en lukket container umiddelbart ved siden af separationsanlægget vist på kortbilag. Fiberfraktionen, der indeholder i alt $10.261,42 \text{ kg N}$ og $6.133,27 \text{ kg P}$ og $174,34 \text{ DE}$, afsættes kontinuerligt til Kemira.

Rejktvandet har en større udnyttelsesgrad af N, idet N i rejktvandet hovedsageligt er uorganisk og dermed direkte plantetilgængeligt kvælstof. Derfor er det fastlagt, at indholdet af N i rejktvandet må omregnes med op til 120 kg N/DE , og dermed kan rejktvandet udbringes med op til 168 kg N/ha . Derved reduceres harmonibehovet til produktionen i forhold til uforarbejdet gylle. I ansøgning om godkendelse af husdyrproduktionen er udnyttelsesgraden af rejktvandet sat til 87% , hvilket er minimumskravet.

Hjælpemidler

Jernsulfatopløsningen består af 41% jern(III)sulfat og under $0,2 \%$ svovlsyre. Det vil sige, at der er risiko for ætsningsfare ved hudkontakt, og lokale pH sænkninger ved store udspil ved vandmiljø. Dette er et fældningsmiddel. Datablad er vedlagt i bilag 1.16.

Jernkloridsulfatopløsning, der består af 65% jernsulfat, 7% klor og 4% saltsyre. Det vil sige, at der er risiko for ætsningsfare, og stoffet er farlig ved hudkontakt og indtagelse. Ligeledes kan der opstå lokale pH sænkninger ved udspil ved vandmiljø. Dette er et fældningsmiddel. Datablad er vedlagt i bilag 1.15.

Optifloc C-2364 Flocculant består af 2,5 % citronsyre, 21-25 % mineraloiledestillat let hydrobehandlet og 3,5 % alkohol (C12-16). Dette stof irriterer huden. Dette er polymeren. Datablad vedlagt i bilag 1.17.

Mulige driftsforstyrrelser

Ved driftsforstyrrelser stoppes anlægget automatisk og der sendes en alarm til den driftsansvarlige via anlæggets styringsanlæg.

Driftsforstyrrelser kan opstå ved manglende gylle i forbeholder. En niveaumåler i forbeholderen registrerer dette og separeringsanlægget stoppes ved for lavt gylleniveau, eller ved andre uregelmæssigheder.

Forbeholderen er forsynet med en føler og en alarm, der giver besked, når beholderen er fyldt til et givent niveau.

Valg af teknologi

Teknologien er valgt fordi den er enkel og relativt velkendt. Den opfylder præcis behovet for at reducere harmoniarealet til den udvidede produktion på ejendommen, og giver en god og let håndterlig gødningsfraktion til brug på bedriften. Den reducerer overskuddet af fosfor på arealerne.

Forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger

Der kan være en mindre lugtafgivelse fra separeringsanlægget, men da al behandling af gyllen foregår i et lukket system, og opbevaring af fiberfraktionen sker i overdækkede containere, vurderes det, at lugtafgivelsen vil være meget beskedet. Lugt fra anlægget er vurderet sammen med lugten fra det samlede husdyrbrug.

Anlæggets drift giver ikke anledning til egentlig produktion af spildevand. Vaskevand ledes til gyllebeholder og udbringes herefter sammen med rejktvandet. Regnvand opsamlet på betonplads ledes ligeledes til gyllebeholder.

Anlægget er monteret i en isoleret container, der dæmper støjen. Anlægget kan hermed opfylde de generelle støjkrav, som fremgår af virksomhedens miljøgodkendelse. Afstanden til naboer er så stor, at der ikke vil være gener af anlægget.

Al transport af gylle i rørledninger kommer til at foregå i ledninger, der udføres efter gældende regler.

Separeringsanlægget er placeret på fast bund i en særskilt container, så et eventuelt mindre spild af gylle i forbindelse med service af anlægget kan opsamles. Desuden placeres containeren til opbevaring af fiberfraktionen også på en støbt plads. Fra pladsen er der afløb til gyllebeholderen. Det vil sige, at eventuelt spild af fiber i forbindelse med frakobling af transportør let kan opsamles og pladsen gøres ren. Eventuelt spild i containeren med separationslægget opsamles og ledes til gyllebeholderen, hvorfra det udspreddes sammen med rejktvandet. Det drejer sig om få liter gylle, der løber ud ved afmontering af rør i forbindelsen med service eller eventuel flytning. Det skønnes til maksimalt 1 m³ pr. år.

Det vurderes således, at anlæggets drift ikke vil give anledning til forurening af jord og grundvand.

Forholdet til grundvandsbeskyttelse og naturbeskyttelse i forhold til udbringning af rejktvandet er vurderet i afsnit 5.3.

Beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at anvendelsen af rejktvandet til gødningsformål overholder de lovbestemte beskyttelsesniveauer.

Egenkontrol

Ved hver opstart af anlægget, skal det være under opsyn. Alle synlige slanger og rør skal visuelt kontrolleres for at se, om der er utætheder. Konstateres der utætheder, skal disse straks tættes.

Efter 10 minutter og igen efter 20 minutters drift, skal det kontrolleres, at skruepressen arbejder som beskrevet i betjeningsvejledningen.

Efter 20 minutters drift skal alle synlige slanger og rør visuelt kontrolleres for at se, om der er utætheder. Konstateres der utætheder, skal disse straks tættes. Samtidig skal det kontrolleres, at dykpumpen i fortanken kører.

Anlægget skal derefter tilses løbende.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at følges miljøgodkendelsens vilkår for etablering og drift af gyllesepareringsanlægget, vil anlægget ikke medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Aabenraa Kommunes afdeling for Miljø og Natur meddeler miljøgodkendelse af gyllesepareringsanlægget i henhold til § 33 i Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse, jf. LBK nr. 1757 af 22. december 2006 med senere ændringer og BEK nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed, listepunkt K 213, med senere ændringer på nedenstående vilkår.

Vilkår

51. Gyllesepareringsanlægget må kun behandle gylle fra dette miljøgodkendte husdyrbrug.
52. Fiberfraktionen fra gylleseparering skal opbevares i lukket container.
53. Der skal til enhver tid foreligge en skriftlig aftale om afsætning af fiberfraktionen.
54. Der skal føres journal over afsat mængde fiber. Dato for afsætning og vægt af fiber skal noteres.
55. Ved hver opstart af anlægget skal det være under opsyn. Alle synlige slanger og rør skal visuelt kontrolleres for at se om der er utætheder. Konstateres der utætheder, skal disse straks tættes.
56. Gyllesepareringsanlægget skal tilses løbende, når det er i drift.

5.4.2 VVM-screening af gyllesepareringsanlæg

Redegørelse

Etableringen og driften af gyllesepareringsanlægget er omfattet af VVM-reglerne som angivet i bekendtgørelse nr. 1335 af 6. december 2006 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning. Anlægget er opført under bilag 2, punkt 12b. *Anlæg til bortskaffelse af affald.*

VVM

VVM betyder Vurdering af Virkninger på Miljøet og er en planlægningsproces, der skal gennemføres før større projekter og anlæg kan sættes i gang.

Der skal udarbejdes en VVM-redegørelse for et projekt eller anlæg, hvis det: enten er omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 1 (Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1335 af 6. december 2006 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning). eller er omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 2 og det samtidig på grund af dets art, dimensioner eller placering må antages at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet. En vurdering af bilag 2-projekters miljøpåvirkning - screening - skal ske ud fra kriterierne i VVM-bekendtgørelsens bilag 3.

VVM-bekendtgørelsens bilag 3 er vist i skema 1 og 2. Den skematiske fremstilling giver et overblik over, hvilke miljø- og planmæssige kriterier der eventuelt kan udløse VVM-pligt. Skema 1 vedrører projektets karakteristika og geografiske placering. Skema 2 omfatter den potentielle miljøpåvirkning og angiver således, om og hvordan projektet må antages at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet.

VVM-screening af anlægget

Gyllesepareringsanlægget er omfattet af bilag 2, jf. punkt nr. 12b *Anlæg til bortskaffelse af affald*.

Anlæg og projekter angivet i bilag 2 er VVM-pligtige, hvis det må antages, at anlægget vil påvirke miljøet væsentligt.

Vurdering af miljøpåvirkning og planforhold

I skema 1 er vist, hvilke miljø- og planmæssige kriterier projektet skal vurderes ud fra i VVM-screeningen, jf. VVM-bekendtgørelsens bilag 3.

Kan anlægget få en væsentlig indvirkning på miljøet med hensyn til følgende kriterier? (Svares ja skal forholdene nøjere vurderes, jf. skema 2)	Ja	Nej	Beskrivelse af det vurderede og begrundelse for ja/nej
1. Anlæggets karakteristika			
a. Anlæggets dimensioner		x	
b. Kumulation med andre projekter		x	
c. Anvendelsen af naturressourcer		x	
d. Affaldsproduktion	X		Under separeringen dannes en fast del, der skal bortskaffes.
e. Forurening og gener	X		Der kan opstå lugt- og støjgener under anlæggets drift.
f. Risikoen for uheld, navnlig under hensyntagen til de anvendte stoffer og teknologier		x	
2. Anlæggets placering. Den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der bliver berørt af anlægget			
a. Nuværende arealanvendelse		x	
b. Naturressourcernes relative rigdom, kvalitet og regenereringskapacitet i området		x	
c. Det naturlige miljøes bæreevne med særlig opmærksomhed på:			
1. Vådområder		x	
2. Kystområder		x	
3. Bjerg- og skovområder		x	
4. Reservater og naturparker		x	

5. Vadehavsområdet		x	
6. Områder, der er registreret, beskyttet eller fredet ved national lovgivning, EF-fuglebeskyttelsesområder og -habitatområder		x	
7. Områder, hvor de fastsatte miljøkvalitetsnormer allerede er overskredet		x	
8. Tætbefolkede områder		x	
9. Vigtige landskaber set ud fra et historisk, kulturelt, arkæologisk, æstetisk eller geologisk synspunkt		x	

punkt 1d, Affald fra separering af gylle

Der vil opstå affald fra separeringen. Mængden af fiber forventes at blive ca. 462 tons pr. år, svarende til ca. 770 m³.

Affaldet skal bortskaffes i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes erhvervsaffaldsregulativ. Dette sikrer, at affaldet bortskaffes på en miljømæssig optimal måde.

punkt 1e, Lugt- og støjgener

Driften af gyllesepareringsanlægget kan give anledning til udsendelse af lugtstoffer og udsendelse af støj.

Der kan være en mindre lugtafgivelse fra separeringsanlægget, men da al behandling af gyllen foregår i et lukket system, og opbevaring af gyllen sker i gyllebeholdere med naturlig flydelag, vurderes det, at lugtafgivelsen vil være meget beskedent. Der er langt til nærmeste nabo fra anlægget. Lugt fra anlægget er vurderet sammen med lugten fra det samlede husdyrbrug.

Landbrugets støjvilkår, jf. vilkår nr. 71, omfatter alle aktiviteter på landbruget.

Støjvilkåret sikrer, at anlægget ikke udsender støj i et sådant omfang, at der fås gener hos nabobeboelser.

Skema 2 omfatter den potentielle miljøpåvirkning og væsentligheden af de miljøpåvirkninger, der er indfanget i skema 1.

Kendetegn ved den potentielle miljøpåvirkning. Det angives med kryds hvis det, jf. ja'erne fra skema 1, vurderes, at anlægget kan få en væsentlig indvirkning på miljøet i relation til påvirkningens:	1d	1e
• Omfang (geografisk område og antal personer, der berøres)	Nej	Nej
• Grænseoverskridende karakter	Nej	Nej
• Grad og kompleksitet	Nej	Nej
• Sandsynlighed	Nej	Nej
• Varighed, hyppighed og reversibilitet	Nej	Nej

Sammenfatning og konklusion

VVM-screeningen viser, at gyllesepareringsanlægget ikke vil kunne påvirke miljøet væsentligt.

Aabenraa Kommune konkluderer derfor, at gyllesepareringsanlægget ikke er VVM-pligtigt.

Screeningsresultatet kan ændres, hvis projektet eller andre forudsætninger ændres.

Der skal offentliggøres kommuneplanretningslinjer for anlægget, når anlægget på grund af dets art, dimensioner eller placering må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. § 3 stk. 2 i bekendtgørelsen. Ved vurdering heraf skal der tages hensyn til kriterierne i bilag 3 i bekendtgørelsen (screening).

Udsendelse af lugtstoffer fra gyllesepareringsanlægget til omgivelserne er vurderet sammen med lugten fra hele husdyrbruget.

Udsendelse af støj fra gyllesepareringsanlægget til omgivelserne reguleres af vilkår i denne godkendelse, idet der er angivet grænseværdier for landbrugets samlede bidrag til støjniveauet i omgivelserne.

Den søgte etablering af gyllesepareringsanlægget er ikke omfattet af pligt til udarbejdelse af kommuneplantillæg med VVM-redegørelse, jf. § 3 stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1335 af 6. december 2006 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

Etableringen af anlægget antages ikke at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Aabenraa Kommunens afgørelse om VVM-pligt vil blive offentliggjort i Aabenraa Ugeavis, og afgørelsen kan påklages til Naturklagenævnet, jf. afsnit 12 "Klagevejledning".

5.5 Gyllekøling

Redegørelse

Ved gyllekøling trækkes varme ud af gyllen i gyllekanalerne. Gyllen bliver dermed nedkølet, hvilket reducerer ammoniakemissionen. Jo mere gyllen bliver nedkølet, jo mere kan ammoniakemissionen reduceres. Det er derfor nødvendigt at beregne den køleeffekt, som varmepumpen skal nedkøle gyllekummerne med, og ikke beregne hvor mange grader gyllens temperatur skal sænkes. Når den nødvendige køleeffekt er beregnet, og gyllekummernes areal og varmepumpens ydelse kendes, kan varmepumpens faktiske driftstid beregnes. Driftstiden kan aflæses på en timetæller, og antallet af driftstimer kan kontrolleres ved tilsyn, som beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad om "Køling af gyllen i svinestalde". Beregningerne, vurderingen og vilkårene følger nedenstående.

Der etableres gyllekøling i de nye fare- og løbe-drægtighedsstalde. Gyllekølingen anvendes med en effekt på 25 % og en drifttid på 100 %, svarende til 8.760 timer. Der opsættes en pumpe, som pumper vandet rundt i gyllekølingssystemet. Pumpens drifttid kan logges. Der etableres et gødningssystem uden skrabere. Der udsluses gylle ca. hver 14. dag eller når der står ca. 10-15 cm gylle i kummerne.

Der er ansøgt om separat tilladelser til etablering af gyllekøling.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der for at sikre en effektiv drift af gyllekølingssystemet, skal stille følgende vilkår

Vilkår

57. Der monteres en timetæller og en separat bimåler på varmepumpen. Enhver type af driftsstop skal noteres sammen med årsagen dertil. Gennemsnitlig skal der være en driftstid på min. 8.760 timer inden for de sidste 12 måneder.
58. Driftsherren skal løbende og regelmæssigt mindst én gang om måneden føre optegnelser over timeforbruget.
59. På Aabenraa Kommunes forlangende skal der forvises producentens beskrivelse af gyllekølingsanlægget.

60. Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem samt en alarm og en sikkerhedsordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
61. Gyllekølingsanlægget skal mindst én gang årligt efterses af en sagkyndig i anlægstypen. Nødvendige reparationer og justeringer skal foretages. Der skal føres journal over datoer for reparationer, samt hvilke reparationer der er foretaget.

5.6 Fast husdyrgødning og dybstrøelse/kompost

Redegørelse

Der forefindes ikke fast husdyrgødning/dybstrøelse på ejendommen.

Vilkår

62. Der må ikke opbevares fast husdyrgødning eller dybstrøelse/kompost på husdyrbruget.

5.7 Anden organisk gødning

Redegørelse

Der forefindes ikke anden organisk gødning på ejendommen.

Vilkår

63. Der må ikke opbevares og/eller bruges anden organisk gødning på husdyrbruget end flydende husdyrgødning.

6 Forurening og gener fra husdyrbruget

6.1 Ammoniak og natur

Svineproduktionen på Almstrupvej 70 medfører dannelse af husdyrgødning (gylle, fast gødning), som indeholder store mængder af næringsstoffer (kvælstof, fosfor m.fl.), der ved uhensigtsmæssig behandling og udbringning på marker vil kunne tilføres naturområder og vandmiljøet – herunder grundvand – og bevirke en forurening. Kvælstof i form af ammoniak kan også fordampe fra stalde og lagre og med vind og nedbør blive ført til naturområder.

Når næringsstofferne føres til naturområder og vandmiljøet, kan de bevirke en uønsket næringsberigelse (eutrofiering), som medfører, at visse arter af planter og dyr, som lever bedst under næringsfattige forhold, forsvinder, mens andre arter vinder frem. Derved forringes de biologiske værdier.

Eutrofiering af naturligt næringsfattige arealer såsom visse overdrev, heder og moser bevirker således, at plantevæksten ændrer sig og bliver kraftig og tæt. Derved forsvinder et stort antal lave og lys krævende plantearter, og temperaturen ved jordoverfladen falder ("mikroklimaet" ændrer sig). Det medfører, at arter, som kræver et varmt mikroklima (dagsommerfugle, mange biller og andre insekter), forsvinder.

Kvælstof (ammoniak) fra stalde, husdyrgødningslagre og udbringningsarealer kan derfor forringe de biologiske forhold i visse næringsfattige naturtyper.

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod eutrofiering med ammoniak må den luftbårne ammoniak deposition (nedfald) fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. (lov nr. 1572 af 20.12.2006) ikke øges, hvis afstanden er mindre end 300 meter (bufferzone I). Er afstanden mellem 300 m og 1000 m må merbelastningen af ammoniak i naturområdet ikke overskride 0,3-0,7 kg N/ha/år (afhængig af antallet af andre husdyrbrug med mere end 75 DE der ligger nærmere bruget og § 7 naturområdet end 1000 meter) (bufferzone II).

De naturområder der er omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. er:

- 1) Højmose
- 2) Lobeliesø
- 3) Hede større end 10 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 4) Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 5) Hede, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 6) Overdrev, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder
- 7) Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Kommunen er dog forpligtet til at foretage en konkret vurdering af, om beskyttelsesniveauet er tilstrækkeligt til at sikre naturområderne den fornødne beskyttelse. Vurderes det ikke at være tilfældet (kun i særlige tilfælde), kan kommunen stille forurenings begrænsende vilkår, som rækker ud over ovennævnte fastsatte beskyttelsesniveauer.

Kommunen skal tillige vurdere, om produktionen vil være i overensstemmelse med EU's habitatdirektiv-forpligtelser. Bl.a. må produktionen ikke medføre negative påvirkninger af de arter og naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget i internationale

naturbeskyttelsesområder, og arter omfattet af direktivets bilag IV må ikke få forringede forhold. Jf. Husdyrlovgivningen er ovenfor nævnte beskyttelsesniveau som udgangspunkt tilstrækkeligt til at sikre habitatdirektiv forpligtelserne. Kommunen kan dog i særlige tilfælde stille skærpede vilkår, hvis dette skønnes nødvendigt.

Redegørelse

Aabenraa kommune har besigtiget og vurderet følgende naturarealer:

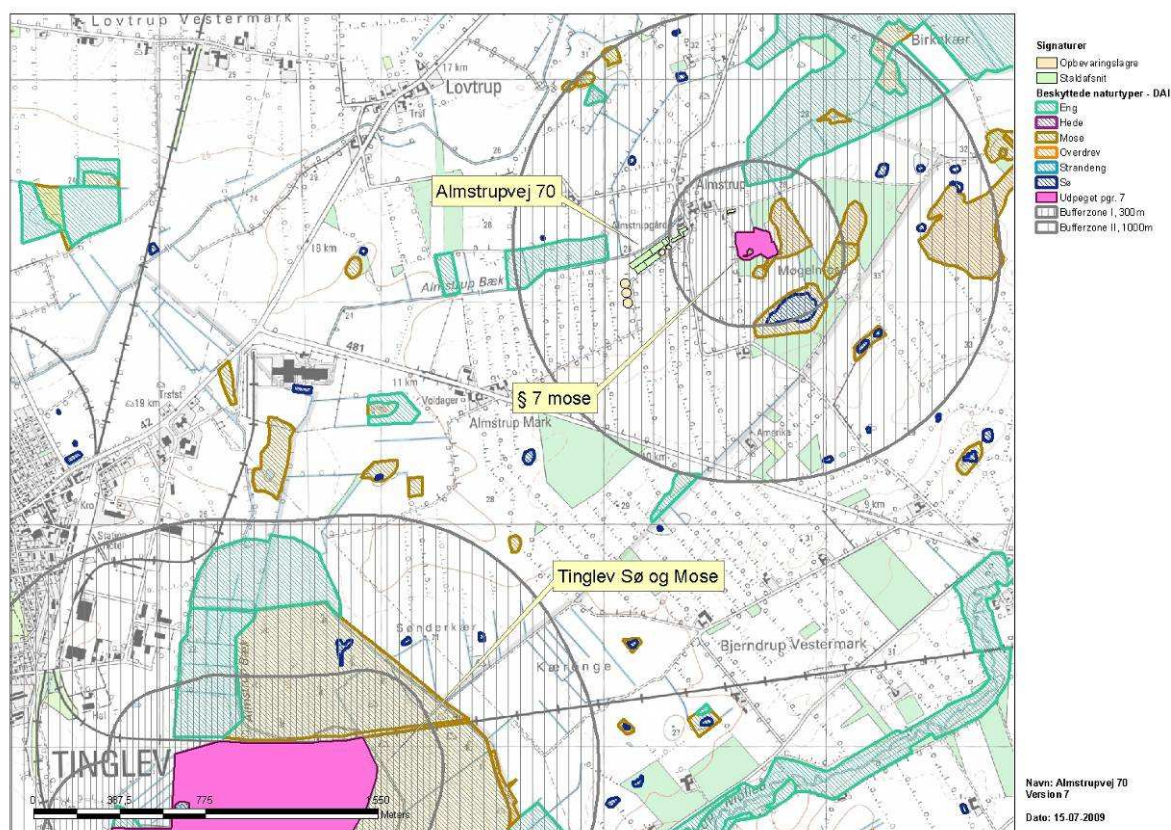
1 overdrev (G), 4 moser (B, C, E og F) og 2 (A og D) søer/vandhuller. Arealerne er beskrevet under hhv. afsnittet "§ 7 natur" og "§ 3 natur" nedenfor samt i afsnittet 7.2. Beskyttet natur.

Naturarealerne er alle beskyttede i henhold til § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Nybyggeriet og udvidelsen af svineproduktionen på Almstrupvej 70 medfører en beregnet mer-emission af ammoniak fra anlægget (stald og lager) på 2103 kg N/år. Den samlede emission fra anlægget efter udvidelsen er beregnet til 4020 kg N/år.

Baggrundsbelastningen i området er på ca. 16-20 kg N/ha pr. år (*Atmosfærisk deposition 2007. NOVANA, Faglig rapport nr. 708, 2009 og <http://www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/>*).

Tålegrænsen, dvs. hvad moserne (højmoser og nedbrudte højmoser) tåler for at kunne bevares/genskabes som upåvirket mose, ligger på 5-10 kg N/ha årligt (*Ammoniakmanualen - Harmoniserede tålegrænser. Opdatering af 15. december 2005 og <http://www.skovognatur.dk/Udgivelser/Tidligere/2003/ammoniakmanualen.htm>*). For fattigkær og hedemoser ligger tålegrænsen på 10-20 kg N/ha/år.

Billede 1. Naturområder omfattet af Husdyrlovens § 7, med bufferzoner.

§ 7 natur

For at beskytte udvalgte naturområder mod næringsberigelse med ammoniak fra husdyrbrug, er der i Husdyrlovens § 7 fastsat regler om beskyttelseszoner (bufferzoner) omkring en række kvælstoffølsomme naturtyper.

Redegørelse

Aabenraa Kommune har ved besigtigelse, undersøgelser af registreringer/kort/luftfotos m.m. vurderet naturforholdene omkring Almstrupvej 70.

Det er ved besigtigelse konstateret, at mosearealet (C på billede 5) beliggende ca. 300 meter øst for ejendommen er omfattet af Husdyrlovens § 7 (billede 1).

Pt. ligger naturarealet tættere på husdyrbrugets eksisterende staldafsnit end 300 meter, men ifølge ansøgningen tages eksisterende staldbygninger ud af drift i forbindelse med udvidelsen. Der vil derfor ifølge ansøgningen efter udvidelsen være mindst 300 meter fra staldbygningerne til naturarealet. Dette er også udgangspunktet for beregningerne af merdepositionen af ammoniak fra anlægget i forhold til den mose, der ligger tættest på anlægget, mose C (se beskrivelse i bilag 1.18).

Område C

Naturarealet (billede 2) er en mose omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og Husdyrlovens § 7. Arealet er beliggende 300 meter øst for ejendommen. Mod syd og øst grænser mosen op til skov og andre naturarealer, mens den mod nord og vest grænser op til intensivt drevne landbrugsarealer. Mosen er besigtiget, og kommunen har på baggrund af vegetationen konstateret, at der er tale om en nedbrudt højmosse. Den vestlige del af arealet nærmest ejendommen har de mest næringsfattige forhold. Her findes typiske karakterarter for mosetyper som sphagnum, hedelyng, klokkelyng, smalbladet kæruld, revling, rosmarinlyng, tyttebær og blåtop. Længere mod øst domineres arealet primært af blåtop. Dele af mosen er under tilgroning med birk. I mosen findes et mindre vandhul, der er gravet med dispensation. Vandhullet er næringsfattigt, og vegetationen består bl.a. af tørvemos, liden siv, alm. sumpstrå, hedelyng, klokkelyng, blåtop og træer, herunder birk, fyr, pil sp. og rødgran. Bl.a. med baggrund i vegetationen er vandhullet ved besigtigelse estimeret til at have en høj naturtilstand.

Billede 2. Mose område C.

Herudover er nærmeste § 7 arealer Tinglev Mose – 2,2 km sydvest for ejendommen (se billede 1). Tinglev Mose betegnes som højmosse (delvis nedbrudt).

Der er lavet beregninger (se bilag 1.18) af anlæggets ammoniak merbelastning til nærmeste § 7 arealer (mose C øst for ejendommen og Tinglev Mose). Beregningerne

viser, at produktionsudvidelsen på Almstrupvej 70 vil belaste mose C med yderligere 0,7 kg N/ha/år og Tinglev Mose med yderligere 0,014 kg N/ha/år. Beregningerne viser en forholdsmæssig lille ekstra ammoniak deposition (hhv. 3,5% og 0,07% til mose C og Tinglev Mose) i forhold til baggrundsbelastningen, der ligger mellem 16-20 kg N/ha/år, og det vurderes på den baggrund, at tilstanden i moserne ikke vil blive forringet af den luftbårne ammoniak fra ejendommen.

Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker beliggende i en afstand på under 1000 meter fra et § 7 areal er omfattet af krav om nedfældning efter Husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 24 og 38 (bek. nr. 1695 af 19/12 2006).

Vurdering

Husdyrlovens beskyttelsesniveau er overholdt, idet merdepositionen af ammoniak ikke overstiger 0,7 Kg N/ha. Det fremgår af Husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne.

Det vurderes derfor, at de beregnede mer-depositioner på 0,7 og 0,014 kg N/ha/år er så forholdsmæssigt små, at det ikke vil forringe forholdene i hhv. mose C og Tinglev Mose.

Vilkår

Der stilles ikke yderligere vilkår i forhold til anlægget og dets ammoniakemission til naturområde C og Tinglev Mose.

§ 3 natur

Jf. husdyrlovens § 23 skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end ovennævnte § 7 arealer, som kan blive påvirket af ammoniakemissionen fra Almstrupvej 70. Vurderes det at være tilfældet (kun i særlige tilfælde), kan kommunen stille forurenings begrænsende vilkår, som rækker ud over husdyrlovens fastsatte beskyttelsesniveauer.

Jf. Naturbeskyttelseslovens § 3 må tilstanden af visse naturarealer ikke ændres, når de har et vist areal, naturindhold m. m.

Redegørelse

Område B

Mosen (billede 3) er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Den ligger som en bræmme på 10-50 meter rundt om en større sø (A). Mosen ligger ca. 500 meter sydøst for anlægget, og den grænser op til ejendommens udbringningsareal mod nord og vest. Mod syd og øst grænser den op til skov.

Beregningerne viser, at produktionsudvidelsen på Almstrupvej 70 vil belaste mose B med yderligere 0,46 kg N/ha/år, samt med en totalbelastning på 0,88 kg N/ha/år.

Mosen er på grund af søen noget fugtig, ikke næringsfattig og bevokset med primært lysesiv og græsser (herunder blåtop og rørgræs). Der er dog også fundet enkelte områder med sphagnum og hedelyng, som er indikatorarter for naturtypen mose. Mosen vurderes at være næringsberiget med en ringe naturtilstand i forhold til referencetilstanden naturtypen mose (fattigkær/hedemose).

Mosen kan være ynglested for bilag IV-arterne spidssnudet frø og evt. stor vandsalamander samt andre padder, da den omkranser en større forholdsvis lavvandet sø.

Billede 3. Mose område B.

Område E

Mosen (billede 4) er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Mosen er delt i to, hvor den sydvestlige del er tilvokset med træer og omgivet af dyrkede arealer, og den nordøstlige del er noget mere lysåben og omgivet af skov. Den lysåbne del er primært tilvokset med blåtop. Der vokser en del træer, birk, pil og fyr i kanten af arealet, og der er fundet enkelte mindre områder med hedelyng og klokkelyng. Mosen er meget tør til trods for, at den ikke synligt er drænet.

Beregningerne viser, at produktionsudvidelsen på Almstrupvej 70 vil belaste mose E med yderligere 0,35 kg N/ha/år, samt med en totalbelastning på 0,68 kg N/ha/år.

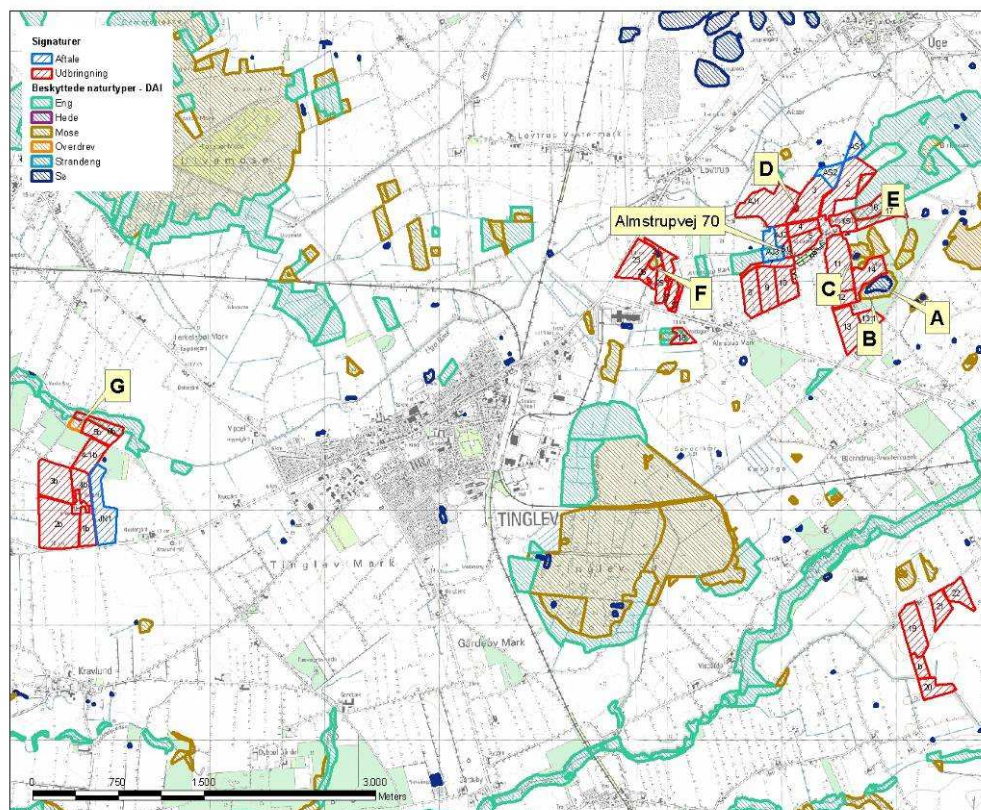
Mosen vurderes at være næringsberiget med en ringe naturtilstand i forhold til referencetilstanden naturtypen mose (fattigkær/hedemose).

Mosen er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7, som værende højmose eller nedbrudt mose, og den vurderes ikke at være ynglested for bilag IV-arter.

Billede 4. Mose område E.

De resterende beskyttede naturarealer i nærheden af bedriften og på eller op til dennes arealer, er beskrevet i afsnit 7.2. Se billede 5.

Billede 5. Viser placeringen af beskyttet natur og udbringningsarealer, samt hvilke naturarealer der er besigtiget (A-G).

Vurdering

Ifølge regionplanens udpegning af særligt næringsfattige naturarealer må der på eller i nærheden af disse arealer ikke ske etablering eller udvidelse af husdyrbrug eller andet, som i væsentlig grad forringer den biologiske mangfoldighed, og der skal foretages en konkret vurdering af, om påvirkningen af naturarealerne er uacceptabel høj.

Det fremgår af Husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne.

Anlæggets påvirkning af dels den af Husdyrlovens § 7 omfattede mose (C), samt moser indenfor 1000 meter bufferzonen (bufferzone 2) omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (B og E), viser via beregning i ansøgningssystemet en merdeposition i intervallet 0,3-0,7 kg N/ha pr. år.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau er overholdt, idet merdepositionen af ammoniak ikke overstiger 0,7 Kg N/ha. Det fremgår af Husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne.

Det vurderes, at der ikke bør ske en forøgelse af kvælstofdepositionen, hvis naturindholdet og naturtilstanden skal bevares, idet baggrundsbelastningen i området overskrider tålegrænsen for mose C (5-10 kg N/ha/år for højmoser).

For mose B og E ligger tålegrænsen (10-20 kg N/ha/år for fattigkær og hedemoser) på nogenlunde samme værdi som baggrundsbelastningen (16-20 kg N/ha/år).

Moserne er næringsbelastede i deres nuværende tilstand, men Aabenraa Kommune vurderer, at den forøgede kvælstofdeposition fra anlægget ikke væsentligt forringer naturtilstanden yderligere i de pågældende naturområder, fordi en forøgelse af depositionen på mellem 1,8-3,5% af baggrundsbelastningen ikke vurderes som en væsentlig påvirkning.

Kommunen kan kun i ganske særlige tilfælde skærpe kravene i forhold til lovgivningens generelle beskyttelsesniveau. Kommunen finder ikke sådanne særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse fra de generelle regler.

Vandhuller og søer

Der er 5 vandhuller/søer beliggende indenfor en afstand af ca. 1000 meter til anlægget. Vandhullerne ligger overvejende omgivet af dyrkede marker (ikke alle er ejendommens udbringningsarealer) og er næringsberigede. Vandhul D og sø A er besigtiget, da de ligger omgivet af Almstrupvej 70's udbringningsarealer. Disse to naturarealer er beskrevet nærmere under afsnit 7.2.

Det vurderes, at den primære indflydelse på vandhullernes naturtilstand er de omkringliggende jorde og den måde jordene dyrkes på med gødskning og sprøjtning, samt hvorvidt der er bræmmer omkring vandhullerne, der minimerer risikoen for overfladeafstrømning af f. eks. gødningsberiget overfladevand fra markarealet. Den luftbårne ammoniak vurderes at have sekundær betydning for vandhullernes naturtilstand, da deposition af kvælstof på vandoverflader er forholdsvis begrænset sammenlignet med depositionen på vegetation, træer og buske, hvor overfladearealet til afsætning er meget større (Teknisk notat fra DMU, version 1, december 2006). Den tilførte mængde ammoniak fra luften vurderes derfor som meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes fra dyrkede arealer.

Ammoniak fra anlægget vurderes på den baggrund ikke at forringe naturtilstanden i vandhullerne.

Moser

Moserne er besigtiget. Der er tale om en nedbrudt højmose (C, beskrevet under afsnittet om § 7 ovenfor) og tre moser (B, E og F), der ikke betegnes hverken som højmose eller nedbrudt højmose. Moserne B, C og E er beliggende indenfor 1000 meter fra anlægget. De tre moser (B, E og F) vurderes ud fra vegetationen at høre ind under typen hedemoser og fattigkær med en tålegrænse på 10-20 kg N/ha/år.

Baggrundsbelastningen for området er 16-18 kg N/ha/år (*faglig rapport fra DMU nr. 708, 2009*).

Der er lavet beregninger af merdepositionen på moserne B og E, da de ligger indenfor 1000 meter fra anlægget. Denne beregning viser en merdeposition som følge af udvidelsen på 0,46 kg N/ha/år på mose B og 0,35 kg N/ha/år på mose E.

Moserne vurderes at være næringsberiget med en naturtilstand som moderat-ringe i forhold til referencetilstanden for naturtypen mose (fattigkær/hedemose). Vegetationen i moserne er meget ensidig og består i overvejende grad af blåtop og spredt træbevoksning i form af birk og pil.

Med begrundelse i at baggrundsbelastningen ikke overskrider den øvre tålegrænse for moserne, og at merdepositionen på moserne er lille (0,3-0,4 kg N/ha/år), vurderer kommunen, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke bidrager væsentligt til at forringe naturtilstanden i moserne.

Moseområde F er med baggrund i vegetationen ikke vurderet som særlig næringsfølsomt (se beskrivelse af mosen under afsnit 7.2). Den ligger så langt fra anlægget (1200 meter vest for), at det vurderes, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke bidrager væsentligt til at forringe naturtilstanden i mosen.

Der stilles ingen vilkår i forhold til moserne.

Vandløb

Vandløbene i området vurderes ikke at blive påvirket af luftbåren ammoniak fra anlægget, idet den tilførte mængde fra luften vurderes som meget begrænset i forhold til den mængde næringsstof, der udledes fra de dyrkede arealer, jf. afsnit 7.2 og 7.3.

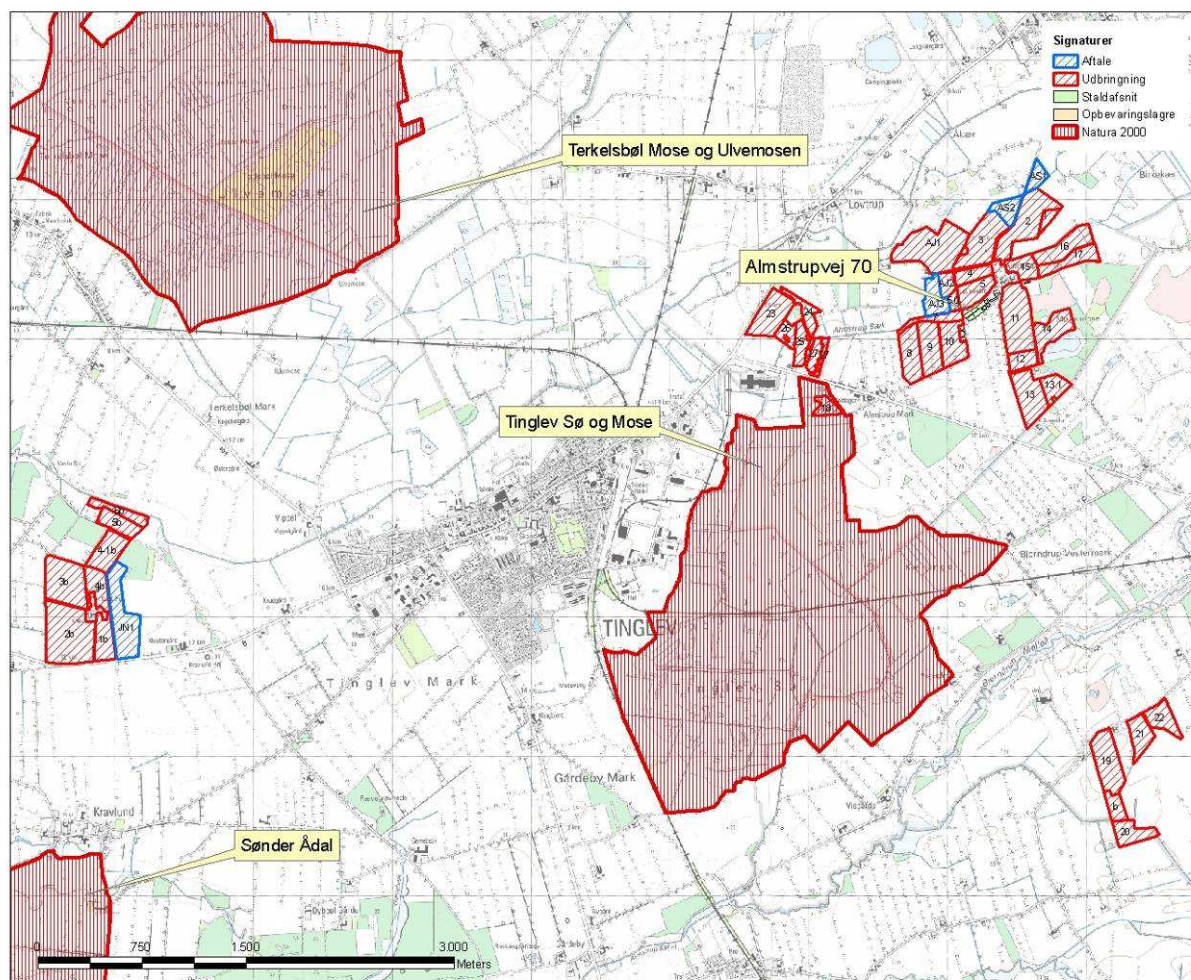
Vilkår

Der stilles ingen vilkår til anlægget i forhold til natur i området.

Natura 2000

Kommunen skal vurdere, om produktionen på Almstrupvej 70 vil medføre negative påvirkninger af de arter og naturtyper, som udgør udpegningsgrundlaget i Natura 2000 områder. Disse benævnes også Internationale Naturbeskyttelsesområder og består af EF-habitatområder, EF-fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. De er udpeget for at beskytte bestemte dyr, planter og naturtyper.

Natura 2000 områder omkring Almstrupvej 70 er vist på billede 6.

Billede 6. Nærmeste Natura 2000 områder omkring ejendommen Almstrupvej 70.

Anlægget ligger jf. ovenstående kort ca. 2,2 km nordøst for det nærmeste Natura 2000-område, som er EF-fuglebeskyttelsesområdet F62: Tinglev Sø og Mose, Ulvemose, Terkelsbøl Mose. Området dækker ca. 304 ha og består af to delområder, som ligger med ca. 3 km afstand. Den del af området, som anlægget ligger nærmest er Tinglev Sø og Mose.

Begge moseområder er afvandet gennem systemer af grøfter. Afvandingen er blevet dårligere de seneste årtier, da arealerne i og omkring moserne har sat sig, som følge af koldforbrænding af tørv. I basisanalysen vurderes, at der i området forekommer rørdrum og plettet rørvagtel samt forskellige mose-typer ("nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse (habitattype 7120)", "hængesæk o. a. kærsamfund dannet flydende i vand (type 7140) og "skovbevoksede tørvemoser (91D0)"). Disse modtager for megen luftbåren ammoniak til at kunne "overleve" på sigt (tålegrænsen er overskredet), hvorfor mere tørre arealer vil gro til i vedplanter/rørsump – og derved vil udvikle sig uheldigt som levested for fuglelivet. Særligt Terkelsbøl Mose og Ulvemosen afvandes.

Udpegningsgrundlaget for begge delområder af fuglebeskyttelsesområdet F62 er Rørhøg og Hedehøg. Ingen af fuglene er registreret ynglende i F62 ifølge Dansk Ornitologisk Forening, 2006.

Rørhøgene yngler i rørskovene i moser og ved søer. Føden søger de over rørskoven og i det åbne land over dyrkede marker med vintersæd samt udyrkede områder med enge. Føden består hovedsageligt af mus og småfugle.

Hedehøg yngler på heder i hedemoser, i klitlandskaber og i marskområder, hvor forekomsten af træer er minimal. I stigende grad yngler de også på dyrkede arealer i vinterafgrøder. I årene 2004-2008 gennemførtes et særligt projekt for at redde hedehøgens reder på markerne fra at blive ødelagt under høstarbejdet. Føden findes i store og åbne udyrkede områder med hede og enge med vedvarende græs. Føden består af smånavere, småfugle, krybdyr og større insekter.

Muligheden for uforstyrrede steder til placeringen af reden er vigtig for, at et område er egnet som ynglested for både rørhøg og hedehøg.

Begge arter kan hjælpes ved at genoprette tidligere egnede yngle- og levesteder, herunder retablering af en mere naturlig hydrologi i drænedede moser og andre vådområder.

I Terkelsbøl Mose udgør tilgroning en trussel mod området's naturværdi for de udpegede fugle. Tilgroningen er forårsaget af dræning og kan forstærkes af luftbåren kvælstofbelastning, der medfører at en relativt tør mosebund vil gro til hurtigere end normalt. Baggrundsbelastningen i området er høj og ligger på ca. 20 kg N/ha/år og overskrider mosenaturtypernes tålegrænser (højmosens tålegrænse er på ca. 5-10 kg N/ha/år).

Vurdering

Jævnfør teknisk notat fra DMU(2006) er depositionen af kvælstof negligerbar når afstanden fra kilden er omkring 3 km. Derfor er det kun Tinglev Sø og Mose som teoretisk modtager luftbåren kvælstof fra anlægget. Der er via IT ansøgningssystemet lavet en ammoniakberegning fra anlægget til Tinglev Sø og Mose, som viser, at emission fra anlægget giver en merbelastning på 0,014 Kg N/ha/år i den nordøstligste kant af mosen.

Merbelastningen på 0,014 kg N/ha/år er meget lav sammenlignet med både baggrundsbelastningen på ca. 20 kg N/ha/år (udgør 0,07%) og husdyrbrugslovens fastsatte beskyttelsesniveauer i forhold til særligt næringsstoffølsomme naturtyper (§ 7 områder). Her må en merbelastning i kvælstoffølsomme naturområder ikke overstige 0,7 kg N/ha/år.

Det er Aabenraa kommunes vurdering, at det ansøgte ikke i målelig grad vil påvirke udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet, da den primære årsag til mosens tilgroning er afvanding.

Vilkår

Der stilles ikke forureningsbegrænsende vilkår i forbindelse med ammoniak emissionen fra Almstrupvej 70.

Anlæggets påvirkning af bilag IV-arter, fredede og rød-listede arter m. m.

En række dyr, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, og dermed er omfattet af strenge restriktioner imod forringelse af yngle- og rasteområder, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring landbrugsejendommen/udbringningsarealerne.

På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt Aabenraa Kommunes øvrige kendskab vurderes det umiddelbart, at der kan være vandflagermus, frynseflagermus, langøret flagermus, syd flagermus, pipistrelflagermus, odder, markfirben, spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander i området.

Vandflagermus, frynseflagermus og langøret flagermus er optaget på rødlisten 1997 som sårbare.

Markfirben lever i forbindelse med tørre lokaliteter, og forekommer evt. i hegn, lysåbne skrænter o. a. tørre biotoper i området. Øget ammoniak deposition fra produktionen vil kunne øge tilgroningen og skabe skygge – og derved forringe forholdene for firbenet, som kræver høj sol indstråling. Dette forhold vurderes imidlertid ikke væsentligt, da der ikke er typiske levesteder for markfirben i umiddelbar nærhed af anlægget (eksempelvis overdrev og heder).

Aabenraa Kommune har ikke konkret kendskab til registreringen af de nævnte arter i området og kommunen er ikke bekendt med forekomster af andre planter eller dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistepå eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer.

Vurdering

Kommunen vurderer, at den øgede ammoniakemission fra anlægget, ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for bilag IV-arterne, da vandhullerne på arealerne kun modtager en meget begrænset mængde kvælstof via deposition. Det vurderes at tilførsel af næringsstoffer fra dyrkede arealer nær vandhullerne vil have langt større indflydelse på tilstanden i vandhullerne end næringsberigelse via luftbåren ammoniak (se afsnit 7.2, Beskyttet natur).

Aabenraa Kommune vurderer således, at udvidelsen med belastning og øget emission ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, idet bidraget fra anlægget er meget begrænset i forhold til markbidraget.

Vilkår

Der stilles ikke vilkår til anlægget på Almstrupvej 70 til beskyttelse af bilag IV-arter, artsfredede arter eller rødlistearter.

6.2 Lugt

Redegørelse

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, Almstrupvej 69, ligger ca. 150 m fra det nye anlæg. Den eksisterende farestald, som ligger nærmest naboer, nedlægges og der bygges nye tidssvarende stalde længere væk fra den nærmeste nabo. Alle geneafstande overholdes. De nye stalde lægges i forlængelse med de eksisterende stalde, så logistikken i anlægget stadig er optimal. Der er etableret afskærmende beplantning i et 3 m bredt bælte syd for anlægget ud mod vejen.

Den væsentligste lugtforureningskilde er staldventilationen. Da gyllebeholderne har tæt naturligt flydelag, forventes der kun lugtbidrag fra disse i forbindelse med omrøring og udbringning samt i forbindelse med tømning. Der er etableret overbrusningsanlæg i alle

stalde undtagen farestaldene. Desuden søges lugtgener nedbragt gennem regelmæssig rengøring af stalde og ventilation og almindelig god landmandspraksis.

På grund af afstandene til naboer skønnes det, at der ingen problemer er med lugt fra dyreholdet – hvilket beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk også viser.

Det er Niels Peter Mathisen, Gåskær, der står for gylleudbringningen. Gyllen køres ud med 25 m³ gyllevogn med nedfældning eller slæbeslanger. Der vil forekomme lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres lugtgenerne pga. mindre fordampning.

Tabel 14 Geneafstande

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav*
Enkeltbeboelse uden landbrugspligt, som ikke ejes af ansøger	155 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Almstrupvej 69	145 m (ukorrigeret geneafstand)
Samlet bebyggelse i landzone	1.500 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Almstrupvej 44	304 m (ukorrigeret geneafstand)
Byzone	1.000 m	Fra ny gyllebeholder, bygning 14 til Tinglev	459 m ukorrigeret geneafstand)
Sommerhusområde	Ca. 15,9 km	Fra anlægget til område ved Kollund Østerskov	459 m (ukorrigeret geneafstand)

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der skal gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt til beboelsesbygningen ved enkelt beboelse og samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Som det fremgår af tabellen herover er alle afstandskrav til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone overholdt.

Kumulation

Anlægget er beliggende længere væk end 300 m til samlet bebyggelse og byzone, samt længere væk end 100 m til den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger. Der er således ingen kumulation med andre ejendomme med et husdyrhold større end 75 dyreenheder.

Såfremt der efter Aabenraa Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlige større, end det kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Aabenraa Kommune meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhandlende foranstaltninger. Evt. udgifter hertil afholdes af husdyrbruget.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre uacceptable lugtgener for naboer til ejendommen, idet lugtgeneafstandene overholdtes.

6.3 Fluer og skadedyr

Redegørelse

Der er generelt hverken problemer med fluer, rotter eller andre skadedyr. Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinier, idet der indsættes rovfluelarver ca. én gang i kvartalet.

Musegift distribueres selv efter behov.

Bedriften er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning. Der er desuden indgået en serviceaftale med Mortalin omkring skadedyrsbekæmpelse.

I øvrigt holdes ejendommen ryddelig og evt. foderspild m.v. opsamles med det samme, så risikoen for tilhold af rotter minimeres.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er i orden med følgende vilkår

Vilkår

64. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium
65. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.)

6.4 Transport

Redegørelse

De eksterne transporter (foder, brændstof, dyr til salg m.v.) foregår så vidt muligt ad de større landeveje. Kørsel gennem byer og landsbyer undgås så vidt muligt. Adgangen til ejendommen sker ad 3 forbindelsesveje til Almstrupvej. Hvis transporterne kommer fra vest anvendes Almstrupmarkvej, hvis transporterne kommer fra nord anvendes vejen gennem Uge og kommer transporterne vest/sydfra anvendes Almstrupvej fra syd.

De eksterne transporter forekommer typisk i dagtimerne. Der er mulighed for at omlægge adgangsvejen til ejendommen, hvis trafikken bliver problematisk gennem Almstrup.

I forbindelse med udvidelse af besætningen vil der være et øget transportbehov fra og til ejendommen, men det øges ikke proportionalt med besætningens størrelse. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Størsteparten af transporterne sker indenfor normal arbejdstid (mellem kl. 7 og 17), mens der i forbindelse med høst og udkørsel af gylle vil foregå transporter i aftentimerne. I slutningen af høsten vil der kunne foregå høstarbejde om natten.

Antallet af transporter er skønnede. Der vil normalt blive kørt rejektvand ud dels i april/maj måned og dels i september måned. Det er Niels Peter Mathisen, Gåskær, der står for udbringningen rejektvandet. Gyllen køres ud med 25 m³ gyllevogn med nedfældning eller slæbeslanger.

Tabel 15 Transporter

Transporter	Før udvidelse			Efter gennemførelse af etape 2		
	Antal/ år	Kapacitet pr. transport	Transport -middel	Antal/ år	Kapacitet pr. transport	Transport -middel
Foder	26	*	Lastvogn	78	*	Lastvogn
Halm	40	10 rundballer	Traktor og vogn	10	33 minibigballer	Traktor og vogn
Sækkevare, samt bigbags	12	*	Lastvogn	12	*	Lastvogn
Dieselolie	7	*	Lastvogn	7	*	Lastvogn
Afhentning af smågrise	26	*	Lastvogn	52	*	Lastvogn
Afhentning af slagtesøer	26	*	Lastvogn	52	*	Lastvogn
Levering af sopolte	-	-	-	12	*	Lastvogn
Afhentning af døde dyr	78	*	Lastvogn	104	*	Lastvogn
Evt. flytning af separationsanl æg	-	-	-	12	Container	Traktor
Afhentning af fiberfraktion	-	-	-	26	En container	Lastvogn
Husdyrgødning	140	25 m ³	Traktor og vogn	320	25 m ³	Traktor og vogn
Affald	26	*	Lastvogn	26	*	Lastvogn
Transporter i alt	381			711		

* Afhænger af de enkelte transportørers størrelse på lastbiler.

Transportvej for gylletransporter vises på bilag 1.11.

Antallet af transporter stiger med ca. 87 % efter gennemførelse af etape 2, primært grundet af udkørslen af rejektvand, samt til- og frakørslen af dyr. Kørsler tilrettelægges, så de er til mindst muligt gene for beboerne.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige støj-, støv- og lugtgener i forbindelse med transport til og fra husdyrbruget.

Vilkår

66. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
67. Transporter til og fra husdyrbruget skal fortrinsvis foregå mandag til fredag mellem kl. 07:00 og 19:00, dog ikke helligedage.

6.5 Støj

Redegørelse

Staldanlægget udvides væsentligt, men på grund af afstanden til naboer, forventes disse ikke at blive yderligere generet af støj fra selve anlægget. Fare- og drægtighedsstaldene etableres med støjsvage ventilationsanlæg.

Separationsanlægget er monteret i en container, der er støjdæpende.

Transporten tilrettelægges, så der tages mest muligt hensyn til naboer. Der køres normalt aldrig gylle i weekend og på helligdage, evt. flytning af gylle til buffertanke hos gyllemodtagere vil ikke ske i sommermånederne, al transport af dyr sker i dagtimerne og foder bestilles til levering på hverdage i dagtimerne. Støj fra foderanlæg, kompressor, højtryksrensere osv. forventes ikke at kunne høres udenfor ejendommen.

Med hensyn til kørsel kan der ske ændringer i driftstiden, idet leverandører kan ændre ruter, og nogen firmaer kører med 2-holdsskift.

Kørsel i spidsbelastningsperioder, typisk ved gyllekørsel og høst kan give støjgener, men der tages så vidt muligt hensyn til omkringboende.

Der er alarmer med sirene, men de aktiveres kun ved ventilationssvigt. Dette vil ske yderst sjældent.

Tablet 16 Støjkilder efter gennemførelse af etape 2

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast (støjsvage og motor i stalden)	På stalddagene	Konstant
Kompressor til fodringsanlæg	Inden døre	12 minutter fordelt på hele døgnet
Kompressor til maskiner	Maskinhus	Meget sjældent
Lastbiler m.v.	Se transporter	Se transporter
Separationsanlæg	Mellem de to eksisterende gyllebeholdere	Ca. 12 timer 2 gange ugentligt
Levering af foder	Ved siloer, se bilag	Ca. 1 time 52 gange om året
Højtryksrensere	I stalde	2-3 timer om ugen

Støjkilderne fremgår af bilag 1.5

Landbruget Almstrupvej 70, 6360 Tinglev er i Kommuneplan 2005-2016 for Tinglev Kommune (afløses i 2009 af den nye kommuneplan for Aabenraa Kommune) angivet med beliggenhed i *det åbne land*, også benævnt *jordbrugsområderne* (landzone).

Der fastlægges bl.a. følgende for jordbrugsområderne (uddrag):

a. Områderne skal i videst muligt omfang forbeholdes jordbrugserhvervene og områdernes dyrkningsværdier skal værnes.

d. Jordbrugsområderne skal i videst mulig omfang friholdes for bebyggelse og anlæg, der ikke er nødvendig for eller kan støtte den jordbrugsmæssige drift, henholdsvis råstofindvinding (hvor dette finder sted), samt en almen rekreativ udnyttelse af det åbne land.

Eventuel indpasning af ny bebyggelse eller anlæg (f.eks. stier, tekniske anlæg m.v.) skal ske på en måde, der prioriterer dyrkningshensyn, herunder arondering højt.

e. Eksisterende bebyggelse, der ikke længere har betydning for driften af en landbrugsejendom, kan anvendes til andre formål (f.eks. lettere fremstillings- eller

værkstedsvirksomhed, lejrskole eller lignende), når dette ikke efter byrådets skøn strider mod hovedstrukturen og rammerne i øvrigt og når dette kan ske på en måde, der ikke giver væsentlige gener i forhold til det bestående miljø.

f. I tilknytning til indretning af virksomhed til lettere industri, værksted og håndværk i eksisterende bygninger kan der opføres nye bygninger og udvidelse af eksisterende, såfremt dette kan indpasses i området og ikke påfører området yderligere miljøgener.

g. Bebyggelse må normalt ikke opføres i en højde, der overstiger 12,5 meter over terræn. Undtaget herfra er dog særlige bygværker i tilknytning til landbruget, samt tekniske anlæg.

Af nærtliggende samlede områder med støjmæssig betydning for landbruget er på kommuneplanens kort angivet bebyggelsen Almstrup. Den er beliggende i landzone og er en del af det åbne land. Landbrugets bolig og driftsbygninger er en del af Almstrup. Afstanden fra landbrugets driftsbygninger til den nærmeste bolig i bebyggelsen er ca. 100 meter.

Afstanden fra arealer hørende til ejendommen til boligområder beskrevet i kommuneplanen er større end 1.000 meter. Det nærmeste boligområde er beliggende ved Åbenråvej i Tinglev.

Vilkår

68. Bidraget fra landbruget med adressen Almstrupvej 70 til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land ikke overskride følgende værdier:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 - 07.00
Det åbne land	55	45	40

Notationer og principper, der anvendes ved beskrivelse og regulering af ekstern støj fra landbruget, er anført i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 *Ekstern støj fra virksomheder*.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved udendørs opholdsarealer ved boliger.

For dagperioden kl. 07.00-18.00 skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.

For aftenperioden kl. 18.00 -22.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede time.

For natperioden kl. 22.00 - 07.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede halve time.

Støj fra intern transport på landbrugets område medregnes i landbrugets støjbidrag.

Dog medregnes kun støjbidrag fra transport ved driftsbygninger og i umiddelbar nærhed af disse samt ved gyllebeholdere.

Ved tilkørsel af kornafgrøder i høstperioden til siloanlæg eller til faste oplagspladser eller ved bortkørsel af gylle/fast gødning i forbindelse med udbringning til mark kan der ses bort fra støjbidraget fra disse aktiviteter.

Støj fra faststående anlæg placeret på arealer uden for driftsbygningernes område, eksempelvis fast opstillede motorer og vandpumper, skal medregnes i landbrugets støjbidrag.

Støj fra mobile anlæg opstillet ved driftsbygninger, eksempelvis fra blæsere på lastvogne med varer til landbruget, skal medregnes i landbrugets støjbidrag,

uagtet at eksempelvis blæseren måtte befinde sig på et køretøj, der ikke hører til landbruget.

Støj fra læsning af svin, uagtet om det foregår ved driftsbygninger eller fra et køretøj eller lign., der er placeret på arealer uden for driftsbygningernes område, skal medregnes i landbrugets støjbidrag.

Målinger/beregninger til kontrol af, at grænseværdierne er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet.

Dog kan målinger/beregninger kræves højst en gang årligt.

Tilsynsmyndigheden kan kræve, at målinger/beregninger skal foretages af et akkrediteret firma eller laboratorium eller af en certificeret person omfattet af Miljøstyrelsens godkendelsesordning "Miljømåling - ekstern støj".

Udgifterne afholdes af landbruget.

6.6 Støv

Redegørelse

Der anvendes færdigfoder på ejendommen. Færdigfoderet blæses over i de udendørs siloer og fra siloerne snegles det ind i staldene.

Der blæses foder af ca. 1 time ugentligt. Det vurderes, at der ingen støvgener er for naboer i forbindelse med håndteringen af foderet.

Da der sker en stigning i antallet af transportere kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener, men da afstanden fra de nye siloer, hvortil der vil forekomme flest fodertransporter, til nærmeste nabo er på over 200 m, vurderes, at eventuelle støvgener vil være minimale.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at transport og håndtering af foder mv. ikke vil give støvgener for omkringboende.

6.7 Lys

Redegørelse

Der er lys i staldene mellem kl. 07.00 og 21.00. Derudover er der lys på transportere og maskiner, hvis de kører, når det er mørkt. Der er ligeledes udendørs belysning, hvor der ind- og udleveres dyr. Dette tændes manuelt. Anlæggets placering og de omgivende beplantninger (se under beplantning) bevirker, at det vurderes, at der ikke forekommer lysmæssige gener. I servicenum og gange er der automatiseret tænd og sluk af lyset.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at de begrænsede lyskilder ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende og heller ikke vil påvirke de landskabelige hensyn.

7 Påvirkninger fra arealerne

7.1 Udbringningsarealerne

Redegørelse

Der er 179,10 ha ejede og forpagtede arealer og 17,72 ha aftalearealer, svarende til 196,82 ha. Det reelle dyretryk for den ansøgte drift er 1,39 DE/ha.

De ejede og forpagtede arealer har alle sædskifte, der svarer til reference sædskiftet for svinebrug med jordtype JB1.

For at have et tilstrækkeligt harmoniareal i forhold til DE, har ansøger oplyst, at der er indgået aftaler om overførelse af 24,75 DE til 17,75 ha til de tre modtagere i henhold til nedenstående tabel. Af tabellen fremgår endvidere husdyrgødningens indhold af N og P.

Modtager af forarbejdet husdyrgødning	Antal ha	Antal DE	Kg N	Kg P
Almstrupvej 62, 6360 Tinglev	4,67	6,50	780,00	116,00
Teglgård 1, 6360 Tinglev	3,75	5,25	630,00	94,00
Saksborgvej 16, 6360 Tinglev	9,31	13,00	1560,00	232,00

Oversigt over ejede/ forpagtede arealer findes i bilag 1, afsnit 4.1.3 og aftalearealerne er i afsnit 4.1.4.

Bilag 1.12 viser udbringningsarealernes placering.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at ingen af aftalearealerne kræver en særskilt § 16 arealgodkendelse, da ingen af arealerne er beliggende i områder der afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor, eller er beliggende i oplande der er klassificeret som nitratklasse 1, 2 eller 3, eller er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder, eller at der er øvrige forhold, som vurderes at have væsentlige virkninger på miljøet.

Vilkår

69. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer, der fremgår af ansøgningens afsnit 4.1.

7.2 Beskyttet natur

§ 3 natur

Jf. Husdyrlovens § 23 skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der forekommer andre naturarealer end ovennævnte (afsnit 6.1) "§ 7 arealer" og § 3 arealer, som kan blive påvirket af produktionen fra Almstrupvej 70. Vurderes det at være tilfældet (kun i særlige tilfælde), kan kommunen stille forurenings begrænsende vilkår, som rækker ud over Husdyrlovens fastsatte beskyttelsesniveauer.

Jf. Naturbeskyttelseslovens § 3 må tilstanden af visse naturarealer ikke ændres, når de har et vist areal, naturindhold m. m.

Beskrivelse

Billede 5 (ses ovenfor, under afsnittet om *Ammoniak og natur*) viser placeringen af beskyttet natur og udbringningsarealer, samt hvilke naturarealer der er besøgt (A-G).

Område A

Større sø på 1,9 ha omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, der ligger omkranset af et mindre moseområde. Mosen udgør en ca. 10-50 meter bred bræmme omkring søen. Søen (og mosen) grænser op til ejendommens udbringningsareal mod nord og vest. Mod syd og øst grænser den op til skov. På grund af søens beliggenhed midt i mosen, er den rimelig beskyttet mod direkte tilførsel af næringsstoffer fra de omgivende dyrkede arealer.

Det er uvist om søen modtager drænvand. Søen ser brunvandet ud, og naturtilstanden vurderes at være moderat. Søbredden udgøres overvejende af lysesiv, dunhammer, rørgræs og blåtop, og der er nærmest ingen undervandsvegetation i søen til trods for at vandet er klart.

Ammoniak fra anlægget vurderes ikke at forringe naturtilstanden i søen (se afsnittet om *Ammoniak og natur* ovenfor).

Søen vurderes at være ynglested for bilag IV-arterne spidssnudet frø og evt. stor vandsalamander samt andre padder. Søen bør beskyttes mod yderligere næringstilførsel, bl.a. fra tilførsel via dræn. Derfor må fremtidige dræn ikke føres til søen.

Billede 7. Sø (område A)

Område D

Vandhul omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, der grænser op til ejendommens udbringningsarealer på alle sider. Der er en 2-10 meter bræmme omkring vandhullet. Vandhullet er temmelig næringsberiget, og naturtilstanden vurderes at være moderat-ringe. Vegetationen er domineret af næringstolerante arter som dunhammer, lysesiv og stor nælde.

Ammoniak fra anlægget på Almstrupvej 70 vurderes ikke at forringe naturtilstanden i vandhullet. Hovedkilden til næringsberigelse af vandhullet vurderes at være overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand, der løber på jordoverfladen til vandhullet, dels som næringsberiget overfladevand, der løber til vandhullet via rodzonen på dyrkede arealer.

Det kan ikke udelukkes, at vandhullet bliver benyttet af padderter, herunder bilag IV-arterne stor vandsalamander og spidssnudet frø, både som opholds- og yngleområde. For at sikre vandhullet mod næringsbelastning og gradvis opfyldning via pløjning tæt på vandhullets bredder og for at sikre opholds- og yngleområder for eksempelvis padder skal den nuværende bræmme på 2-10 meter omkring vandhullet opretholdes som en dyrknings-, sprøjtnings- og gødningsfri bræmme.

Billede 8. Vandhul (område D)

Område F

Mose omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 men ikke omfattet af Husdyrlovens § 7, som værende højmose, eller specielt næringsfattig mose. Mosen er overvejende bevokset med træer som birk, eg, rødel og gran. Mosen er temmelig tør med enkelte vådere områder, hvor man eksempelvis finder lysesiv. Mosen grænser op til ejendommens udbringningsarealer på alle sider. Mod nord er der et lille areal med skov og et meget lille vandhul, der på besigtigelsestidspunktet næsten var helt udtørret.

Mosens naturtilstand vurderes at være ringe i forhold til referencetilstanden for naturtypen mose, da mosen er meget tør og vokset til med træer/krat, som i overvejende grad udgøres af næringstolerante arter, der er begunstiget af næringstilførsel via luft og overfladevand.

Det kan ikke udelukkes, at det lille vandhul nord for mosen, samt mosens vådere områder bliver benyttet af paddearter, herunder bilag IV-arter.

Billede 9. Mose (område F)

Område G

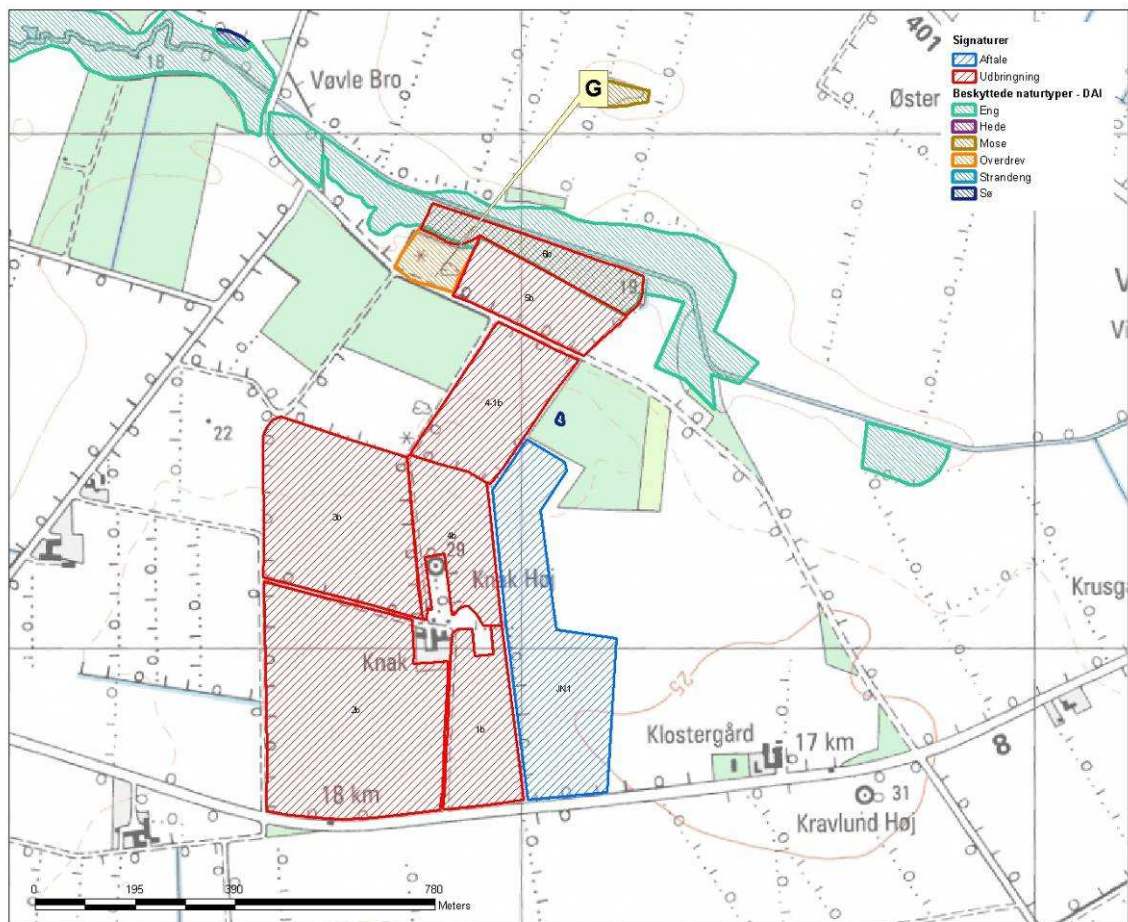
Overdrev beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Overdrevet er beliggende på temmelig fladt terræn og grænser mod øst op til intensivt dyrkede landbrugsarealer og mod nord mod mere ekstensivt drevne arealer. Mod syd og vest er der skovarealer. Vegetationen på overdrevet er overvejende domineret af næringstolerante planter som brombær, gederams, vild kørvel og hindbær. Der vokser dog også mere næringsfølsomme arter som eksempelvis hedelyng. Overdrevet afgræsses ikke og er næringsbelastet, hvorfor naturtilstanden vurderes at være ringe. Manglende afgræsning og forøgelse af næringstilførslen vil på sigt yderligere reducere naturindholdet og forværre naturtilstanden.

Overdrevet vurderes at kunne være leve- og ynglested for markfirben, da arten har sit naturlige levested på bl.a. overdrev og ifølge DMU's "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (*Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007*) findes i området.

Billede 10. Overdrev (område G)

Billede 11. Overdrev (G) i forbindelse med udbringningsarealer.

Vurdering

Vandhuller

Det vurderes, at hovedkilden til næringsberigelse af vandhullerne er overfladevand fra dyrkede arealer, dels som vand der løber på jordoverfladen til vandhullerne, samt næringsberiget overfladevand der løber til via rodzonen på dyrkede arealer.

Derfor stilles der vilkår om overholdelse af dyrknings-, gødnings- og sprøjtefri bræmmer rundt om vandhul D (se billede 5), der forekommer på eller op til Almstrupvej 70's udbringningsarealer. Da der i forvejen er en bræmme på 2-10 meter omkring vandhullet, vil der blive stillet vilkår om, at den nuværende bræmme opretholdes.

Der stilles ikke vilkår om bræmmer rundt om søen (A), da denne i forvejen er beskyttet af en omgivende mose.

Moser

Mose C er omfattet af Husdyrlovens § 7 (se endvidere beskrivelse under afsnit 6.1) og udløser bufferzoner, hvor udbringning af husdyrgødning skal ske ved nedfældning på sort jord og græs. Desuden er der en markvej mellem mosen og udbringningsarealet vest for mosen, der udgør en bræmme på ca. 5 meter, hvor der ikke gødskes, sprøjtes eller dyrkes. Både nedfældningen af husdyrgødning og markvejens bræmmefunktion vurderes at nedsætte den luftbårne ammoniakbelastning samt afstrømningen af næringsberiget overfladevand til mosen.

Mose B (jf. billede 5) er beliggende op til Almstrupvej 70's udbringningsarealer. Den er ikke omfattet af Husdyrlovens § 7 som værende højmoser, men mosen ligger indenfor bufferzone 1 og 2, jf. billede 1, fra mose C, der er omfattet af Husdyrlovens § 7 og udløser bufferzoner, hvor udbringning af husdyrgødning skal ske ved nedfældning på sort jord og græs. Det samme gør mose E, der dog ikke ligger op til Almstrupvej 70's udbringningsarealer. Dvs. på arealerne op til moserne nedfældes husdyrgødning på sort jord og græs. Dette vurderes at nedsætte den luftbårne ammoniakbelastning til moserne fra de arealer, hvor afgrøden er græs eller sommerafgrøder, mens ammoniakbelastningen fra arealer med vintersæd, vil være uændret.

Mose F vurderes at være næringsberiget med en ringe naturtilstand i forhold til referencetilstanden for naturtypen mose. Vegetationen i mosen består i overvejende grad af næringstolerante arter, der er begunstiget af næringstilførsel via luft og overfladevand.

Der stilles ingen vilkår i forhold til moser i området.

Overdrev

Overdrevet (G på billede 11) vurderes at være næringsberiget med en naturtilstand som ringe i forhold til referencetilstanden for naturtypen overdrev. Overdrevet mangler afgræsning og vegetationen på overdrevet består i overvejende grad af næringstolerante arter, der er begunstiget af næringstilførsel via luft og overfladevand.

Overdrev G er højere beliggende i forhold til de omgivende arealer, så risikoen for tilledning af næringsberiget overfladevand fra udbringningsarealerne nord og øst for naturarealet er på den måde minimeret.

Der stilles ingen vilkår til beskyttelse af overdrevet.

Engarealer

Enkelte af ejendommens udbringningsarealer er registreret som § 3 eng (se billede 5) i henhold til Naturbeskyttelsesloven. Disse arealer modtager husdyrgødning, og har gjort det gennem lang tid. Der foretages høslæt på engarealerne. Engene vurderes generelt ikke at være næringsfattig natur.

Der stilles ikke vilkår i forhold til engarealerne.

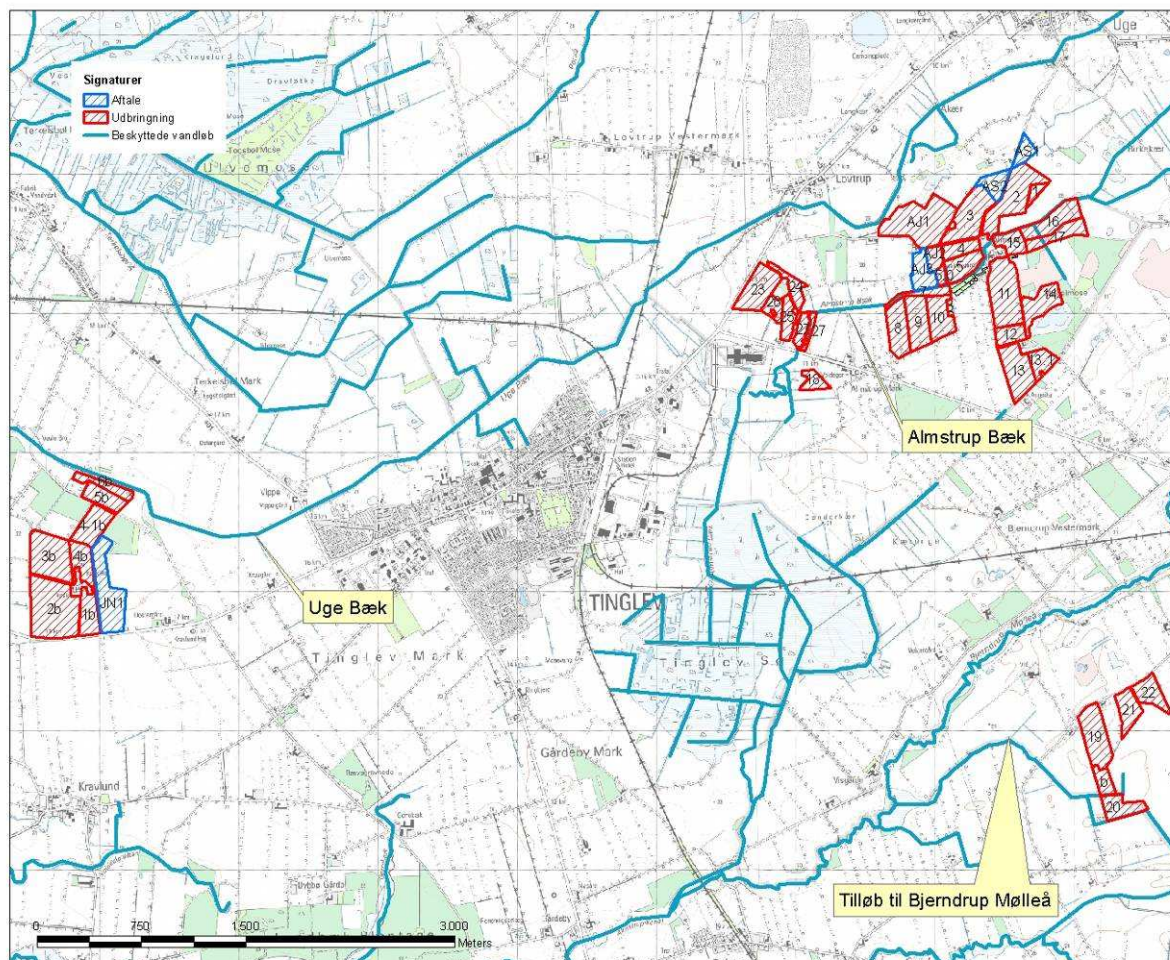

Vandløb

Flere af bedriftens arealer grænser direkte op til eller gennemskæres af § 3 beskyttede vandløb uden 2 meter bræmmer (mark nr. 5, 5.0, 16, 17, b, 20 og 21).

For at sikre de beskyttede vandløb mod øget udvaskning af næringsstoffer, overfladeafstrømning af gødning og næringsstoffer og øget sandvandring, som vil påvirke eksempelvis laks og snæbels leve- og ynglesteder blandt andet ved tilsanding af gydegrus, samt for at sikre leve- og rastesteder for bilag IV arter (herunder eksempelvis padder) stilles der vilkår om 2 meter dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmmer langs de beskyttede vandløb, jf. billede 12 og afsnit 7.3.

På følgende marker skal der etableres 2 meter dyrkningsfri bræmmer op til de beskyttede vandløb: Mark nr. 5, 5.0, 16, 17, b, 20 og 21.

Billede 12. Viser placeringen af beskyttede vandløb i forhold til udbringningsarealerne.

En del af Almstrupvej 70's udbringnings- og aftalearealer afvander via Almstrup Bæk og tilløb til Bjerndrup Mølleå. Enkelte arealer afvander til Uge Bæk. Fælles for alle arealerne er, at de afvander via Sønderå til Vidåsystemet og videre til Vadehavet.

Almstrup Bæk er målsat B1 – dvs. gyde- og yngelvækstområde for laksefisk, der skal kunne fungere som gyde- og yngelopvækstområde for ørred og andre laksefisk. Målsætningen tager sigte på at beskytte og opjælppe den alsidige flora og fauna, som naturligt har gode livsbetingelser i disse vandløb. For at opfylde målsætningen kræves en DVFI værdi på mindst 5. Målsætningen er ikke opfyldt (Regionplan 2005-2016). Ved seneste måling i 2003 havde den nærmeste målestation nedstrøms arealerne på Almstrupvej 70 (st. nr. 425-28500) en DVFI værdi på 4 (noget forringet biologisk vandløbskvalitet). Den manglende målopfyldelse vurderes at skyldes dårlige fysiske forhold med blød og sandet bund i vandløbet, grundet hårdhændet vedligeholdelse gennem mange år.

Bjerndrup Mølleå er målsat B2 – dvs. laksefiskevand, der skal fungere som opholds og opvækstområde for ørred og andre laksefisk. Målsætningen tager sigte på at beskytte og ophjælpe den alsidige flora og fauna, som naturligt har gode livsbetingelser i disse vandløb. For at opfylde målsætningen kræves en DVFI værdi på mindst 5. Målsætningen er ikke opfyldt (Regionplan 2005-2016). Ved seneste måling i 2003 havde den nærmeste målestation til arealerne på Almstrupvej 70 (st. nr. 425-3000) en DVFI værdi på 4 (noget forringet biologisk vandløbskvalitet). Den manglende målopfyldelse vurderes at skyldes dårlige fysiske forhold med blød og sandet bund i vandløbet, grundet hårdhændet vedligeholdelse gennem mange år.

Uge Bæk er målsat B2 - dvs. laksefiskevand, der skal fungere som opholds og opvækstområde for ørred og andre laksefisk. Målsætningen tager sigte på at beskytte og ophjælpe den alsidige flora og fauna, som naturligt har gode livsbetingelser i disse vandløb. For at opfylde målsætningen kræves en DVFI værdi på mindst 5. Målsætningen er opfyldt (Regionplan 2005-2016). Ved seneste måling i 2003 havde den nærmeste målestation til arealerne på Almstrupvej 70 (st. nr. 424-6050) en DVFI værdi på 5 (god biologisk vandløbskvalitet).

Jf. vandløbsloven er de målsatte vandløb pålagt 2 meter bræmmer.

Udbringningsarealerne afvander via blandt andet Almstrup Bæk, Bjerndrup Mølleå og Uge Bæk og mindre vandløb og grøfter til Sønderåsystemet og videre til Vidå, Rudbøl Sø og Vadehavet. Sønderåen er målsat B2 – dvs. laksefiskevand, der skal fungere som opvækst og opholdsområde for ørred og andre laksefisk. Målsætningen tager sigte mod at beskytte og ophjælpe den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet denne type vandløb.

For at opfylde målsætningen for Sønderåen kræves en DVFI værdi på minimum 5. Måling i både 2007 og 2008 har vist en DVFI værdi på 7 (st. nr. 425-1250 Nord for Rens), hvilket er den højeste værdi et vandløb kan få. Målsætningen er derfor opfyldt (Regionplan 2005-2016).

Sønderåen og mindre tilløb er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 mod tilstandsændring.

Vilkår

70. Der holdes til enhver tid en dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmme på 2-10 meter rundt om vandhullet (D på billede 5) på matr. nr. 313 Lovtrup, Uge.

Bræmmen måles fra vandhullets krone

71. Der skal etableres en 2 m bred dyrknings-, sprøjte- og gødningsfri bræmme langs beskyttede vandløb på mark nr. 5, 5.0, 16, 17, b, 20 og 21, jf. billede 12.

Bræmmen måles fra vandløbets krone

7.3 Nitrat til overfladevand – vandløb, søer og kystvande

Kvælstof, herunder nitrat, der føres til overfladevand, stammer hovedsageligt fra gødsningen på landbrugsarealer. En del af den tilførte kvælstof optages ikke af afgrøden på marken, men siver igennem rodzonen til det øvre grundvand, eller løber via dræn og grøfter til vandløb, søer og i sidste ende til havet.

Undervejs omdannes en stor del af de nedsivende kvælstofforbindelser dog til luftformigt kvælstof via en proces kaldet kvælstofreduktion. Hvor stor kvælstofreduktionen er, afhænger af jordbundstypen, og hvor hurtigt nitraten føres til vandløb eller søer. På drænedede arealer føres nitrat væsentligt hurtigere til vandmiljøet end på udrænedede arealer, hvor det skal føres via grundvandet til vandmiljøet (*DMU faglig rapport nr. 616, 2007 - Kvælstofreduktionen fra rodzonen til kyst for Danmark - Fagligt grundlag for et nationalt kort*). Når kvælstoffet er nået ud i vandløbene er reduktionen meget lav, 2% ca., dvs. stort set al den kvælstof, der ender i vandløb, ender i havet (*DMU faglig rapport nr. 616, 2007 - Kvælstofreduktionen fra rodzonen til kyst for Danmark - Fagligt grundlag for et nationalt kort*).

Når nitrat kommer ud i vandmiljøet påvirker det naturen ved, at det bruges af planterne som næringsstof og giver en større planteproduktion af sump- og undervandsplanter samt alger, der i høje koncentrationer giver uklart vand. Normalt anses kvælstof i vandløbene ikke for at have stor betydning for levevilkårene for planter, fisk og andet dyreliv. Her er det som regel andre faktorer, fx de fysiske forhold, der er mere afgørende for plante- og dyrelivet (*Næringsstoffer - arealanvendelse og naturgenopretning, Temarapport fra DMU 13/1997*). En reduktion i udvaskning af kvælstof (og andre næringsstoffer) vil dog utvivlsomt føre til en mindre grødevækst og en mindre produktion af organisk stof i vandløbet, hvilket vil forbedre miljøtilstanden og leveforholdene for dyrelivet samt give mindre tilførsel af organisk stof og næringsstoffer til søer og havet. Kraftig grødevækst kan reducere iltindholdet i vandløbet med deraf negativ virkning på dyrelivet til følge.

Husdyrloven stiller krav om begrænsning i tilførsel af kvælstof til overfladevand, hvis et husdyrbrug, der ønskes etableret, ændret eller udvidet, har udbringningsarealer, der afvander til særligt sårbare vandområder i Natura 2000 områder. For landbrug, der afvander til sådanne naturområder, stilles krav om et lavere husdyrtryk pr. hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for.

Kravene stilles kun til arealer, der ligger indenfor områder, der ifølge Skov- og Naturstyrelsens kortværk er omfattet af nitratklasse 1, 2 eller 3. Nitratklasserne er baseret på overfladevandområdernes kvælstoffølsomhed samt størrelsen af reduktionspotentialiet (hvor meget nitrat der omsættes i jorden) (*DMU faglig rapport nr. 616, 2007 - Kvælstofreduktionen fra rodzonen til kyst for Danmark - Fagligt grundlag for et nationalt kort*).

Redegørelse

Udbringningsarealerne afvander via Almstrup Bæk, Bjerndrup Mølleå og Uge Bæk til Sønderåsystemet og videre til Vidå, Rudbøl Sø og Vadehavet. Sønderåen er målsat B2 – dvs. laksefiskevand, der skal fungere som opvækst og opholdsområde for ørred og andre laksefisk. Målsætningen tager sigte mod at beskytte og opbæjle den alsidige flora og fauna, som naturligt er tilknyttet denne type vandløb.

For at opfylde målsætningen for Sønderåen kræves en DVFI værdi på minimum 5. Måling i både 2007 og 2008 har vist en DVFI værdi på 7 (st. nr. 425-1250 Nord for Rens), hvilket er den højeste værdi et vandløb kan få. Målsætningen er derfor opfyldt (Regionplan 2005-2016).

Sønderåen og mindre tilløb er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 mod tilstandsændring.

Vandkvaliteten i Sønderå er blevet bedre gennem de senere årtier, hvilket er en effekt af VMPII-projektet, som har til formål at forbedre vandkvaliteten. På en 15 km lang strækning af Sønderå er der gennemført et af de største VMPII-projekter i Danmark omfattende ca. 251 ha. eng. Vandløbsvedligeholdelsen er ophørt, samtidig med at dræn og grøfter er blevet stoppet til. Det har forårsaget hyppigere og mere omfangsrige oversvømmelser, som betyder at kvælstofbelastningen af vandløbssystemet og Vadehavet reduceres.

Ingen af bedriftens udbringningsarealer eller aftalearealer ligger indenfor områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3. Der er således i hht. Lovgivningens beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand, ingen krav om reduceret husdyrtryk på udbringningsarealerne.

Arealerne ligger i et område hvor N-reduktionsprocenten i jordbunden er mellem 76 og 100 procent, dvs. at 76-100 % af det udledte kvælstof i jorden vil blive nedbrudt/fjernet fra jorden før det ender i overfladevandsrecipienten.

Der er i IT systemet beregnet en udvaskning af N til overfladevand på 98,3 kg N/ha/år. Med det høje reduktionspotentialie i området betyder det at der reelt vil udvaskes maksimalt 23,6 kg N/ha/år.

Udledning af N i nudrift er efter korrektion for reduktionspotentiale på 21 kg N/ha/år. Dvs. at der efter udvidelsen årligt udledes ca. 2,6 kg N mere per ha end i nudrift. Totalt betyder det en merudledning på ca. 466 kg N/år til overfladevand.

Husdyrgødning fra produktionen udbringes på 179,10 ha ejet areal (og 17,72 ha aftaleareal). Ifølge ansøgningen er ingen af de ejede arealer drænedede.

Beskyttelsesniveauerne for nitrat til overfladevand er overholdt ved harmonikravet, idet reduktionspotentialet er højt og arealerne afvander til et Natura 2000 område (Vadehavet), som ikke afkaster nitratklasser. Vurdering af næringsstoffer i forhold til Vadehavet/Natura 2000 vandområder findes i afsnit 7.6.

Vurdering

Udbringningsarealerne omfatter robuste landbrugsjorde.

Principielt kan kommunen ikke tillade en mer-belastning af Sønderådalene, som jo har gennemgået et stort projekt med det formål at forbedre vandkvaliteten. Det er dog Aabenraa kommunes opfattelse at merudledningen af kvælstof til overfladevand i denne sag er så lille, at den ikke i sig selv kan begrunde et skærpet beskyttelsesniveau med et lavere husdyrtryk til følge. Målsætningen i Sønderå er endvidere opfyldt og merudledningen på 2,6 kg N/ha/år (total maksimal merbelastning 466 kg/år) vil være uden betydning sammenlignet med den mængde, der totalt udledes til å-systemet (1957 ton/år gennemsnitligt fra 2001-2005 til Listerdyb i Vadehavet, som har tilløb fra Bredeå og Vidåen)

Aabenraa Kommune vurderer på den baggrund, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår om udvaskning af nitrat fra udbringningsarealerne.

Vilkår

Aabenraa Kommune stiller på den baggrund ingen yderligere vilkår ud over de, der er beskrevet under afsnittet om "Beskyttet natur" (§ 3 natur) i forhold til at beskytte vandløb, søer og havområder.

7.4 Nitrat til grundvand

Redegørelse

Almstrupvej 70 har ingen udbringningsarealer, der ligger i nitratfølsomme indvindingsområder. Derfor er der ikke beregnet nitratudvaskning til grundvandet. Ejendommen ligger i et område med almindelige drikkevandsinteresser, og der er ikke udarbejdet indsatsplan for grundvandsbeskyttelse.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer med baggrund i, at Almstrupvej 70 ingen udbringningsarealer har, der er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder, at der ikke skal stilles vilkår til at begrænse udvaskningen af nitrat til grundvandet.

7.5 Fosfor til vandløb, søer og kystvande

Fosfor har stor betydning for søers biologiske kvalitet, idet det oftest er det begrænsende næringsstof og dermed er styrende for algevæksten. I fjordene er det i stigende omfang fosfor, der påvirker forekomsten af iltsvind.

Derimod har fosfor mindre betydning for vandløbs biologiske kvalitet. Alligevel er indholdet af fosfor i vandløb meget vigtigt, fordi fosfor transporteres via vandløb til søer og marine områder.

I modsætning til kvælstof, der generelt udvaskes til grundvand og overfladevand fra hele landbrugsfladen, er billedet af fosfor mere kompliceret med flere betydende transportveje, til vandløb, søer eller kystvande. Fosfortab fra landbrugsjorde forgår især i forbindelse med 3 forhold:

- Vanderosion (ved overskudsnedbør) eller jordfygning, hvor fosfor tabes sammen med jordpartiklerne
- Udvasning via dræn og øvre grundvand af vandopløst fosfor

- Nedbrydning af brinkerne i vandløbene. Jo mere fosfor, der er bundet i jordpartiklerne, jo større fosfortab

Fosfor bindes hårdt i jorden, men jordens evne til at binde fosfor er ikke ubegrænset, derfor er det vigtigt for at undgå fremtidige miljømæssige problemer med fosfor at sikre en rimelig balance mellem tilført fosfor og den fosfor, der fjernes af afgrøderne. Hvor der tilføres mere fosfor, end planterne optager, er der tale om et fosforoverskud.

Hovedparten af fosfor-tabet sker fra kuperede marker i omdrift langs vandløb og fra drænedede lavbundsarealer. Også hvor jordens P-tal (mængden af opløst P i jordvandet) er højt, kan der være et stort fosfortab via sprækker til dræn eller grundvand. Humusjords evne til at binde fosfor er mindre end sandjords og især lerjords evne, og der vil derfor være større risiko for fosfortab fra humusjord. (DMU rapport, Fosfor i miljøet, april 2007 og DMU, Rapport nr. 245, 2008).

I "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug" og tilhørende bekendtgørelse er der fastsat generelle beskyttelsesniveauer i forhold til fosforoverskud, som gælder for husdyrbrugsprojekter med udbringningsarealer, der ligger indenfor områder og afvander til Natura 2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor. Kortværket, der angiver disse Natura 2000 områder, som er overbelastet med fosfor, omfatter ikke oplandene til de søtyper, som klassificeres som sårbare recipienter, men hvis beliggenhed ikke kendes endnu.

Kravet til fosforoverskuddet på udbringningsarealer, der ligger indenfor områder, der afvander til Natura 2000 vandområder overbelastet med fosfor, afhænger af jordtype, dræningsforhold og fosfortal. Der stilles krav til fosforoverskud på drænedede lerjorder og lavbundsarealer, herunder drænedede og grøftede sandjorder. Der stilles ikke krav om fosforoverskud, hvis der i den ansøgte situation, kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget. Beregninger af fosforoverskud omfatter ikke tilført fosfor i handelsgødning.

Det fremgår af lovgivningen, at det fastsatte beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne. Kommunen kan dog i ganske særlige tilfælde skærpe kravene i forhold til lovgivningens generelle beskyttelsesniveau. Vadehavet er i henhold til lovgivningen udpeget som mindre sårbart overfor fosfor.

Redegørelse

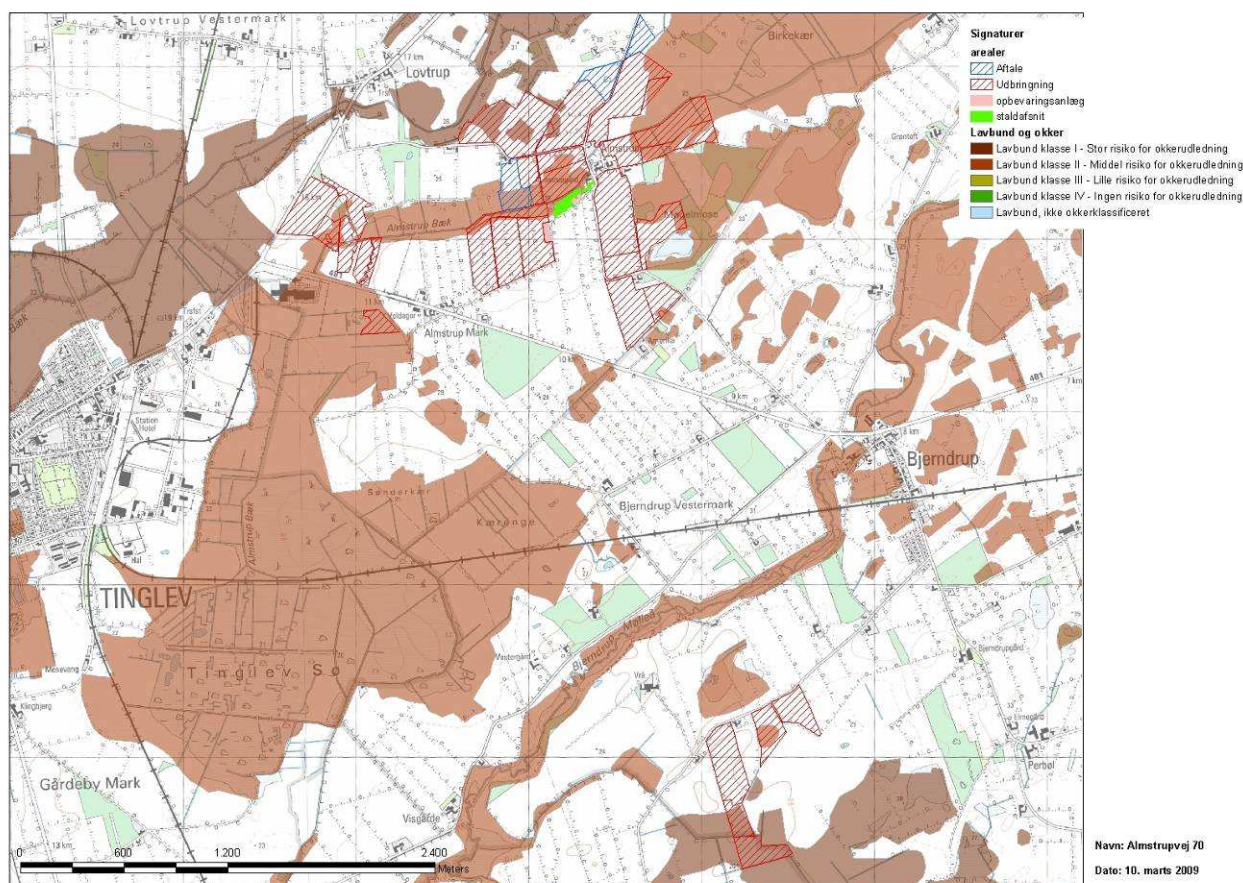
Der tilføres årligt 23,9 kg P/ha/år til markerne i ansøgt drift (4.272 kg i alt), og der fraføres 21,1 kg P/ha/år (3.779 kg i alt). Arealerne får derved et fosfor overskud på 2,8 kg P/ha/år.

Resterende gødning afsættes til aftalearealer, der i alt modtager 424 kg fosfor fra bedriften.

Ejendommens udbringningsarealer er ikke-drænet grovsandet og finsandet jord (JB 1 og 2) og ligger i svagt kuperet smeltevandsslette dvs. i fladt terræn uden skrånende arealer mod vandløb eller sø/mose.

Flere af bedriftens arealer ligger i lavbundsområder, jf. nedenstående billede 13, med humusrig jordbund. Lavbundsjorder er udstrømningsområder for grundvand, og mange lavbundsjorder har derfor permanent højt grundvandsspejl. Ved vandmætning af jorden vil iltfrie forhold medvirke til en mikrobiel reduktion af jern, hvorved jernet opløses, og fosfor frigives. Lavbundsarealer har derfor en større udvaskning af fosfor end højere liggende arealer. De af arealerne, der er lavbundsjorde, er omfattet af okkerklasse II, hvor der er middel risiko for udledning af okker/jern.

Billede 13. Udbringningsarealer i forhold til lavbundsarealer, hvor der er risiko for forøget udvaskning af fosfor.

Husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til Vadehavet via Sønderå-systemet og Vidå. Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer og aftalearealer er dermed beliggende i oplande til et Natura 2000 område, der i henhold til Skov- og Naturstyrelsens kortværk er overbelastet med fosfor. Derfor skal der ikke, i henhold til lovgivningen, stilles krav til fosforoverskuddet på bedriften.

Vurdering

Aabenraa kommune finder ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udvaskning af fosfor til vandmiljøet, idet bedriftens arealer ikke er drænedede eller afvander til fosfor følsomme Natura 2000 områder i henhold til Skov- og Naturstyrelsens kortværk. Desuden er fosforoverskuddet temmelig lavt (2,8 kg P/ha/år), og udgør på den baggrund ikke en betydelig belastning på Natura 2000 områder.

Vilkår

Der stilles ingen vilkår, ud over vilkårene om bræmmer (vilkår 70 og 71) i afsnit 7.2, til fosfortilførslen til udbringningsarealerne.

7.6 Natura 2000

Redegørelse

Bedriftens arealer ligger i opland til Almstrup Bæk, Bjærndrup Mølleå og Uge Bæk og afvander til Vidå systemet. I Vidåsystemet er Sønderå-dalen udpeget som Natura 2000 område, der udgøres af habitatområde nr. H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen og fuglebeskyttelsesområde F63 Sønderådal. Sønderå leder videre ud i Vidåen og fuglebeskyttelsesområde F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen, samt Fuglebeskyttelsesområde F57 Vadehavet og Ramsarområde 27.

Udledningen af kvælstof m.m. fra husdyrbrugets udbringningsarealer skal i hht. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 408 af 1. maj 2007), vurderes i forhold til om det vil skade udpegningsgrundlaget for de ovenfor nævnte habitat og fuglebeskyttelsesområder.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen, Fuglebeskyttelsesområderne F63 Sønderådal, F60 Vidå, Tøndermarsken og saltvandssøen, F57 Vadehavet og Ramsarområdet 27 indeholder følgende naturtyper og arter:

Naturtyper der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydebladsplanter eller vandaks
- 3260 Vandløb med vandplanter

Dyrearter der indgår i udpegningsgrundlaget for H90:

- Snæbel
- Flodlampret
- Bæklampret
- Dyndsmerling
- Odder

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F63:

- Mosehornugle
- Rørdrum
- Sortterne
- Rørhøg
- Hedehøg

Fuglearter der indgår i udpegningsgrundlaget for F60 og F57:

• Rørdrum	• Hvid stork	• Lysbuget knortegås
• Rørhøg	• Engsnarre	• Sandløber
• Hedehøg	• Pibesvane	• Sandterne
• Mosehornugle	• Sangsvane	• Strandskade
• Spidsand	• Lille kobbersneppe	• Dværgmåge
• Skeand	• Blåhals	• Sortand
• Pibeand	• Brushane	• Stor regnspove
• Grågås	• Hjejle	• Edderfugl
• Kortnæbbet gås	• Strandhjejle	• Dværgterne
• Bramgås	• Plettet rørvagtel	• Havterne
• Almindelig ryle	• Klyde	• Splitterne
• Sortterne	• Fjordterne	• Hvidklire
• Islandsk ryle	• Gravand	• Rødben
• Hvidbrystet præstekrave	• Krikand	
	• Mørkbuget knortegås	

Flere af arterne er sårbare overfor næringsberigelse af deres levesteder. Fx er snæbel i Vidåsystemet følsomme overfor sandvandring og næringsberigelse af vandløbet, idet det kan medføre en skadelig effekt på deres gydepladser, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slam/sandlag.

Højt næringsindhold i åvandet, der føres til Rudbøl Sø kan medføre en hurtigere tilgroning af Magisterkog og Rudbøl Sø, sammenlignet med en ren naturtilstand i oplandet, hvilket giver dårligere leveforhold for bl.a. rørdrum (basisanalyse for H90). Rudbøl sø er A₁ målsat, der er en målsætning med skærpede krav, som anvendes, hvis særlige naturværdier ønskes bevaret. Målsætningen er ikke opfyldt ifølge regionplan 2005-2016.

Basisanalysen for F63 Sønderådal siger at vandkvaliteten i Sønderåen gennem de seneste årtier er forbedret, og vandkvaliteten anses nu ikke længere at være begrænsende for fuglelivet.

Ifølge basisanalysen for F57 Vadehavet er den internationale målsætning om, at Vadehavet skal være et "ikke næringsbelastet område" ikke opfyldt pga. de høje kvælstofkoncentrationer. "Opfyldelsen af målsætningen vil som minimum kræve en reduktion af næringsbelastningen med 50% for kvælstof og 80% for fosfor i forhold til niveauet i begyndelsen af 1989-90, som oprindeligt fastlagt i vandmiljø-handlingsplanen. Dette mål er endnu ikke nået for den sønderjyske del af det danske vadehav. Det vil derfor være nødvendigt fortsat at reducere især det diffuse bidrag for at nå de internationale, nationale og regionale mål. Det er desuden vigtigt at reducere den atmosfæriske næringsbelastning gennem en indsats overfor kilderne hertil" (Basisanalyse for vanddistrikt 50, Del 2 (s 37 og 39)).

Ifølge hjemmesiden vandognatur.dk, under beskrivelsen af naturområdet N89 Vadehavet, beskrives de væsentligste trusler mod naturtyperne og arterne i området som værende bl.a. næringsstofbelastningen, intensiv landbrugsdrift, tilgroning og afvanding m.m.

Ifølge Habitatdirektivets artikel 6 og vejledningen til denne, skal Kommunen sikre at planer og projekter hverken i sig selv, eller i forbindelse med andre planer, eller projekter i kumulation (dvs. i forhold til eksisterende belastninger og i forhold til belastninger fra allerede vedtagne planer, som ikke er realiserede) kan have en negativ påvirkning på de arter og naturtyper, som Natura 2000 områderne er udpeget for at bevare, eller er til hindring for at området kan opnå gunstig bevaringsstatus.

Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor de øvrige nævnte internationale naturområde, men ejendommen og udspretningsarealerne ligger som nævnt i oplandet til Vadehavet. Det er vurderet at arealerne er beliggende i robuste områder der har en høj reduktionskapacitet (76-100 %) for kvælstof og udenfor fosforfølsomt natura 2000 opland. Der er en beskedent merbelastning af kvælstof til rodzonen ift. nudrift beregnet efter ansøgningssystemets beregningsmetoder, og det vurderes, at der vil ske en yderligere omsætning af kvælstof og binding af fosfor i vandområder nedstrøms arealerne.

Ud fra beregningerne i FARM-N går N-udvaskningen på bedriftsniveau fra en maksimal udledning til vandmiljøet på 3.753 kg N i nudrift til 4.225 kg N i ansøgt drift dvs. en merbelastning på maksimalt 472 kg N fra de 179 ha tilhørende Almstrupvej 70 til vandløbene med udløb til Vadehavet. Dette er beregnet som udvaskning fra rodzonen på udbringningsarealet reduceret ift. arealernes minimale reduktionspotentiale (76 %) uden yderligere omsætning i vandmiljøet. Der findes på nuværende tidspunkt ikke alment tilgængelige beregningsmodeller, der kan beregne den resulterende udledning til Vadehavet.

Udspretningsarealerne (179 ha) udgør 0,03 % af det totale opland til kystafsnittet Vadehavet (517.092 ha) og den maksimale samlede udvaskning af kvælstof (4.225 kg N/år) udgør 0,05 % af den samlede udledning til Vadehavet (9.102 tons N/år).

Da den samlede kvælstof-udledning fra husdyrbruget til Vadehavet således udgør en meget lille del og udbringningsarealerne størrelses udgør en meget lille del af det samlede opland til Vadehavet, finder Aabenraa Kommune, at der ikke i den konkrete sag er særlige forhold, der kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til Vadehavet.

Den maksimale merbelastning på 472 kg N pr. år, har Aabenraa Kommune vurderet ikke har væsentlig betydning for Vadehavets målsætning og integritet.

Da stigningen i udvaskningen er 0,005 % af den samlede udledning til Vadehavet og næppe målbar, og undersøgelser har vist, at der ikke kan påvises en signifikant stigning i dyretrykket i oplandet til Vadehavet, finder Aabenraa Kommune, at det ikke vil være aktuelt med yderligere kvælstof-beregninger, og at projektet ikke vil have negativ effekt på de arter og naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for de internationale naturbeskyttelsesområder, som Vadehavet omfatter.

Udvaskningen af kvælstof stiger lidt i forhold til nudrift, men der er ikke skrånende arealer på udbringningsarealerne, og indholdet af kvælstof og fosfor vurderes generelt ikke at have indflydelse på vandløbenes tilstand.

Jf. habitatbekendtgørelsen er det med baggrund i ovenstående vurderet, at udvidelsen ikke vil forringe området naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, som de internationale naturbeskyttelsesområder er udpeget på baggrund af. Kommunen har dermed vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000 områderne væsentligt, og der er derfor ikke foretaget en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Vurderingen er lavet på baggrund af den viden og de beregningsmetoder kommunen har på området.

I forhold til den kumulative effekt vurderes det, at bedriften ikke i sig selv kan påvirke hav eller fjordområderne, men i kumulation med de øvrige landbrug i oplandet kan der være en påvirkning.

Som nævnt ovenfor er det samlede opland til Vadehavet på ca. 517.092 ha og der er opgjort en kvælstofudvaskning til Vadehavet på gennemsnitligt 9.102 tons N/år for årene 2001-2005. Dvs. at de 179 ha, som behandles i denne godkendelse udgør ca. 0,03 % af det samlede opland til Vadehavet og den maksimal udvaskning af kvælstof, 4.225 Kg N/år, udgør ca. 0,05 % af den samlede udledning til Vadehavet.

Med baggrund i ovenstående og den stadig større fokus på tilpasning af næringsstofferne, som tilføres markene og kravet om efterafgrøder, samt ud fra de generelle landbrugsregler og husdyrlovens beskyttelsesniveauer, vurderer Aabenraa Kommune, at udledningen af næringsstoffer ikke giver anledning til en væsentlig merpåvirkning eller en forringelse af habitatområderne indtil Vand- og Natura 2000 planerne foreligger.

Det vurderes derfor, at udvidelsen er i overensstemmelse med regionplanens målsætninger og habitatdirektivet, hvad angår de ferske overfladevande og de marine områder.

Det vurderes samlet for overfladevand at ansøgte projekt overholder det i husdyrloven fastlagte beskyttelsesniveau for Vadehavet. Der er ikke naturområder hvor det skønnes nødvendigt at indføre et strengere beskyttelsesniveau end det i loven anførte.

Når Vand- og Natura 2000 planerne foreligger, og de ekstra nødvendige undersøgelser er gennemført, kan Aabenraa Kommune foretage en vurdering af, om det er nødvendigt at reducere markoverskuddet yderligere for at undgå at projektet er til skade for habitatområdet. Dette kan gøres ved at kommunen tager projektet op til revurdering efter husdyrgodkendelseslovens § 40 og meddeler de nødvendige påbud om reduktion af næringsstofudledningen.

Desuden henholder Aabenraa Kommune sig til, at det fremgår af lovgivningen til husdyrloven, at det fastsatte beskyttelsesniveau som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtelserne. Vadehavet er i henhold til lovgivningen ikke udpeget som sårbart overfor kvælstof og fosfor. Kommunen kan dog i ganske særlige tilfælde skærpe kravene i forhold til lovgivningens generelle beskyttelsesniveau.

Lovgivningen stiller krav om begrænsning af tilførsel af kvælstof og fosfor til overfladevand, hvis et husdyrbrug, der ønskes etableret, ændret, eller udvidet, har udbringningsarealer, der afvander til særligt sårbare vandområder i Natura 2000-områder. For landbrug, der afvander til sådanne naturområder, stilles krav om et lavere husdyrtryk pr. hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for. Kravene stilles kun til arealer, der ligger indenfor områder, der ifølge Skov- og Naturstyrelsens kortværk er omfattet af nitratklasse 1, 2 eller 3 eller i oplande til Natura 2000 områder overbelastet med fosfor.

Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor områder, der er udpeget som nitratklasse 1, 2 eller 3 eller i oplande til Natura 2000 områder udpeget som overbelastet med fosfor. Der er således, i hht. lovgivningens beskyttelsesniveau for nitrat og fosfor til overfladevand, ingen krav om reduceret husdyrtryk på udbringningsarealerne.

Vurdering

En stor del af Syd- og Sønderjylland afvander til Vadehavet. Bedriftens udbringningsarealer udgør med sine 179,1 ha en meget lille del af dette store opland. Det vurderes derfor, at en eventuel ændring i udvaskningen på disse arealer vil have en meget lille betydning for vandmiljøet i Vadehavet. Da der i den generelle regulering af alle landbrug løbende stilles større krav til andelen af efterafgrøder og forbedret udbringningsteknik til udbringning af husdyrgødning, vurderes det, at der ikke er basis for at stille yderligere vilkår til Almstrupvej 70 til beskyttelse af Vadehavet.

Aabenraa Kommune finder ikke, at der er særlige forhold i den konkrete sag, som kan begrunde en fravigelse fra det generelle beskyttelsesniveau vedr. nitrat og fosfor til overfladevand, da det fremgår af Husdyrlovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre overensstemmelse med habitatdirektivforpligtigelserne.

Vilkår

Der stilles ingen vilkår.

7.7 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV)

I habitatdirektivets Bilag IV er opført en række arter, som skal ydes streng beskyttelse overalt i deres naturlige udbredelsesområde, også uden for de udpegede habitatområder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet, at yngle- og rasteområde ikke må beskadiges eller ødelægges, og for planternes vedkommende blandt andet, at arterne ikke må indsamles, plukkes eller ødelægges.

I det følgende vurderes forekomsten af de arter, hvor projektområdet ligger indenfor eller i nærheden af artens naturlige udbredelse. Der er søgt efter registreringer indenfor de seneste 10 år i Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV, Faglig rapport fra DMU nr.635, 2007, og naturdatabaser på www.naturdata.dk, www.fugleognatur.dk og www.dofbasen.dk.

Redegørelse

Spidssnudet frø. Spidssnudet frø er almindelig udbredt over det meste af landet. Den findes i større eller mindre vandhuller i engområder, moser, dyrkede marker og skovbevoksede områder. Spidssnudet frø er blevet registreret i en del vandhuller i forbindelse med Sønderå-projektet. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Arealerne i projektområdet er landbrugsjord i omdrift, og arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen. Vandhullerne i eller grænsende op til udbringningsarealerne skal være omgivet af dyrkningsfri bræmmer, målt fra vandhullets øverste kant (kronen).

Kommunen vurderer at en dyknings- gødnings- og sprøjtefribræmmer vil yde vandhullerne beskyttelse mod næringsstoffer tilført via overfladeafstrømning og sikre padderne skjul i den tid yngelen forlader vandhullet. Derfor vurderes det, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning (oprensning kræver tilladelse fra kommunen) af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten. Bræmmer langs vandløb bruges af padder dels som spredningskorridorer og ledelinier mellem ynglesteder og dels som rasteområder udenfor yngletiden. Beskyttede vandløb skal derfor være omgivet af 2 meter udyrkede bræmmer for at sikre vandløbet som spredningskorridor og rasteområde for områdets padder og andre dyrearter.

Løgfrø. Løgfrøen er spredt til sjældent forekommende i Danmark og er i tilbagegang. Løgfrøen foretrækker lysåbne vandhuller i omgivelser med let jord, hvor den kan grave sig ned om dagen. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø, at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Stor Vandsalamander. Den store vandsalamander er udbredt over det meste af Danmark, dog er den fåtallig i Jylland vest for israndslinien. Den yngler i solåbne vandhuller med rent vand, men kan uden for yngletiden opholde sig i dybere vandhuller og vandhuller med forurenede vand. På land kan den findes nær vandhuller under væltede træer o.l. På den baggrund vurderes det, at den store vandsalamander kan forekomme i projektområdets vandhuller. Trusler mod arten vil være opfyldning eller tilgroning af vandhullet gennem øget belastning med næringsstoffer og ødelæggelse af levestederne i omgivelserne. Udsætning af fisk vil også være skadeligt, da fiskene æder salamanderens æg og yngel.

Det vurderes, med samme begrundelse som for spidssnudet frø (se ovenfor), at gennemførelse af projektet ikke vil forværre livsbetingelserne væsentligt. Det skal bemærkes, at anlæggelse af bræmmer samt oprensning af tilgroede vandhuller vil forbedre livsbetingelserne for arten.

Markfirben. Markfirbenet er udbredt over det meste af landet men noget pletvist. Markfirbenet træffes på steder med bar og løs, gerne sandet jord. Det kan være heder, klitter overdrev, råstofgrave, stengærder og på vej- eller jernbaneskrånninger. Der er ikke inden for projektområdet umiddelbart nogle særdeles egnede levesteder for markfirben. Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil påvirke levestederne for markfirben væsentligt i negativ retning.

Flagermus. Flagermusene overnatter oftest i huse og hule træer i nærheden af skov. Fourageringsområderne er artsafhængige og kan bl.a. være søer og åer, hvor flagermusene æder insekter, som de fanger over vandoverfladen. Mange arter fouragerer på insekter, de fanger i lysåben løvskov, over marker og skove, i skovkanter, lysninger eller levende hegn.

Projektområdet kan tænkes at indgå i nogle arters fourageringsområder, men med baggrund i at arealerne er landbrugsjord i omdrift, og at arealerne er i omdrift i både før- og eftersituationen, hvorfor der ikke sker ændringer i arealanvendelsen, vurderes det, at der ikke vil være negative påvirkninger.

Odder. Odderen er nu udbredt helt ned til den dansk-tyske grænse i større vandløb og søer. Det må derfor formodes, at den forekommer i vandløbssystemerne i Aabenraa Kommune. Det vurderes, at vandløb og grøfter i projektområdet vil være velegnede som levesteder. Odderen er med sikkerhed observeret i Vidå-systemet.

Andre udvalgte arter tilknyttet vandhuller. Potentielt vil der kunne forekomme arter som grøn frø, lille vandsalamander og skrubtudse, der ikke er opført på Habitatdirektivets Bilag IV, men som er fredede herhjemme. For disse arter gælder de samme betragtninger, som nævnt under paddeerne ovenfor.

Vurdering

Kommunen har ikke registreret planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistes på eller umiddelbart op til husdyrbrugets anlæg og udsprængningsarealer, men vurderer at nogle arter med stor sandsynlighed forekommer i området.

Kommunen vurderer, at udvidelsen af anlægget ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padde eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter.

Vilkår

Der stilles ikke vilkår ud over de, der er beskrevet under afsnittet om "Beskyttet natur" ("§ 3 natur"), til beskyttelse af bilag IV-arter, artsfredede arter eller rødlistearter.

8 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Et af hovedformålene med lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, er at fremme anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT = Best Available Techniques), herunder renere teknologi.

BAT-begrebet er nærmere fastlagt i IPPC-direktivet¹, hvoraf fremgår følgende:

I direktivets artikel 2, nr. 11, defineres "den bedste tilgængelige teknik" som: "det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks principielle praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, generelt begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed."

Der forstås ved:

"teknik": både den anvendte teknologi og den måde, hvorpå anlæg konstrueres, bygges, vedligeholdes, drives og lukkes ned.

"tilgængelig": udviklet i en målestok, der medfører, at den pågældende teknik kan anvendes i den relevante industrisektor på økonomisk og teknisk mulige vilkår, idet der tages hensyn til omkostninger og fordele, uanset om teknikken anvendes eller produceres i den pågældende medlemsstat eller ej, når blot driftslederen kan disponere over teknikken på rimelige vilkår.

"bedste": mest effektiv teknik til opnåelse af et højt generelt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der fastsættes en rimelig frist til at opfylde BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en udvidelse eller ændring².

Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, bl.a. må ansues i forhold til virksomhedens størrelse, og om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. Fastlæggelse af BAT er generaliseret i den forstand, at vurderingen foretages i forhold til, hvad der i almindelighed er opnåeligt i den pågældende industrisektor, jf. direktivets artikel 2, nr. 11.

BAT skal i alle tilfælde anvendes med henblik på at nedbringe den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne. Husdyrbrug skal derfor anvende teknik, der kan anses som BAT, også i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger ville være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3. Kravet om BAT kan således betyde, at næringsstofftab eller anden forurening bringes ned under det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsen³. Det bemærkes endvidere, at kravet om BAT er uafhængigt af, om produktionen vil påvirke særligt sårbare områder væsentligt eller ej. Hvis anvendelse af en BAT-teknik – f.eks. en gulvtype – bringer husdyrbrugets forurening under beskyttelsesniveauet i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3 medfører dette ikke, at BAT-teknologier i andre henseender f.eks. foderteknologier alene af denne grund kan fravælges.

¹ Rådets direktiv (96/61/EF) af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, kodificeret ved direktiv 2008/1/EF

² Forslag til lov om miljøgodkendelse (L55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 36.

³ Forslag til lov om miljøgodkendelse (L 55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 37.

Vilkår om BAT indebærer ikke, at der stilles krav om anvendelse af bestemte teknologier. Men princippet om BAT pålægger myndighederne i vilkårsfastsættelsen at lægge vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelsen af BAT.

En ansøgning om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 12 skal indeholde oplysninger om husdyrbrugets valg af BAT, jf. husdyrbrugbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. G, nr. 27-28. Oplysningerne skal gives i en redegørelse med dokumentation for, i hvilket omfang det valgte projekt bygger på anvendelse af den mindst forurenende og ressourceforbrugende teknik vedrørende bl.a. råvarer, energi, vand og andre hjælpestoffer, produktionsanlæg, processer og affaldsfrembringelse. Redegørelsen skal indeholde et resumé af de væsentligste af de eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. Ansøgningen skal også indeholde oplysninger om anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission og udvaskning af nitrat, samt oplysninger om, hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes. Ansøger er således ansvarlig for at undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT.

Af Miljøstyrelsens svar nr. 56 på Frequently Asked Questions (FAQ) fremgår, at BAT-redegørelse i sager efter husdyrbruglovens § 12 som minimum skal indeholde følgende:

Oplysninger BAT-redegørelse for § 12

- Management
  1. Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:
  2. Foder
  3. Staldindretning
  4. Forbrug af vand og energi
  5. Opbevaring/behandling af husdyrgødning
  6. Udbringning af husdyrgødning

Redegørelsen skal indeholde en systematisk gennemgang af, om de teknologier, der er valgt inden for de enkelte områder, lever op til niveauet for BAT. Gennemgangen skal omfatte både de eksisterende og nye dele af anlægget. Redegørelsen skal endvidere indeholde et resumé af de væsentligste eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. I den forbindelse skal det begrundes, hvorfor der eventuelt er fravalgt løsninger, der er miljømæssigt bedre. Såfremt der i en eksisterende stald ikke anvendes bedst tilgængelige staldteknologier, skal der redegøres for, hvornår stalden vil blive renoveret, således at den kommer til at leve op til niveauet for bedste tilgængelige staldsystem.

Når det gælder svine- og fjerkræbrug skal redegørelsen på alle de nævnte 6 områder relateres til de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra juli 2003⁴. F.eks. under foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik. Såfremt der ikke anvendes disse fodringsteknikker skal det begrundes.

BAT inden for kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er udarbejdet et BREF-dokument, der svarer til BREF-dokumentet vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion af den grund, at kvæg ikke er listet i IPPC-direktivets artikel 6.6. Det fremgår af husdyrbruglovens § 19 og § 23, at Aabenraa Kommune ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12 skal sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik og varetage hensyn til anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Da der i husdyrbrugloven således ikke skelnes mellem dyrearter, skal der redegøres for anvendelse af BAT på alle husdyrbrug uanset dyreart.

⁴ BREF-dokument, Referencedokument for bedste tilgængelige teknikker vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, 2003

For så vidt angår husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 12 er det Miljøklagenævnets opfattelse, at ansøgeren skal orientere sig og over for Aabenraa Kommune redegøre for de mulige valg og/eller fravalg af BAT, der er beskrevet i Skov- og Naturstyrelsens og Miljøstyrelsens vejledninger, Miljøstyrelsens BAT-blade, Skov- og Naturstyrelsens BAT-byggeblade samt BREF-dokumentet for svine- og fjerkræavl.

Aabenraa Kommune har taget stilling til ansøgerens BAT- redegørelse, og Aabenraa Kommune har vurderet, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i relation til husdyrbrugloven.

Der er redegjort for anvendelse af bedste tilgængelige teknik under de relevante afsnit i miljøgodkendelsen. I de samme afsnit findes ligeledes vurderingerne og eventuelle vilkår.

I nedenstående tabel vises en samlet oversigt over hvilke områder BAT-redegørelsen har omfattet, i hvilke afsnit redegørelse, vurdering og vilkår kan findes, og hvilke vilkår der er blevet stillet.

BAT områder	Afsnit med redegørelse, vurdering og vilkår	Stillede vilkår
Management	Se nedenstående	
Foder	Afsnit 4.3	22+23
Staldindretning	Afsnit 4.1	18+19
Forbrug af vand og energi	Afsnit 4.5	25+26+27+28
Opbevaring/behandling af husdyrgødning	Afsnit 5.2	46+47+48+49
Udbringning af husdyrgødning	Afsnit 5.3	50
Affald	Afsnit 4.7	32+33+34
Reduktion af ammoniakemission	Afsnit 4.1, 4.3 og 5.5	15+16+19+57+58+59+60+61
Reduktion af udvaskning af nitrat	7.3 og 7.4	-
Fosforoverskud og udledning af fosfor	7.2 og 7.5	71+72
Nødfremgangsmåde, ikke planlagte hændelser	Afsnit 4.9	41+42+43+44

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Samlet vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der i ansøgningen systematisk er sket en gennemgang af, om de teknologier, der er valgt indenfor de enkelte områder, lever op til niveauet for BAT, og at bedriften anvender den bedste tilgængelige teknik.

9 0-alternativet og andre alternativer

0-alternativet

Alternativet til ansøgningen er at undlade at udvide dyreholdet.

Andre alternativer

Ansøger har, for at overholde afstandskravene, overvejet at flytte anlægget ud på bar mark. Dette vil dog medføre store logistikmæssige problemer, hvis de eksisterende bygninger fortsat skal bruges. Det er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet.

Der er ligeledes søgt om dispensation fra afstandskravet til placering af gyllebeholderne. Hvis gyllebeholderne placeres 30 m inde på marken så afstandskravene overholdes, vil det reducere mulighederne for dyrkning af den resterende del af marken. Derudover vil gyllebeholderne visuelt fremtræde mere markant i landskabet, hvis de placeres længere inde på marken. Der er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet.

Ansøger har i ansøgningsfasen kigget på mulighederne for at etablere lugtrensingsanlæg på nogle af staldene. Da teknologien stadig er forholdsvis ny og ikke tilstrækkeligt gennemprøvet – og da ejendommen ikke har problemer med lugt eller ammoniak, har ansøger valgt ikke at etablere et sådant anlæg p.t. Med tiden kan det være, at der ansøges om udvidelse med rensning af lugt. Grundet ejendommens gode placering i forhold til omgivelserne overvejer ansøgeren ikke at flytte produktionen ud fra det eksisterende anlæg. Nybyggeri bliver dog placeret længst væk fra naboer.

10 Husdyrbrugets ophør

Redegørelse

I forbindelse med ophør af husdyrproduktion vil ejendommen enten overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent, eller anlægget vil blive tømt for dyr og gødning, og rester af kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ. Unødvendige olietanke vil blive sløjftet.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer at en afvikling af husdyrbruget på ejendommen kan foretages uden gene for miljøet ved følgende vilkår

Vilkår

72. Ved hel eller delvis ophør af virksomheden skal Aabenraa Kommune kontaktes med henblik på vejledning og evt. krav om en miljømæssig forsvarlig afvikling af virksomheden.
73. Gyllebeholderne på 4.000 m³ skal fjernes, hvis husdyrproduktionen ophører. Fjernelsen skal ske, inden der er gået 12 måneder fra det tidspunkt, hvor produktionen ophører.

11 Egenkontrol og dokumentation

Redegørelse

Der føres ingen skriftlig opgørelse over egenkontrol bortset fra logbog over flydelag på gyllebeholderne og driftjournal over antal og vægt af indsatte dyr, dyr bortskaffet til destruktion og vægt af solgte dyr og dyr sendt til slagteri. Derudover forefindes alle dyrlægerapporter og medicinske behandlinger på EDB.

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal.

Herudover er der en række andre faste procedurer:

- Der vaskes stalde inklusiv ventilatorer efter hvert hold søer i farestalden.
- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Etablering af flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder

Der føres journal over flydelag og sprøjtejournale.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det er nødvendigt at udforme en driftsjournal til egenkontrol, som kan fremvises ved tilsyn eller på forlangende.

Vilkår

74. Gødningsregnskaber, ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen, foderanalyser, fakturaer for indkøbt foder, afsnit fra drifts- og skatteregnskaber vedrørende omsætning af foder, samt status på dyr skal opbevares i mindst 5 år og forevises Aabenraa Kommune på forlangende. Denne dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i denne miljøgodkendelse er overholdt.
75. Til dokumentation for at vilkår vedrørende produktionsniveauer er overholdt, skal der opbevares kvitteringer for indsættelse af polte, slagterifregninger og andre kvitteringer for afsatte og indkøbte dyr.
76. Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktioner.
77. Der skal føres journal over aflevering af affald med mængde, transportør, og modtager.
78. Gyllebeholderne skal tømmes én gang om året, hvor de skal gennemgå et visuelt eftersyn og vedligeholdes. Tidspunktet for gennemgangen registreres i logbogen
79. Driftsforstyrrelser og uheld, der vurderes at kunne påvirke natur og miljø, skal registreres med dato og beskrivelse.
80. Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften:
  - forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) mv.
81. Dokumentation for foderets indhold af g råprotein pr. FE til søer kan f.eks. være effektivitets-/produktionskontrol, foderkontrol eller ajourførte foderplaner. Dokumentationen skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 måneder i perioden 15. september til 15. februar der efterfølgende år. Såfremt korrektionsfaktoren anvendes i forbindelse med bedriftens gødningsregnskab, skal dokumentationen være identisk med Plantedirektoratets krav om dokumentation.

12 Klagevejledning

Miljøgodkendelse er meddelt i medfør af Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse af husdyrbrug med senere ændringer og kan i medfør af lovens § 76 påklages til Miljøklagenævnet.

Miljøgodkendelsen af gyllesepareringsanlægget er blevet meddelt i medfør af Lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse, jf. LBK nr. 1757 af 22. december 2006 med senere ændringer og bekendtgørelse nr. 1640 af 13. december 2006 om godkendelse af listevirksomhed med senere ændringer. Listepunkt K 213 "Anlæg for oplagring, behandling eller oparbejdning af husdyrgødning, herunder husdyrgødningskomposteringsanlæg og biogasanlæg med en kapacitet for tilførsel af animalsk eller vegetabilsk affald, herunder husdyrgødning og slagteriaffald, på 30 tons pr. dag eller derover".

En klage over miljøgodkendelsen af husdyrbruget og separeringsanlægget skal være skriftlig og skal sendes til Aabenraa Kommune, Miljø & Natur, Plantagevej 4, Bov, 6330 Padborg eller til landbrug@aabenraa.dk. Aabenraa Kommune sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Miljøklagenævnet, mkn@mkn.dk.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelserne annonceres offentligt lørdag den 19. december 2009 i Aabenraa Ugeavis. En evt. klage skal være modtaget i Aabenraa Kommune senest mandag den 18. januar 2010 inden for normal kontortids ophør kl. 15:00, der er dagen for klagefristens udløb.

En klage over denne § 12 miljøgodkendelse har opsættende virkning jf. § 81, stk. 3, idet der er stillet vilkår om de landskabelige værdier i henhold til § 27, stk. 1, nr. 3.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- afgørelsens adressat
- Miljøministeren
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87

Afgørelsen af VVM-pligt vedrørende gyllesepareringsanlægget kan påklages til Naturklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. planlovens § 58 stk. 1 nr. 4. Det er eksempelvis et retligt spørgsmål, om det pågældende anlæg er omfattet af VVM bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 1335 af 6. december 2006, og om kommunens afgørelse i øvrigt opfylder kravene i bekendtgørelsen. Det er også et retligt spørgsmål, om kommunen har overholdt procedureregler samt forvaltningsretlige regler og principper.

Klageberettiget er enhver med retlig interesse i sagens udfald, miljøministeren samt visse landsdækkende foreninger og organisationer, jf. planlovens § 59, stk. 1 og 2. Klage indsendes pr. brev til Naturklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV eller pr. e-post til nkn@nkn.dk. Klagen skal være modtaget af Naturklagenævnet inden 4 uger efter at afgørelsen er offentliggjort jf. planlovens § 60.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. Gebyret tilbagebetales, hvis der gives helt eller delvist medhold i klagen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Parter og klageberettigede ifølge Forvaltningslovens § 9 har ret til aktindsigt. Eventuel aftale herom kan træffes med Miljø & Natur.

Miljøgodkendelsen og VVM-afgørelsen er blevet sendt enten pr. brev eller pr. e-mail til nedenstående naboer og andre berørte, hvis beboelse er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde, jf. bilag 2, samt øvrige klageberettigede:

- Ansøger Kristian Rahn, Almstrupvej 70, 6360 Tinglev*
- Nabo Flemming Jensen, Almstrupvej 69, 6360 Tinglev *
- Nabo Monika Jepsen, Almstrupvej 65, 6360 Tinglev*
- Nabo Sonja Hartung, Almstrupmarkvej 6, 6360 Tinglev*
- Nabo Annelise Jessen, Almstrupmarkvej 1, 6360 Tinglev*
- Nabo Hella Elisabeth K. Hünersen, Almstrupvej 80, 6360 Tinglev*
- Nabo Gunnar Nielsen, Almstrupvej 90, 6360 Tinglev*
- Nabo Leif Christian Nissen, Almstrupvej 94, 6360 Tinglev *
- Nabo og bortforpagter Hella Jepsen Andresen, Almstrupvej 71, 6360 Tinglev*
- Bortforpagter Eigil Jürgensen, Rådhusstræde 2, 6360 Tinglev*
- Bortforpagter Jens Justesen, Bjolderupvej 5, 6392 Bolderslev*
- Nabo og modtager af husdyrgødning Henning P. Lock, Almstrupmarkvej 10, 6360 Tinglev*
- Modtager af husdyrgødning Joan Nissen, Saksborgvej 16, 6360 Tinglev *
- Modtager af husdyrgødning Arne Sørensen, Almstrupvej 62, 6360 Tinglev*
- Part Jep Jepsen, Uge Vesterballe 14, 6360 Tinglev*
- Miljørådgiver Lene Alnor, LandboSyd, lea@landbosyd.dk*
- Miljøministeriet, Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, post@rib.mim.dk*
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe*
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk*
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité: aabenraa@dn.dk*
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk*
- DOF-Sønderjylland, aabenraa@dof.dk*
- Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, info@ecocouncil.dk*
- Danmarks Fiskeriforening mail@dkfisk.dk*
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark nb@ferskvandsfiskeriforening.dk*
- Danmarks Sportsfiskerforbund post@sportsfiskerforbundet.dk*

* har fået ansøgningsmateriale og udkast til kommentering.

13 Bilag

1. Ansøgningsskema, § 12, stk. 2 godkendelse, skemanr. 6351, version 9, genereret den 9. december 2009 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk den 9. december 2009
  - 1.1. Forslag til miljøgodkendelse
  - 1.2. Bygninger – situationsplan (opbevaringsanlæg, siloer, olietanke, opbevaring af døde dyr)
  - 1.3. Bygninger – Afstandskrav
  - 1.4. Bygninger – Kommuneplan/lokalplaner
  - 1.5. Støjområder (ind- og udlevering af dyr, ventilation)
  - 1.6. Teknik (kompresser, installationer, teknik)
  - 1.7. Afløbsplan (gyllerør, forbeholdere, pumper, pejlebrønde, omfangsdræn)
  - 1.8. Beredskabsplan
  - 1.9. Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet, nudrift
  - 1.10. Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet, etape 2
  - 1.11. Transportruter
  - 1.12. Udbringningsarealer
  - 1.13. Fuldmagt
  - 1.14. Ansøgning om separationsanlæg
  - 1.15. Leverandørbrugsanvisninger, PIX-118 (jernkloridsulfatopløsning)
  - 1.16. Leverandørbrugsanvisninger, PIX-113 (jernsulfatopløsning)
  - 1.17. Sikkerhedsdatablad, Optifloc®C-2365 Floccuant
  - 1.18. Beregninger af anlæggets ammoniak merbelastning til nærmeste § 7 område

2. Konsekvensområdet

3. Bemærkninger fra Det Økologiske Råd

4. Bemærkninger fra Dansk Ornitologisk Forening Sønderjylland

husdyrgodkendelse.dk

Ansøgningskema

Type	§12 Godkendelse
Ansøgningsnummer	6351
Version	9
Dato	09-12-2009

Navn	Hans Kristian Rahn
Adresse	Almstrupvej 70, 6360 Tinglev
Telefon	20468299
Mobil	20468299
E-Mail	almstrupgaard@tele.dk

	Total DE Kvæg	Total DE Fjerkræ og andre dyr	Total DE Svin
Nudrift	31,83 DE	0 DE	117,56 DE
Ansøgt	0,00 DE	0 DE	389,48 DE

Kort beskrivelse

Kristian Rahn, Almstrupvej 70, 6360 Tinglev: Udvidelse af sohold i to etaper fra 116,66 DE til 389,48 DE.

Beregningsgrundlag

01-2008

---

1. Oplysninger om ansøger- og ejerforhold	4
1.1. Ansøger	4
1.2. Konsulent	4
1.3. Kontaktperson på bedriften	4
1.4. Bedriftoplysninger	4
1.5. Yderligere oplysninger	4
2. Oprettede Anlæg	6
3. Beregninger på anlæg	43
3.1. Ammoniak	43
3.1.1. Generel Ammoniakreduktion	43
3.1.2. Individuel Ammoniakreduktion	43
3.2. Lugtgeneberegning	43
3.2.1. Resultat af lugtberegning	44
4. Oplysninger om arealer	45
4.1. Arealer	45
4.1.1. Kortbilleder	45
4.1.2. Grundlæggende arealinformationer	66
4.1.3. Udbringningsarealer	66
4.1.4. Aftalearealer	68
4.2. Gødningsregnskab (Nudrift)	68
4.2.1. Produceret Gødningsmængde	68
4.2.2. Tilført Gødningsmængde	68
4.2.3. Afsat Gødningsmængde	68
4.2.4. Total Gødningsmængde	69
4.2.5. Total sum af gødningsmængder	69
4.2.6. Harmonital	69
4.3. Gødningsregnskab (Ansøgt)	69
4.3.1. Produceret Gødningsmængde	69
4.3.2. Tilført Gødningsmængde	69
4.3.3. Afsat Gødningsmængde	69
4.3.4. Total Gødningsmængde	70
4.3.5. Total sum af gødningsmængder	70
4.3.6. Harmonital	70
4.4. Udbringningsteknologi	70
5. Beregninger på arealer	71
5.1. Fosforberegning	71

5.2. Nitratberegning (<i>Overfladevand</i>)	71
5.2.1. Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift	71
5.2.2. Beregning af udvasking af N via Farm-N	71
5.3. Nitratberegning (<i>Grundvand</i>)	71

1. Oplysninger om ansøger- og ejerforhold

1.1. Ansøger

Navn	Hans Kristian Rahn
Adresse	Almstrupvej 70, 6360 Tinglev
Telefon	20468299
Mobil	20468299
E-Mail	almstrupgaard@tele.dk

1.2. Konsulent

Navn	Lene Alnor
Adresse	LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
Telefon	74365102
Mobil	22158211
E-Mail	lea@landbosyd.dk

1.3. Kontaktperson på bedriften

Navn	Kristian Rahn
Adresse	Almstrupvej 70, 6360 Tinglev
Telefon	74643724
Mobil	20468299
E-Mail	almstrupgaard@mail.dk

1.4. Bedriftoplysninger

Navn	Almstrupgård
Adresse	Almstrupvej 70, 6360 Tinglev
CVR	28190883

1.5. Yderligere oplysninger

Kort beskrivelse

Kristian Rahn, Almstrupvej 70, 6360 Tinglev: Udvidelse af sohold i to etaper fra 116,66 DE til 389,48 DE.

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

Ikke beskrevet.

Datoer

Starttidspunkt for byggeriet	01-01-2010
Sluttidspunkt for byggeriet	30-12-2014
Starttidspunkt for driften	01-07-2014

Beskrivelse af datoerne

Ikke beskrevet.

Oplysninger om biaktiviteter

Ikke beskrevet.

2. Oprettede Anlæg

1. Anlæg - Husdyrbrugets samlede anlæg

Lokalisering og landskab

Ikke beskrevet.

Generelle afstandskrav

Ikke beskrevet.

Landskabelige hensyn

Ikke beskrevet.

Energi

Ikke beskrevet.

Energibesparende foranstaltninger

Ikke beskrevet.

Vand

Ikke beskrevet.

Vandbesparende foranstaltninger

Ikke beskrevet.

Døde dyr

Ikke beskrevet.

Fast affald

Ikke beskrevet.

Olie- og kemikalieaffald

Ikke beskrevet.

Management

Ikke beskrevet.

Egenkontrol

Ikke beskrevet.

Opsummering

	Total DE Kvæg	Total DE Fjerkræ og andre dyr	Total DE Svin
Nudrift	31,83 DE	0 DE	117,56 DE
Ansøgt	0,00 DE	0 DE	389,48 DE

1.1. Ejendom - Almstrupgård

Generelt

Ejendomsnummer	5800012015
CVR/P	28190883
Antal andre husdyrbrug >75 DE indenfor 300 meter	0

Matrikler

Ejerlav	Matrikelnummer
Lovtrup, Uge	285
Lovtrup, Uge	290
Lovtrup, Uge	245
Lovtrup, Uge	176
Lovtrup, Uge	291
Lovtrup, Uge	284
Lovtrup, Uge	3
Lovtrup, Uge	313
Lovtrup, Uge	314

CHR numre

87563

Spildevand

Spildevandsmængde
Ikke beskrevet.

Spildevand tilledt gyllebeholder
Ikke beskrevet.

Spildevand afledning
Ikke beskrevet.

Transport

Beskrivelse af transport
Ikke beskrevet.

Risici

Redegørelse for mulige uheld
Ikke beskrevet.

Minimering af risiko for uheld
Ikke beskrevet.

Minimering af gene og forurening ved uheld
Ikke beskrevet.

Støjklider

Beskrivelse af støjkilder
Ikke beskrevet.

Driftsperiode for støjkilder
Som ovenfor.

Tiltag mod støjkilder
Ikke beskrevet.

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr
Ikke beskrevet.

Fluegener
Ikke beskrevet.

Rottebekæmpelse
Ikke beskrevet.

Kemikalier

Pesticider og sprøjteudstyr
Ikke beskrevet.

Oplag af olie og kemikalier
Ikke beskrevet.

Ensilageopbevaring

Ensilage og foderopbevaring
Ikke beskrevet.

Diverse

Lysforhold
Ikke beskrevet.

Foranstaltninger ved ophør af produktion
Ikke beskrevet.

1.1.1. Staldafsnit - Eksisterende farestald

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Ikke beskrevet.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt*Generelt**Rengøring desinficering*

Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	0,50m
Afkasttype	Ligetryk

*Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning**Biologisk filter*

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv

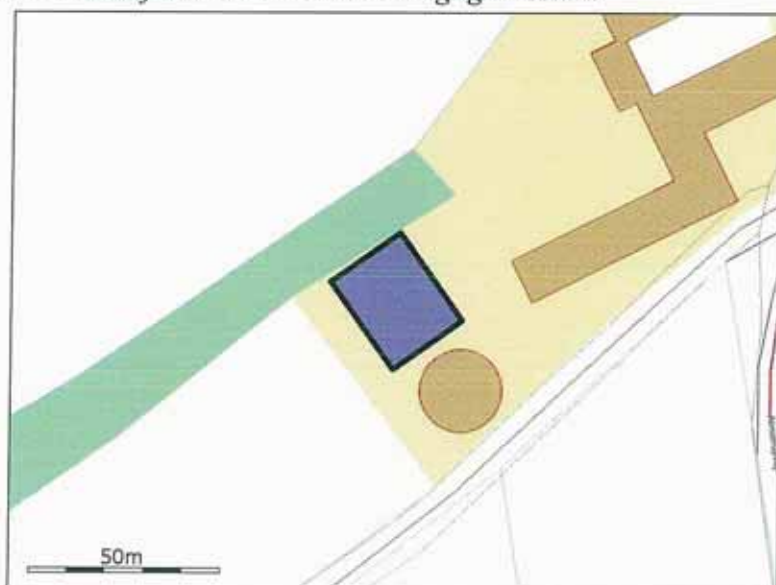
Nudrift

Antal dyr	460
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	122
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årsso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årsso (ved årssøer)	27,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

Ansøgt

Ingen dyr.

1.1.2. Staldafsnit - Eksisterende drægtighedsstald

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi
Ikke beskrevet.

Nudrift*Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning*

Biologisk filter
Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker
Ikke anvendt.

Gylleforsuring
Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt*Generelt*

Rengøring desinficering
Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde
Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	1,00m
Afkasttype	Undertryk

*Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning**Biologisk filter*

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH ₄ effekt	0,00%
------------------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner*1. Svin*

Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv

Nudrift

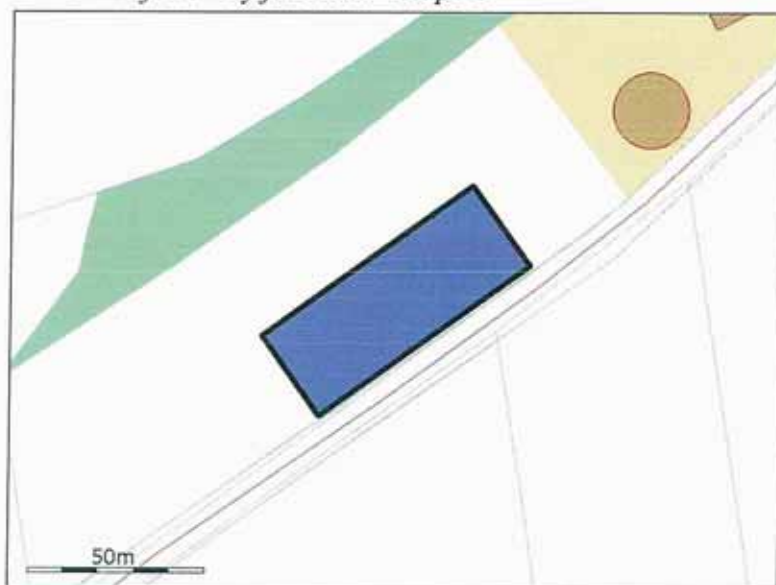

Antal dyr	274
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	202
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

Ansøgt

Antal dyr	270
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	193
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	132,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

1.1.3. Staldafsnit - Ny farestald - etape 1

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Ikke beskrevet.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	1,00m
Afkasttype	Undertryk

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

NH4 effekt	25,00%
Driftstimer pr. år	8760 timer
Type og øvrige bemærkninger	

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	917
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	261
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	132,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

2. Svin

Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	26590
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	1
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	7,20 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	8,70 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,01 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

1.1.4. Staldafsnit - Ny drægtighedsstald - etape 1

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi
Ikke beskrevet.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	1,00m
Afkasttype	Undertryk

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

NH4 effekt	25,00%
Driftstimer pr. år	8760 timer
Type og øvrige bemærkninger	

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

Årso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	286
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	205
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	132,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

2. Svin

Årso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	375
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	268
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	132,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

1.1.5. Staldafsnit - Eksisterende smågrise og slagtesvin

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi
Ikke beskrevet.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter
Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker
Ikke anvendt.

Gylleforsuring
Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	1,00m
Afkasttype	Undertryk

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE: (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. *Svin*

Smågrise fra 7,2 kg, Fast gulv

Nudrift

Antal dyr	300
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	45
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	7,20 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	30,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

Ansøgt

Ingen dyr.

2. *Svin*

Slagtesvin, Fast gulv

Nudrift

Antal dyr	300
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	85
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	30,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	102,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

Ansøgt

Ingen dyr.

1.1.6. *Staldafsnit - Ny drægtighedsstald - etape 2*

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi
Ikke beskrevet.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter
Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker
Ikke anvendt.

Gylleforsuring
Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	1,00m
Afkasttype	Undertryk

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

NH4 effekt	25,00%
Driftstimer pr. år	8760 timer
Type og øvrige bemærkninger	

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	401
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	287
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årsso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	132,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årsso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

2. Svin

Årsso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	261
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	187
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årsso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	132,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årsso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

1.1.7. Staldafsnit - Ny farestald - etape 2

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi
Ikke beskrevet.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Ikke beskrevet.

Overbrugning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	70,00%
Driftstimer pr. år	8322 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	1,00m
Afkasttype	Undertryk

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

NH4 effekt	25,00%
Driftstimer pr. år	8760 timer
Type og øvrige bemærkninger	KH Nordtherm. Kører 75% af tiden.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. Svin

Årso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	676
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	192
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	132,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

2. Svin

Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv

Nudrift

Ingen dyr.

Ansøgt

Antal dyr	19606
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	1
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	7,20 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	8,70 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,01 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årsoer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årsoer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årsoer)	0,00 kg

1.1.8. Staldafsnit - Eksisterende kostald

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldeknologi

Ikke beskrevet.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering

Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde

Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	

Teknologier til ammoniak og lugtbegræsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner

1. *Kødkvæg*

Ammeko 400-600 kg, Bindestald med riste

Nudrift

Antal dyr	34
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	7
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	0,00 måneder

Ansøgt

Ingen dyr.

2. *Malkekøer og opdræt, tung race*

Småkalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv

Nudrift

Antal dyr	7
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	7
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	0,00 måneder

Ansøgt

Ingen dyr.

3. Malkekøer og opdræt, tung race

Kvie/stud, tung race (6 mdr.-kælvning), Spaltegulvbokse

Nudrift

Antal dyr	15
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	4
FE pr årsko (kun ved malkekøer)	0,00 FE
Råprotein pr. FE (kun ved malkekøer)	0,00 g
Mælk pr. årsko (kun ved malkekøer)	0,00 kg
P pr. FE	0,00 g/FE
Proteinprocent i mælk (kun ved malkekøer)	0,00 %
Alder ind	0,00 måneder
Alder ud	17,00 måneder

Ansøgt

Ingen dyr.

4. Tyrekalve og ungtyre

Tyrekalv, tung race (0-6 mdr.), Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv

Nudrift

Antal dyr	14
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	4
Indgangsvægt (ved tyrekalve)	0,00
Udgangsvægt (ved tyrekalve)	0,00

Ansøgt

Ingen dyr.

5. Tyrekalve og ungtyre

Ungtyr, tung race (6 mdr. - slagting 440 kg), Spaltegulvbokse

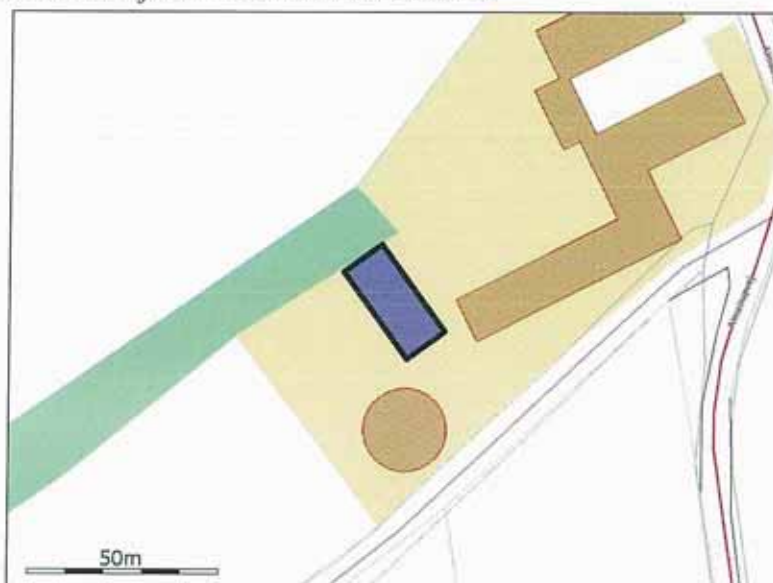
Nudrift

Antal dyr	13
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Indgangsvægt (ved tyrekalve)	0,00
Udgangsvægt (ved tyrekalve)	0,00

Ansøgt

Ingen dyr.

1.1.9. Staldafsnit - Eksisterende løbestald

Generelt

Der gennemføres godkendelsespligtig ændring (renovering) i den eksisterende husdyrproduktion	Nej
--	-----

Bedste tilgængelige staldteknologi

Ikke beskrevet.

Nudrift

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter

Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker

Ikke anvendt.

Gylleforsuring

Ikke anvendt.

Gyllekøling

Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker

Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft

Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Ansøgt

Generelt

Rengøring desinficering
Ikke beskrevet.

Overbrusning af svinestalde
Ikke beskrevet.

Ventilation

Naturlig ventilation	Nej
Driftseffekt	0,00%
Driftstimer pr. år	0 timer
Type og øvrige bemærkninger	
Højde på afkast	0,00m
Afkasttype	

Teknologier til ammoniak og lugtbegrænsning

Biologisk filter
Ikke anvendt.

Biologisk luftvasker
Ikke anvendt.

Gylleforsuring
Ikke anvendt.

Gyllekøling
Ikke anvendt.

Kemisk luftvasker
Ikke anvendt.

Luftkøling af indblæsningsluft
Ikke anvendt.

Skrabeanlæg på spaltegulve i gangareal - Kvæg

NH4 effekt	0,00%
------------	-------

Tilsætning af benzoesyre - Svin

Benzoesyre pr. FE. (Maks. 10 g pr. FE)	0,00g
--	-------

Produktioner*1. Svin*

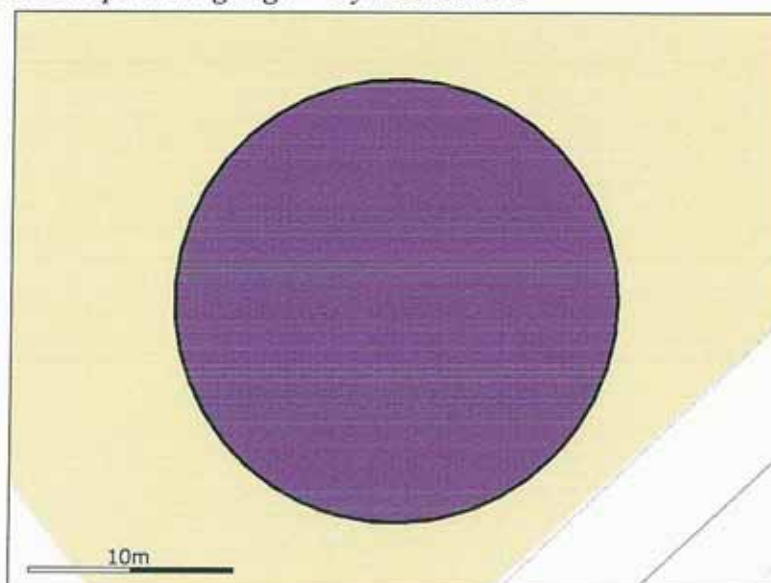
Årso, løbe- og drægtighedsstald, Individuel opstaldning, delvis spaltegulv

Nudrift

Antal dyr	186
Antal måneder, hvor dyrene er udegående uden for udbringningsarealet	0
Antal måneder, hvor dyrene er udegående inden for udbringningsarealet	0
Stipladser	137
Indgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Udgangsvægt (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
Gennemsnitsvægt ved maksimal staldbelægning på husdyrbruget (ved slagtesvin og smågrise)	0,00 kg
FE pr. prod. gris/svin (ved slagtesvin og smågrise) eller FE pr. årso (ved årssøer)	0,00 FE
Gram råprotein pr. FE	0,00 g
Gram P pr. FE	0,00 g
Antal fravænnede grise pr. årso (ved årssøer)	0,00
Fravænningsvægt (ved årssøer)	0,00 kg

Ansøgt

Ingen dyr.

1.1.10. Opbevaringslager - Gyllebeholder 1

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Ikke beskrevet.

Nudrift

Dimension	4 m x 21,85 m
Lagerandel flydende i procent	43,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	1500,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

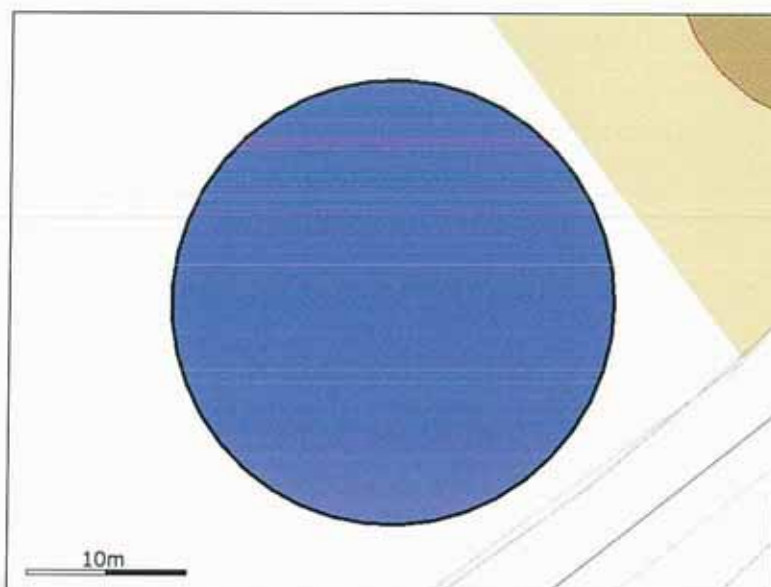
Ansøgt

Dimension	0
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

1.1.11. Opbevaringslager - Gyllebeholder 2

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Nej

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Ikke beskrevet.

Nudrift

Dimension	4 m x 25,3 m
Lagerandel flydende i procent	57,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	2000,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

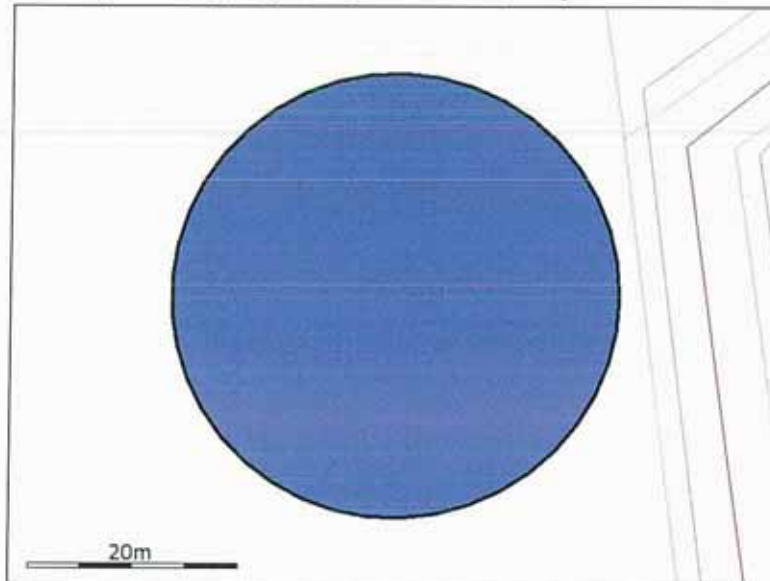
Ansøgt

Dimension	h:4 m d: 25,5 m
Lagerandel flydende i procent	14,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	2000,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

1.1.12. Opbevaringslager - Gyllebeholder, Etape 1

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Ja

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Ikke beskrevet.

Nudrift

Dimension	
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

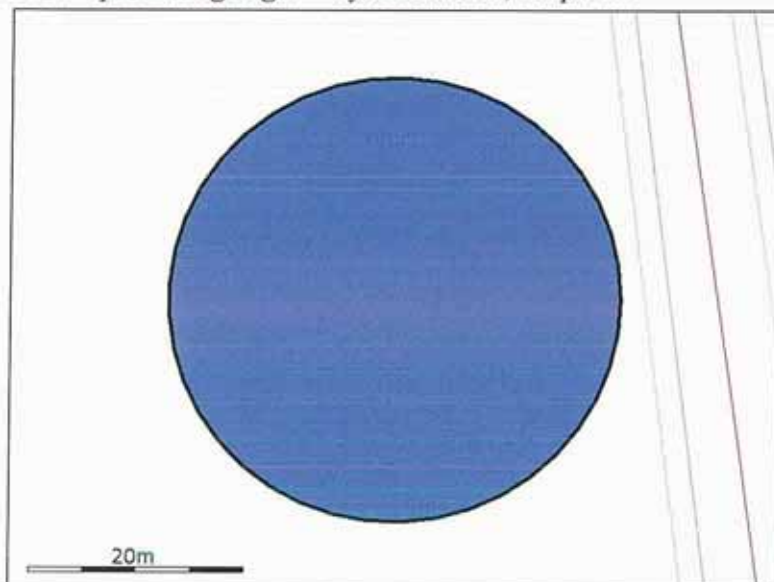
Ansøgt

Dimension	h: 5 m, d: 32 m
Lagerandel flydende i procent	29,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	4000,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

1.1.13. Opbevaringslager - Gyllebeholder, Etape 2a

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Ja

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Ikke beskrevet.

Nudrift

Dimension	0
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

Ansøgt

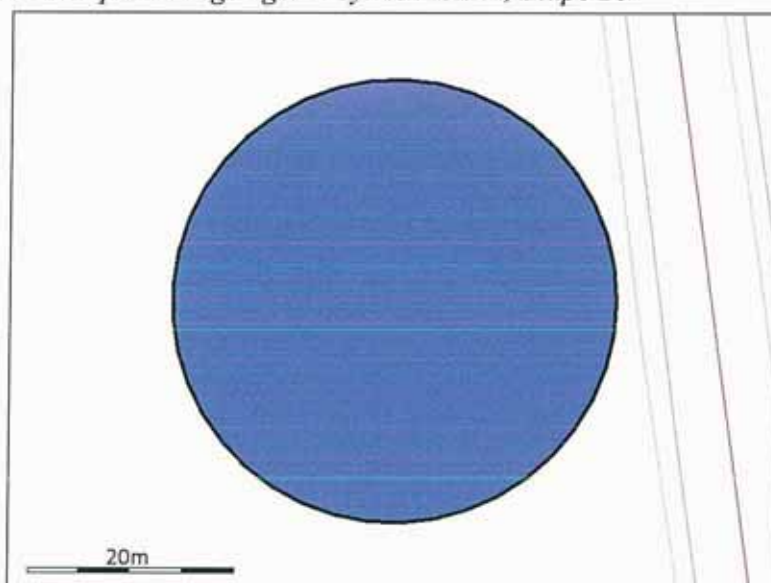

Dimension	h: 5 m, d: 32 m
Lagerandel flydende i procent	28,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	4000,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

1.1.14. Opbevaringslager - Gyllebeholder, Etape 2b

Generelt

Opbevaring af husdyrgødning	
Nyetablering, udvidelse eller ændring	Ja

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Ikke beskrevet.

Nudrift

Dimension	
Lagerandel flydende i procent	0,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	0,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

Ansøgt

Dimension	h: 5 m, d: 32 m
Lagerandel flydende i procent	29,00%
Lagerandel fast i procent	0,00%
Lagertype	Flydende husdyrgødningslager
Opbevaringskapacitet	4000,00 tons
Overdækning barriere	Nej
Fast overdækning	Nej

Øvrige oplysninger

Ikke beskrevet.

3. Beregninger på anlæg

3.1. Ammoniak

3.1.1. Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet	-844,00 KgN
Emission fra stalde, der ikke er omfattet af det generelle krav	0,00 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	531,58 KgN
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	2763,17 KgN
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	725,45 KgN
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	0,00 KgN

3.1.2. Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg	4020,20 KgN/år
Meremission fra anlæg	2102,86 KgN/år
Højeste merdeposition i naturområdet	0,00 KgN/ha

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste naturområde. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage beregning på den højeste emission.

3.2. Lugtgeneregning

Staldafsnit	Område	Afstand til område	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE	Indgår staldafsnit i lugtberegning for område?
Eksisterende farestald	Byzone	1253,37m	Nej	0	Nej
Eksisterende farestald	Samlet bebyggelse	1295,43m	Nej	0	Nej
Eksisterende farestald	Enkelt bolig	94,18m	Nej	0	Ja
Eksisterende drægtighedsstald	Byzone	1166,50m	Nej	0	Nej
Eksisterende drægtighedsstald	Samlet bebyggelse	1246,64m	Nej	0	Nej
Eksisterende drægtighedsstald	Enkelt bolig	177,47m	Nej	0	Nej
Ny farestald - etape 1	Byzone	1108,78m	Nej	0	Nej
Ny farestald - etape 1	Samlet bebyggelse	1245,48m	Nej	0	Nej
Ny farestald - etape 1	Enkelt bolig	272,39m	Nej	0	Nej
Ny drægtighedsstald - etape 1	Byzone	1131,30m	Nej	0	Nej
Ny drægtighedsstald - etape 1	Samlet bebyggelse	1231,91m	Nej	0	Nej
Ny drægtighedsstald - etape 1	Enkelt bolig	218,53m	Nej	0	Nej
Eksisterende smågrise og slagtesvin	Byzone	1221,36m	Nej	0	Nej
Eksisterende smågrise og slagtesvin	Samlet bebyggelse	1284,69m	Nej	0	Nej
Eksisterende smågrise og slagtesvin	Enkelt bolig	133,91m	Nej	0	Ja
Ny drægtighedsstald - etape 2	Byzone	1057,06m	Nej	0	Nej
Ny drægtighedsstald - etape 2	Samlet bebyggelse	1204,42m	Nej	0	Nej
Ny drægtighedsstald - etape 2	Enkelt bolig	307,71m	Nej	0	Nej
Ny farestald - etape 2	Byzone	1057,74m	Nej	0	Nej
Ny farestald - etape 2	Samlet bebyggelse	1227,94m	Nej	0	Nej
Ny farestald - etape 2	Enkelt bolig	334,35m	Nej	0	Nej
Eksisterende kostald	Byzone	1479,93m	Nej	0	Nej
Eksisterende kostald	Samlet bebyggelse	1452,16m	Nej	0	Nej
Eksisterende kostald	Enkelt bolig	182,62m	Nej	0	Nej
Eksisterende løbestald	Byzone	1181,11m	Nej	0	Nej
Eksisterende løbestald	Samlet bebyggelse	1253,18m	Nej	0	Nej
Eksisterende løbestald	Enkelt bolig	160,83m	Nej	0	Ja

3.2.1. Resultat af lugtberegning

Områdetype	Beregningsmodel	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Geneafstand, nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	458,56 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	Ny	304,18 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	145,01 m		51,23 m		Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

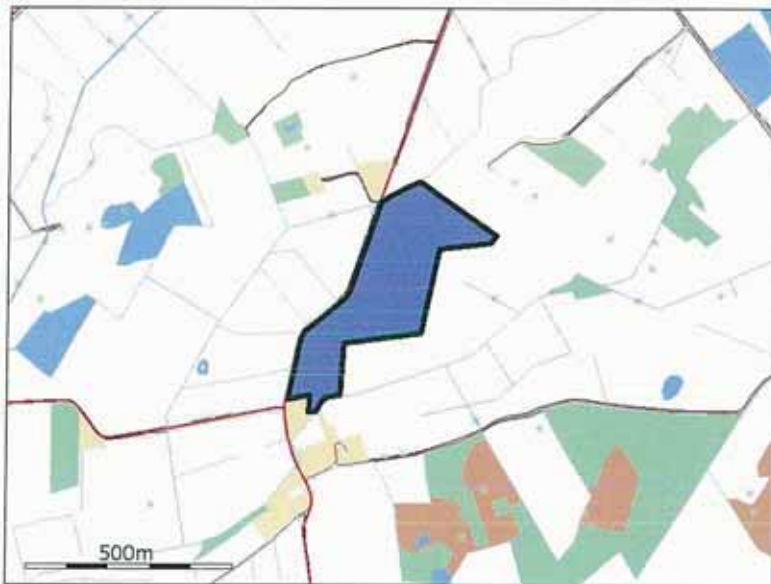

4. Oplysninger om arealer

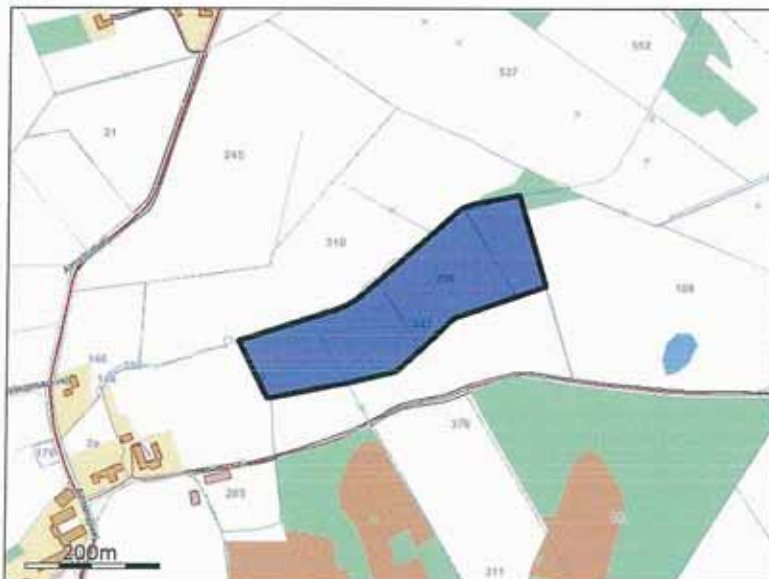
4.1. Arealer

4.1.1. Kortbilleder

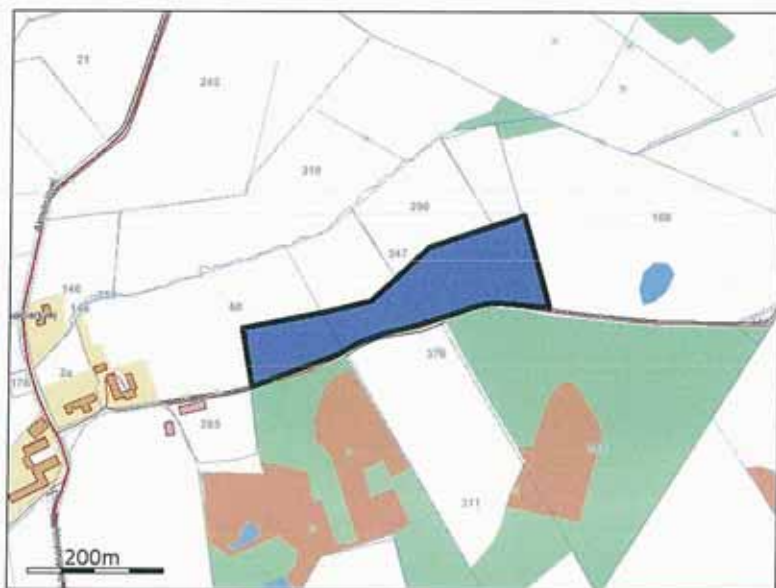
2

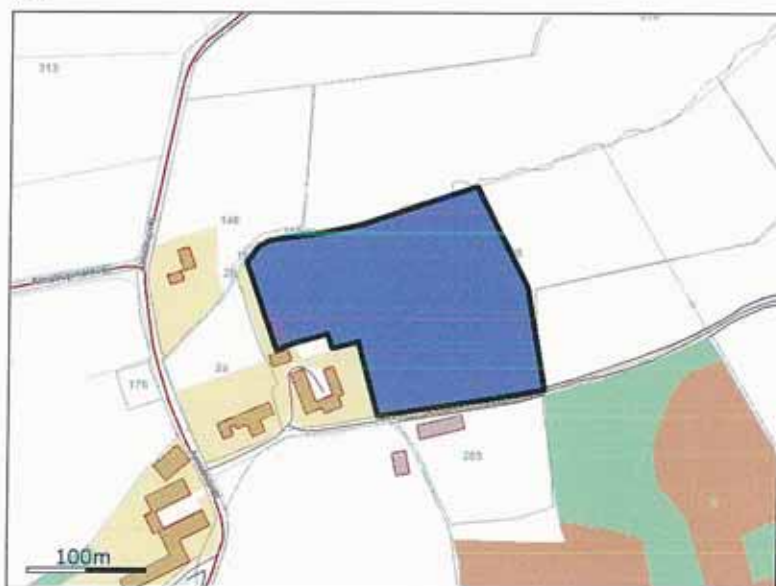
16

17

15

4

5

7

11

12

13

23

24

25

27

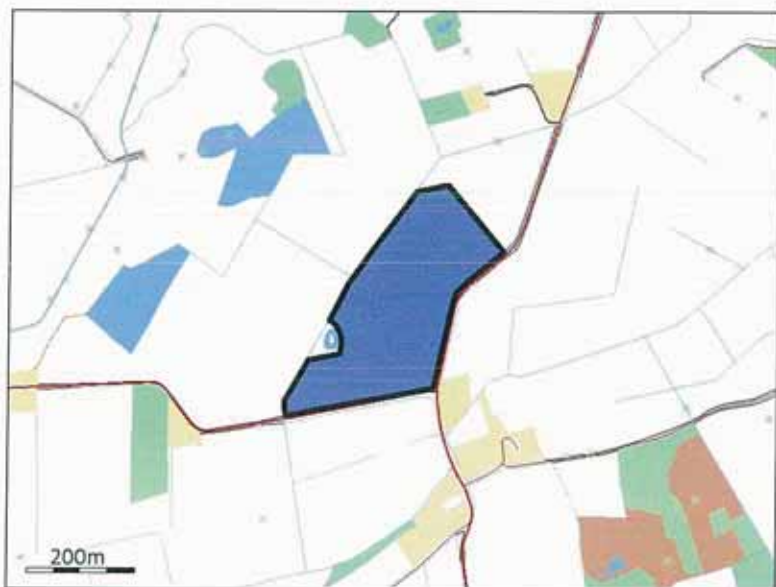
27

1

3

5.0

8

9

10

13.1

14

18

26

1b

2b

4b

3b

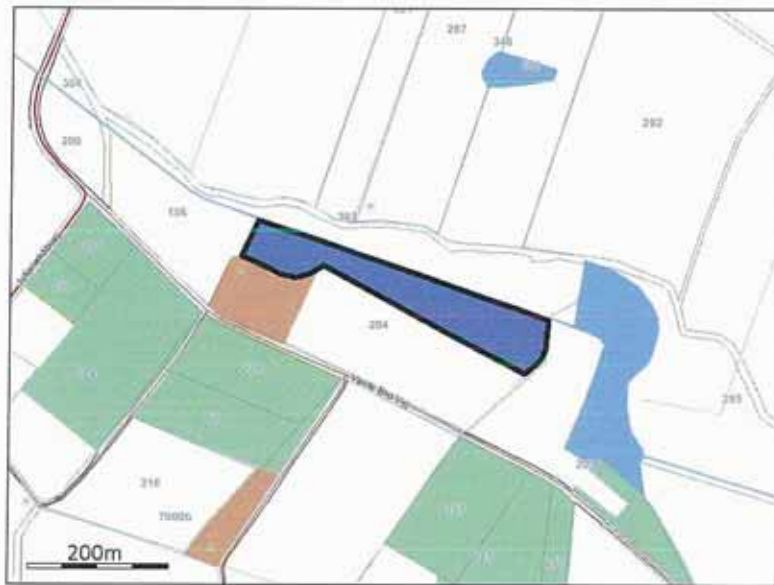
4-1b

5b

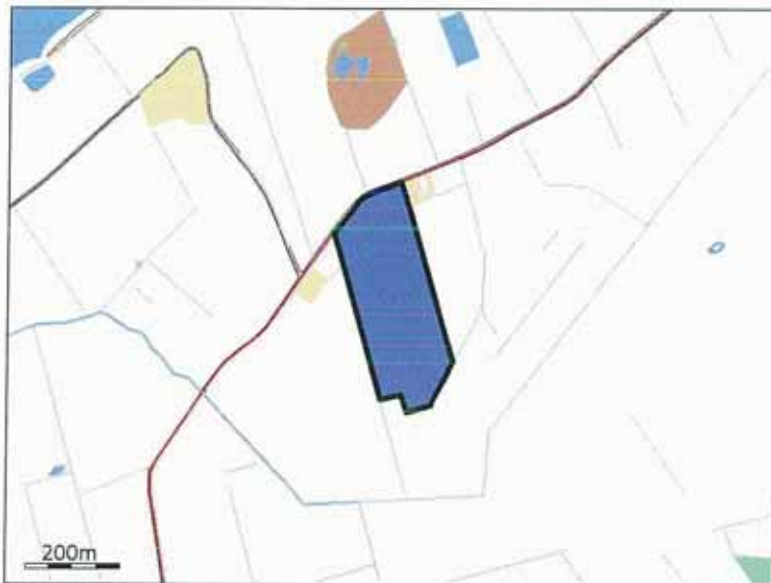
6b

20

19

21

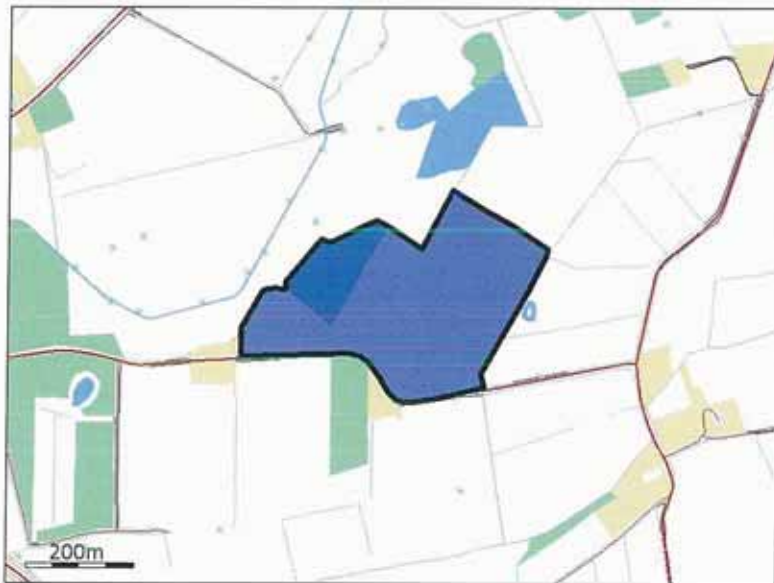
22

b

AJ1

AJ2

AJ3

AS2

ASI

JN1

4.1.2. Grundlæggende arealinformationer

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE	0,00 DE
Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det for angivne antal DE kvæg, får og geder	Ja
Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. §28 stk. 3 om forhøjet harmonital til 2,3 for visse kvægbedrifter	Nej
Er bedriften et økologisk landbrug	Nej
% af samlet areal med efterafgrøder udover PD krav	0,00%
Reduceret kvælstofnorm	0,00%

4.1.3. Udbringningsarealer

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vand t	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
2	9,43 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	9,43 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,43 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
16	5,57 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,57 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,57 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
17	3,85 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	3,85 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,85 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
15	3,06 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	3,06 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,06 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
4	2,61 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,61 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,61 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
5	4,00 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	4,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
7	2,23 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,23 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,23 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
11	9,98 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	9,98 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,98 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
12	2,53 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,53 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,53 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
13	6,72 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	6,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
23	6,49 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	6,49 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	6,49 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
24	2,57 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,57 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,57 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
25	2,58 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
27	1,72 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	1,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
27	0,90 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	0,90 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,90 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
1	1,09 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	1,09 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,09 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
3	7,97 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	7,97 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,97 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
5.0	0,93 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	0,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,93 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
8	5,40 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,40 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,40 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
9	5,68 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,68 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,68 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
10	5,05 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,05 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,05 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
13.1	2,79 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,79 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,79 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
14	5,14 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,14 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,14 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
18	1,89 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	1,89 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,89 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
26	1,90 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	1,90 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,90 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
1b	4,20 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	4,20 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,20 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
2b	13,80 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	13,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	13,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

Navn	Ha	Drænet	JB type	Vand t	Sædskifte	Ref. sædskifte	N-kl-0	N-kl-1	N-kl-2	N-kl-3	G. vand	P-kl-0	P-kl-1	P-kl-2	P-kl-3
4b	4,00 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	4,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
3b	9,15 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	9,15 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,15 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
4-1b	5,00 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	5,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	5,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
5b	3,52 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	3,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
6b	2,56 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
20	3,73 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	3,73 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,73 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
19	7,11 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	7,11 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,11 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
21	3,72 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	3,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
22	3,68 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	3,68 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,68 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
b	2,21 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	2,21 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	2,21 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
AJ1	12,51 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	12,51 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	12,51 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
AJ2	1,82 Ha	Nej	JB1	Nej	S4	S4	1,82 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,82 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
Total:	179,10 Ha						179,10 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	179,10 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha

De stjerne (*) markerede arealer er manuelt redigerede af ansøger til at være beliggende i andre beskyttelsesområder for fosfor, nitrat og grundvand end det fremgår af kortværket til husdyrgodkendelse.dk. Arealerne kan også redigeres manuelt til at ligge udenfor beskyttelsesområderne.

I de efterfølgende beregninger bliver arealerne som er markeret med * behandlet efter de manuelt indtastede oplysninger i arealtabellen.

Note:

4.1.4. Aftalearealer

Navn	Ha	Områder omfattet af N- eller P-Klasse 1-3?	Har modtageren en arealgodkendelse til modtagelse af de tilførte mængder?
AJ3	3,74 Ha	Nej	Nej
AS2	2,75 Ha	Nej	Nej
AS1	1,92 Ha	Nej	Nej
JN1	9,31 Ha	Nej	Nej

Samlet areal: 17,72 Ha

4.2. Gødningsregnskab (Nudrift)

4.2.1. Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	10946,24 KgN	2601,50 KgP	0,00 DE	107,28 DE
Kvæggylle	1443,55 KgN	195,68 KgP	14,87 DE	0,00 DE
Dybstrøelse	159,45 KgN	20,58 KgP	1,64 DE	0,00 DE
Fast gødning	299,21 KgN	173,18 KgP	0,00 DE	5,39 DE
Ajle	438,58 KgN	26,42 KgP	0,00 DE	4,89 DE
Afsat ved græsning	1520,98 KgN	163,83 KgP	15,32 DE	0,00 DE
Svinegylle	5764,23 KgN	1393,32 KgP	0,00 DE	58,86 DE

4.2.2. Tilført Gødningsmængde

Ingen

4.2.3. Afsat Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	715,19 KgN	170,77 KgP	0,00 DE	7,00 DE

Modtager:
Arne Sørensen, Almstrupvej 62
6360 Tinglev

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	2574,68 KgN	614,88 KgP	0,00 DE	25,20 DE

Modtager:
Aksel Juhl, Teglgård 1, Uge
6360 Tinglev

4.2.4. Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Ajle	438,58 KgN	26,42 KgP	0,00 DE	4,89 DE
Dybstrøelse	159,45 KgN	20,58 KgP	1,64 DE	0,00 DE
Kvæggylle	1443,55 KgN	195,68 KgP	14,87 DE	0,00 DE
Svinegylle	13420,60 KgN	3209,17 KgP	0,00 DE	133,94 DE
Fast gødning	299,21 KgN	173,18 KgP	0,00 DE	5,39 DE
Afsat ved græsning	1520,98 KgN	163,83 KgP	15,32 DE	0,00 DE

4.2.5. Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
17282,37 KgN	3788,86 KgP	31,83 DE	144,22 DE

4.2.6. Harmonital

1,45 DE/Ha

4.3. Gødningsregnskab (Ansøgt)

4.3.1. Produceret Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	37385,19 KgN	9435,95 KgP	0,00 DE	389,48 DE
Svinegylle	5764,23 KgN	1393,32 KgP	0,00 DE	58,86 DE
Forarbejdet husdyrgødning	32888,00 KgN	4696,00 KgP	0,00 DE	274,00 DE

4.3.2. Tilført Gødningsmængde

Ingen

4.3.3. Afsat Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	5764,23 KgN	1393,32 KgP	0,00 DE	58,86 DE

Modtager:
Mobilt separeringsanlæg, Kemira, på bedriften
6360 Tinglev

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Svinegylle	37385,19 KgN	9435,95 KgP	0,00 DE	389,47 DE

Modtager:
Separationsanlæg

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Forarbejdet husdyrgødning	630,00 KgN	90,00 KgP	0,00 DE	5,25 DE

Modtager:
Aksel Juhl, Teglgård 1
6360 Tinglev

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Forarbejdet husdyrgødning	1560,00 KgN	223,00 KgP	0,00 DE	13,00 DE

Modtager:
Joan Nissen, Saksborgvej 16
6360 Tinglev

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Forarbejdet husdyrgødning	780,00 KgN	111,00 KgP	0,00 DE	6,50 DE

Modtager:
Arne Sørensen, Almstrupvej 62
6360 Tinglev

4.3.4. Total Gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
Forarbejdet husdyrgødning	29918,00 KgN	4272,00 KgP	0,00 DE	249,25 DE

4.3.5. Total sum af gødningsmængder

KgN	KgP	DE - Kvæg, Får, Geder	DE - Svin og andre dyr
29918,00 KgN	4272,00 KgP	0,00 DE	249,25 DE

4.3.6. Harmonital

1,4 DE/Ha

4.4. Udbringningsteknologi

Bedste tilgængelige udbringningsteknik
Ikke beskrevet.

5. Beregninger på arealer

5.1. Fosforberegning

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	situation Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrenet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	179,1 Ha	0,1 kg P/ha/år	12,8 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,1 kg P/ha/år	4,1 kg P/ha/år
Lavbundsjerne og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor der ikke er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,1 kg P/ha/år	0,1 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 Ha	0,1 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt	Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-1802,8 kgP
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	23,9 kg P/ha/år
P-aførsel, arealvægtet gennemsnit	21,1 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	2,8 kg P/ha/år

5.2. Nitratberegning (Overfladevand)

DE reduktionsprocent	100%
----------------------	------

5.2.1. Beregning af det maksimale dyretryk og det reelle dyretryk for ansøgt drift

DE _{max}	1,4 DE/ha
DE _{reel}	1,39 DE/ha

5.2.2. Beregning af udvasking af N via Farm-N

kgN/ha DE _{max}	99,10 kgN/ha
kgN/ha DE _{reel}	98,30 kgN/ha

5.3. Nitratberegning (Grundvand)

Der er ikke nitratfølsomme områder.

Udkast
Miljøgodkendelse af
Svinebruget
Almstrupvej 70, 6360 Tinglev

§ 12 og § 9

Lov nr. 1572 af 20.
december 2006 om
miljøgodkendelse mv. af
husdyrbrug med senere
ændringer

Godkendelsesdato:
xx. måned 200x

Aabenraa Kommune
Teknik & Miljø
Miljø & Natur
Plantagevej 4, Bov
6330 Padborg
Tlf. 73 76 76 76

Indholdsfortegnelse

Datablad	3
1 Resumé og samlet vurdering	4
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	4
1.2 Ikke teknisk resumé	4
1.3 Offentlighed	8
2 Generelle forhold	9
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget	9
2.2 Meddelelsespligt	10
2.3 Gyldighed	10
2.4 Retsbeskyttelse	10
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	10
2.6 Meddelelse af miljøgodkendelse	11
3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	13
3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.	13
3.2 Placering i landskabet	15
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift	19
4.1 Husdyrhold og staldindretning	19
4.2 Ventilation	21
4.3 Fodringsteknik	22
4.4 Opbevaring af ensilage	23
4.5 Energi- og vandforbrug	24
4.6 Spildevand, samt tag- og overfladevand	25
4.7 Affald	26
4.8 Olietanke	27
4.9 Driftsforstyrrelser og uheld	28
5 Gødningsproduktion og -håndtering	30
5.1 Gødningstyper og mængder	30
5.2 Flydende husdyrgødning	30
5.3 Teknikker til gødningshåndtering	32
5.4 Gylleseparering	33
5.5 Gyllekøling	33
5.6 Fast husdyrgødning og dybstrøelse/kompost	34
5.7 Anden organisk gødning	34
6 Forurening og gener fra husdyrbruget	35
6.1 Ammoniak og natur	35
6.2 Lugt	36
6.3 Fluer og skadedyr	37
6.4 Transport	37
6.5 Støj	39
6.6 Støv	41
6.7 Lys	42
7 Påvirkninger fra arealerne	42
7.1 Udbringningsarealerne	42
7.2 Nitrat/fosfor og søer/vandløb	42
7.3 Nitrat/fosfor og fjord/hav	43
7.4 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV)	43
7.5 Nitrat til grundvand	43
8 Bedste tilgængelige teknik (BAT)	44
9 0-alternativet og andre alternativer	48
10 Husdyrbrugets ophør	49
11 Egenkontrol og dokumentation	50
12 Klagevejledning	51
13 Bilag	53

Datablad

Titel:	Miljøgodkendelse af svinebruget "Almstrupgård" på Almstrupvej 70, 6360 Tinglev. Miljøgodkendelse meddelelser i medfør af § 12, stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer, samt dispensation efter § 9.
Godkendelsesdato:	xx. Måned 200X
Ansøger:	Hans Kristian Rahn, Almstrupvej 70, 6360 Tinglev
Telefonnr.:	7464 3724
Mobilnummer:	2046 8299
E-mail:	almstrupgaard@mail.dk
Ejer af ejendommen:	Hans Kristian Rahn, Almstrupvej 70, 6360 Tinglev, 7464 3724
Kontaktperson:	Hans Kristian Rahn, Almstrupvej 70, 6360 Tinglev, 7464 3724
Husdyrbrugets navn:	Almstrupgård
Ejendomsnr.:	5800012015
Matr.nr. og ejerlav:	Matr. 285 m.fl. Lovtrup, Uge
CVR nr.:	28190883
CVR/p nr.:	1011013747
CHRnr.:	87563
Biaktiviteter:	Halmfyr, separationsanlæg
Andre ejendomme:	Saksborgvej 22, 6360 Tinglev
Miljørådgiver:	Lene Alnor, LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa, 7436 5102, 2215 8211, lea@landbosyd.dk
Tilsynsmyndighed:	Aabenraa Kommune
Sagsbehandler, miljø:	Lene Kragh Møller
Kvalitetssikring, miljø:	Lars Paulsen
Sagsbehandler, natur:	Tina Hjørne
Kvalitetssikring, natur:	Torben Hansen
Sagsnr:	07/14104
Øvrige afgørelser:	Tilladelser til gyllekøling Miljøgodkendelse til separationsanlæg

1 Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse

Hans Kristian Rahn har ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af svineproduktionen på ejendommen "Almstrupgård" beliggende Almstrupvej 70, 6360 Tinglev. Ansøgningen er indsendt til kommunen gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem. I ansøgningssystemet er der beregninger om bl.a. lugtgener, overholdelse af afstand og ammoniakbelastning, som hverken landmanden eller kommunen kan ændre. Ansøgning med skema nr. 6351, version 5 er indsendt til Aabenraa Kommune den 27. januar 2009 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk den 23. marts 2009. Ansøgningen fremgår af bilag 1.

Ansøgningen vedrører udvidelse af produktionen i søer og smågrise og slagtesvin fra 117,55 DE til 389,48 DE i søer. Udvidelsen ønskes foretaget i to etaper. Husdyrbruget har ikke tidligere være miljøgodkendt.

Ansøger planlægger i forbindelse med etape 1 at opføre:

- En farestald på ca. 2.044 m² (ca. 28 m x 73 m) med gyllekøling
- En løbe-drægtighedsstald på ca. 1.820 m² (ca. 28 m x 65 m) med gyllekøling
- En gyllebeholder på 4.000 m³
- 2 fodersiloer, 16 tons, ca. 9 m høje

Ansøger planlægger i forbindelse med etape 2 at opføre:

- En farestald på ca. 1.512 m² (28 m x 54 m) med gyllekøling
- En løbe-drægtighedsstald på 3.220 m² (28 m x 115 m) med gyllekøling
- To gylleholdere på hver 4.000 m³
- Mobilt separationsanlæg og fibercontainer
- 4 fodersiloer, 16 tons, ca. 9 m høje

Der er givet separat godkendelse til separationsanlæg og tilladelser til etablering af gyllekøling.

Bygge- og anlægsarbejdet til etape 1 forventes at starte i juli 2009 og afsluttes i juli 2010. Bygge- og anlægsarbejdet til etape 2 forventes at starte i begyndelsen af 2013 og forventes afsluttet i 2. kvartal 2014. Umiddelbart efter byggeriets afslutning indsættes der dyr i staldene.

1.2 Ikke teknisk resumé

Produktion og arealer

Svineproduktionen på Almstrupvej 70 udvider fra de nuværende 460 årssøer med 10.300 pattegrise til 7,2 kg og 300 grise fra 8,7-102 kg (eget opdræt af polte), svarende til 117,55 DE til:

Etape 1: 875 søer med pattegrise til 8,7 kg (15.400 stk.) svarende til 176,4 DE

Etape 2: 1.593 søer med pattegrise til 8,7 kg (46.196 stk.) svarende til 389,48 DE

Der afgives 24,75 DE svinegylle til andre bedrifter. Der hører i alt 196,82 ha udbringningsarealer til produktionen, heraf 17,72 ha af udbringningsarealer i form af gylleaftaler.

Der er ikke udarbejdet § 16 godkendelser til gylleaftalearealerne. Alle udbringningsarealerne ligger indenfor 5 km af Tinglev.

Beliggenhed og planmæssige forhold

Der bliver etableret to farestalde på henholdsvis ca. 2.044 m² og 1.512 m² og to drægtighedsstalde på henholdsvis ca. 1.820 m² og 3.220 m², som placeres sydvest for det eksisterende produktionsanlæg. Byggestilen og byggemateriale bliver den samme stil som eksisterende staldanlæg. Der bliver ligeledes etableret 3 gylleholdere på hver

4.000 m³ sydvest for ejendommen. Endelig bliver der opsat et mobilt separationsanlæg og en container til fiber og 6 siloer á 16 tons og med en højde på ca. 9 m.

Produktionsanlægget kommer til at ligge samlet. Gyllebeholdere på 4.000 m³ kommer til at ligge uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, men dog stadig tæt på anlægget. Efter gennemførelse af etape 2 bliver der ca. 60 m fra farestalden til den nordligste af gyllebeholdere.

I etape 1 tages den nuværende farestald, en del af den nuværende drægtighedsstald, poltestalden og kvægstalden ud af drift.

Farestaldene ønskes placeret ca. 12 m fra naboskel, da arealet til rådighed til de nye bygninger er begrænset. Der er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet.

Gyllebeholdere ønskes også placeret ca. 12 m fra naboskel. En placering 30 m fra skel vil bevirke, at gyllebeholderne placeres langt inde på marken, hvor det vil reducere mulighederne for dyrkning af den resterende del af marken. Derudover vil gyllebeholderne visuelt fremtræde mere markant i landskabet, hvis de placeres længere inde på marken. Der er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet.

Landskabelige værdier

Husdyrbruget er placeret i den sydvestlige udkant af landsbyen Almstrup. Landskabet omkring husdyrbruget er relativt fladt og et typisk intensivt landbrugslandskab, hvor der ikke er områder med værdifulde landskaber.

For at mindste det samlede anlægs visuelle indflydelse på det omkringliggende landskab stilles der krav om beplantning ved gyllebeholderen på 4.000 m³, samt ved farestaldene.

Lugt, støv og støj

Produktionen i de stalde, som ligger tættest på naboer, nedlægges i etape 1 og der etableres i stedet fare- og drægtighedsstalde længere væk fra naboerne, hvorfor denne ifølge beregningerne ikke medfører forøgede lugtgener for naboerne. Nærmeste nabo ligger ca. 150 m meter fra drægtighedsstalden. Alle lugtgenekriterier er overholdt. Der ligger ingen byzone, sommerhusområde eller lokalplans udpegede boligområder inden for 1.000 m fra produktionen.

Ved levering af foder kan der forekomme støv, men det vurderes, at det ikke giver gener udenfor husdyrbruget.

Der kan forekomme støj i forbindelse med indblæsning af foder i siloerne, samt ved transporter til og fra ejendommen. Desuden kommer der støj fra ventilationen.

Transport til og fra ejendommen

Udvidelsen af husdyrbruget vil bl.a. medføre, at antallet af transporter øges fra ca. 381 til 711 årligt efter gennemførelse af etape 2.

Transporterne foregår så vidt muligt ad de større landeveje. Kørsel gennem byer og landsbyer undgås så vidt muligt. Adgangen til ejendommen sker ad 3 forbindelsesveje til Almstrupvej. Hvis transporterne kommer fra vest anvendes Almstrupmarkvej, hvis transporterne kommer fra nord anvendes vejen gennem Uge og kommer transporterne vest/syd fra anvendes Almstrupvej fra syd.

Idet transporterne ikke kommer til at gå gennem et tættere bebygget område vurderes, at ændringen i antallet af transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Dele af det eksisterende anlæg ligger indenfor bufferzone 1 til en §7-mose sydøst for ejendommen. Alle bygninger vil efter udvidelsen ligge udenfor bufferzone 1. For at overholde en merdeposition til mosen på maksimalt 0,7 kg N/ha/år (ingen husdyrbrug

indenfor 1.000 m i bufferzone 2) anvendes gyllekøling i alle de nye bygninger med en effekt på 25 % og en drifttid på 8.760 timer og der foderkorrigeres hos søerne, så type 2 korrektionen bliver maksimalt 0,84. Korrektionsfaktoren angiver sammenhængen mellem foderforbruget, råproteinindholdet i foderet, antallet af fravænnede grise og fravænningsvægten.

Der findes ingen arealer med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv. indenfor en afstand af 1.000 m fra anlægget, og det nærmeste Natura 2000 område EU-Fuglebeskyttelsesområdet Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose ligger ca. 1.300 m meter sydvest for anlægget.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvandet

Hvad angår fosfor viser beregningerne i ansøgningsystemet, at kravene til maksimalt fosforoverskud er overholdt. Hvilket ligeledes gør sig gældende for kravene til nitratudvaskning til overfladevand og grundvand. Udbringningsarealerne er placeret uden for områder, der er sårbare for nitratudvaskning. Efter udvidelsen er udvaskningen til overfladevand beregnet til 98,3 kg N/ha. Ingen af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde.

Som udgangspunkt anvendes separationsanlæg, hvor al gylle fra bedriften separeres. Ansøger vil dog til enhver tid forbeholde sig ret til at udskifte separationsanlægget med tilsvarende harmoniarealer, hvis dette er muligt. Eventuel udskiftning vil blive meddelt kommunen, så det er muligt at foretage en eventuel separat godkendelse af arealerne.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser mv. Det betyder, at udvidelsens virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

Det vurderes, at ansøger anvender BAT indenfor:

- Vand og energi, da der bl.a. anvendes vandtildeling med bideventiler, iblødsætning inden vask, lavenergi-lysstofrør og lavenergi-varmepærer.
- Foder, da der bl.a. anvendes foder med et råproteinindhold indenfor de vejledende BAT-niveauer.
- Management, da der bl.a. laves mark- og gødningsplan, beredskabsplan osv.
- Staldindretning, da der bl.a. anvendes delvis fast gulv og gyllekøling med genindvinding af varme
- Opbevaring af gødning, da der bl.a. anvendes gyllebeholdere som kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger, beholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt og er overdækket med et naturligt flydelag
- Udbringning af gødning, da der bl.a. ikke køres på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, al gylle på vårsæd nedfældes og der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov.

Alternative løsninger

Ansøger har i ansøgningsfasen kigget på mulighederne for at etablere lugtrensingsanlæg på nogle af staldene. Da teknologien stadig er forholdsvis ny og ikke tilstrækkeligt gennemprøvet – og da ejendommen ikke har problemer med lugt eller ammoniak, har ansøger valgt ikke at etablere et sådant anlæg på nuværende tidspunkt. Grundet ejendommens gode placering i forhold til omgivelserne overvejer ansøgeren ikke at flytte produktionen ud fra det eksisterende anlæg. Nybyggeri bliver dog placeret længst væk fra naboer. Med hensyn til en udvidelse af dyreholdet, viser beregningerne i www.husdyrgodkendelse, at lugtgeneafstande og udvaskning er indenfor de accepterede grænser.

Vurdering

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives på stedet uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne miljøgodkendelse overholdes.

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af husdyrbruget Almstrupvej 70, 6360 Tinglev.

1.3 Offentlighed

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret den 21. maj 2008 i Aabenraa Ugeavis for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Ansøgningsmaterialet og udkastet til miljøgodkendelse blev den 1. april 2009 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, som har anmodet herom, samt til de klageberettigede. Høringsberettigede er mærket med * i listen over klageberettigede i afsnit 12 Klagevejledning. Der var en frist på 6 uger til afgivelse af bemærkninger.

Der er ikke kommet bemærkninger i høringsperioden.

Eller

Den x. måned 200x modtog Aabenraa Kommune bemærkninger fra xx. Bemærkningerne er vedlagt som bilag x.

Ansøgningen og udkastet er blevet ændret med hensyn til

- gyllebeholderens placering
-

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentlig annonceret i Aabenraa Ugeavis onsdag den x. måned 200x, og afgørelsen bliver fremsendt til klageberettigede personer, organisationer og myndigheder, samt de myndigheder der har været inddraget i sagens behandling. Disse er listet i afsnit 12 Klagevejledning.

2 Generelle forhold

Husdyrbruget er større end 250 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af § 12, stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer. Hele virksomheden er godkendelsespligtig, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbruget.

Kommunen skal i forbindelse med udarbejdelse af en miljøgodkendelse vurdere om ændringen af dyreholdet kan give gener for naboer (lugt, støj, støv osv.), men også om ændringen giver en belastning på miljøet og naturen. Naturvurderingen omfatter ændringens påvirkninger af beskyttet natur i henhold til både husdyrbrugloven og naturbeskyttelsesloven, samt EU-habitat- og fuglebeskyttelsesområder. Desuden skal kommunen vurdere om diverse afstandskrav overholdes, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og kravet om BAT er opfyldt, samt sikre at uheld forebygges.

Bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug stiller krav om reduktion af ammoniakemissionen. Kravet afhænger af tidspunktet for indsendelse af ansøgning. Ansøgninger indsendt første gang i 2007 skal reducere ammoniakemissionen med 15 % i forhold til normtallet for bedste staldsystem i 2005/2006. For ansøgninger indsendt første gang i 2008 skal ammoniakemissionen reduceres med 20 %, og i 2009 skal ammoniakemissionen reduceres med 25 %.

Denne miljøgodkendelse fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af det eksisterende husdyrbrug.

2.1 Beskrivelse af husdyrbruget

Redegørelse

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Almstrupvej 70, 6360 Tinglev med ejendoms nr. 5800012015. Ansøger ejer desuden Saksborgvej 22, 6360 Tinglev. Der er ikke teknisk og forureningsmæssigt samdrift mellem ejendommene.

Til husdyrbruget er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 87563, og virksomheden er desuden knyttet til CVR nr. 28190883.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, som fremgår af ansøgningsskema nummer 6351, version 7, genereret den xx. måned 200x og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningen med tilhørende bilag, der bl.a. indeholder den miljøtekniske beskrivelse, er vedlagt som bilag 1.

Vilkår

1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 6351, version 7, genereret den xx. marts 2009 og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
2. Ændringer i ejerforhold eller hvem der er ansvarlig for driften af husdyrbruget skal meddeles skriftligt til Aabenraa Kommune.
3. Vilkår der vedrører driften skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal vilkårene oversættes til et sprog, som de forstår.
4. En kopi af denne miljøgodkendelse skal til enhver tid være tilgængelig for driftspersonalet.

2.2 Meddelelesespligt

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser eller ændringer i dyreholdet, herunder staldanlæggene, gødningsopbevaringsanlæggene, harmoniarealerne og lignende, før ændringerne er godkendt af Aabenraa Kommune.

De anmeldte ændringer vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan udskiftes uden en ny miljøgodkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare end de godkendte arealer.

2.3 Gyldighed

Der gives 2 år til at udnytte etape 1 af godkendelsen og 5 år til at udnytte etape 2 af godkendelsen, efter den er meddelt. Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes.

Herefter gælder det, at hvis den meddelte miljøgodkendelse, ikke har været udnyttet helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

Afvielser, der skyldes naturlige produktionsudsving, brand, sygdom i besætningen mv., betragtes ikke som kontinuitetsbrud.

Vilkår

5. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden hhv. 2 og 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke være udnyttet 2 henholdsvis 5 år efter meddelelse af godkendelse.

2.4 Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen indtil **xx. Måned 2017**.

Aabenraa Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, hvis:

- der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved miljøgodkendelsens meddelelse.

Det samme er tilfældet, hvis:

- der sker væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelsen skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2017.

2.6 Meddelelse af miljøgodkendelse

Aabenraa Kommunes afdeling for Miljø & Natur meddeler miljøgodkendelse i henhold til § 12, stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer til udvidelse af husdyrbruget på Almstrupvej 70, 6360 Tinglev, samt dispensation efter § 9.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse i to etaper til en årlig produktion på:

Etape 1: 875 søer med pattegrise til 8,7 kg (15.400 stk.) svarende til 176,4 DE

Etape 2: 1.593 søer med pattegrise til 8,7 kg (46.196 stk.) svarende til 389,48 DE

Miljøgodkendelsen meddeles også til etape 1:

- En farestald på ca. 2.044 m² (ca. 28 m x 73 m) med gyllekøling
- En løbe-drægtighedsstald på ca. 1.820 m² (ca. 28 m x 65 m) med gyllekøling
- En gyllebeholder på 4.000 m³
- 2 fodersiloer, 16 tons, ca. 9 m høje

Miljøgodkendelsen meddeles også til etape 2:

- En farestald på ca. 1.512 m² (28 m x 54 m) med gyllekøling
- En løbe-drægtighedsstald på 3.220 m² (28 m x 115 m) med gyllekøling
- To gyllebeholdere på hver 4.000 m³
- Mobilt separationsanlæg og fibercontainer
- 4 fodersiloer, 16 tons, ca. 9 m høje

Det skal oplyses, at denne miljøgodkendelse ikke omfatter accept af anmeldt byggeri eller andre tilladelser/afgørelser efter anden lovgivning end efter husdyrbrugsloven.

Godkendelsen gælder samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Almstrupvej 70, 6360 Tinglev.

Miljøgodkendelsen meddeles:

- på grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger,
- efter § 12, stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer
- dispensation efter § 9 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer og
- i henhold til nedenstående vilkår.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring af husdyrbruget, før ændringen er anmeldt og godkendt af Aabenraa Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.

Det er Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- overholder bekendtgørelsens fire beskyttelsesniveauer for ammoniak, lugt, fosfor og nitrat
- lever op til kravene om anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt, og
- heller ikke vil have en negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer.

Lene Kragh Møller
Miljøsagsbehandler
Teknik & Miljø
Miljø & Natur

Aabenraa Kommune
Plantagevej 4, 6330 Padborg
www.aabenraa.dk
Direkte 73 76 82 35
landbrug@aabenraa.dk

Tina Hjørne
Natursagsbehandler
Teknik & Miljø
Miljø & Natur

Aabenraa Kommune
Plantagevej 4, 6330 Padborg
www.aabenraa.dk
Direkte 73 76 72 84
landbrug@aabenraa.dk

3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.

Redegørelse

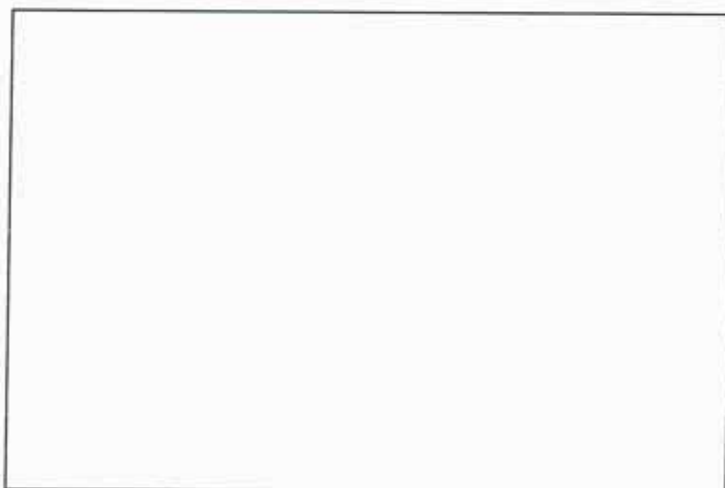
Bedriften er lokaliseret i Aabenraa Kommune. Staldanlægget ligger i den sydvestlige udkant af landsbyen Almstrup nordøst for byen Tinglev. Der er ikke udarbejdet lokalplan for Almstrup.

Farestaldene ønskes placeret ca. 12 m fra naboskel, da arealet til rådighed til de nye bygninger er begrænset. Der er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet.

Gyllebeholdere ønskes også placeret ca. 12 m fra naboskel. En placering 30 m fra skel vil bevirke, at gyllebeholderne placeres langt inde på marken, hvor det vil reducere mulighederne for dyrkning af den resterende del af marken. Derudover vil gyllebeholderne visuelt fremtræde mere markant i landskabet, hvis de placeres længere inde på marken. Der er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet.

Afstandene er enten målt fra nærmeste stald/gyllebeholder eller fra det samlede staldanlæg som beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk efter gennemførelse af etape 2.

Husdyrbruget er beliggende i landzone.

Tabel 1 Afstande til kommuneplaner/lokalplaner. Afstanden er målt fra nærmeste stald/gyllebeholder

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone	1.000 m	Fra ny gyllebeholder 14 til Tinglev	50 m
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige sommerhusområde	Ca. 15,9 km	Fra eksisterende anlæg til område ved Kollund Østerskov	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål	1.740 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Boligområde Almstrupvej (plannr. 6.01a)	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til	1.385 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Uge Hulvej, Rekreativt område	50 m

offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.		(plannr. 6.02)	
Nabobeboelse	155 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Almstrupvej 69	50 m

Afstandene til kommuneplaner/lokalplaner fremgår af bilag 1.4

Tabel 2 Afstandskrav. Afstandene er målt fra nærmeste stald/gyllebeholder

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Beboelse på samme ejendom	60 m	Fra Drægtighedsstald, bygning 2 til stuehuset	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	>> 25 m	Kendes ikke, men mere end 25 m	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	2.240 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Uge Vandværk	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	42 m	Indvinding af markvand på ejendommen fra DGU-boring nr. 168.1034	25 m
Vandløb	17 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til vandløb lige nord for anlægget	15 m
Dræn	>> 15 m	Kendes ikke, men mere end 15 m	15 m
Sø	330 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til nærmeste sø i Møgelose (øst-sydøst for anlægget)	15 m
Privat fælles vej/ offentlig vej	74 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Almstrupvej	15 m
Naboskel - bygninger	12 m	Fra nye farestalde til matr. 309 Loutrup, Uge mod syd.	30 m
Naboskel - gyllebeholdere	12 m	Fra nye gyllebeholdere til matr. 309 Loutrup, Uge mod syd.	30 m

Afstandene fremgår af bilag 1.5

Kirkeomgivelser

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for "Kirkebyggelinien".

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Kirkelandskaber".

Kystnærhedszonen

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg indenfor udpegningen "Kystnærhedszonen".

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering

Dele af anlægget mod N ligger indenfor eller grænser op til "Kl. II Middel risiko for okkerudledning".

Skovrejsningsområder

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen.

Fredede områder

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Fredede fortidsminder", Fredede områder og "Fredede områder forslag". Mark 4b grænser op til et Fredet fortidsminde og mark 18 grænser op til et Fredet område mod N.

Strandbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen.

Klitfredningslinie

Der er hverken bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen.

Skovbyggelinie

Den østlige del af anlægget ligger indenfor med bl.a. driftsbygningerne Farestald 01 og Kostalden. Følgende marker ved anlægget ligger helt indenfor: 11, 14, 15, 16 og 17, og delvis: 2, 8, 9, 12 og 13.1

Følgende marker V for Tinglev ligger helt indenfor: 4b, 4-1b, 5b og 6b. Markerne 1b, 3b og JN1 ligger delvis indenfor.

Sø- og åbeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger og opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Sø- og åbeskyttelseslinier". Men mark 5b og 6b Vest for Tinglev ligger indenfor i forbindelse med Uge Bæk.

Kirkebeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for "Kirkebyggelinien.

Fortidsmindebeskyttelseslinie

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Fredede fortidsminder". Men i mark 3b og 4b ligger en beskyttelseslinie, pga. fortidsmindet, der grænser op til mark 4b.

Beskyttede sten- og jorddiger

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg, der grænser op til "Beskyttede sten- og jorddiger. Der vil ikke blive ændret på digerne i forbindelse med driften af jorden.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at bygge- og beskyttelseslinierne er overholdt og stiller derfor ikke nogle vilkår, samt at der kan gives dispensation fra afstandskravene fra stalde og gyllebeholdere til naboskel.

Vilkår

6. Gyllebeholderne på 4.000 m³ skal opføres mindst 12 meter fra naboskel mod vest.
7. Farestaldene skal opføres mindst 12 meter fra naboskel mod syd.

3.2 Placering i landskabet

Redegørelse

Bedriften er lokaliseret i Aabenraa Kommune. Staldanlægget ligger i den sydvestlige udkant af landsbyen Almstrup nordøst for byen Tinglev.

Bedriftens ejede og forpagtede arealer samt gylleaftalearealer ligger dels omkring Almstrup og lidt vest og syd herfor, dels omkring ejendommen Saksborgvej 22 på den vestlige side af Tinglev.

Landskabet omkring ejendommen er relativt fladt og et typisk intensivt landbrugslandskab med ret få naturelementer. Farestaldene og drægtighedsstaldene

etableres i forbindelse med det eksisterende anlæg. Gyllebeholderne placeres ca. 200 m sydvest for det eksisterende bebyggelsesareal. Når begge etaper er gennemført bliver der ca. 60 m fra farestalden til den nærmeste af gyllebeholderne på 4.000 m³.

Der er ikke andre ejendomme med husdyrproduktion indenfor 300 m. Nærmeste ejendom med husdyrproduktion på mere end 75 DE er Bjerndrupvej 45 (ca. 1 km sydvest for staldanlægget).

Landskabelige værdier

Tabel 3 Materialevalg

Bygningnr. i ( ) er fra husdyrgodkendelse.dk	Grundplan	Bygningshøjde	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse	
1 (1.1.1)	Stald	740 m ²	5,1 m	20°	Gule mursten og gråt eternittag	Nu: farestald Efter etape 1: Ingen dyr
2 (1.1.2)	Stald	616 m ²	6,2 m	15°	Søstenselementer med gul cement og gråt eternittag. Gavle med lysegrå stålplader.	Nu: drægtighedsstald Efter: drægtighedsstald
3 (1.1.3)	Stald	2.044 m ²	6,5 m	15°	Søstenselementer med gul cement og gråt eternittag. Gavle med lysegrå stålplader.	Etape 1: Ny farestald
4 (1.1.4)	Stald	1.820 m ²	6,2 m	15°	Søstenselementer med gul cement og gråt eternittag. Gavle med lysegrå stålplader.	Etape 1: Ny drægtighedsstald
5 (1.1.5)	Stald	564 m ²	4,8 m	20°	Gule mursten og gråt eternittag	Nu: Polte Efter etape 1: Ingen dyr
6 (1.1.6)	Stald	3.220 m ²	6,2 m	15°	Søstenselementer med gul cement og gråt eternittag. Gavle med lysegrå stålplader.	Etape 2: Ny drægtighedsstald
7 (1.1.7)	Stald	1.512 m ²	6,5 m	15°	Søstenselementer med gul cement og gråt eternittag. Gavle med lysegrå stålplader.	Etape 2: Ny farestald
8 (1.1.8)	Stald	440 m ²	5,1 m	20°	Hvide gasbetonelementer, gråt eternittag	Nu: kvæg Efter etape 1: Halmopbevaring
9 (1.1.9)	Stald	336 m ²	6,2 m	15°	Søstenselementer med gul cement og gråt eternittag. Gavle med lysegrå stålplader.	Nu:Løbe-/drægtighedsstald Efter etape 1: Udlevering
10	Stuehus	160 m ²	6,5 m	45°	Røde mursten, sort glasseret tegltag	Beboelse
11	Foderlade	80 m ²	5,1 m	20°	Grønne stålplader, Koksgrå stålpladetag	Foderopbevaring
12 (1.1.10)	Gyllebeholder	375 m ²	4 m	-	Grå betonelementer	Nu: Gødningsopbevaring Efter etape 1: Tages ud af drift
13 (1.1.11)	Gyllebeholder	500 m ²	4 m	-	Grå betonelementer	Nu: Gødningsopbevaring Efter etape 2: Fortank til separationsanlæg

14 (1.1.12)	Ny gyllebeholder	800 m ²	5 m	-	Grå betonelementer	Etape 1: Gødningsopbevaring
15 (1.1.13)	Ny gyllebeholder	800 m ²	5 m	-	Grå betonelementer	Etape 2: Gødningsopbevaring
16 (1.1.14)	Ny gyllebeholder	800 m ²	5 m	-	Grå betonelementer	Etape 2: Gødningsopbevaring
17	Lade	560 m ²	5 m	20°	Røde mursten, mørkt træ, gråt eternittag	Opbevaring – kemikalieopbevaring
18	Maskinhus	500 m ²	7,5 m	20°	Grønne stålplader, lyst eternittag	Opbevaring af maskiner

Grundplan og bygningshøjde er uændret med mindre andet er nævnt.

På nuværende tidspunkt er der desuden fire fodersiloer, hvoraf 1 er på 12 tons (ca. 7 m høj) og resten er på 16 tons (ca. 9 m høje) på betonplatforme. To af siloerne er grønne og to siloer er gråhvide.

Det opsættes endvidere i etape 1 to gråhvide siloer og i etape 2 yderligere 4 gråhvide siloer á 16 tons (ca. 9 m høje).

Områder med landskabelig værdi

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde kystlandskaber".

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde landskaber".

Uforstyrrede landskaber

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Uforstyrrede landskaber".

Kulturhistoriske værdier og bevaringsværdige landsbyer

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Værdifulde kulturmiljøer". Men drægtighedsstald 08 og farestald 03 grænser op til. Følgende marker ved anlægget ligger helt indenfor udpegningen: 5.0, 7, 15 og 27, og følgende ligger delvis indenfor: 4, 5, 8, 9, 10, 16, 17, 18 og AJ2.

Naturmæssige værdier

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser

Der er ingen bygninger og arealer inden for udpegningerne. Ved anlægget ligger markerne 5.0, 18 og 27 helt indenfor "Område med naturinteresser" og markerne 2, 4, 5, 15 og AJ2 ligger delvis indenfor.

Arealer udpeget jf. § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug

Der er ca. 3,9 km til det nærmeste udpegede § 7 areal Ø for anlægget. Det er ifølge Arealinfo et beskyttet hede/overdrev – et vådområde ned til Bjerndrup Mølleå ved Årtoft plantage.

Natura 2000

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 960 m SV for de nye gyllebeholdere. Området er et Natura 2000 Fuglebeskyttelsesområde – Tinglev sø og mose m.fl. – Mark 18 ligger helt indenfor.

Der er ca. 5,5 km til nærmeste EF habitatområde ØNØ for anlægget – Hostrup sø m.fl. Det er ikke relevant med nærmeste marine, da anlægget ligger helt inde i landet.

Beskyttede naturarealer (§ 3)

Der er ingen bygninger inden for udpegningen.

Der er ca. 10 m til nærmeste beskyttede vandløb mod N målt fra drægtighedstald 02.

Følgende arealer grænser op til udpegningen "Beskyttede Vandløb": 6b V for Tinglev, 2, 5, 5.0, 7, 15, 16, 18 og 27 ved anlægget og b og 20 SØ for Tinglev. – Der løber et Beskyttet vandløb igennem mark 17.

Følgende arealer ligger helt inden for udpegningen: "Beskyttede enge": 6b, 16 og en del af mark 18. Følgende grænser op til Beskyttet eng: 1, 5b, 15, 17 og AJ2.

Mark 3 grænser op til en Beskyttet sø og følgende marker grænser op til Beskyttet mose: 14, 18, 23, 24, 25 og 26.

Geologiske værdier

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningen "Skovrejsning uønsket pga. geologiske forhold".

Rekreative værdier

Der er ingen bygninger eller opbevaringsanlæg inden for udpegningerne "Fritidsområder", "Eksisterende sommerhusområder", "Nye sommerhusområder", "Arealudlæg til ferie-fritidsformål", "Planlagte arealer til ferie-fritidsformål" eller "Planlagte arealer til byformål".

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at staldene og gyllebeholderne placeres i landskabet med hensyn til de landskabelige værdier.

Vilkår

8. Fare- og drægtighedsstaldene skal opføres med søstenselementer i gul (jordfarve) og gråt eternittag. Gavlene skal være med lysegrå stålplader. Materialerne skal være i ikke-reflekterende materiale og jordfarvet.
9. Siloerne må maksimalt 9 meter høje og være gråhvide.
10. Mellem farestaldene og markvejen mod syd skal der være en stedse vedligeholdt beplantning, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende effektiv afskærmning. Beplantningen skal bestå af mindst tre rækker træer, og være plantet senest den første plantesæson efter farestaldene er etableret.
11. På syd-, øst- og vestsiden af mark 10 skal have en stedse vedligeholdt beplantning, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende effektiv afskærmning. Beplantningen skal bestå af mindst tre rækker træer, og være plantet senest den første plantesæson efter hver enkelt farestald er etableret.

4 Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.1 Husdyrhold og staldindretning

Redegørelse

Svineproduktionen på Almstrupvej 70 udvider fra de nuværende 460 årssøer med 10.300 pattegrise til 7,2 kg og 300 grise fra 8,7-102 kg (eget opdræt af polte), svarende til 117,55 DE til:

Etape 1: 875 søer med pattegrise til 8,7 kg (15.400 stk.) svarende til 176,4 DE

Etape 2: 1.593 søer med pattegrise til 8,7 kg (46.196 stk.) svarende til 389,48 DE

Ansøger planlægger i forbindelse med etape 1 at opføre:

- En farestald på ca. 2.044 m² (ca. 28 m x 73 m) med gyllekøling
- En løbe-drægtighedsstald på ca. 1.820 m² (ca. 28 m x 65 m) med gyllekøling
- En gyllebeholder på 4.000 m³
- 2 fodersiloer, 16 tons, ca. 9 m høje

Ansøger planlægger i forbindelse med etape 2 at opføre:

- En farestald på ca. 1.512 m² (28 m x 54 m) med gyllekøling
- En løbe-drægtighedsstald på 3.220 m² (28 m x 115 m) med gyllekøling
- To gylleholdere på hver 4.000 m³
- Mobilt separationsanlæg og fibercontainer
- 4 fodersiloer, 16 tons, ca. 9 m høje

Efter gennemførelse af etape 1 vil en farestald og stalden til smågrise og slagtesvin (polte) blive taget ud af drift. Ligeledes vil kvægstalden blive taget ud af drift. En del af den nuværende drægtighedsstald vil også blive nedlagt og fremadrettet kun blive anvendt til udleveringsrum. Herefter vil der kun være stalde til søer på ejendommen. Farestaldene består af flere sektioner, som fyldes og tømmes enkeltvis. Indsættelse i drægtighedsstaldene foregår kontinuerligt.

Farestalde etableres med delvis fast gulv og med gyllekummer på ca. 40 cm. Der udsluses gylle ca. hver 2. uge eller i forbindelse med vask af sektionerne. Løbe-drægtighedsstaldene er/bliver også etableret med delvis fast gulv.

Der etableres gyllekøling i alle de nye stalde. Der er tale om et KH-Nordtherm-system med en effekt på 25 % og en drifttid på 100 %. Varmen genbruges til opvarmning af stalde og beboelsen.

Der er overbrusning/iblødsætning i den eksisterende drægtighedsstald. Der vil også blive etableret overbrusning/iblødsætning i de nye drægtighedsstalde.

BAT Staldteknologi

Stald 1 (1.1.1): Nuværende farestald. Tages ud af drift. BAT beskrives derfor ikke.

Stald 2 (1.1.2): Eksisterende drægtighedsstald med delvis spaltegulv og elektronisk sofodring. Stalden ændres ikke ved udvidelsen. Stalden er bygget i 2000 Og forventes at skulle renoveres om ca. 10 år. Den forventede renovering ligger inde i revurderingsperioden og det vil derfor blive vurderet til den tid, hvordan stalden skal indrettes, for til den tid at leve op til BAT.

Stald 3 (1.1.3): Ny farestald med delvis spaltegulv og gyllekøling. Smågrisene går sammen med søerne, men med adgang til toklimasystem. Det tilgodeser pattegrisene idet fast gulv er mere skånsomt end fuldspaltegulv. Delvis spaltegulv giver desuden mulighed for anvendelse af strøelse. Delvis spaltegulv er BAT. Som yderligere virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampningen bliver der installeret gyllekøling i alle gyllekanaler. Gyllekøling i svinestalde er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sv.St.01. Gyllekøling er BAT.

Stald 4 (1.1.4): Ny løbe-/drægtighedsstald med delvis spaltegulv og gyllekøling. Delvis spaltegulve er BAT. Som yderligere virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampningen bliver der installeret gyllekøling i alle gyllekanaler. Gyllekøling i svinestalde er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sv.St.01. Gyllekøling er BAT.

Stald 5 (1.1.5): Eksisterende poltestald. Tages ud af drift. BAT beskrives derfor ikke.

Stald 6 (1.1.6): Ny løbe-/drægtighedsstald med delvis spaltegulv og gyllekøling. Delvis spaltegulve er BAT. Som yderligere virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampningen bliver der installeret gyllekøling i alle gyllekanaler. Gyllekøling i svinestalde er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sv.St.01. Gyllekøling er BAT.

Stald 7 (1.1.7): Ny farestald med delvis spaltegulv og gyllekøling. Smågrisene går sammen med søerne, men med adgang til toklimasystem. Det tilgodeser pattegrisene idet fast gulv er mere skånsomt end fuldspaltegulv. Delvis spaltegulv giver desuden mulighed for anvendelse af strøelse. Delvis spaltegulv er BAT. Som yderligere virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampningen bliver der installeret gyllekøling i alle gyllekanaler. Gyllekøling i svinestalde er beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sv.St.01. Gyllekøling er BAT.

Stald 8 (1.1.8): Nuværende kvægstald. Tages ud af drift. BAT beskrives derfor ikke.

Stald 9 (1.1.9): Nuværende løbe-/drægtighedsstald. Tages ud af drift og vil kun blive anvendt til udlevering af dyr. BAT beskrives derfor ikke.

Fravalg af BAT inden for staldteknologi:

Der foreligger følgende BAT-blade fra Miljøstyrelsen:

Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sl.St.01:v1.05-09 omkring Gylleforsuring: Gylleforsuring er svær at få til at fungere i svinestalde pga. af staldenes mange sektioneringer. Det er svært og meget kompliceret at få gyllen til at cirkulere effektivt rundt under hver staldsektion, hvilket er nødvendigt, for at få gylleforsuring til at fungere rigtigt. Energiforbruget ved drift af et forsøringsanlæg er opgjort til min. 20.000 kWt, hvilket vurderes ikke at være proportionalt i forhold til miljøgevinsten. Derudover er der en forøget risiko for lugtgener ved forsuring. Det ville kræve en investering på ca. 1.150.000 kr. og årlige driftsomkostninger på ca. 90.000 kr. at etablere et sådant anlæg. Dette vurderes at være uproportionalt set ud fra både et driftsøkonomisk og miljøøkonomisk perspektiv. Ansøger har derfor fravalgt denne teknologi.

Miljøstyrelsens BAT-blad nr. Sl.St.02:v2 05-09 omkring Luftvasker med syre i slagtesvinestalde: Det fremgår af BAT-bladet blandt andet, at danske undersøgelser har vist, at tilstopning af filtret forekommer mere eller mindre hyppigt. Tilstopning er kritisk, da det påvirker renseseffekten, energiforbruget og øger risikoen for driftsproblemer i stalden i form af bl.a. dårligt indeklima og forringet dyrevelfærd, og at teknikken er forbundet med øgede investeringer og driftsomkostninger i f.t. referencesystemet. Det ville kræve en investering på ca. 800.000 kr. og årlige driftsomkostninger på ca. 105.000 kr. at etablere et sådant anlæg. Der er således ikke proportionalitet i at kræve, at der etableres et anlæg til luftvaskning. Ansøger har derfor fravalgt teknikken.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at dyreholdet og indretningen af staldene overholder gældende krav.

Vilkår

12. Dyreholdets omfang og sammensætning samt fordeling i de enkelte staldafsnit må ikke overstige/ændres i forhold til nedenstående tabel, dog med mulighed for fleksibilitet som angivet i vilkår 15.
Dyreenhedsomregningsfaktoren fremgår af bilag 1 til bekendtgørelse nr.

717 af 2. juli 2009 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Stald nr.	Dyrehold	Staldsystem (gulvsystem og udmugnings-system)	Vægt/ald er	Stipladser (antal individer)	DE
2	Søer, drægtighedsstald	Delvis spaltegulv m. gylle (træk og slip)	-	193 løsgående	43,98
3	Søer, farestald	Delvis spaltegulv m. gylle (træk og slip)	-	261 søer 26.590 pattegrise	74,82
4	Søer, løbe-drægtighedsstald	Delvis spaltegulv m. gylle (træk og slip)	-	205 løsgående 268 individuel opstaldning.	107,68
6	Søer, løbe-drægtighedsstald	Delvis spaltegulv m. gylle (træk og slip)	-	287 løsgående 187 individuel opstaldning.	107,84
7	Søer, farestald	Delvis spaltegulv m. gylle (træk og slip)	-	192 søer 19.606 pattegrise	55,15

13. Bedriften skal underrette Aabenraa Kommune:
  - om besætningens størrelse 2 år efter miljøgodkendelsen er meddelt og
  - når besætningen er nået op på 176,4 DE
14. Bedriften skal underrette Aabenraa Kommune:
  - om besætningens størrelse 5 år efter miljøgodkendelsen er meddelt og
  - når besætningen er nået op på 389,48 DE
15. Den samlede årlige produktion må ikke overstige 389,48 DE.
Afgangsvægten af pattegrisene kan variere med ± 1.5 kg, så længe det maksimale antal DE ikke overstiges.
16. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at stier holdes tørre, samt at staldanlæg, foderanordninger og omgivelser holdes rene.
17. Det skal sikres, at spalter etc. kontinuerlige er funktionsdygtige således at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet og ledes til gødningskanalerne.
18. Efter gennemførelse af etape 1 må der ikke længere være husdyrhold i bygningerne 1, 5, 8 og 9.
19. Stald 3, 4, 6 og 7 skal indrettes med delvis spaltegulv.
20. Der skal installeres gyllekøling i stald 3, 4, 6 og 7, se endvidere afsnit 5.5.

4.2 Ventilation

Redegørelse

Den eksisterende farestald er forsynet med et ligetryksanlæg, hvor luften både suges ind og blæses ud mekanisk. Dette er en forholdsvis energitung ventilationsform. Efter udvidelsen vil denne stald blive nedlagt og ventilationssystemet i de nye bygninger og i den eksisterende drægtighedsstald vil være undertryksventilation med vægventiler, hvor der kun anvendes energi til at suge luften ud af staldene.

Tabel 5 Ventilation efter gennemførelse af etape 2

Stald nr.	Ventilationstype	Maksimal ventilation i m ³ /h	Antal afkast (udsugninger)	Højde over tagryg i m
2 Drægtighedsstald	Undertryk m. vægventiler	42.000	3	1
3 Farestald	Undertryk m. vægventiler, Multistep	116.000	10	1
4 Drægtighedsstald	Undertryk m. vægventiler, Multistep	52.000	4	1
6 Drægtighedsstald	Undertryk m. vægventiler, Multistep	70.000	6	1

7 Farestald	Undertryk m. vægventiler, Multistep	86.000	6	1
-------------	-------------------------------------	--------	---	---

Placeringen af ventilatorerne fremgår af bilag 1.7. Den præcise placering bliver i kip.

Ventilationen i de nye fare- og drægtighedsstalde etableres med strømbesparende MultiStep-styring, som er et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.

Ventilationsanlægget er fuldautomatisk reguleret, og der er installeret alarm i tilfælde af for eksempel strømsvigt. Ventilationsanlægget i farestaldene vaskes efter hvert hold søer mens ventilationsanlægget i de øvrige stalde vaskes efter behov, dog minimum én gang årligt.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der foretages en effektiv drift, tilsyn og rengøring af ventilationssystemerne.

Vilkår

21. Ventilatorer skal serviceres og renholdes med de for det konkrete anlægs vejledning intervaller og specifikationer med henblik på driftssikkerhed
22. Ventilationssystemerne må ikke medføre, at der opstår væsentlige lugt-, støj- eller støvgener for naboerne.

4.3 Fodringsteknik

Redegørelse

Der fodres med indkøbt færdigblandet tørfoder i hele staldanlægget. Foderet er optimeret med hensyn til næringsindhold, mineraler m.v. i forhold til dyrenes behov. Foderet blæses over i udendørs glasfibersiloer (3 à 16 tons og 1 à 12 tons) og snegles ind i staldene. I forbindelse med etape 1 kommer der to 16 tons siloer ekstra, og i forbindelse med etape 2 kommer der yderligere fire siloer på 16 tons.

Der anvendes ca. 1.400 foderenhed (FE) til hver so. Der anvendes både en drægtighedsblanding og en diegivningsblanding. Der anvendes færdigfoder (tørfoder).

For at overholde en maksimal merdeposition til det nærmeste §7 område anvendes foderkorrektion hos søerne. Type 2 korrektionen bliver maksimalt 0,84.

Halm til halmfyret opbevares i markstak (indtil halmfyret fjernes) og halm til rodemateriale til søerne opbevares i laden.

BAT foder

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normtal.

Der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF). Foderet er tilsat fytase.

Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
So	Drægtighed	13-15	0,43-0,51
	Diegivning	16-17	0,57-0,65

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater

og/eller fytase

Der gennemføres fasefodring af søerne, så søer i forskellige stadier (cyklus) kan tildeles forskellige foderblandinger. I denne produktion kan der udfodres 2 forskellige blandinger, en drægtighedsblanding og en diegivningsblanding. Dette sikrer, at søerne tildeles et foder, hvor næringsstofferne er tilpasset netop deres størrelse og behov. Herved er der mulighed for en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer, hvorved mængden af uudnyttede næringsstoffer mindskes. På baggrund af dette sikres det, at mængden af ammoniak og udskilt kvælstof og fosfor i gødning og urin holdes på så lavt niveau som muligt. Pattegrisene tildeles lidt smågriseblanding i den sidste periode hos søen.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor foder.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

Vilkår

23. Foderet skal være tilsat fytase.

24. Ud fra følgende formel skal type 2 korrektionen for søer være højst 0,84:

$$\left(\left(\text{FEso pr. årsso} \times \text{g råprotein pr. FEso/6250} \right) - 1,50 - \left(\text{antal frav. Pr. årsso} \times \text{frav. vægt} \times 0,024 \right) \right) / 27,2$$

4.4 Opbevaring af ensilage

Redegørelse

Der forefindes ingen ensilage på ejendommen.

Vilkår

25. Der må ikke opbevares ensilage på husdyrbruget.

4.5 Energi- og vandforbrug

Redegørelse

Elektricitet anvendes til bl.a. ventilation, gyllepumpning, belysning og fodring. Det forventes, at gyllekølingen i de nye stalde vil kunne forsyne hele anlægget og stuehuset med varme. Halmfyret nedlægges derfor. I stalderne installeres der lavenergi-lysstofrør og lavenergi-varmepærer. Ventilationssystemet er et lavenergi-multistep ventilation. Der er automatiseret tænd og sluk af lys i alle servicenum og gange. Lyset i stalderne er slukket fra kl. 21.00 til 7.00.

Tabel 6 Energiforbrug efter gennemførelse af etape 2

Type	Forbrug før	Forbrug efter
El	110.000 kWh	190.000 kWh
Dieselolie til markbrug	Ca. 7.900 L	Ca. 7.900 L
El til separation	0	Ca. 7.000 kWh
Halm til opvarmning	300 stk. rundballer	0

Ejendommen forsynes med vand fra Tinglev vandværk. Der anvendes vand til drikkevand, vask af transportvogn og rengøring af stalde, separation, markvanding og til sprøjtning.

Tabel 7 Vandforbrug efter gennemførelse af etape 2

Type	Forbrug før	Forbrug efter
Drikkevand	2.249 m ³	8.802 m ³
Vask i stald, overbrusning mv.	156 m ³	612 m ³
Rengøring af maskiner	2 m ³	2 m ³
Vand til separation	-	210 m ³
Sprøjtning	40 m ³	40 m ³
Markvanding	15.200 m ³	15.200 m ³

Vandindvindingsanlæg fremgår af bilag 1.8

BAT - Forbrug af energi og vand

For at spare på energien installeres der lavenergi-lysstofrør og lavenergi-varmepærer. I forbindelse med udvidelsen etableres der gyllekøling. Varmen skal bruges i både stalde og stuehus.

Der foretages årlig rengøring af det mekaniske ventilationssystem, og der er valgt multistep ventilation samt lavenergi-ventilator for at reducere energiforbruget. Der er automatiseret tænd og sluk af lys i alle servicenum og gange.

Vandbesparelse opnås med vandtildeling med bideventiler (minimerer spild) samt vask af stalde og maskiner vha. højtryksrensere. Desuden anvendes overbrusningsanlægget til iblødsætning af stalde, hvilket nedsætter det efterfølgende vandforbrug til rengøring. Der

opsættes også vandalarm, således at vandspild minimeres ved utætheder eller brud på rør og slanger.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget har forholdt sig til mulighederne for at reducere energi- og vandforbruget og anvender BAT indenfor energi- og vandforbrug.

Vilkår

26. Farestaldene skal rengøres og desinficeres efter hvert hold søer, samtidig kontrolleres spalternes funktionsdygtighed.
27. Vask af stalde skal foregå med højtryksrensere
28. Det skal sikres blandt andet ved overbrusning, at de drægtige søer afsætter gødning på spaltearealet og ikke på det drænede og faste areal
29. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødvendigt spild undgås i videst muligt omfang.
30. Der skal etableres et cirkulært fredningsbælte med en radius på 5 meter omkring alle boringer. Indenfor fredningsbæltet må der ikke gødes, bruges eller opblandes bekæmpelsesmidler, gifte eller andre stoffer, der kan forurene grundvandet, ligesom opbevaring af gødning, bekæmpelsesmidler m.v., herunder tom emballage, ikke er tilladt.

4.6 Spildevand, samt tag- og overfladevand

Redegørelse

Spildevand fra driftsbygningerne ledes til gyllebeholderne og består af:

- vaskevand
- vand fra overbrusningsanlæg
- drikkevandsspild

Tagvand fra maskinhuset løber i Almstrup Bæk. Øvrig tagvand løber i faskiner. Tagvand fra de nye bygninger løber ligeledes i faskiner.

Rengøring af marksprøjte og øvrige markmaskiner foretages på vaskeplads.

Tabel 8 Spildevand efter gennemførelse af etape 2

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter etape 2	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	186 m ³	714 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Overbrusning	0 m ³	202 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Vaskevand fra vaskepladser	5 m ³	5 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand - beboelse	Ca. 200 m ³	Ca. 200 m ³	Septiktank, tømmes 2 gange årligt.	Bundfældning
Sanitært spildevand - stald	-	Ca. 50 m ³	Opsamlingsstank - tømmes 2 gange årligt af slamsuger	Ingen
Regnvand tilledt gyllebeholder fra vaskeplads	120 m ³	120 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Spildevand fra separation	-	210 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Tagvand - maskinhus	350 m ³	350 m ³	Almstrup bæk	Ingen
Tagvand - til faskiner og overfladevand	2.100 m ³	7.220 m ³	Faskiner	Ingen

Afløbsforholdene fremgår af bilag 1.9 og spildevandsanlæggene fremgår af bilag 1.10

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer sammen med nedenstående vilkår, at spildevandshåndteringen ikke vil medføre forringelser for miljøet.

Vilkår

31. Der skal etableres sandfang og olie/benzinudskiller mellem vaskepladsen og gyllebeholderen.
32. Bortledningen af regnvand skal foregå efter Aabenraa Kommunes gældende regulativer og anvisninger.
33. Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, samt sprøjt, skal foregå på støbt tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder/gyllebeholder. Udbringning skal ske efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.
34. Vaskevand fra rensning af staldene skal opsamles i beholder og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for spildevand i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene.

4.7 Affald

Redegørelse

Affald skal opbevares og bortskaffes efter Aabenraa kommunes regulativer.

Der skal i henhold til gældende regler ske registrering af affald på stamkort. Reglerne findes i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 619 af 27. juni 2000 om affald. Stamkortet er det format som affaldsproducenten skal kunne videregive sine oplysninger om egen affaldsproduktion på. Registreringen skal indeholde oplysninger om fraktion, art, mængde og sammensætning af det producerede affald, herunder muligheder for yderligere sortering, samt indhold af visse miljøbelastende stoffer.

Der er udarbejdet en oversigt over affaldshåndteringen, både almindeligt affald og farligt affald. Oversigten ses nedenstående.

Tabel 9 Affald efter gennemførelse af etape 2

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalie-affald:						
Spildolie*	Mekaniker	Mekaniker	Ukendt	Kendes ikke	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre *	Mekaniker	Mekaniker	Ukendt	Kendes ikke	16.01.07	06.05
Blyakkumulato- rer*	Mekaniker	Mekaniker	Ukendt	Kendes ikke	16.06.01	05.99
Rester af bekæmpelses midler	Opvarmet, aflåst rum (fyrrum)	-	-	Bruges op	20.01.19	05.12
Spraydåser	Samles i stalden	Egen transport	Kobro	4 sække	15.01.10	23.00
Medicinrester	Dyrlægen tager med	Dyrlægen	Ukendt	Kendes ikke	18.02.08	05.13
Kanyler i særlig beholder	Kanyleboks	Egen transport	Kobro	1 boks	18.02.02	66.00
Batterier – alle typer	Kasse i maskinhuset	Egen transport	Kobro	1 kg	20.01.33	77.00

Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container i maskinhus	Harm Mammen A/S (dagrenovation)	Ukendt	Små mængder	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container i maskinhus	Harm Mammen A/S (dagrenovation)	Ukendt	Små mængder	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer	Kasse i teknikrum	Egen transport	Kobro	40 stk	20.01.21	79.00
Overdækningsplast + tomme sække af plast	I maskinhuset (genbruges om muligt)	Egen transport	Kobro	500 kg	15.01.02	52.00
Jern og metal	Ved bygning 8 (småting i tønde i maskinhus)	Autoriseret skrothandler	Ukendt	1-2 tons/år	02.01.10	56.20
Tomme medicinglas	Dagrenovation	Harm Mammen A/S	Ukendt	Kendes ikke	15..01.07	51.00
Paller	Maskinhuset, bygning 18	Retur til foderstof	Foderstof	26 om året	15.01.03	62.00

*Traktorer får skiftet olie osv. hos mekanikeren, så der forefindes derfor ikke affald i form af spildolie og olie- og brændstoffiltre på ejendommen.

Affaldshåndteringen fremgår af bilag 1.11

Fiberdelen fra gylleseparationen opbevares i en lukket container og afhentes af en vognmand ca. hver 14. dag.

Polymer og eventuelle fældningsmidler til separationsanlægget opbevares i kemikalierummet, bygning 17. Kemikalierummet er aflåst og sænket 1 m under terræn og uden afløb. Tom emballage skylles og kommer i dagrenovationen eller returneres til forhandler.

Døde små- og pattegrise opbevares i kølecontainer, mens søer opbevares under kadaverkap. De døde dyr opbevares på skyggefuld, fast betonplads ved vaskeplads med fald mod afløb til fortank (se bygningsoversigt for placering). Der er ingen naboer, som kan se pladsen fra deres ejendom, og pladsen kan heller ikke ses fra offentlig vej. Der foreligger fast aftale hver onsdag, og derudover afhenter DAKA efter aftale. Dyr til afhentning tilmeldes pr. telefon. Der leveres på nuværende tidspunkt ca. 26 søer om året og ca. ½ container døde pattegrise om ugen.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaringen og bortskaffelsen ikke vil medføre gener for miljøet med følgende vilkår

Vilkår

35. Affald skal opbevares og bortskaffes efter Aabenraa Kommunes regulativer.
36. Husdyrbrugets medicinaffald, veterinært affald mv. skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende.
37. Der må ikke foretages afbrænding af affald på husdyrbruget, (på nær have- og skovaffald)
38. Der må ikke opbevares spildolie, olie- og brændstoffiltre på husdyrbruget.
39. Opbevaringsplads til døde dyr skal placeres, som vist på bilag X.

4.8 Olietanke

Redegørelse

Der er en dieselolietank på ejendommen. Tanken har fri bug og ben. Der er påfyldningspistol med pumpestop og påfyldningsalarm.

Ved afmelding af gamle olietanke og anmeldelse af ny(e) olietank(e), samt hvis der er spørgsmål om de specielle krav til plasttanke og olietanke på husdyrbruget, så kontaktes kommunens ansvarlige for olietanke på miljoe@aabenraa.dk

Ændring i ejendommens tankforhold skal anmeldes til kommunen. Skemaet til dette findes på kommunens hjemmeside under borger/natur og miljø/miljø/olietanke.

Tabel 10 Olietanke

Olietanke	Aktiv/ afblændede	Placering	Volumen	Årgang	Tanknr.	G.nr.
Dieselolie tank	Aktiv	I maskinhuset, bygning 18	2.600 l	2008	02DM137 55	55-5820

Placeringen af bedriftens olietank fremgår af bilag 1.3

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at opbevaringen af dieselolie er i orden, og der er ingen risiko for forurening af jord, kloak, overfladevand og grundvand med følgende vilkår

Vilkår

40. Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på fast og tæt bund. På denne måde kan spild opdages og fjernes.
41. Såfremt tanken er placeret i umiddelbar nærhed af regnvandsafløb, vandløb mm. Skal tanken stilles i en spildbakke med opkant, således at spild kan opsamles. For at undgå ophobning af regnvand, skal tanken enten placeres under tag eller indendørs.
42. Opbevaring af diesel/fyringsolie i nedgravede tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder.
43. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
44. Olie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
45. Der må ikke opbevares andres olieprodukter end dieselolie på husdyrbruget.

4.9 Driftsforstyrrelser og uheld

Redegørelse

Rør, slanger og beholdere efterses jævnligt for at minimere risikoen for brud. Der foretages 10-års beholderkontrol. Ved uheld dæmmes gyllen op med halm, og der kan evt. graves en rende for at lede gyllen væk fra vandløbet. Kommunens beredskab og 112 kontaktes, jf. beredskabsplan.

Ved overpumpning af gylle fra forbeholder til gyllebeholder aktiveres en kontakt i stalden. Overpumpning foregår altid under opsyn.

Det er maskinstationen, der står for udbringning af gylle og dermed for fyldning af gyllevogne. Dette foregår under opsyn og vha. pumpe på gyllevognen, således at beholderne ikke kan tømmes ved et uheld.

Gyllebeholderne har pejlebrønd som bl.a. inspiceres i forbindelse med tømning af gyllebeholderne. Pejlebrøndens primære formål er at tjekke grundvandsstanden, så beholderen ikke tømmes i niveau under grundvandsstand, idet tømning under grundvandsstand vil kunne forårsage brud på gyllebeholderens bundplade og dermed utæthed.

Sandsynligheden for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med påfyldning og brug af dieselolie forventes at være meget lille. Tanken er godkendt og indrettet med sikkerhedsanordninger som påfyldningsalarm og pumpestol. Mindre spild vil blive opsuget med sand eller savsmuld, der derefter behandles som farligt affald.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, og medarbejderne informeres om sikkerhedsprocedurer.

Kemikalier, polymer og evt. fædningsmidler opbevares i et kemikalierum uden afløb og sænket under terræn, så spild kan opsamles. Desuden forefindes kattegrus eller savsmuld til opsamling af mindre mængder spildte væsker.

Beredskabsplanen for husdyrbruget fremgår af bilag 1.12.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget har taget forholdsregler for begrænse skader som følge af uheld og udslip.

Vilkår

46. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til straks at anmelde dette til alarmcentralen, tlf.nr. 112 og efterfølgende straks at underrette tilsynsmyndigheden, Aabenraa Kommune på tlf.nr. 73 76 76 76.
47. Medarbejderne skal være informeret om og have udleveret en kopi af beredskabsplanen. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal planen oversættes til et sprog, de forstår.
48. Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt.

5 Gødningproduktion og -håndtering

5.1 Gødningstyper og mængder

Redegørelse

Der er gylle i hele anlægget i både nu og eftersituationen.

Tabel 11 Husdyrgødning

Stald nr.	Staldtype (gulvtype)	Husdyrgødning (fast/flydende)	Mængde (m ³) Før	Mængde (m ³) Efter
1	Delvis fast gulv	Flydende	745	-
2	Delvis fast gulv	Flydende	1.046	1.026
3	Delvis fast gulv	Flydende	-	1.684
4	Delvis fast gulv	Flydende	-	2.475
5	Delvis fast gulv	Flydende	183	-
6	Delvis fast gulv	Flydende	-	2.536
7	Delvis fast gulv	Flydende	-	1.220
8	Delvis fast gulv	Gylle og dybstrøelse	Gylle: 548 t Dybstrøelse: 19 t	-
9	Dybstrøelse	Flydende	697	-
	Samlet		2.707	8.941

Mængder og typer af husdyrgødning fremgår af bilag 1.13

5.2 Flydende husdyrgødning

Redegørelse

Gyllebeholder fra 1986 på 1.500 m³: Perstrup elementbeholder i grå beton, ca. 3 m over terræn, naturligt flydelag. Efter gennemførelse af etape 1 vil beholderen blive taget ud af brug. Der er foretaget beholderkontrol i 2006.

Gyllebeholder fra 2000 på 2.000 m³: Muleby elementbeholder i grå beton, ca. 2 m over terræn, naturligt flydelag. Efter gennemførelse af etape 2 vil beholderen blive brugt som forbeholder til separationsanlægget.

Gyllebeholder (etape 1) på 4.000 m³: elementbeholder i grå beton, fabrikat kendes endnu ikke, 2 m over terræn, naturligt flydelag.

Gyllebeholderne (etape 2) på hver 4.000 m³, naturligt flydelag. Elementbeholdere i grå beton, fabrikat kendes endnu ikke, 2 m over terræn, naturligt flydelag.

På alle gyllebeholdere etableres et naturligt flydelag af halm, hvori der sås græs, så der opnås et tæt overflade. Gyllebeholderen, som skal anvendes som forbeholder til separationsanlægget, omrøres efter behov, men flydelaget ødelægges ikke i forbindelse med omrøring.

Tabel 12 Opbevaringskapacitet

Anlæg	Kapacitet i m ³	Pumpe-anlæg	Opførelses år	Overdækning	% før	% efter	Beholderkontrol

Perstrup gyllebeholder	1500	nej	1986	Naturligt flydelag	43	0	2006
Muleby gyllebeholder. Anvendes som forbeholder til separation	2000	nej	2000	Naturligt flydelag	57	14	Forv. 2010
Gammel fortank	18	-	1986	Betonlåg	-	-	-
Fortank	21	-	1999	Betonlåg	-	-	-
Eksisterende kanaler	160	-	1986	-	-	-	-
Kanaler, etape 1	300	-	Opføres i etape 1	-	-	-	-
Kanaler, etape 2	500	-	Opføres i etape 2	-	-	-	-
Gyllebeholder, bygning 14	4.000	nej	Opføres i etape 1	Naturligt flydelag	-	29	-
Gyllebeholder, bygning 15	4.000	nej	Opføres i etape 2	Naturligt flydelag	-	28	-
Gyllebeholder, bygning 16	4.000	nej	Opføres i etape 2	Naturligt flydelag	-	29	-
I alt, nu	3.699				100		
I alt, efter etape 2	14.839					100	

Kapacitetsberegninger fremgår af bilag 1.13

BAT - Opbevaring af husdyrgødning

For hver gyllebeholder er der tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømnings
- beholderen er overdækket med naturligt flydelag (sikres ved at tilsætte halm efter hver tømnings).

Gyllebeholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen. Det vurderes derfor, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet, samt at husdyrgødningen opbevares miljømæssigt forsvarligt uden risiko for miljøet med følgende vilkår

Vilkår

49. Håndtering af gyllen/rejektvandet skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
50. Der må ikke opbevares fast husdyrgødning på husdyrbruget.
51. Fast og/eller mobilt pumpeanlæg må ikke anvendes og/eller etableres på gyllebeholderne. Der skal i stedet anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb.
52. Alle gyllebeholdere skal være forsynet med et naturligt flydelag. Efter endt omrøring og udbringning skal flydelaget reetableres umiddelbart efter. Skader på flydelaget skal udbedres hurtigst muligt.
53. Der må ikke etableres fast pumpeanlæg på gyllebeholderne.

54. Gyllen i gyllebeholderne må kun omrøres umiddelbart før udbringning af husdyrgødningen.

5.3 Teknikker til gødningshåndtering

Redegørelse

BAT - Udbringning af husdyrgødning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Det er maskinstation, der står for gylleudbringningen. Al gylle på vårsæd nedfældes (ca. 80 %). Gyllen køres typisk ud med 25 m³ gyllevogne. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Arealerne er jordbundstype 1 (sandjord). Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning. Udkørsel med nedfælder tager endvidere en del længere tid. En nedfælder har typisk 6-8 m rækkevidde, mens en gyllevogn med slæbeslanger har op til 24 m rækkevidde. Af samme grund er der også valgt slæbeslanger på græsarealer.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Vurdering

Aabenraa kommune vurderer, at bedriften anvender BAT indenfor udbringning af husdyrgødning.

Vilkår

55. Husdyrgødning må ikke køres ud på arealer, der er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket.

5.4 Gylleseparering

Redegørelse

I etape 2 installeres et mobilt separationsanlæg, der hvert år separerer al gyllen fra bedriften svarende til ca. 10.192 m³ (inkl. vaskevand osv.) med 43.149,42 kg N og 10.829,27 kg P, i alt 448,33 DE. Der modtages ikke gylle fra andre bedrifter. Den flydende del, som indeholder 32.888 kg N og 2557 kg P og 274 DE, sendes retur til gyllebeholderne, mens fiberfraktionen opbevares i en lukket container umiddelbart ved siden af separationsanlægget vist på kortbilag. Fiberfraktionen, der indeholder i alt 10.261,42 kg N og 8.272,27 kg P og 174,33 DE afsættes kontinuerligt til Kemira.

Det er søgt en særskilt godkendelse/tilladelse til etablering af gyllesepareringsanlæg.

Som udgangspunkt anvendes separationsanlæg, hvor al gylle fra bedriften separeres. Ansøger vil dog til enhver tid forbeholde sig ret til at udskifte separationsanlægget med tilsvarende harmoniarealer, hvis dette er muligt. Eventuel udskiftning vil blive meddelt kommunen, så det er muligt at foretage en eventuel separat godkendelse af arealerne.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der for at sikre en effektiv drift af separationsanlægget skal stille følgende vilkår

Vilkår

56. Fiberfraktionen fra gylleseparering skal opbevares i lukket container.
57. Driftsherren skal løbende og regelmæssigt mindst én gang om måneden føre optegnelser over timeforbruget.

5.5 Gyllekøling

Redegørelse

Der etableres gyllekøling i de nye fare- og løbe-drægtighedsstalde. Gyllekølingen anvendes med en effekt på 25 % og en drifttid på 100 %, svarende til 8.760 timer. Der opsættes en pumpe, som pumper vandet rundt i gyllekølingssystemet. Pumpens drifttid kan logges. Der etableres et gødningssystem uden skrabere. Der udsledes gylle ca. hver 14. dag eller når der står ca. 10-15 cm gylle i kummerne.

Der er ansøgt om separat tilladelser til etablering af gyllekøling.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der for at sikre en effektiv drift af gyllekølingssystemet, skal stille følgende vilkår

Vilkår

58. Der monteres en timetæller og en separat bimåler på varmepumpen. Enhver type af driftsstop skal noteres sammen med årsagen dertil. Gennemsnitlig skal der være en drifttid på min. 8.760 timer inden for de sidste 12 måneder.
59. Driftsherren skal løbende og regelmæssigt mindst én gang om måneden føre optegnelser over timeforbruget.
60. På Aabenraa Kommunes forlangende skal der forvises producentens beskrivelse af gyllekølingsanlægget.

61. Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
62. Gyllekølingsanlægget skal mindst én gang årligt efterses af en sagkyndig i anlægstypen. Nødvendige reparationer og justeringer skal foretages. Der skal føres journal over datoer for reparationer, samt hvilke reparationer der er foretaget.

5.6 Fast husdyrgødning og dybstrøelse/kompost

Redegørelse

Der forefindes ikke fast husdyrgødning/dybstrøelse på ejendommen.

Vilkår

63. Der må ikke opbevares fast husdyrgødning eller dybstrøelse/kompost på husdyrbruget.

5.7 Anden organisk gødning

Redegørelse

Der forefindes ikke anden organisk gødning på ejendommen.

Vilkår

64. Der må ikke opbevares og/eller bruges anden organisk gødning på husdyrbruget end flydende husdyrgødning.

6 Forurening og gener fra husdyrbruget

6.1 Ammoniak og natur

Redegørelse

Tabel 13 udfyldes af ansøger, og Aabenraa Kommune udarbejder dette afsnit

Kort med ammoniakfølsom natur

Tabel 13 Afstand i forhold til beskyttede naturtyper, § 7 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstanskrav
Højmose			300 m
Lobeliesø			300 m
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder			300 m
Overdrev større end 25 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder			300 m
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder			300 m
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale			300 m

naturbeskyttelses- områder			
Ammoniakfølsomme søer herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelses-område			300 m
Natura 2000 områder			

Afstandene til naturområder fremgår af bilag 1.6

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at.....

Vilkår

6.2 Lugt

Redegørelse

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, Almstrupvej 69, ligger ca. 150 m fra det nye anlæg. Den eksisterende farestald, som ligger nærmest naboer, nedlægges og der bygges nye tidssvarende stalde længere væk fra den nærmeste nabo. Alle geneafstande overholdes. De nye stalde lægges i forlængelse med de eksisterende stalde, så logistikken i anlægget stadig er optimal. Der er etableret afskærmende beplantning i et 3 m bredt bælte syd for anlægget ud mod vejen.

Den væsentligste lugtforureningskilde er staldventilationen. Da gyllebeholderne har tæt naturligt flydelag, forventes der kun lugtbidrag fra disse i forbindelse med omrøring og udbringning samt i forbindelse med tømning. Der er etableret overbrusningsanlæg i alle stalde undtagen farestaldene. Desuden søges lugtgener nedbragt gennem regelmæssig rengøring af stalde og ventilation og almindelig god landmandspraksis.

På grund af afstandene til naboer skønnes det, at der ingen problemer er med lugt fra dyreholdet – hvilket beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk også viser.

Det er Niels Peter Mathisen, Gåskær, der står for gylleudbringningen. Gyllen køres ud med 25 m³ gyllevogn med nedfældning eller slæbeslanger. Der vil forekomme lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres lugtgenerne pga. mindre fordampning.

Tabel 14 Geneafstande

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav*
Enkeltbeboelse uden landbrugspligt, som ikke ejes af ansøger	155 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Almstrupvej 69	145 m (ukorrigeret geneafstand)
Samlet bebyggelse i landzone	1.500 m	Fra drægtighedsstald, bygning 2 til Almstrupvej 44	304 m (ukorrigeret geneafstand)

Byzone	1.000 m	Fra ny gyllebeholder, bygning 14 til Tinglev	459 m ukorrigeret geneafstand)
Sommerhusområde	Ca. 15,9 km	Fra anlægget til område ved Kollund Østerskov	459 m (ukorrigeret geneafstand)

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der skal gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt til beboelsesbygningen ved enkelt beboelse og samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Som det fremgår af tabellen herover er alle afstandskrav til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone overholdt.

Kumulation

Anlægget er beliggende længere væk end 300 m til samlet bebyggelse og byzone, samt længere væk end 100 m til den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger. Der er således ingen kumulation med andre ejendomme med et husdyrhold større end 75 dyreenheder.

Såfremt der efter Aabenraa Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlige større, end det kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Aabenraa Kommune meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhandlende foranstaltninger. Evt. udgifter hertil afholdes af husdyrbruget.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre uacceptable lugtgener for naboer til ejendommen, idet lugtgeneafstandene er overholdte.

6.3 Fluer og skadedyr

Redegørelse

Der er generelt hverken problemer med fluer, rotter eller andre skadedyr. Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Statens Skadedyrlaboratoriums retningslinier, idet der indsættes rovfluelarver ca. én gang i kvartalet.

Musegift distribueres selv efter behov.

Bedriften er tilmeldt kommunal rottebekæmpelsesordning. Der er desuden indgået en serviceaftale med Mortalin omkring skadedyrsbekæmpelse.

I øvrigt holdes ejendommen ryddelig og evt. foderspild m.v. opsamles med det samme, så risikoen for tilhold af rotter minimeres.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget skadedyrsbekæmpelse er i orden med følgende vilkår

Vilkår

65. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium
66. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.)

6.4 Transport

Redegørelse

De eksterne transporter (foder, brændstof, dyr til salg m.v.) foregår så vidt muligt ad de større landeveje. Kørsel gennem byer og landsbyer undgås så vidt muligt. Adgangen til ejendommen sker ad 3 forbindelsesveje til Almstrupvej. Hvis transporterne kommer fra vest anvendes Almstrupmarkvej, hvis transporterne kommer fra nord anvendes vejen gennem Uge og kommer transporterne vest/sydfra anvendes Almstrupvej fra syd.

De eksterne transporter forekommer typisk i dagtimerne. Der er mulighed for at omlægge adgangsvejen til ejendommen, hvis trafikken bliver problematisk gennem Almstrup.

I forbindelse med udvidelse af besætningen vil der være et øget transportbehov fra og til ejendommen, men det øges ikke proportionalt med besætningens størrelse. Der vil i mange tilfælde medtages større mængder pr. kørsel.

Størsteparten af transporterne sker indenfor normal arbejdstid (mellem kl. 7 og 17), mens der i forbindelse med høst og udkørsel af gylle vil foregå transporter i aftentimerne. I slutningen af høsten vil der kunne foregå høstarbejde om natten.

Antallet af transporter er skønnede. Der vil normalt blive kørt rejktvand ud dels i april/maj måned og dels i september måned. Det er Niels Peter Mathisen, Gåskær, der står for udbringningen rejktvandet. Gyllen køres ud med 25 m³ gyllevogn med nedfældning eller slæbeslanger.

Tabel 15 Transporter

Transporter	Før udvidelse			Efter gennemførelse af etape 2		
	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transport-middel	Antal/år	Kapacitet pr. transport	Transport-middel
Foder	26	*	Lastvogn	78	*	Lastvogn
Halm	40	10 rundballer	Traktor og vogn	10	33 minibigballer	Traktor og vogn
Sækkevare, samt bigbags	12	*	Lastvogn	12	*	Lastvogn
Dieselolie	7	*	Lastvogn	7	*	Lastvogn
Afhentning af smågrise	26	*	Lastvogn	52	*	Lastvogn
Afhentning af slagtesøer	26	*	Lastvogn	52	*	Lastvogn
Levering af sopolte	-	-	-	12	*	Lastvogn
Afhentning af døde dyr	78	*	Lastvogn	104	*	Lastvogn
Evt. flytning af separationsanlæg	-	-	-	12	Container	Traktor
Afhentning af fiberfraktion	-	-	-	26	En container	Lastvogn
Husdyrgødning	140	25 m ³	Traktor og vogn	320	25 m ³	Traktor og vogn
Affald	26	*	Lastvogn	26	*	Lastvogn

Transporter i alt	381		711		
-------------------	-----	--	-----	--	--

* Afhænger af de enkelte transportørers størrelse på lastbiler.

Interne transportveje fremgår af bilag 1.15 og transportvej for gylletransporter vises på bilag 1.16.

Antallet af transporter stiger med ca. 87 % efter gennemførelse af etape 2, primært grundet af udkørslen af rejktvand, samt til- og frakørslen af dyr. Kørsler tilrettelægges, så de er til mindst muligt gene for beboerne.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme væsentlige støj-, støv- og lugtgener i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget.

Vilkår

67. Ved transporter af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
68. Transporter til og fra husdyrbruget skal fortrinsvis foregå mellem kl. 07:00 og 19:00 på hverdage. Op til 10 transporter årligt kan foregå på lørdage mellem kl. 09:00 og 12:00.

6.5 Støj

Redegørelse

Staldanlægget udvides væsentligt, men på grund af afstanden til naboer, forventes disse ikke at blive yderligere generet af støj fra selve anlægget. Fare- og drægtighedsstaldene etableres med støjsvage ventilationsanlæg.

Separationsanlægget er monteret i en container, der er støjdempende.

Transporten tilrettelægges, så der tages mest muligt hensyn til naboer. Der køres normalt aldrig gylle i weekend og på helligdage, evt. flytning af gylle til buffertanke hos gyllemodtagere vil ikke ske i sommermånederne, al transport af dyr sker i dagtimerne og foder bestilles til levering på hverdage i dagtimerne. Støj fra foderanlæg, kompressor, højtryksrensere osv. forventes ikke at kunne høres udenfor ejendommen.

Med hensyn til kørsel kan der ske ændringer i driftstiden, idet leverandører kan ændre ruter, og nogen firmaer kører med 2-holdsskift.

Kørsel i spidsbelastningsperioder, typisk ved gyllekørsel og høst kan give støjgener, men der tages så vidt muligt hensyn til omkringboende.

Der er alarmer med sirene, men de aktiveres kun ved ventilationssvigt. Dette vil ske yderst sjældent.

Tabel 16 Støjkloder efter gennemførelse af etape 2

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast (støjsvage og motor i stalden)	På staldtagene, se bilag 2	Konstant
Kompressor til fodringsanlæg	Inden døre	12 minutter fordelt på hele døgnet
Kompressor til maskiner	Maskinhus	Meget sjældent
Lastbiler m.v.	Se transporter	Se transporter
Separationsanlæg	Mellem de to eksisterende	Ca. 12 timer 2

	gyllebeholdere	gange ugentligt
Levering af foder	Ved siloer, se bilag	Ca. 1 time 52 gange om året
Højtryksrenser	I stalde	2-3 timer om ugen

Støjkilderne fremgår af bilag 1.16

Landbruget Almstrupvej 70, 6360 Tinglev er i Kommuneplan 2005-2016 for Tinglev Kommune (afløses i 2009 af den nye kommuneplan for Aabenraa Kommune) angivet med beliggenhed i *det åbne land*, også benævnt *jordbrugsområderne* (landzone).

Der fastlægges bl. a. følgende for jordbrugsområderne (uddrag):

- a. Områderne skal i videst muligt omfang forbeholdes jordbrugserhvervene og områdernes dyrkningsværdier skal værnes.
- d. Jordbrugsområderne skal i videst mulig omfang friholdes for bebyggelse og anlæg, der ikke er nødvendig for eller kan støtte den jordbrugsmæssige drift, henholdsvis råstofindvinding (hvor dette finder sted), samt en almen rekreativ udnyttelse af det åbne land.
- Eventuel indpasning af ny bebyggelse eller anlæg (f.eks. stier, tekniske anlæg m.v.) skal ske på en måde, der prioriterer dyrkningshensyn, herunder arondering højt.
- e. Eksisterende bebyggelse, der ikke længere har betydning for driften af en landbrugsejendom, kan anvendes til andre formål (f.eks. lettere fremstillings- eller værkstedsvirksomhed, lejrskole eller lignende), når dette ikke efter byrådets skøn strider mod hovedstrukturen og rammerne i øvrigt og når dette kan ske på en måde, der ikke giver væsentlige gener i forhold til det bestående miljø.
- f. I tilknytning til indretning af virksomhed til lettere industri, værksted og håndværk i eksisterende bygninger kan der opføres nye bygninger og udvidelse af eksisterende, såfremt dette kan indpasses i området og ikke påfører området yderligere miljøgener.
- g. Bebyggelse må normalt ikke opføres i en højde, der overstiger 12,5 meter over terræn. Undtaget herfra er dog særlige bygværker i tilknytning til landbruget, samt tekniske anlæg.

Af nærtliggende samlede områder med støjmæssig betydning for landbruget er på kommuneplanens kort angivet bebyggelsen Almstrup. Den er beliggende i landzone og er en del af det åbne land. Landbrugets bolig og driftsbygninger er en del af Almstrup. Afstanden fra landbrugets driftsbygninger til den nærmeste bolig i bebyggelsen er ca. 100 meter.

Afstanden fra arealer hørende til ejendommen til boligområder beskrevet i kommuneplanen er større end 1.000 meter. Det nærmeste boligområde er beliggende ved Åbenråvej i Tinglev.

Vilkår

69. Bidraget fra landbruget med adressen Almstrupvej 70 til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land ikke overskride følgende værdier:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 - 07.00
Det åbne land	55	45	40

Notationer og principper, der anvendes ved beskrivelse og regulering af ekstern støj fra landbruget, er anført i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 *Ekstern støj fra virksomheder*.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved udendørs opholdsarealer ved boliger.

For dagperioden kl. 07.00-18.00 skal grænseværdierne overholdes inden for det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer.

For aftenperioden kl. 18.00 -22.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede time.

For natperioden kl. 22.00 - 07.00 skal grænseværdierne overholdes inden for den mest støjbelastede halve time.

Støj fra intern transport på landbrugets område medregnes i landbrugets støjbidrag.

Dog medregnes kun støjbidrag fra transport ved driftsbygninger og i umiddelbar nærhed af disse samt ved gyllebeholdere.

Ved tilkørsel af kornafgrøder i høstperioden til siloanlæg eller til faste oplagspladser eller ved bortkørsel af gylle/fast gødning i forbindelse med udbringning til mark kan der ses bort fra støjbidraget fra disse aktiviteter.

Støj fra faststående anlæg placeret på arealer uden for driftsbygningernes område, eksempelvis fast opstillede motorer og vandpumper, skal medregnes i landbrugets støjbidrag.

Støj fra mobile anlæg opstillet ved driftsbygninger, eksempelvis fra blæsere på lastvogne med varer til landbruget, skal medregnes i landbrugets støjbidrag, uagtet at eksempelvis blæseren måtte befinde sig på et køretøj, der ikke hører til landbruget.

Støj fra læsning af svin, uagtet om det foregår ved driftsbygninger eller fra et køretøj eller lign., der er placeret på arealer uden for driftsbygningernes område, skal medregnes i landbrugets støjbidrag.

Målinger/beregninger til kontrol af, at grænseværdierne er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet.

Dog kan målinger/beregninger kræves højst en gang årligt.

Tilsynsmyndigheden kan kræve, at målinger/beregninger skal foretages af et akkrediteret firma eller laboratorium eller af en certificeret person omfattet af Miljøstyrelsens godkendelsesordning "Miljømåling - ekstern støj".

Udgifterne afholdes af landbruget.

6.6 Støv

Redegørelse

Der anvendes færdigfoder på ejendommen. Færdigfoderet blæses over i de udendørs siloer og fra siloerne snegles det ind i staldene.

Der blæses foder af ca. 1 time ugentligt. Det vurderes, at der ingen støvgener er for naboer i forbindelse med håndteringen af foderet.

Da der sker en stigning i antallet af transporter kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme flere støvgener, men da afstanden fra de nye siloer, hvortil der vil forekomme flest fodertransporter, til nærmeste nabo er på over 200 m, vurderes, at eventuelle støvgener vil være minimale.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at transport og håndtering af foder mv. ikke vil give støvgener for omkringboende.

6.7 Lys

Redegørelse

Der er lys i staldene mellem kl. 07.00 og 21.00. Derudover er der lys på transporter og maskiner, hvis de kører, når det er mørkt. Der er ligeledes udendørs belysning, hvor der ind- og udleveres dyr. Dette tændes manuelt. Anlæggets placering og de omgivende beplantninger (se under beplantning) bevirker, at det vurderes, at der ikke forekommer lysmæssige gener. I servicorum og gange er der automatiseret tænd og sluk af lyset.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at de begrænsede lyskilder ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende og hellere vil påvirke de landskabelige hensyn.

7 Påvirkninger fra arealerne

7.1 Udbringningsarealerne

Redegørelse

Der er 179,10 ha ejede og forpagtede arealer og 17,72 ha aftalearealer, svarende til 196,82 ha. Det reelle dyretryk for den ansøgte drift er 1,39 DE/ha.

De ejede og forpagtede arealer har alle sædskifte, hvilket svar til reference sædskiftet for svinebrug med jordtype JB1.

For at have et tilstrækkeligt harmoniareal i forhold til DE, har ansøger oplyst, at der indgået aftaler om overførelse af 24,75 DE til 17,75 ha til de tre modtagere i henhold til nedenstående tabel. Af tabellen fremgår endvidere husdyrgødningens indhold af N og P.

Modtager af forarbejdet husdyrgødning	Antal ha	Antal DE	Kg N	Kg P
Almstrupvej 62, 6360 Tinglev	4,67	6,50	780,00	116,00
Teglgård 1, 6360 Tinglev	3,75	5,25	630,00	94,00
Saksborgvej 16, 6360 Tinglev	9,31	13,00	1560,00	232,00

Oversigt over ejede/ forpagtede arealer findes i bilag 1, afsnit 4.1.3 og aftalearealerne er i afsnit 4.1.4.

Bilag 1.16 viser udbringningsarealernes placering.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at ingen af aftalearealerne kræver en særskilt § 16 arealgodkendelse, da ingen af arealerne er beliggende i områder der afvander til Natura2000 vandområder, der er overbelastet med fosfor, eller er beliggende i oplande der er klassificeret som nitratklasse 1, 2 eller 3, eller er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder, eller at der øvrige forhold, som vurderes at have væsentlige virkninger på miljøet.

Vilkår

70. Der må kun udbringes husdyrgødning på de arealer, der fremgår af ansøgningens afsnit 4.1.

7.2 Nitrat/fosfor og søer/vandløb

Redegørelse

Vurdering
Aabenraa Kommune vurderer, at.....

Vilkår

7.3 Nitrat/fosfor og fjord/hav

Redegørelse

Vurdering
Aabenraa Kommune vurderer, at.....

Vilkår

7.4 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV)

Redegørelse

Vurdering
Aabenraa Kommune vurderer, at.....

Vilkår

7.5 Nitrat til grundvand

Redegørelse

Vurdering
Aabenraa Kommune vurderer, at.....

Vilkår

8 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Et af hovedformålene med lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, er at fremme anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT = Best Available Techniques), herunder renere teknologi.

BAT-begrebet er nærmere fastlagt i IPPC-direktivet¹, hvoraf fremgår følgende:

I direktivets artikel 2, nr. 11, defineres "den bedste tilgængelige teknik" som: "det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for en given tekniks principielle praktiske egnethed som grundlag for emissionsgrænseværdier med henblik på at forhindre eller, hvor dette ikke er muligt, generelt begrænse emissionerne og indvirkningen på miljøet som helhed."

Der forstås ved:

"teknik": både den anvendte teknologi og den måde, hvorpå anlæg konstrueres, bygges, vedligeholdes, drives og lukkes ned.

"tilgængelig": udviklet i en målestok, der medfører, at den pågældende teknik kan anvendes i den relevante industrisektor på økonomisk og teknisk mulige vilkår, idet der tages hensyn til omkostninger og fordele, uanset om teknikken anvendes eller produceres i den pågældende medlemsstat eller ej, når blot driftslederen kan disponere over teknikken på rimelige vilkår.

"bedste": mest effektiv teknik til opnåelse af et højt generelt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravet om BAT gælder for både eksisterende og nyetablerede dele af anlægget, når der søges om godkendelse af etablering, udvidelse eller ændring. For krav til eksisterende dele af anlægget skal der fastsættes en rimelig frist til at opfylde BAT-krav, der fastsættes i en miljøgodkendelse foranlediget af en udvidelse eller ændring².

Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen af, hvad der er BAT for en virksomhedstype, bl.a. må anskues i forhold til virksomhedens størrelse, og om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen. Fastlæggelse af BAT er generaliseret i den forstand, at vurderingen foretages i forhold til, hvad der i almindelighed er opnåeligt i den pågældende industrisektor, jf. direktivets artikel 2, nr. 11.

BAT skal i alle tilfælde anvendes med henblik på at nedbringe den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne. Husdyrbrug skal derfor anvende teknik, der kan anses som BAT, også i tilfælde, hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger ville være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3. Kravet om BAT kan således betyde, at næringsstoftab eller anden forurening bringes ned under det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrbrugbekendtgørelsen³. Det bemærkes endvidere, at kravet om BAT er uafhængigt af, om produktionen vil påvirke særligt sårbare områder væsentligt eller ej. Hvis anvendelse af en BAT-teknik – f.eks. en gulvtype – bringer husdyrbrugets forurening under beskyttelsesniveauet i husdyrbrugbekendtgørelsens bilag 3 medfører dette ikke, at BAT-teknologier i andre henseender f.eks. foderteknologier alene af denne grund kan fravælges.

¹ Rådets direktiv (96/61/EF) af 24. september 1996 om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening, kodificeret ved direktiv 2008/1/EF

² Forslag til lov om miljøgodkendelse (L55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 36.

³ Forslag til lov om miljøgodkendelse (L 55, Folketingsåret 2006-2007), særtryk, side 37.

Vilkår om BAT indebærer ikke, at der stilles krav om anvendelse af bestemte teknologier. Men princippet om BAT pålægger myndighederne i vilkårsfastsættelsen at lægge vægt på, hvad der er opnåeligt ved anvendelsen af BAT.

En ansøgning om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 12 skal indeholde oplysninger om husdyrbrugets valg af BAT, jf. husdyrbrugbekendtgørelsens § 5, stk. 2, jf. bilag 2, pkt. G, nr. 27-28. Oplysningerne skal gives i en redegørelse med dokumentation for, i hvilket omfang det valgte projekt bygger på anvendelse af den mindst forurenende og ressourceforbrugende teknik vedrørende bl.a. råvarer, energi, vand og andre hjælpestoffer, produktionsanlæg, processer og affaldsfrembringelse. Redegørelsen skal indeholde et resumé af de væsentligste af de eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. Ansøgningen skal også indeholde oplysninger om anvendelse af BAT til reduktion af ammoniakemission og udvaskning af nitrat, samt oplysninger om, hvordan et eventuelt fosforoverskud og udledning af fosfor nedbringes. Ansøger er således ansvarlig for at undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT.

Af Miljøstyrelsens svar nr. 56 på Frequently Asked Questions (FAQ) fremgår, at BAT-redegørelse i sager efter husdyrbruglovens § 12 som minimum skal indeholde følgende:

Oplysninger BAT-redegørelse for § 12

- Management
  1. Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:
  2. Foder
  3. Staldindretning
  4. Forbrug af vand og energi
  5. Opbevaring/behandling af husdyrgødning
  6. Udbringning af husdyrgødning

Redegørelsen skal indeholde en systematisk gennemgang af, om de teknologier, der er valgt inden for de enkelte områder, lever op til niveauet for BAT. Gennemgangen skal omfatte både de eksisterende og nye dele af anlægget. Redegørelsen skal endvidere indeholde et resumé af de væsentligste eventuelle alternativer, som ansøger har undersøgt. I den forbindelse skal det begrundes, hvorfor der eventuelt er fravalgt løsninger, der er miljømæssigt bedre. Såfremt der i en eksisterende stald ikke anvendes bedst tilgængelige staldteknologier, skal der redegøres for, hvornår stalden vil blive renoveret, således at den kommer til at leve op til niveauet for bedste tilgængelige staldsystem.

Når det gælder svine- og fjerkræbrug skal redegørelsen på alle de nævnte 6 områder relateres til de teknologier, der er beskrevet i EU-kommissionens reference dokument om BAT vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra juli 2003⁴. F.eks. under foderteknologier angiver BREF-dokumentet, at fasefodring og fytasetilsætning betegnes som bedste tilgængelige teknik. Såfremt der ikke anvendes disse fodringsteknikker skal det begrundes.

BAT inden for kvægbrug er ikke nærmere defineret, da der ikke er udarbejdet et BREF-dokument, der svarer til BREF-dokumentet vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion af den grund, at kvæg ikke er listet i IPPC-direktivets artikel 6.6. Det fremgår af husdyrbruglovens § 19 og § 23, at Aabenraa Kommune ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12 skal sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik og varetage hensyn til anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Da der i husdyrbrugloven således ikke skelnes mellem dyrearter, skal der redegøres for anvendelse af BAT på alle husdyrbrug uanset dyreart.

⁴ BREF-dokument, Referencedokument for bedste tilgængelige teknikker vedrørende intensiv fjerkræ- og svineproduktion, 2003

For så vidt angår husdyrbrug omfattet af husdyrbruglovens § 12 er det Miljøklagenævnets opfattelse, at ansøgeren skal orientere sig og over for Aabenraa Kommune redegøre for de mulige valg og/eller fravalg af BAT, der er beskrevet i Skov- og Naturstyrelsens og Miljøstyrelsens vejledninger, Miljøstyrelsens BAT-blade, Skov- og Naturstyrelsens BAT-byggeblade samt BREF-dokumentet for svine- og fjerkræavl.

Aabenraa Kommune har taget stilling til ansøgerens BAT- redegørelse, og Aabenraa Kommune har vurderet, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i relation til husdyrbrugloven.

Der er redegjort for anvendelse af bedste tilgængelige teknik under de relevante afsnit i miljøgodkendelsen. I de samme afsnit findes ligeledes vurderingerne og eventuelle vilkår.

I nedenstående tabel vises en samlet oversigt over hvilke områder BAT-redegørelsen har omfattet, i hvilke afsnit redegørelse, vurdering og vilkår kan findes, og hvilke vilkår der er blevet stillet.

BAT områder	Afsnit med redegørelse, vurdering og vilkår	Stillede vilkår
Management	Se nedenstående	
Foder	Afsnit 4.3	
Staldindretning	Afsnit 4.1	
Forbrug af vand og energi	Afsnit 4.5	
Opbevaring/behandling af husdyrgødning	Afsnit 5.2	
Udbringning af husdyrgødning	Afsnit 5.3	
Affald	Afsnit 4.7	
Reduktion af ammoniakemission	Afsnit 4.1, 4.3 og 5.5	
Reduktion af udvaskning af nitrat		
Fosforoverskud og udledning af fosfor		
Nødfremgangsmåde, ikke planlagte hændelser	Afsnit 4.9	

Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Samlet vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at der i ansøgningen systematisk er sket en gennemgang af, om de teknologier, der er valgt indenfor de enkelte områder, lever op til niveauet for BAT, og at bedriften anvender den bedste tilgængelige teknik.

9 0-alternativet og andre alternativer

0-alternativet

Alternativet til ansøgningen er at undlade at udvide dyreholdet.

Andre alternativer

Ansøger har, for at overholde afstandskravene, overvejet at flytte anlægget ud på bar mark. Dette vil dog medføre store logistikmæssige problemer, hvis de eksisterende bygninger fortsat skal bruges. Det er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet.

Der er ligeledes søgt om dispensation fra afstandskravet til placering af gyllebeholderne. Hvis gyllebeholderne placeres 30 m inde på marken så afstandskravene overholdes, vil det reducere mulighederne for dyrkning af den resterende del af marken. Derudover vil gyllebeholderne visuelt fremtræde mere markant i landskabet, hvis de placeres længere inde på marken. Der er derfor søgt om dispensation fra afstandskravet.

Ansøger har i ansøgningsfasen kigget på mulighederne for at etablere lugtrengningsanlæg på nogle af staldene. Da teknologien stadig er forholdsvis ny og ikke tilstrækkeligt gennemprøvet – og da ejendommen ikke har problemer med lugt eller ammoniak, har ansøger valgt ikke at etablere et sådant anlæg p.t. Med tiden kan det være, at der ansøges om udvidelse med rensning af lugt. Grundet ejendommens gode placering i forhold til omgivelserne overvejer ansøgeren ikke at flytte produktionen ud fra det eksisterende anlæg. Nybyggeri bliver dog placeret længst væk fra naboer.

10 Husdyrbrugets ophør

Redegørelse

I forbindelse med ophør af husdyrproduktion vil ejendommen enten overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent, eller anlægget vil blive tømt for dyr og gødning, og rester af kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ. Unødvendige olietanke vil blive sløjfet.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer at en afvikling af husdyrbruget på ejendommen kan foretages uden gene for miljøet ved følgende vilkår

Vilkår

71. Ved hel eller delvis ophør af virksomheden skal Aabenraa Kommune kontaktes med henblik på vejledning og evt. krav om en miljømæssig forsvarlig afvikling af virksomheden.
72. Gyllebeholderne på 4.000 m³ skal fjernes, hvis husdyrproduktionen ophører. Fjernelsen skal ske, inden der er gået 12 måneder fra det tidspunkt, hvor produktionen ophører.

11 Egenkontrol og dokumentation

Redegørelse

Der føres ingen skriftlig opgørelse over egenkontrol bortset fra logbog over flydelag på gyllebeholderne og driftjournal over antal og vægt af indsatte dyr, dyr bortskaffet til destruktion og vægt af solgte dyr og dyr sendt til slagteri. Derudover forefindes alle dyrlægerapporter og medicinske behandlinger på EDB.

I løbet af dagen holdes anlægget under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal.

Herudover er der en række andre faste procedurer:

- Der vaskes stalde inklusiv ventilatorer efter hvert hold søer i farestalden.
- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Etablering af flydelag umiddelbart efter tømning af gyllebeholder

Der føres journal over flydelag og sprøjtejournale.

Vurdering

Aabenraa Kommune vurderer, at det er nødvendigt at udforme en driftsjournal til egenkontrol, som kan fremvises ved tilsyn eller på forlangende.

Vilkår

73. Al dokumentation, der direkte eller indirekte kan være med til at beskrive husdyrbrugets påvirkning af natur og miljø, skal opbevares i mindst 5 år og forevises Aabenraa Kommune på forlangende. Denne dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i denne miljøgodkendelse er overholdt.
74. Til dokumentation for at vilkår vedrørende produktionsniveauer er overholdt, skal der opbevares kvitteringer for indsættelse af polte, slagteriafregninger og andre kvitteringer for afsatte og indkøbte dyr.
75. Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktioner.
76. Der skal føres journal over aflevering af affald med mængde, transportør, og modtager.
77. Gyllebeholderne skal tømmes én gang om året, hvor de skal gennemgå et visuelt eftersyn og vedligeholdes. Tidspunktet for gennemgangen registreres i logbogen
78. Driftsforstyrrelser og uheld, der vurderes at kunne påvirke natur og miljø, skal registreres med dato og beskrivelse.
79. Følgende skal registres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften:
  - hvornår der er foretaget fluebekæmpelse, med hvad og hvornår
  - hvornår der er foretaget rengøring/desinfektion af staldene, med hvilke
  - midler mængde og hvordan
  - forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) mv.

12 Klagevejledning

Miljøgodkendelse er meddelt i medfør af Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse af husdyrbrug med senere ændringer og kan i medfør af lovens § 76 påklages til Miljøklagenævnet.

En klage skal være skriftlig og skal sendes til Aabenraa Kommune, Miljø & Natur, Plantagevej 4, 6330 Padborg eller til post@aabenraa.dk. Aabenraa Kommune sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt onsdag den **xx. måned 200x** i Aabenraa Ugeavis. En evt. klage skal være modtaget i Aabenraa Kommune senest onsdag den **xx. måned 200x** inden for normal kontortids ophør kl. 15:00, der er dagen for klagefristens udløb.

En klage over denne § 12 miljøgodkendelse har opsættende virkning jf. § 81, stk. 3, idet der er stillet vilkår om de landskabelige værdier i henhold til § 27, stk. 1, nr. 3.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- afgørelsens adressat
- Miljøministeren
- Enhver, der har en individuel interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Parter og klageberettigede ifølge Forvaltningslovens § 9 har ret til aktindsigt. Eventuel aftale herom kan træffes med Miljø & Natur.

Miljøgodkendelsen er blevet sendt enten pr. brev eller pr. e-mail til nedstående:

- Ansøger Kristian Rahn, Almstrupvej 70, 6360 Tinglev*
- Nabo Flemming Jensen, Almstrupvej 69, 6360 Tinglev *
- Nabo Monika Jepsen, Almstrupvej 65, 6360 Tinglev *
- Nabo Sonja Hartung, Almstrupmarkvej 6, 6360 Tinglev*
- Nabo Annelise Jessen, Almstrupmarkvej 1, 6360 Tinglev *
- Nabo Helle Elisabeth K. Hünersen, Almstrupvej 80, 6360 Tinglev *
- Nabo Gunnar Nielsen, Almstrupvej 90, 6360 Tinglev *
- Nabo Leif Christian Nissen, Almstrupvej 94, 6360 Tinglev *
- Nabo og bortforpagter Hella Jepsen Andresen, Almstrupvej 71, 6360 Tinglev*
- Bortforpagter Eigil Jürgensen, Rådhusstræde 2, 6360 Tinglev*
- Bortforpagter Jens Justesen, Bjolderupvej 5, 6392 Bolderslev*
- Nabo og modtager af husdyrgødning Henning P. Lock, Almstrupmarkvej 10, 6360 Tinglev*
- Modtager af husdyrgødning Joan Nissen, Saksborgvej Navn, adresse, postnr. By*
- Modtager af husdyrgødning Arne Sørensen, Almstrupvej 62, 6360 Tinglev*
- Miljørådgiver Lene Alnor, LandboSyd, lea@landbosyd.dk*
- Miljøministeriet, Miljøcenter Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, post@rib.mim.dk*

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 35, 6760 Ribe*
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk*
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité: aabenraa@dn.dk*
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk*
- DOF-Sønderjylland, aabenraa@dof.dk*
- Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, info@ecocouncil.dk*
- Danmarks Fiskeriforening mail@dkfisk.dk*
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark nb@ferskvandsfiskeriforening.dk*
- Danmarks Sportsfiskerforbund post@sportsfiskerforbundet.dk*

* har fået ansøgningsmateriale og udkast til kommentering.

13 Bilag

1. Ansøgningsskema, § 12, stk. 2 godkendelse, skemanr. xxxx, version x, genereret den xx. måned 200x og udskrevet fra www.husdyrgodkendelse.dk den xx. måned 200x
  - 1.1. Oplysningsskema til www.husdyrgodkendelse.dk
  - 1.2. Bygningsbeskrivelse
  - 1.3. Bygninger – situationsplan (opbevaringsanlæg, siloer, olietanke, opbevaring af døde dyr)
  - 1.4. Bygninger – Kommuneplan/lokalplaner
  - 1.5. Bygninger – Afstandskrav
  - 1.6. Bygninger – Natur
  - 1.7. Støjområder (ind- og udlevering af dyr, ventilation)
  - 1.8. Vand (drikkevandsboringer, markboringer, hydranter)
  - 1.9. Afløbsplan (gyllerør, forbeholdere, pumper, pejlebrønde, omfangsdræn)
  - 1.10. Spildevand (tagvand/overfladevand, nedsivningsanlæg, minirenselanlæg, bundfældningstanke)
  - 1.11. Affaldshåndtering
  - 1.12. Beredskabsplan
  - 1.13. Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet
  - 1.14. Intern transport
  - 1.15. Udbringningsarealer og transportruter
  - 1.16. Teknik (kompresser, installationer, teknik)
  - 1.17. Fuldmagt
2. Beskyttet natur, Aabenraa Kommune, den xx. måned 200x
3. Kommentarer til udkast til miljøgodkendelse af x. måned 200x fra x

LandboSyd
Miljøteam
Føroya 3, 6200 Aalborg
Tlf. 74590000 Fax. 74360001

Kristian Rahn
Situationsplan
Dato: 07.07.2009 / 13.08.40
J.Nr. _____
Målførløid: 1:2000
Inkl.: Iaa

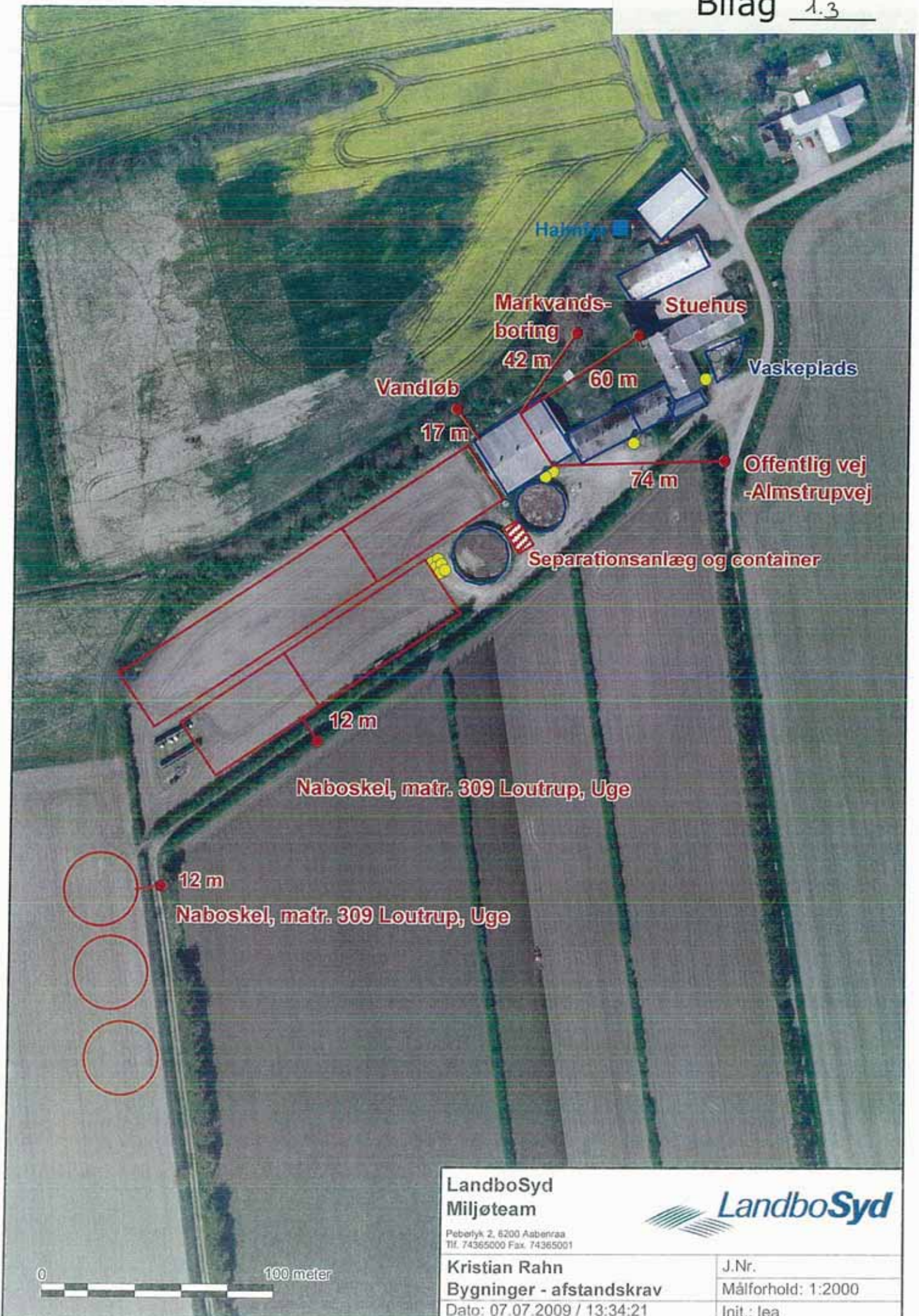
LandboSyd

Vaskeplads

Separationsanlæg og container

500 meter

LandboSyd
Miljøteam

Peberlyk 2, 6200 Asbenraa
Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Kristian Rahn
Bygninger - afstandskrav

J.Nr.
Målforhold: 1:2000

Dato: 07.07.2009 / 13:34:21

Init.: lea

LandboSyd Miljøteam <small>Peterlyk 2, 6200 Assensvej Tlf. 74360000 Fax. 74365001</small>		 LandboSyd
Kristian Rahn Bygninger - lokalplan Dato: 07.07.2009 / 13:13:51		
		J.Nr. Målforhold: 1:8000 Init.: lea

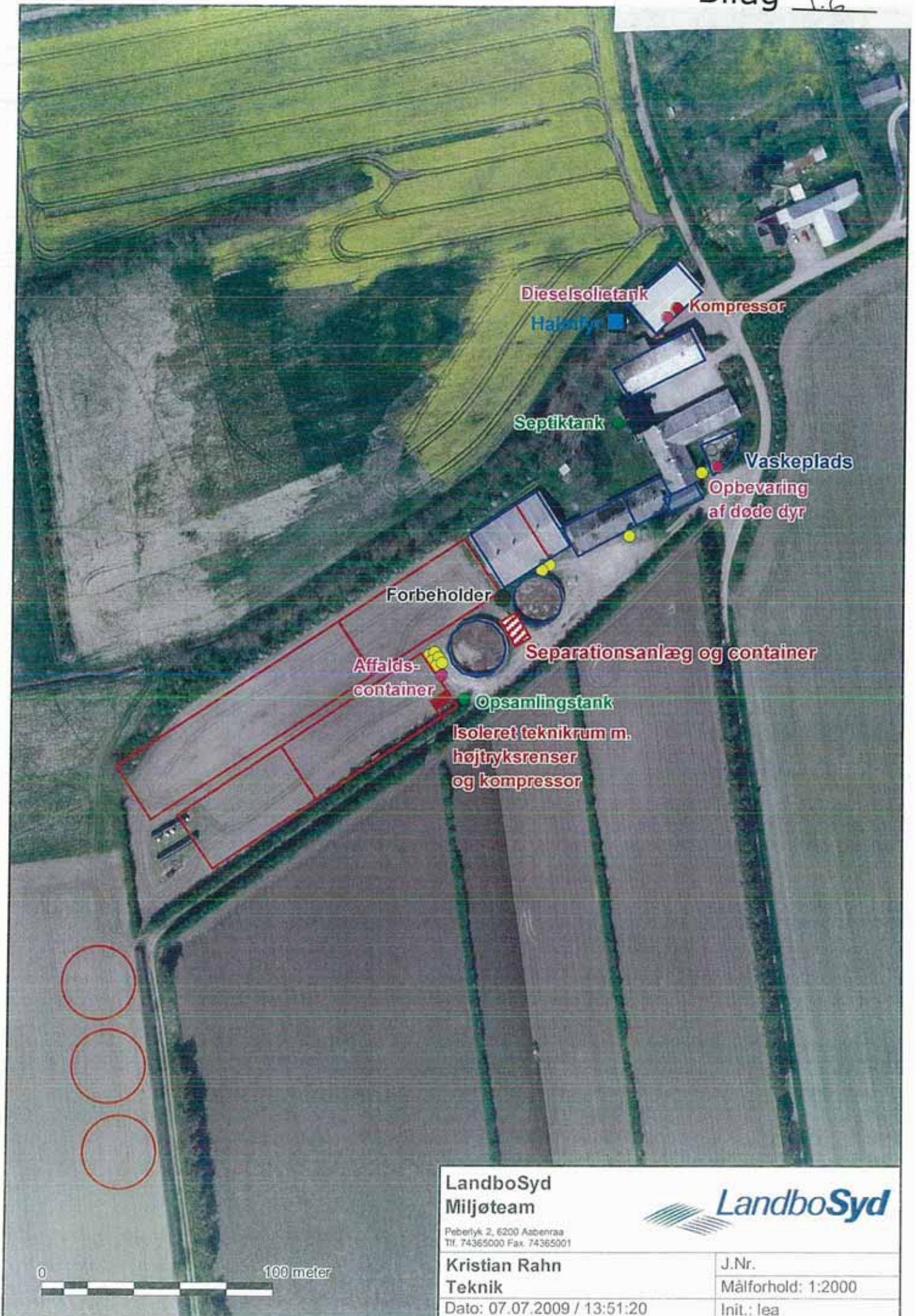
LandboSyd
Miljøteam
Porsøvej 2, 6250 Aarhøjs
Tlf. 74550000 Fax. 74200001

LandboSyd

J.Nr. _____
Målforhold: 1:2000
Inkl.: Ieg

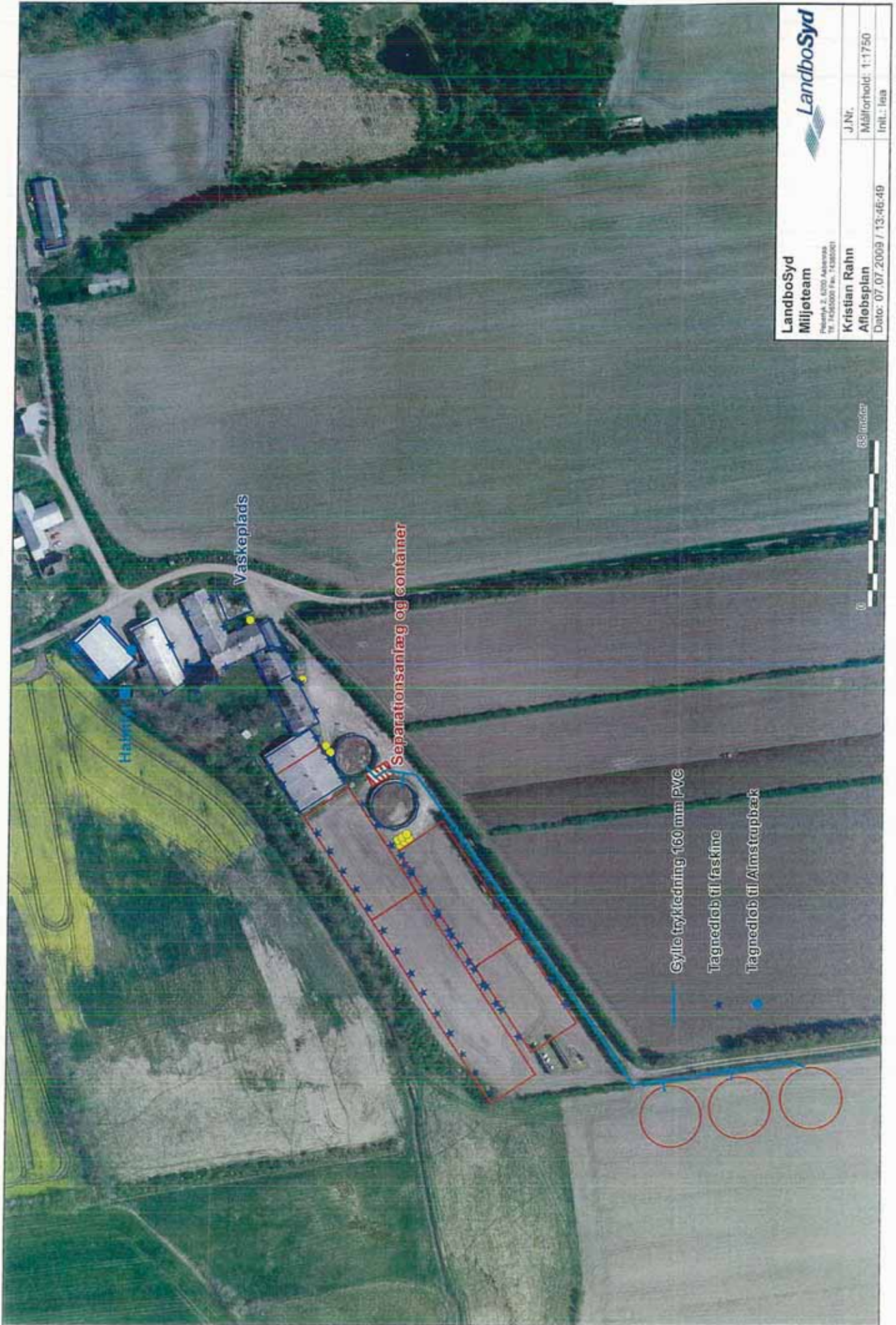
Kristian Rahn
Stejomr. og intern transport
Dato: 07.07.2009 / 13:41:19

LandboSyd Miljøteam Peberlyk 2, 6200 Asbenraa Tlf. 74365000 Fax. 74365001			
Kristian Rahn Teknik		J.Nr. Målforhold: 1:2000 Init.: lea	
Dato: 07.07.2009 / 13:51:20			

LandboSyd
Mijøteam
FREDERIA 2, 6200 AARHUS
Tlf. 74260000 Fax. 74260001

Kristian Rahn
Afløbsplan

Dato: 07.07.2009 / 13:46:49

J.Nr.
Målforhold: 1:1750
Intt.: Isø

Beredskabsplan
for
Almstrupgaard
Almstrupvej 70, 6360 Tinglev

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE.....	3
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS.....	4
OVERLØB AF GYLLE.....	5
KEMIKALIE- OG OLIESPILD.....	6
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE.....	7
STRØMSVIGT.....	8
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER.....	9
BILAG 1 Kort over ejendommen.....	10
Bilag 2: Kort over opdæmningsmuligheder.....	11

Udarbejdet af
Kristian Rahn – marts 2009

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i gul mappe på kontoret i stuehuset.

Kopi af beredskabsplanen findes i gul mappe på kontoret i stalden.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Mark- og drikkevandsboringer/brønde
- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, midler til separation)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i køkkenet og har nr. 7464 3724.

Miljømyndighed	kontaktes på telefon 73 76 76 76 (Mandag – onsdag kl. 08.00-16.00, torsdag kl. 08.00-17.00, fredag kl. 08.00-14.00)
Falck	kontaktes på telefon 70 10 20 30 dag og nat
Brandvæsen	kontaktes på telefon 112 dag og nat
Lægevagt	kontaktes på telefon 70 11 07 07 fra kl. 16.00 – 08.00 og lørdag, søn- og helligdage hele døgnet
Tandlægevagt	kontaktes på telefon 76 35 40 74 lørdage, søndage og helligdage
Landbocenteret	kontaktes på telefon 74 36 50 00
Dyrlæge	kontaktes på telefon 74 65 00 22 dag eller nat
Foderstofforretning	kontaktes på telefon 74 42 29 75 dag eller nat
Elektriker	kontaktes på telefon 74 64 40 56 dag eller nat
Smeden	kontaktes på telefon 74 64 48 16 dag eller nat
VVS	kontaktes på telefon 74 64 48 16 dag eller nat
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon 72 17 55 55 dag eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand.

Er der tilskadekomne – hvor mange?

Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt ejeren, Kristian Rahn på tlf. 20 46 82 99

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af

dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskort.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.

Hvor det brænder.

Brandens omfang.

Hvor der er adgangsveje.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan afhjælpe situationen:

Der findes brandslukker i alle staldafsnit samt i maskinhuset.

OVERLØB AF GYLLE INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112

Oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren, Kristian Rahn på tlf. 20 46 82 99

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 73 76 76 76

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber til Almstrup bæk.

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

I maskinhuset findes traktor med frontlæsser.

Halmballer findes i lade.

Skovle findes i lade og maskinhus.

KEMIKALIE- OG OLIESPILD INSTRUKS

Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren, Kristian Rahn på tlf. 20 46 82 99.

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 73 76 76 76.

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber i Almstrup bæk.

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden og art.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

I maskinhuset findes traktor med frontlæsser.

Halmballer findes i lade.

Skovle findes i lade og maskinhus.

I maskinhuset samt i kemikalierummet findes der savsmuldspakker og kattegrus, der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand

Hovedhane sidder i det gamle fyrrum ved stuehuset

I farestalden sidder stophanen til venstre ved indgangen.

I poltestalden sidder stophanen på gavlen ved indgangen til løbestalden.

I løbe/drægtighedsstalden sidder stophanen til højre ved indgangen

Elektricitet

Hovedafbryder sidder udvendig på farestalden ved vaskepladsen.

El-tavle sidder i forrum og i kontoret.

Nye sikringer opbevares oven på el-tavlørne.

Der bruges delvis automatsikringer.

Afbryder til markvandningspumpe sidder på væggen ved siden af pumpen.

Afbryder til gyllepumper i fortanke sidder i kontoret i stalden.

Afbryder til foderanlægget sidder i kontoret i stalden.

STRØMSVIGT INSTRUKS

Vurdér om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til syd energi og forhør om varigheden af udfaldet.

Telefon nr. 7011 5000.

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon, således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

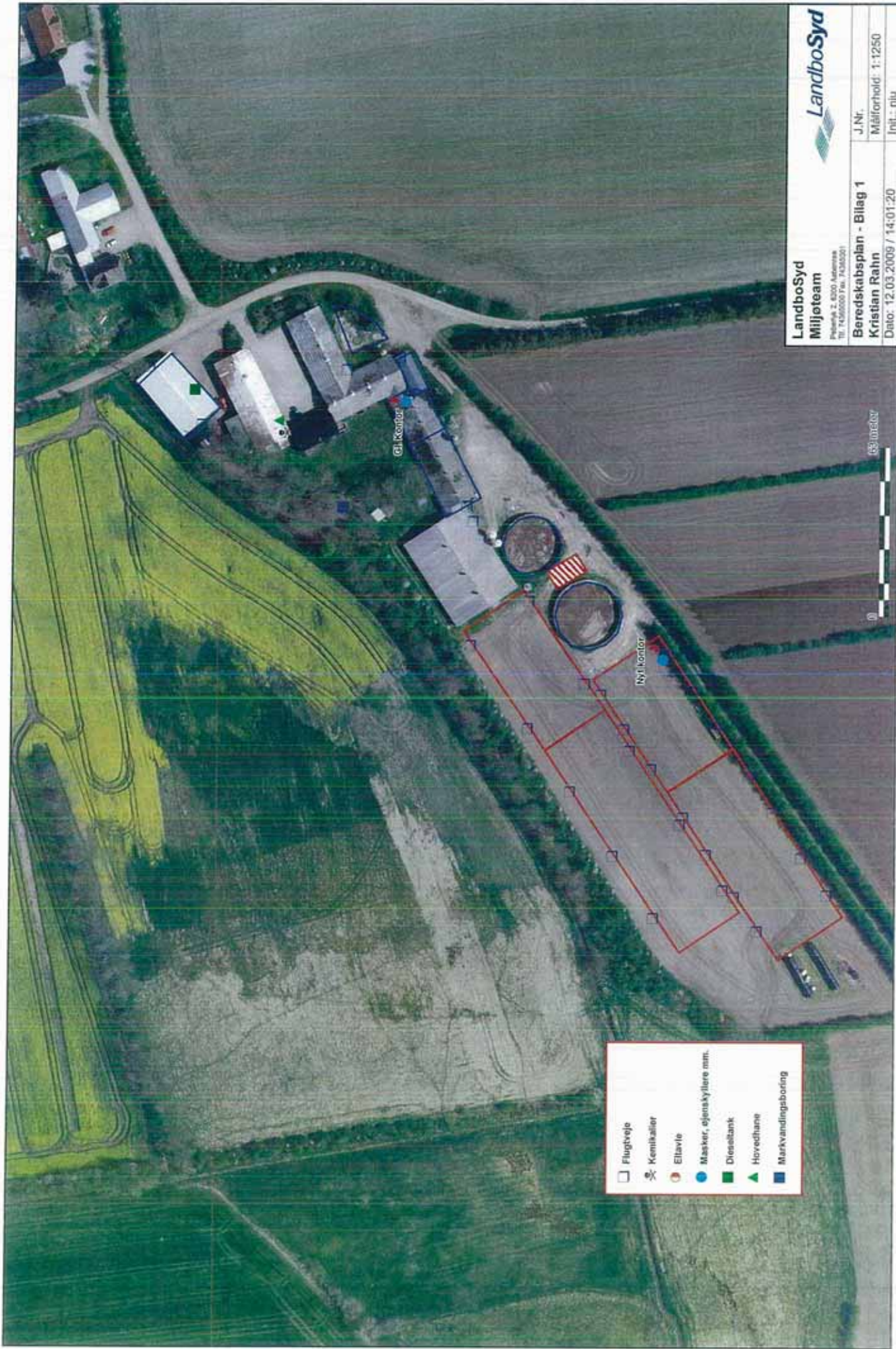
Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllemiddel til rådighed.

Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

- Flugtveje
- ☠ Kemikalier
- Ellavle
- Masker, øjenskyllere mm.
- Diesel tank
- Hovedhane
- Markvandsboring

Øl. Kæmper

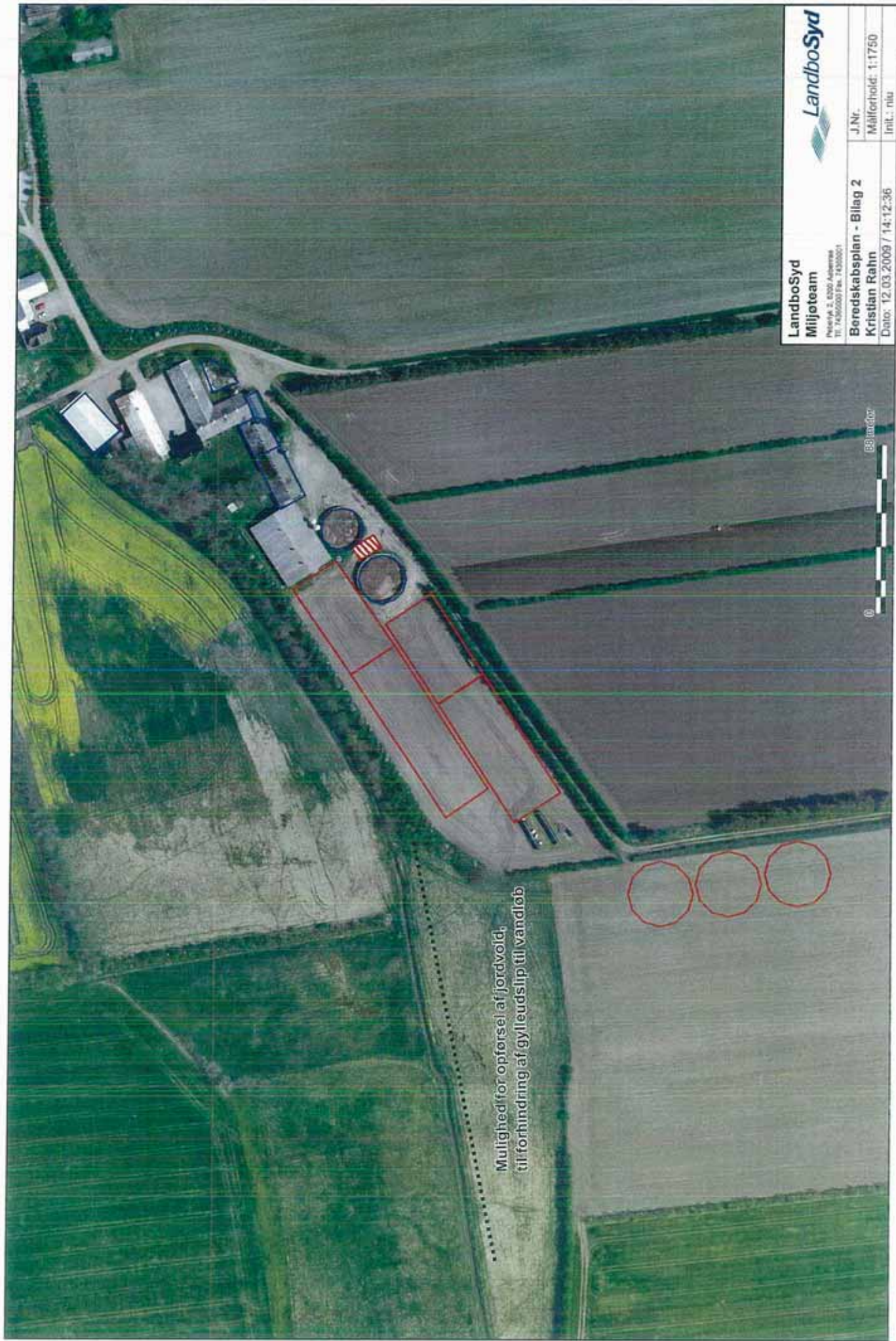
Ny l. horder

65 meter

Mulighed for opførelse af jordvold,
 til forhindring af gylledræb til vandløb

Landbrugets Byggeblade

Bygninger Teknik Miljø

Love og vedtægter	Arkivnr.	95.03-03
Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet	Udgivet	Marts 1993
Beregning af dyreenheder (DE) jf. bilag til bekendtgørelsen om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.	Revideret	30.11.2004
	Side	1 af 9

Skemasæt til beregning af:

- Dyreenheder (DE) jf. bilag 1 til bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold
- Gødningsmængder ab lager
- Korrektion af vandmængder
- Produceret gødningsmængde pr. måned
- Tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Skemasættet kan anvendes til dokumentation for, at opbevaringskapaciteten for husdyrgødning opfylder gældende regler for udbringning og udnyttelse af husdyrgødningen.

Gødningsmængderne er angivet på grundlag af beretning nr. 36 "Kvælstof, fosfor og kalium i husdyrgødning - normtal 2000", Danmarks JordbrugsForskning, november 2001, med senere ændringer.

I øvrigt henvises til **Landbrugets vejledning om erhvervsmæssigt dyrehold m.v. april 2003, 7. udgave**. Desuden henvises til Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 "Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v."

Ejer	Kristian Rahm	Tlf.
Adresse	Almstrupvej 70	
Kommune		
Dato		

Beregningen er udført af	Line Alms
Dato	25/3 09
Underskrift	<i>Line Alms</i>

Nudrift

Dansk Landbrugsrådgivning
Landscentret | Byggeri og Teknik

Udkærsvvej 15, 8200 Århus N · Tlf. 87 40 50 00 · www.lr.dk

Beregning af dyreenheder (DE)

- jf. bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002, bilag 1 til § 2, stk. 1, nr. 11

Husdyrart	Enhed	Antal dyr	Antal dyr pr. DE	DE
Kvæg:				
Mælkekøer..... tung race	1 årsko		0,85	
Mælkekøer..... jersey	1 årsko		1,00	
Kalve, kvier og stude, 0-6 mdr... tung race ²⁾	1 årsvdyr		4,90	
Kalve, kvier og stude, 0-6 mdr... jersey ²⁾	1 årsvdyr		6,40	
Opdræt, 6-28 mdr..... tung race ²⁾	1 årsvdyr		2,6	
Opdræt, 6-25 mdr..... jersey ²⁾	1 årsvdyr		3,6	
Ammekøer uden opdræt.....	1 årsvdyr		1,90	
Tyrekalve, 0-6 mdr..... tung race ¹⁾	1 prod. dyr		8,9	
Tyrekalve, 6 mdr-slågt (440 kg)... tung race ¹⁾	1 prod. dyr		4,5	
Tyrekalve, 0-6 mdr..... jersey ¹⁾	1 prod. dyr		12,50	
Tyrekalve, 6 mdr-slågt (328 kg)... jersey ¹⁾	1 prod. dyr		8,2	
Avlstyre..... tung race	1 årstyr		2,15	
Avlstyre..... jersey	1 årstyr		2,90	
DE i alt, kvæg:				
Svin:				
Søer med grise til fravæning (4 uger 7,2 kg) ^{3),5)}	1 årssø	460	4,30	106,97
Smågrise..... 8,7 2-30 kg. ^{4),5)}	prod. dyr	300	175,00	1,60
Slagtesvin..... 30 - 102 kg. ^{4),5)}	prod. dyr	500	35,00	8,57
DE i alt, svin:				
Fjerkræ:				
Høner til ægproduktion	1 årsvdyr		167	
Hønniker til konsumægproduktion	1 prod. dyr		1.360	
Hønniker til HPR	1 prod. dyr		1.050	
Slagtekyllinger..... 32 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		4.500	
Slagtekyllinger..... 35 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		3.900	
Slagtekyllinger..... 40 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		2.900	
Slagtekyllinger..... 45 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		2.400	
Skrabekyllinger..... 56 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		2.600	
Økologiske slagtekyllinger..... 81 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		1.200	
Kalkuner, tunge,..... hunner	1 prod. dyr		340	
Kalkuner, tunge..... hanner	1 prod. dyr		190	
Ænder.....	1 prod. dyr		900	
Gæs.....	1 prod. dyr		290	
DE i alt, fjerkræ:				
Moderfår med lam.....	1 årsvdyr		7,0	
Geder med kid.....	1 årsvdyr		7,0	
Heste..... under 300 kg	1 årshest		4,9	
Heste..... 300 - 500 kg	1 årshest		2,9	
Heste..... 500 - 700 kg	1 årshest		2,3	
Heste..... over 700 kg	1 årshest		1,9	
Mink, ildere og lign.....	1 årstæve		44,0	
Ræve, finnracon og lign.....	1 årstæve		18,0	
Strudse..... voksne	1 årsvdyr		8,0	
Strudse..... opdræt, 14 mdr.	1 prod. dyr		10,0	
Krondyr..... hind med kalv	1 årsvdyr		5,0	
Dådyr..... då med kalv	1 årsvdyr		9,0	
Andre: ^{1), 4)}				
DE i alt, andre:				
				117,14

Noter) Noter til beregning af dyreenheder ved afvigende vægtintervaller mv. findes på side 3 og 4.

Noter til beregning af dyreenheder ved afvigende vægtintervaller mv.

- 1) Ved afvigende vægtgrænser for tyre skal der korrigeres på følgende måde:
Tung race:
  - a) Fra fødsel til 6 måneder: 1.600 kg tilvækst regnes som en DE.
  - b) Fra 6 mdr. til slagtning: 1.000 kg tilvækst regnes som 1 DE.Jersey:
  - a) Fra fødsel til slagtning: 1500 kg tilvækst beregnes som 1 DE.

For tyrekalve ældre end 6 måneder beregnes korrektionen ud fra produktionen af tyrekalve fra 6 måneder til slagtning ligesom yngre tyrekalve end 6 måneder beregnes som produktionen af tyrekalve fra 0 – 6 måneder.

Hvor den præcise vægt ikke kendes, fastsættes vægten til og med 13 mdr. på følgende måde:

  - Jerseytyre: Fødselsvægten er 25 kg, tilvæksten 20 kg pr. måned op til 6 måneder og derefter 28 kg pr. måned.
  - Tyre af tung race: Fødselsvægt er 40 kg, tilvæksten 30 kg pr. måned op til 6 måneder, derefter 33 kg pr. måned.
  - Avlstyre beregnes som tyre op til 328 kg for jerseytyre, og 440 kg for tyre af tung race.
- 2) På bedrifter hvor opdrættet eller stude har en anden aldersmæssig sammensætning end ved normal forekomst af opdræt i en kvægbesætning, skal antallet af årsdyr pr. DE beregnes ud fra gennemsnitsalderen for opdrættet ud fra følgende formler:
  - a) Opdræt, tung race: $\text{Årsdyr pr. DE} = 8,87 / ((\text{gennemsnitsalder i mdr.} \times 0,1124) + 1,48)$
  - b) Opdræt, jersey: $\text{Årsdyr pr. DE} = 8,90 / ((\text{gennemsnitsalder i mdr.} \times 0,0866) + 1,14)$Gennemsnitsalder i måneder skal angives som den gennemsnitlige alder i løbet af hele planperioden. Et årsdyr beregnes som 365 foderdage.
- 3) Normalt opdræt af polte til erstatning af udsatte avlsdyr er indeholdt i "søer", dvs. polte tæller som søer fra 1. løbning. Indtil 102 kg beregnes polte som slagtesvin.
- 4) Ved afvigende vægtgrænser for smågrise og slagtesvin skal der korrigeres på følgende måde:
  - a) Grise med vægt fra 7,2 - 40 kg: 4.000 kg tilvækst beregnes som 1 DE.
  - b) Grise med vægt fra 40 - 87 kg: 2.500 kg tilvækst beregnes som 1 DE.
  - c) Grise med vægt over 87 kg: 2.000 kg tilvækst beregnes som 1 DE.
- 5) Ved en højere fravænningsvægt end 7,2 kg ændres omregningsfaktoren for søer med grise til fravænnning på samme måde som nævnt under note 4). Ændringen beregnes ud fra det aktuelle antal pattegrise.
- 6) Ved afvigende slagtealdre for kyllinger i intervallet 30 – 46 dage beregnes antal produceret pr. DE på følgende måde:
  - a) For slagtekyllinger under 40 dage korrigeres med 200 producerede slagtekyllinger pr. DE pr. dag.
  - b) For slagtekyllinger over 40 dage korrigeres med 100 producerede slagtekyllinger pr. DE pr. dag.
  - c) For skrabe-kyllinger korrigeres med 100 producerede skrabe-kyllinger pr. DE pr. dag.
  - d) For økologiske kyllinger over 81 dage korrigeres med 25 producerede økologiske kyllinger pr. DE pr. dag.
- 7) For andre husdyrarter end de i skemaet nævnte, omregnes til dyreenheder ud fra følgende beregningsmetode (prioriteret rækkefølge):
  - a) Den producerede gødningens indhold af kvælstof, idet én dyreenhed svarer til 100 kg N ab lager ved det staldsystem med mindst muligt kvælstoftab.
  - b) Opgørelse af foderforbrug, idet der regnes med 5.000 foderenheder pr. DE.
  - c) Opgørelse af det faktiske indhold af næringsstoffer (analyse med tilhørende mængdeopgørelse), idet 100 kg N ab lager svarer til 1 DE.
- 8) For gødning fra fælles gødningsanlæg (fællesbiogasanlæg og lignende), kan der foretages omregning til dyreenheder ud fra en omregningsfaktor, hvor en dyreenhed svarer til 100 kg N ab lager

Beregning af gødningsmængder af lager fra dyr på stald hele året - kvæg

Husdyrart / staldtype	A n t a l	Mængde i ton (t) pr. årsdyr eller pr. produceret enhed							
		Gylle *)		Fast gødning		Aile *)		Dybstrøelse	
		t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år	t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år
Malkekøer (årsdyr) Stor race / jersey Bindestald (grebning) **) Bindestald (riste) **) Sengebåsestald Dybstrøelse + sep. ædepl. Dybstrøelse, hele arealet **) Trædeudmugning				10,59/8,69		10,41/8,49		12,07/9,78 15,18/12,58	
Arsopdræt, 0 – 6 mdr. Stor race / jersey Dybstrøelse Dybstrøelse + kort ædeplads	7							0,76/0,62 0,76/0,62	5,32
Arsopdræt, 6 mdr – kælvning, kvier og stude Stor race/jersey Bindestald (grebning) Bindestald (riste) Sengebåsestald Dybstrøelse + sep. ædepl. Dybstrøelse, hele arealet Trædeudmugning Spaltegulvsbokse	15	6,91/5,04 6,91/5,04 2,46/1,95 12,55/9,54 6,76/5,06	101,4	4,34/3,20		2,83/2,30		4,38/3,37 5,70/4,51	
Tyrekalve, 0 – 6 mdr. Stor race/jersey Dybstrøelse Dybstrøelse + kort ædeplads	14							0,96/0,75 0,96/0,75	13,44
Ungtyre, 6 mdr. – slag. Stor race/jersey Bindestald (grebning) Bindestald (riste) Dybstrøelse + sep. ædepl. Dybstrøelse + kort ædeplads Dybstrøelse, hele arealet Trædeudmugning Spaltegulvsbokse	13	3,39/2,92 1,41/1,12 7,16/6,38 3,10/2,40	40,3	1,96/1,38		1,43/1,12		2,83/1,76 3,12/2,46 3,60/2,46	
Ammekøer ekskl. opdræt (årsdyr) Bindestald (grebning) Bindestald med riste Dybstrøelse + sep. ædepl. Dybstrøelse + kort ædepl. Dybstrøelse, hele arealet Trædeudmugning	34	11,96 6,34 23,34	406,4	5,95		3,80		8,52 11,30 13,04	
Samlet mængde pr. år		gylle: 548 ton		gødn.: _____ ton		aile: _____ ton		dybstr.: 19 ton	

For gylle, staldgødning og aile er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.

*) De inkluderede vandmængder er baseret på følgende årlige gennemsnit for forskellige produktioner:

Malkekvæg, bindestald	100 l drikkevandspild
Malkekvæg, løsdrift	100 l drikkevandspild og 3.000 l rengøringsvand pr. ko
Opdræt af kvæg	300 l drikkevandspild
Slagtekvæg (alle racer)	300 l drikkevandspild
Ammekøer	100 l drikkevandspild

Der er indregnet 0,4 m³ regnvand pr. m² møddingsplads eller gyllebeholder, jf. noterne side 7

**) Spildevand fra rengøring af malkeanlæg og køletanke (2.000 l pr. ko).

Beregning af gødningsmængder ab lager - svin

Husdyrart / staldtype	A n t a l	Mængde i ton (t) pr. årsvin eller pr. produceret enhed							
		Gylle **)		Fast gødning		Aile **)		Dybstrøelse	
		t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år	t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år
Søer, løbe-drægtighed *) Individuel opstald., delspalte Individuel opstald., fuldspalte Individuel opstald., fast gulv Løsdrift, dybstr. + spaltegulv Løsdrift, dybstr. + fast gulv Dybstrøelse Friland, drægtighedsstald	460	3,79 3,79	1743	0,50		1,65		0,67 0,67 1,77 1,62	
Søer, farestald *) Kassesti, delspalte Kassesti, fuldspalte Løsdrift, fast gulv Løsdrift, delspalte Friland, fareperiode	460	1,62 1,62	745	0,35 0,07 ***)		0,55		1,23	
Smågris, 1 stk (7,2 - 30 kg) Fuldspaltegulv Drænet gulv + spalter Delvis spaltegulv Fast gulv Dybstrøelse	300	0,120 0,127 0,127 0,127	36	0,017		0,068		0,026	
Slagtesvin, 1 stk (30-102 kg) Fuldspaltegulv Drænet gulv + spalter Delvis spaltegulv Fast gulv Dybstrøelse + gødeareal Dybstrøelse	300	0,490 0,490 0,490	147	0,10		0,320		0,080 0,170	
Samlet mængde pr. år		gylle: 2671 ton		gødn.: _____ ton		aile: _____ ton		dybstr.: _____ ton	

For gylle, staldgødning og aile er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.

*) Normalt er gødningsmængden fra en årssø fordelt med 2/3 fra løbe-/ drægtighedsstalden og 1/3 fra farestalden. I beregningsskemaet indsættes antallet af årssøer både i rækken søer, løbe-/ drægtighed og i rækken søer, farestald.

***) De inkluderede vandmængder er baseret på følgende gennemsnit for forskellige produktioner:

Produktion	Drikkevandsspild	Vaskevand
1 årssø, farestald, 2,4 kuld	0	400 (250 - 600)
1 årssø, drægtighedsstald	0	0
1 produceret smågris, delvist eller fuldspaltegulv	15 (0 - 30)	15 (10 - 20)
1 produceret smågris, fast gulv og dybstrøelse	15 (0 - 30)	0
1 produceret slagtesvin, delvist eller fuldspaltegulv	75 (0 - 250)	25 (15 - 40)
1 produceret slagtesvin, fast gulv eller dybstrøelse	75 (0 - 250)	0

***) Den faste gødning tilføres normalt gyllebeholderen.

Korrektion af gødningsmængder ved afvigende vægtinterval

Søer

Der er normalt ikke tilstrækkeligt grundlag for at korrigere for afvigende produktionsniveau. Korrektion for unormalt stort eller lille vandforbrug kan være aktuelt. Dokumentation for væsentlige afvigelser fra normmængderne bør fremvises.

Smågris

Korrektionsfaktor = (afgangsvægt - vægt ved start) x (18,3 + (0,195 x (afgangsvægt + vægt ved start))) / 583.

Slagtesvin

Korrektionsfaktor = (afgangsvægt - vægt ved start) x (18,3 + (0,195 x (vægt ved afgang + vægt ved start))) / 3.170.

Beregning af gødningsmængder ab lager – fjerkræ, heste, får, geder og pelsdyr.

Husdyrart/staldtype	A n t a l	Mængde i ton (t) pr. årsdyr eller pr. produceret enhed							
		Gylle *		Fast gødning		Aile *		Dybstrøelse	
		t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år	t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år
Konsumæg, pr. 100 stk									
Gulvdr.+ kumme + ude, fritg.				1,90				0,54	
Gulvdr.- kumme + ude, fritg.								1,62	
Gulvdr.+ kumme + ude, øko.				1,95				0,56	
Gulvdr.+ ude, øko.								1,72	
Gulvdr.+ kumme, skræbehøner				2,08				0,59	
Vollere + bånd, skræbehøner				2,32				0,45	
Bure + gødningskælder				2,80					
Bure + gødningsbånd				2,80					
Bure + gødningsbånd		9,85							
Rugeæg, HPR-høner				1,23				1,45	
Høniker, pr. 100 stk									
Konsum, netdrift, 119 dage				0,30					
Konsum, gulvdrift, 119 dage								0,26	
Rugeæg, HPR, gulv, 119 dage								0,36	
Slagtefjerkræ, pr. 1000 stk.									
Kyllinger, 32 dage								1,22	
Kyllinger, 35 dage								1,44	
Kyllinger, 40 dage								1,80	
Kyllinger, 45 dage								2,17	
Skræbekyllinger, 56 dage								2,73	
Økologiske kyllinger, 81 dage								4,78	
Økologiske kyllinger, udeareal				0,36					
Slagtefjerkræ, pr. 100 stk.									
Kalkuner, hunner								1,12	
Kalkuner, hanner								2,24	
Ænder								1,05	
Gæs								2,12	
Heste (1 voksen årshest)									
200 kg								2,97	
400 kg								4,52	
600 kg								5,13	
800 kg								5,75	
Får og geder									
Moderfår m. lam								1,16	
Mohaiged med kid								1,11	
Kødged med kid								1,13	
Malkegeder								1,15	
Mink og ræve									
Mink, bur + rønder, ugentl tømn		0,54							
Mink, årstæve, bur+ grusbund				0,10					
Ræv, årstæve, bur + grusbund				0,18					
Finnraccoon, årstæve, bur + grusbund				0,18					
Samlet mængde pr. år		gylle: _____ ton		gødn.: _____ ton		aile: _____ ton		dybst.: _____ ton	

For gylle, staldgødning og aile er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.

Korrektion af vandmængder mv.

- Mængden af gylle, gødning og ajle er baseret på forudsætninger m.v. som er angivet i DJF-rapport nr. 36.
- Specielle indretnings- og driftsforhold i de enkelte besætninger, særligt med hensyn til forbrug af vand og strøelse, kan medføre afvigelser.
- Væsentlige afvigelser i mængderne vil have betydning ved udarbejdelse af gødningsplaner og gødningsregnskab.
- Afvigelse kan eventuelt påvises ved analyse af gylle og ajle.
- Mængden af *møddingsvand* er indregnet med 0,4 m³ pr. m² møddingsplads med en kapacitet på 1,6 t fast gødning pr. m².
- Mængden af *regn* vand i *gyllebeholdere* er indregnet med 0,4 m³ pr. m² beholderoverflade, 4 m dyb beholder.

	Afledes til:		
	Gyllebeholder m ³ pr. år	Ajlebeholder m ³ pr. år	Anden beholder m ³ pr. år
A Ensilagesaft, m ³			
A Afløb fra ensilageplads, 0,7 m ³ /m ²			
B Rengøringsvand, mælkerum *			
C Afløb fra befæstede arealer, 0,7 m ³ /m ²			
D Nedbør i gyllebeholder			
D Afløb fra møddingsplads			
D Rengøring i stalde, m ³			
D Drikkevandsspild, m ³			
D Andet, type _____			
I alt m ³ ekstra vand m.v. pr. år	0		

* Gælder kun bindestalde.

- A: Aktuelt for kvægbrug med ensilageplads/silo.
 B: Aktuelt for brug med malkekvæg i bindestald, hvor rengøringsvand fra mælkerum afledes til beholder.
 C: Aktuelt hvor overfladevand fra udendørs befæstede arealer afledes til beholder.
 D: Kun aktuel på husdyrbrug, hvor de indregnede vandmængder på side 4, 5 og 6 afviger væsentligt i det aktuelle tilfælde.

Begrundelse for korrektionen: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Beregning af produceret gødningsmængde pr. måned

	Gyllebeh., m ³	Møddingpl., m ³	Ajlebeh., m ³	Dybstrøelse, t
Gødningsmængde pr. år, forestående skemaer	2671+518			19
Ekstra vand m.v. pr. år, skema ovenfor	0			
I alt pr. år	3219			
I alt pr. måned, dyr på stald	268			
I alt ved _____ måneders opbevaring				
Reduktion af mængde pr. måned for køer på græs i månederne: _____	+	+	+	+
Reduktion af mængde pr. måned for ungvæg på græs i månederne: _____	+	+	+	+

Landbrugets Byggeblade

	Bygninger	Teknik	Miljø
Love og vedtægter	Arkivnr.	95.03-03	
Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet	Udgivet	Marts 1993	
Beregning af dyreenheder (DE) jf. bilag til bekendtgørelsen om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.	Revideret	30.11.2004	
	Side	1 af 9	

Skemasæt til beregning af:

- Dyreenheder (DE) jf. bilag 1 til bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold
- Gødningsmængder ab lager
- Korrektion af vandmængder
- Produceret gødningsmængde pr. måned
- Tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Skemasættet kan anvendes til dokumentation for, at opbevaringskapaciteten for husdyrgødning opfylder gældende regler for udbringning og udnyttelse af husdyrgødningen.

Gødningsmængderne er angivet på grundlag af beretning nr. 36 "Kvælstof, fosfor og kalium i husdyrgødning - normtal 2000", Danmarks JordbrugsForskning, november 2001, med senere ændringer.

I øvrigt henvises til Landbrugets vejledning om erhvervsmæssigt dyrehold m.v. april 2003, 7. udgave. Desuden henvises til Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 "Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v."

Ejer	Kristian Rahm	Tlf.
Adresse	Almstrupvej 70	
Kommune		
Dato		

Beregningen er udført af	Ann Ahms
Dato	25/3 09
Underskrift	<i>[Signature]</i>

Etape II

Dansk Landbrugsrådgivning
Landscentret | Byggeri og Teknik

Udkærsvvej 15, 8200 Århus N · Tlf. 87 40 50 00 · www.lr.dk

Beregning af dyreenheder (DE)

- jf. bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002, bilag 1 til § 2, stk. 1, nr. 11

Husdyrart	Enhed	Antal dyr	Antal dyr pr. DE	DE
Kvæg:				
Malkekøer..... tung race	1 årsko		0,85	
Malkekøer..... jersey	1 årsko		1,00	
Kalve, kvier og stude, 0-6 mdr... tung race ²⁾	1 årscy		4,90	
Kalve, kvier og stude, 0-6 mdr... jersey ²⁾	1 årscy		6,40	
Opdræt, 6-28 mdr. .... tung race ²⁾	1 årscy		2,6	
Opdræt, 6-25 mdr. .... jersey ²⁾	1 årscy		3,6	
Ammekøer uden opdræt.....	1 årscy		1,90	
Tyrekalve, 0-6 mdr ..... tung race ¹⁾	1 prod. dyr		8,9	
Tyrekalve, 6 mdr-slagt (440 kg)... tung race ¹⁾	1 prod. dyr		4,5	
Tyrekalve, 0-6 mdr ..... jersey ¹⁾	1 prod. dyr		12,50	
Tyrekalve, 6 mdr-slagt (328 kg)... jersey ¹⁾	1 prod. dyr		8,2	
Avlstyre..... tung race	1 årstyr		2,15	
Avlstyre..... jersey	1 årstyr		2,90	
DE i alt, kvæg:				
Svin:				
Søer med grise til fravænnning (4 uger, 7,2 kg) ^{3),5)}	1 årssø	1593	4,30	37046
Smågrise..... 7,2 kg ^{4),5)}	prod. dyr	46197	175,00	17,32
Slagtesvin..... 30 - 102 kg. ^{4),5)}	prod. dyr		35,00	
DE i alt, svin:				
Fjerkræ:				
Høner til ægproduktion	1 årscy		167	
Hønniker til konsumægproduktion	1 prod. dyr		1.360	
Hønniker til HPR	1 prod. dyr		1.050	
Slagtekyllinger..... 32 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		4.500	
Slagtekyllinger..... 35 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		3.900	
Slagtekyllinger..... 40 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		2.900	
Slagtekyllinger..... 45 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		2.400	
Skrabekyllinger..... 56 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		2.600	
Økologiske slagtekyllinger..... 81 dage ⁶⁾	1 prod. dyr		1.200	
Kalkuner, tunge, ... hunner	1 prod. dyr		340	
Kalkuner, tunge..... hanner	1 prod. dyr		190	
Ænder.....	1 prod. dyr		900	
Gæs.....	1 prod. dyr		290	
DE i alt, fjerkræ:				
Moderfår med lam.....	1 årsfår		7,0	
Geder med kid	1 årsged		7,0	
Heste..... under 300 kg	1 årshest		4,9	
Heste..... 300 - 500 kg	1 årshest		2,9	
Heste..... 500 - 700 kg	1 årshest		2,3	
Heste..... over 700 kg	1 årshest		1,9	
Mink, ildere og lign.....	1 årstæve		44,0	
Ræve, finnracon og lign.....	1 årstæve		18,0	
Strudse..... voksne	1 årscy		8,0	
Strudse..... opdræt, 14 mdr.	1 prod. dyr		10,0	
Krondyr..... hind med kalv	1 årscy		5,0	
Dådyr..... då med kalv	1 årscy		9,0	
Andre: ^{1), 6)}				36778
DE i alt, andre:				

^{Noter)} Noter til beregning af dyreenheder ved afvigende vægtintervaller mv. findes på side 3 og 4.

Noter til beregning af dyreenheder ved afvigende vægtintervaller mv.

- 1) Ved afvigende vægtgrænser for tyre skal der korrigeres på følgende måde:
Tung race:
a) Fra fødsel til 6 måneder: 1.600 kg tilvækst regnes som en DE.
b) Fra 6 mdr. til slagtning: 1.000 kg tilvækst regnes som 1 DE.
Jersey:
a) Fra fødsel til slagtning: 1500 kg tilvækst beregnes som 1 DE.

For tyrekalve ældre end 6 måneder beregnes korrektionen ud fra produktionen af tyrekalve fra 6 måneder til slagtning ligesom yngre tyrekalve end 6 måneder beregnes som produktionen af tyrekalve fra 0 – 6 måneder.

Hvor den præcise vægt ikke kendes, fastsættes vægten til og med 13 mdr. på følgende måde:
▪ Jerseytyre: Fødselsvægten er 25 kg, tilvæksten 20 kg pr. måned op til 6 måneder og derefter 28 kg pr. måned.
▪ Tyre af tung race: Fødselsvægt er 40 kg, tilvæksten 30 kg pr. måned op til 6 måneder, derefter 33 kg pr. måned.
▪ Avlstyre beregnes som tyre op til 328 kg for jerseytyre, og 440 kg for tyre af tung race.
- 2) På bedrifter hvor opdrættet eller stude har en anden aldersmæssig sammensætning end ved normal forekomst af opdræt i en kvægbesætning, skal antallet af årsdyr pr. DE beregnes ud fra gennemsnitsalderen for opdrættet ud fra følgende formler:
a) Opdræt, tung race: $\text{Årsdyr pr. DE} = 8,87 / ((\text{gennemsnitsalder i mdr.} \times 0,1124) + 1,48)$
b) Opdræt, jersey: $\text{Årsdyr pr. DE} = 8,90 / ((\text{gennemsnitsalder i mdr.} \times 0,0866) + 1,14)$
Gennemsnitsalder i måneder skal angives som den gennemsnitlige alder i løbet af hele planperioden. Et årsdyr beregnes som 365 foderdage.
- 3) Normalt opdræt af polte til erstatning af udsatte avlsdyr er indeholdt i "søer", dvs. polte tæller som søer fra 1. løbning. Indtil 102 kg beregnes polte som slagtesvin.
- 4) Ved afvigende vægtgrænser for smågrise og slagtesvin skal der korrigeres på følgende måde:
a) Grise med vægt fra 7,2 - 40 kg: 4.000 kg tilvækst beregnes som 1 DE.
b) Grise med vægt fra 40 - 87 kg: 2.500 kg tilvækst beregnes som 1 DE.
c) Grise med vægt over 87 kg: 2.000 kg tilvækst beregnes som 1 DE.
- 5) Ved en højere fravænningsvægt end 7,2 kg ændres omregningsfaktoren for søer med grise til fravænnning på samme måde som nævnt under note 4). Ændringen beregnes ud fra det aktuelle antal pattegrise.
- 6) Ved afvigende slagtealdre for kyllinger i intervallet 30 – 46 dage beregnes antal produceret pr. DE på følgende måde:
a) For slagtekyllinger under 40 dage korrigeres med 200 producerede slagtekyllinger pr. DE pr. dag.
b) For slagtekyllinger over 40 dage korrigeres med 100 producerede slagtekyllinger pr. DE pr. dag.
c) For skrabe-kyllinger korrigeres med 100 producerede skrabe-kyllinger pr. DE pr. dag.
d) For økologiske kyllinger over 81 dage korrigeres med 25 producerede økologiske kyllinger pr. DE pr. dag.
- 7) For andre husdyrarter end de i skemaet nævnte, omregnes til dyreenheder ud fra følgende beregningsmetode (prioriteret rækkefølge):
a) Den producerede gødningens indhold af kvælstof, idet én dyreenhed svarer til 100 kg N ab lager ved det staldsystem med mindst muligt kvælstoftab.
b) Opgørelse af foderforbrug, idet der regnes med 5.000 foderenheder pr. DE.
c) Opgørelse af det faktiske indhold af næringsstoffer (analyse med tilhørende mængdeopgørelse), idet 100 kg N ab lager svarer til 1 DE.
- 8) For gødning fra fælles gødningsanlæg (fællesbiogasanlæg og lignende), kan der foretages omregning til dyreenheder ud fra en omregningsfaktor, hvor en dyreenhed svarer til 100 kg N ab lager

Beregning af gødningsmængder af lager fra dyr på stald hele året - kvæg

Husdyrart / staldtype	A n t a l	Mængde i ton (t) pr. årsdyr eller pr. produceret enhed							
		Gylle *)		Fast gødning		Aile. *)		Dybstrøelse	
		t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år	t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år
Malkekøer (årsdyr) Stor race / jersey Bindestald (grebning) **) Bindestald (riste) **) Sengebåsestald Dybstrøelse + sep. ædepl. Dybstrøelse, hele arealet **) Trædeudmugning				10,59/8,69		10,41/8,49		12,07/9,78 15,18/12,58	
Arsopdræt, 0 – 6 mdr. Stor race / jersey Dybstrøelse Dybstrøelse + kort ædeplads								0,76/0,62 0,76/0,62	
Arsopdræt, 6 mdr – kælvning, kvier og stude Stor race/jersey Bindestald (grebning) Bindestald (riste) Sengebåsestald Dybstrøelse + sep. ædepl. Dybstrøelse, hele arealet Trædeudmugning Spaltegulvsbokse				4,34/3,20		2,83/2,30		4,38/3,37 5,70/4,51	
Tyrekalve, 0 – 6 mdr. Stor race/jersey Dybstrøelse Dybstrøelse + kort ædeplads								0,96/0,75 0,96/0,75	
Ungtyre, 6 mdr. – slagte. Stor race/jersey Bindestald (grebning) Bindestald (riste) Dybstrøelse + sep. ædepl. Dybstrøelse + kort ædeplads Dybstrøelse, hele arealet Trædeudmugning Spaltegulvsbokse				1,96/1,38		1,43/1,12		2,83/1,76 3,12/2,46 3,60/2,46	
Ammekøer ekskl. opdræt (årsdyr) Bindestald (grebning) Bindestald med riste Dybstrøelse + sep. ædepl. Dybstrøelse + kort ædepl. Dybstrøelse, hele arealet Trædeudmugning				5,95		3,80		8,52 11,30 13,04	
Samlet mængde pr. år		gylle: _____ ton		gødn.: _____ ton		ajle: _____ ton		dybstr.: _____ ton	

For gylle, staldgødning og ajle er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.

*) De inkluderede vandmængder er baseret på følgende årlige gennemsnit for forskellige produktioner:

Malkekvæg, bindestald	100 l drikkevandspild
Malkekvæg, løsdrift	100 l drikkevandspild og 3.000 l rengøringsvand pr. ko
Opdræt af kvæg	300 l drikkevandspild
Slagtekvæg (alle racer)	300 l drikkevandspild
Ammekøer	100 l drikkevandspild

Der er indregnet 0,4 m³ regnvand pr. m² møddingsplads eller gyllebeholder, jf. noterne side 7

**) Spildevand fra rengøring af malkeanlæg og køletanke (2.000 l pr. ko).

Beregning af gødningsmængder ab lager - svin

Husdyrart / staldtype	A n t a l	Mængde i ton (t) pr. årsdyr eller pr. produceret enhed							
		Gylle **)		Fast gødning		Ajlle **)		Dybstrøelse	
		t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år	t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år
Søer, løbe-drægtighed *) Individuel opstald., delspalte Individuel opstald., fuldspalte Individuel opstald., fast gulv Løsdrift, dybstr. + spaltegulv Løsdrift, dybstr. + fast gulv Dybstrøelse Friland, drægtighedsstald	1593	3,79 3,79	6037	0,50		1,65		0,67 0,67 1,77 1,62	
Søer, farestald *) Kassesti, delspalte Kassesti, fuldspalte Løsdrift, fast gulv Løsdrift, delspalte Friland, fareperiode	1593	1,62 1,62	2581	0,35 0,07 ***)		0,55		1,23	
Smågris, 1 stk (7,2 - 30 kg) Fuldspaltegulv Drænet gulv + spalter Delvis spaltegulv Fast gulv Dybstrøelse	46199	0,007 0,127 0,127 0,127	323	0,017		0,068		0,026	
Slagtesvin, 1 stk (30-102 kg) Fuldspaltegulv Drænet gulv + spalter Delvis spaltegulv Fast gulv Dybstrøelse + gødeareal Dybstrøelse		0,490 0,490 0,490		0,10		0,320		0,080 0,170	
Samlet mængde pr. år		gylle: 8941 ton		gødn.: _____ ton		ajlle: _____ ton		dybstr.: _____ ton	

For gylle, staldgødning og ajlle er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.

*) Normalt er gødningsmængden fra en årssø fordelt med 2/3 fra løbe-/ drægtighedsstalden og 1/3 fra farestalden. I beregningsskemaet indsættes antallet af årssøer både i rækken søer, løbe-/ drægtighed og i rækken søer, farestald.

***) De inkluderede vandmængder er baseret på følgende gennemsnit for forskellige produktioner:

Produktion	Drikkevandsspild	Vaskevand
1 årssø, farestald, 2,4 kuld	0	400 (250 - 600)
1 årssø, drægtighedsstald	0	0
1 produceret smågris, delvist eller fuldspaltegulv	15 (0 - 30)	15 (10 - 20)
1 produceret smågris, fast gulv og dybstrøelse	15 (0 - 30)	0
1 produceret slagtesvin, delvist eller fuldspaltegulv	75 (0 - 250)	25 (15 - 40)
1 produceret slagtesvin, fast gulv eller dybstrøelse	75 (0 - 250)	0

***) Den faste gødning tilføres normalt gyllebeholderen.

Korrektion af gødningsmængder ved afvigende vægtinterval

Søer

Der er normalt ikke tilstrækkeligt grundlag for at korrigere for afvigende produktionsniveau. Korrektion for unormalt stort eller lille vandforbrug kan være aktuelt. Dokumentation for væsentlige afvigelser fra normmængderne bør fremvises.

Smågris

Korrektionsfaktor = (afgangsvægt - vægt ved start) x (18,3 + (0,195 x (afgangsvægt + vægt ved start))) / 583.

Slagtesvin

Korrektionsfaktor = (afgangsvægt - vægt ved start) x (18,3 + (0,195 x (vægt ved afgang + vægt ved start))) / 3.170.

Beregning af gødningsmængder af lager – fjerkræ, heste, får, geder og pelsdyr.

Husdyrart/staldtype	A n t a l	Mængde i ton (t) pr. årsdyr eller pr. produceret enhed							
		Gylle *		Fast gødning		Aile *		Dybstrøelse	
		t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år	t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år
Konsumæg, pr. 100 stk Gulvdr.+ kumme + ude, fritg. Gulvdr.- kumme + ude, fritg. Gulvdr.+ kumme + ude, øko. Gulvdr.+ ude, øko. Gulvdr.+ kumme, skrabeheøner Voliere + bånd, skrabeheøner Bure + gødningskælder Bure + gødningsbånd Bure + gødningsbånd Rugeæg, HPR-høner				1,90				0,54	
				1,95				0,56	
				2,08				1,72	
				2,32				0,59	
				2,80				0,45	
				2,80					
		9,85							
				1,23				1,45	
Høniker, pr. 100 stk Konsum, netdrift, 119 dage Konsum, gulvdrift, 119 dage Rugeæg, HPR, gulv, 119 dage				0,30				0,26	
								0,36	
Slagtefjerkræ, pr. 1000 stk. Kyllinger, 32 dage Kyllinger, 35 dage Kyllinger, 40 dage Kyllinger, 45 dage Skrabekyllinger, 56 dage Økologiske kyllinger, 81 dage Økologiske kyllinger, udeareal								1,22	
								1,44	
								1,80	
								2,17	
								2,73	
				0,36				4,78	
Slagtefjerkræ, pr. 100 stk. Kalkuner, hunner Kalkuner, hanner Ænder Gæs								1,12	
								2,24	
								1,05	
								2,12	
Heste (1 voksen årshest) 200 kg 400 kg 600 kg 800 kg								2,97	
								4,52	
								5,13	
								5,75	
Får og geder Moderfår m. lam Mohairged med kid Kødged med kid Malkegeder								1,16	
								1,11	
								1,13	
								1,15	
Mink og ræve Mink, bur + render, ugentl tømn Mink, årstæve, bur+ grusbund Ræv, årstæve, bur + grusbund Finnraccoon, årstæve, bur + grusbund		0,54		0,10					
				0,18					
				0,18					
Samlet mængde pr. år		gylle: _____ ton		gødn.: _____ ton		aile: _____ ton		dybst.: _____ ton	

For gylle, staldgødning og aile er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.

Korrektion af vandmængder mv.

- Mængden af gylle, gødning og ajle er baseret på forudsætninger m.v. som er angivet i DJF-rapport nr. 36.
- Specielle indretnings- og driftsforhold i de enkelte besætninger, særligt med hensyn til forbrug af vand og strøelse, kan medføre afvigelser.
- Væsentlige afvigelser i mængderne vil have betydning ved udarbejdelse af gødningsplaner og gødningsregnskab.
- Afvigelse kan eventuelt påvises ved analyse af gylle og ajle.
- Mængden af *møddingsvand* er indregnet med 0,4 m³ pr. m² møddingsplads med en kapacitet på 1,6 t fast gødning pr. m².
- Mængden af *regnvand i gyllebeholdere* er indregnet med 0,4 m³ pr. m² beholderoverflade, 4 m dyb beholder.

	Afledes til:		
	Gyllebeholder m ³ pr. år	Ajlebeholder m ³ pr. år	Anden beholder m ³ pr. år
A Ensilagesaft, m ³			
A Afløb fra ensilageplads, 0,7 m ³ /m ²			
B Rengøringsvand, mælkerum *			
C Afløb fra befæstede arealer, 0,7 m ³ /m ²			
D Nedbør i gyllebeholder			
D Afløb fra møddingsplads <i>vankepl. + Sep.</i>	335		
D Rengøring i stalde, m ³ }	714		
D Drikkevandsspild, m ³ }			
D Andet, type <i>Svovbrusn.</i>	202		
I alt m ³ ekstra vand m.v. pr. år	1251		

* Gælder kun bindestalde.

- A: Aktuelt for kvægbrug med ensilageplads/silo.
 B: Aktuelt for brug med malkekvæg i bindestald, hvor rengøringsvand fra mælkerum afledes til beholder.
 C: Aktuelt hvor overfladevand fra udendørs befæstede arealer afledes til beholder.
 D: Kun aktuel på husdyrbrug, hvor de indregnede vandmængder på side 4, 5 og 6 afviger væsentligt i det aktuelle tilfælde.

Begrundelse for korrektionen:

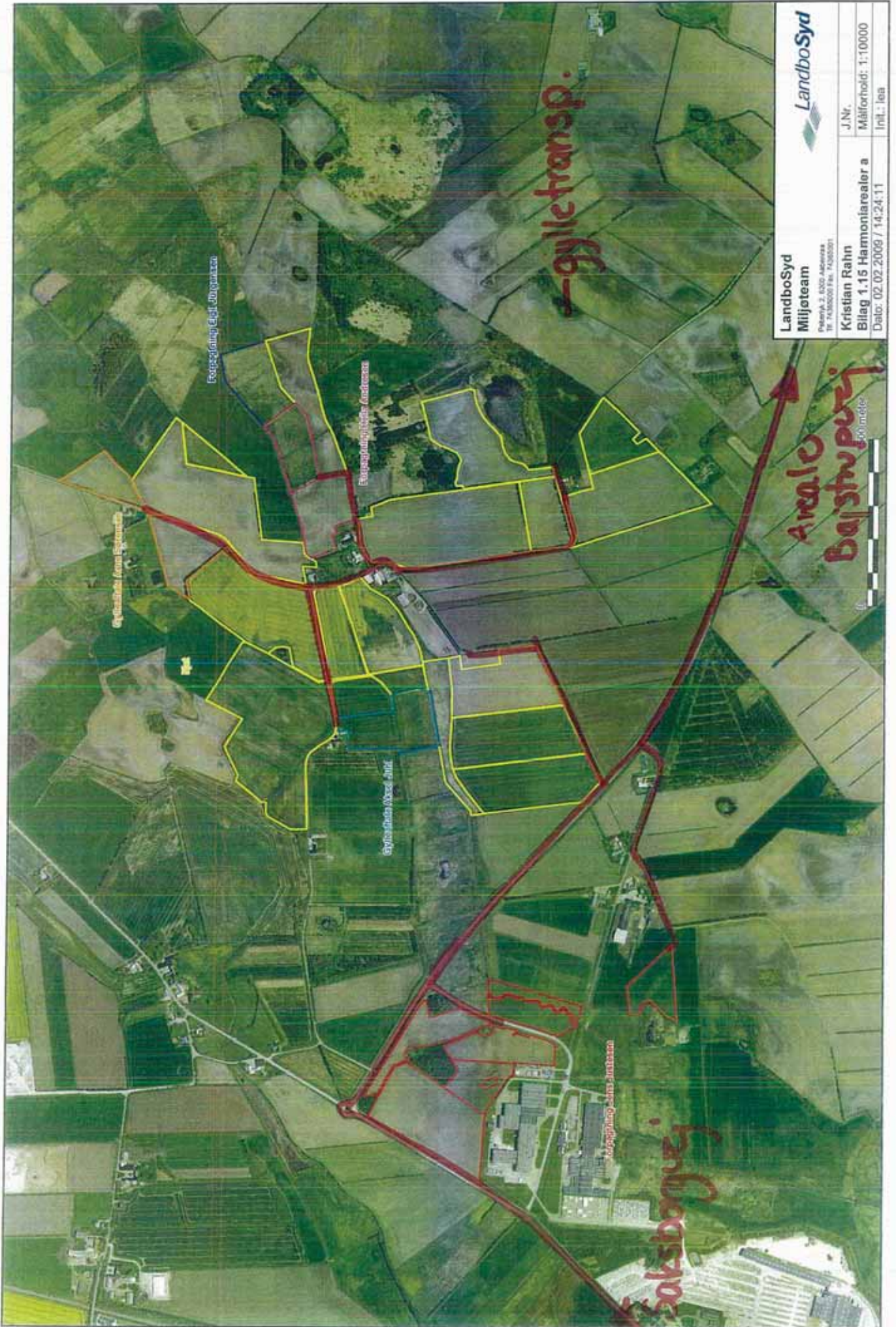

Beregning af produceret gødningsmængde pr. måned

	Gyllebeh., m ³	Møddingpl., m ³	Ajlebeh., m ³	Dybstrøelse, t
Gødningsmængde pr. år, forestående skemaer	8941			
Ekstra vand m.v. pr. år, skema ovenfor	1251			
I alt pr. år	10192			
I alt pr. måned, dyr på stald	849			
I alt ved _____ måneders opbevaring				
Reduktion af mængde pr. måned for køer på græs i månederne: _____	÷	÷	÷	÷
Reduktion af mængde pr. måned for ungvæg på græs i månederne: _____	÷	÷	÷	÷

LandboSyd
 LandboSyd
 Miljøteam
 Pilevej 2, 8300 Aabenraa
 Tlf: 74300001 Fax: 74300001

Kristian Rahn
 Bilag 1.15 Harmoniarealer a
 Dato: 02.02.2009 / 14:24:11

J.Nr. Målforhold: 1:10000
 Int.: lsa

Gylletransport

Gylleafale Jean Nissen

Fro Almstrup
04j

LandboSyd
Miljøteam

Peberlyk 2, 6200 Asbørnæs
Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Kristian Rahn
Harmoniarealer b

Dato: 02.02.2009 / 14:26:31

 LandboSyd

J.Nr.
Målforhold: 1:10000
Init.: lea

Almstrup

- Gylletransportu

500 meter

LandboSyd
Miljøteam

Peberlyk 2, 6200 Aabenraa
Tlf. 74365000 Fax. 74365001

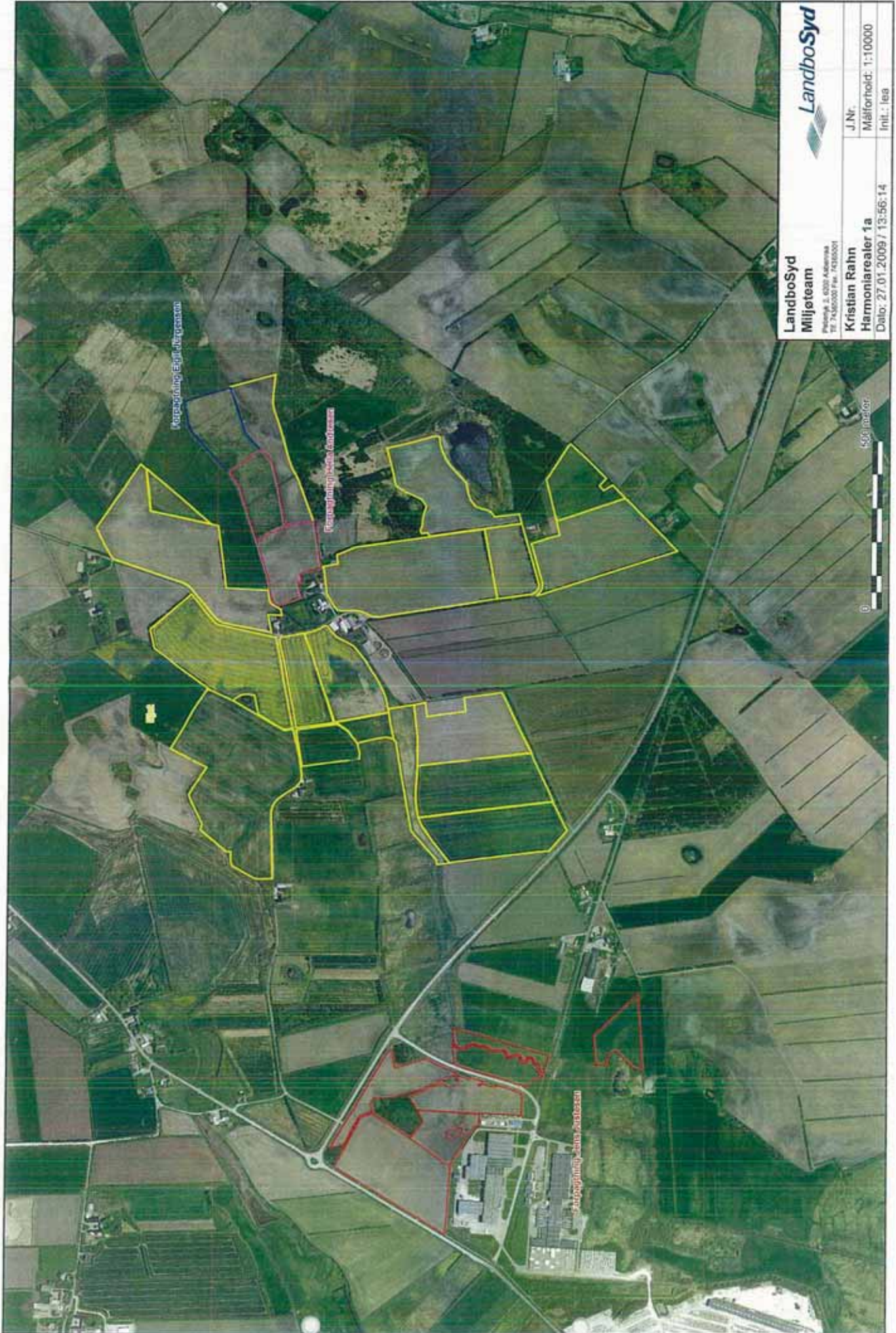
Kristian Rahn
Harmoniarealer 1c

Dato: 02.02.2009 / 14:11:41

J.Nr.
Målforhold: 1:10000
Init.: lea

Østergaardsvej, Ejby, Østergaard

Østergaardsvej, Ejby, Østergaard

Østergaardsvej, Ejby, Østergaard

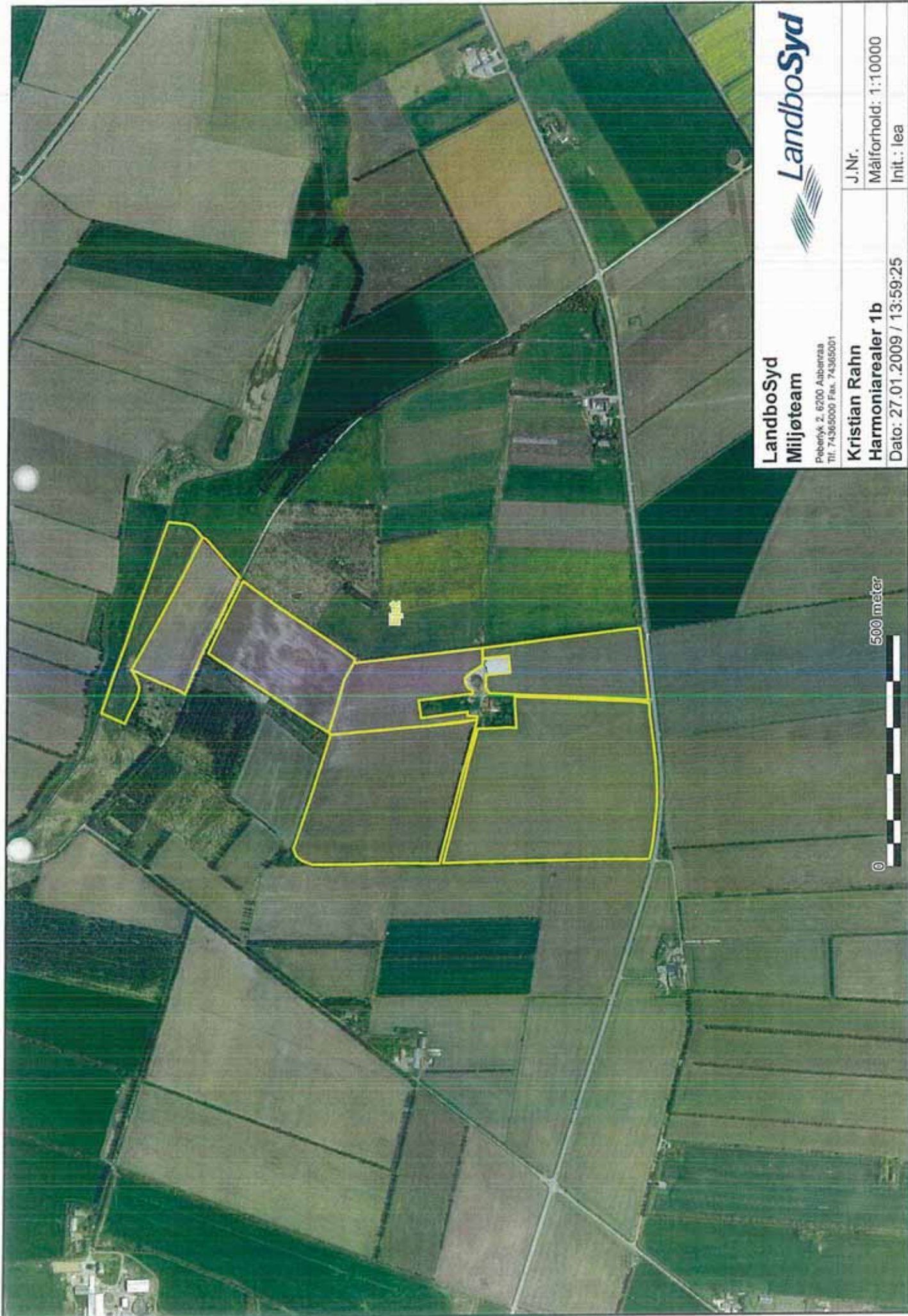
LandboSyd
Miljøteam
Kirstian Rahm
Harmoniarealer 1a
Dato: 27.01.2009 / 13:56:14

J.Nr.:
Målforshold: 1:10000
Inkl.: Iea

LandboSyd
Miljøteam
Kirstian Rahm
Harmoniarealer 1a
Dato: 27.01.2009 / 13:56:14

LandboSyd
Miljøteam

PeberÅk 2, 6200 Aulbenraa
Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Kristian Rahn
Harmoniarealer 1b

Dato: 27.01.2009 / 13:59:25

J.Nr.

Målforhold: 1:10000

Init.: lea

500 meter

© 500 meter

LandboSyd
Miljøteam

Pøberlyk 2, 6200 Aabenraa
Tlf. 74365000 Fax. 74365001

Kristian Rahn
Harmoniarealer 1c

Dato: 02.02.2009 / 14:11:41

J.Nr.

Målforhold: 1:10000

Init.: lea

Fuldmagt.

Undertegnede Kristian Rahn..... befuldmægtiger herved LandboSyd, Peberlyk 2, 6200 Aabenraa til at indsende ansøgning om miljøgodkendelse efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug til Aabenraa...kommune via IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk.

Undertegnede bekræfter samtidig at have gennemlæst ansøgningen om miljøgodkendelse, og erklærer sig indforstået med forudsætningerne heri.

Fuldmagten er gældende for dette forhold, så længe Deres engagement består hos LandboSyd.

Aabenraa, d. 11.4-2008

_____
Underskrift

**Ansøgning om miljøgodkendelse af gylleseparationsanlæg på
Almstrupvej 70, 6360 Tinglev**

Indholdsfortegnelse

Ansøgning om miljøgodkendelse af gylleseparationsanlæg på Almstrupvej 70, 6360 Tinglev.....	1
Indholdsfortegnelse.....	2
Indledning	3
Oplysninger om ansøger og ejerforhold	3
Oplysninger om virksomhedens art.....	3
Oplysning om etablering	4
Virksomhedens beliggenhed	4
Tegninger over virksomheden.....	5
Beskrivelse af virksomhedens produktion og kapacitet	5
Oplysninger om forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger	6
Forslag til vilkår og egenkontrol.....	7

Indledning

Med denne ansøgning søges om godkendelse til etablering af et gylleseparationsanlæg i henhold til Miljøbeskyttelsesloven samt bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed. Det er påtænkt at fiberdelen fraføres bedriften.

På bedriften drives svineproduktion. Der er i forbindelse med denne ansøgning søgt om udvidelse af dyreholdet på en af bedriftens ejendomme, Almstrupvej 70, fra 116,66 DE til 389,48 DE søer. Desuden drives en ejendom med smågrise, hvor der produceres 10.300 smågrise 7,2 – 30 kg.

Denne ansøgning er udarbejdet som supplement til ansøgning om miljøgodkendelse efter lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Ansøgningen er udarbejdet på grundlag af:

- Miljøbeskyttelsesloven, bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed (bek. nr. 1640 af 13.12.06) – Godkendelsesbekendtgørelsen - listepunkt K213

Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Ansøger, ejer og kontaktperson

Navn: Kristian Rahn
Adresse: Almstrupvej 70, 6360 Tinglev
Telefon: 7464 3724 / 2046 8299

Virksomhedens navn, adresse mv.

Navn: Kristian Rahn
Adresse: Almstrupvej 70, 6360 Tinglev
Ejendomsnr. 5800012015
CVR nr. 28190883

Oplysninger om virksomhedens art

Denne del af ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter udelukkende etablering af et gylleseparationsanlæg på bedriften.

Listebetegnelse

K213

Beskrivelse af de ansøgte projekt

Projektet omfatter etablering af et gylleseparationsanlæg. Den øvrige del af husdyrbruget er beskrevet i ansøgningen i www.husdyrgodkendelse.dk.

I det ansøgte anlæg foretages separation af gyllen i en væskefraktion, som opbevares og anvendes som gødning som forudsat i ansøgningen i www.husdyrgodkendelse.dk, samt i en fiberfraktion. Fiberfraktionen fraføres ejendommen. Det er således formålet at nedsætte harmoniarealet på ejendommen.

Separationsanlægget leveres fra fabrikant (Kemira) og opbevares i en container, så det vil være muligt for ansøger at flytte anlægget. Anlægget skal anvendes på begge ejendomme på bedriften.

Kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer

Driften af separationsanlægget vurderes ikke at være omfattet af Miljøministeriets bekendtgørelse om kontrol med risikoen for større uheld med farlige stoffer.

Der anvendes følgende fældningsmidler og polymer:

Jernsulfatopløsning, der består af 41 % jern(III)sulfat og under 0,2% svovlsyre. Dvs. der er risiko for ætsningsfare ved hudkontakt, og lokale pH sænkninger ved store udslip ved vandmiljøer (se vedlagte datablad).

Jernkloridsulfatopløsning, der består af 65 % jernsulfat, 7 % klor og 4 % saltsyre. Dvs. der er risiko for ætsningsfare, og stoffet er farlig ved hud kontakt og indtagelse. Ligeledes kan der opstå lokale pH sænkninger ved store udslip ved vandmiljøer (se vedlagte datablad).

Optifloc® C-2364 Flocculant bestående af 2,5 % citronsyre, 21 – 25 % mineraloiledestillat let hydrobehandlet og 3,5 % alkohol (C12-16). Dette stof irriterer huden jf. vedlagte datablad.

Midlertidig drift

Der er ikke tale om et anlæg til midlertidig drift.

Oplysning om etablering

Bygningsmæssige ændringer/udvidelser

Selve separationsanlægget opbevares i en container (længde 13,20 m, bredde 2,5 m og højde 2,5 m) der opstilles på en betonplads ca. 15 x 15 m (se den vedlagte situationsplan).

Den eksisterende gyllebeholder på 1.500 m³ anvendes som forbeholder til separationsanlægget. Herfra vil der blive pumpet direkte til separationsanlægget. Der vil blive etableret diverse rørforbindelser. Rørforbindelser for gylle fra fortank til separationsanlægget og videre til gylletankene graves ned. Der vil også blive opstillet en container til fiberfraktionen. Containeren vil have en størrelse på ca. 6 x 3 x 3 m.

Forventet start og afslutning af bygge- og anlægsarbejder

Som det fremgår af ansøgningen i www.husdyrgodkendelse.dk (skema 6351) bliver separationsanlægget indkøbt i forbindelse med byggeriet af et nyt soanlæg. Byggeriet forventes at blive afsluttet i 2013. Selve separationsanlægget vil blive færdigbygget på leverandørens værksted.

Virksomhedens beliggenhed

Oversigtsplan

Situationsplan vedlagt

Lokaliseringsovervejelser for gylleseparationsanlægget

Separationsanlægget placeres i en container på en betonplads, der kan ses på situationsplanen. I og med, at anlægget står i en container vil det også kunne flyttes og omplaceres. Separationsanlægget også anvendes på ansøgers anden ejendom.

Virksomhedens daglige driftstid

Med en månedlig gylleproduktion på omkring 10.500 m³ vil anlægget skulle køre ca. 88 timer om måneden (anlæggets kapacitet varierer fra 6 – 15 m³/time afhængig af tørstofprocenten i gyllen). Anlægget kører i automatisk drift og kan derfor være i drift alle døgnets timer året rundt. Der forventes i værste fald en samlet årlig driftstid på ca. 1.750 timer.

Til- og frakørselsforhold

Udvidelsen vil betyde et antal øget transporter til og fra virksomheden, idet mængden af gødning øges væsentligt. Der skal fremadrettet fragtes gødningsvand og fiber. Se beskrivelse af samtlige transporter i ansøgning i www.husdyrgodkendelse.dk.

Separeret gylle udbringes og anvendes som beskrevet i ansøgningen i www.husdyrgodkendelse.dk.

Tegninger over virksomheden

Tegninger

Placering af betonplads til fibercontainer og container med separationsanlægget fremgår af situationsplanen.

Øvrige bygninger, transportveje mv. fremgår af bilag til www.husdyrgodkendelse.dk og er beskrevet heri.

De endelige placeringer af rør, ledninger osv. er endnu ikke fastlagt.

Beskrivelse af virksomhedens produktion og kapacitet

Produktionskapacitet

Separationsanlægget er dimensioneret til max. 15 m³/time eller ca. 3.000 DE, så anlægget vil umiddelbart ikke blive udnyttet fuldt ud på ejendommen. Ansøger investerer i anlægget for på sigt også at anvende det på ansøgers anden ejendom.

Behandlingen i separationsanlægget foregår med anvendelse af gylle, vand (20 l/m³), polymer (0,2 – 0,3 l/m³) og fældningsmiddel (0 – 2 l/m³). Elforbrug er på 0,7 kWh/ m³.

Systematisk beskrivelse af procesforløb

Processen er forholdsvis kort og simpel, idet der ikke er noget forbrændingsanlæg tilknyttet.

Trin 1:

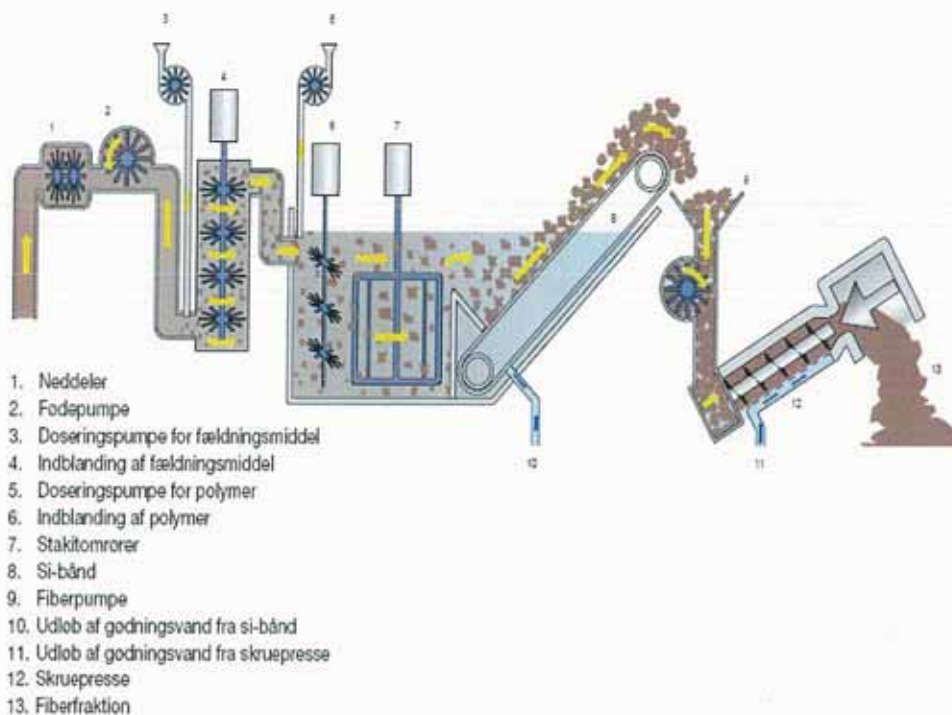
Gyllen pumpes fra virksomhedens smågrisestald til fortanken på 1.500 m³.

Trin 2:

Separation af gylle i en flydende fraktion (gødningsvand) og en fast fraktion (fiber).

Gødningsvandet ledes til gylletankene med efterfølgende udbringning i henhold til regler for opbevaring og anvendelse af husdyrgødning. Fiberfraktionen falder direkte ud og opbevares i de dertil beregnede containere.

Anlæggets opbygning fremgår af nedenstående tegning:

Oplysninger om forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger

Luftforurening

Der forventes ingen luftforurening, da der ikke er tilknyttet noget forbrændingsanlæg til separeringsanlægget.

Spildevand

Anlæggets drift giver ikke anledning til egentlig produktion af spildevand til afledning. Vaskevand anvendt i containeren ledes til gylletank og udspredes herefter sammen med gødningsvandet.

Støj

Anlægget er monteret i en container, der er støjdæmpende. Generelt antages det, at anlægget larmer lige så meget som en 5 kW gyllepumpe svarende til ca. 50 – 60 dBa.

Affald

Anlæggets drift giver ikke anledning til produktion af dissideret affald, bortset fra gødningsvand og fiber.

Jord og grundvand

Al transport af gylle til separeringsanlægget kommer til at foregå i ledninger, der udføres efter gældende regler.

Evt. spild af gylle i containeren opsamles og ledes til gyllebeholderen, hvorfra det udsprede sammen med gødningsvandet. Det drejer sig om få liter gylle, der løber ud ved afmontering af rør i forbindelse med service eller eventuel flytning, og det skønnes til maksimalt 1 m³ pr. år.

Det vurderes således, at anlæggets drift ikke vil give anledning til forurening af jord og grundvand.

Forholdet til grundvandsbeskyttelse og naturbeskyttelse behandles i ansøgningen i www.husdyrgodkendelse.dk. Beregningerne heri viser, at driften af jorderne overholder det udmeldte beskyttelsesniveau.

Forslag til vilkår og egenkontrol

Det foreslås, at ansøger registrerer forbrug af polymer og fædningsmiddel, samt driftstimer.

Bilag

Datablad: Jernsulfatopløsning

Datablad: Jernkloridsulfatopløsning

Datablad: Optifloc

Situationsplan – anlæggets og containerens placering.

LEVERANDØRBRUGSANVISNING

Udgave nr. 8 09-06

1. Produkt PIX-118 (Jernkloridsulfatopløsning)

Handelsnavn:	Kemira PIX-118		
Anvendelsesområde:	Vandrensning, konditionering af slam, bekæmpelse af svovlbrinte		
Leverandør:	Kemira Water Danmark A/S G-Vej 3, 2300 København S Kontaktperson: Annette Ejsing Telefon: 33 13 67 11	Producent:	Kemira Kemi AB, Kemira BOX 902 S-251 09 Helsingborg Telefon: +46 42 17 10 00
Telefon nødsituation:	82121212	PR nr:	

2. Sammensætning

Kemisk navn:	Jernkloridsulfatopløsning, ca. 12 % Fe			
Stofnavn:	EINECS nr.:	CAS nr.:	Indhold % :	Klassificering:
Jernsulfat	231-753-5	7782-63-0	ca. 65 %	Xn, R22, 36/37/38
Klor	231-959-5	7782-50-5	ca. 7 %	T, Xi, N, R23,36/37/38, 50
Saltsyre	231-595-7	7647-01-0	ca. 4 %	C, R34, Xi, R37

3. Fareidentifikation

Mærkning:	Ætsende, symbol C, R 34, sundhedsskadelig, symbol Xn, R 21/22
Akutvirkning:	Ætsende, farlig ved hudkontakt og indtagelse
Kronisk virkning:	Ingen bekendte
Miljøvirkning:	Stort udslip kan indvirke negativt i et vandmiljø pga lokal pH-sænkning

4. Førstehjælp

Generelt:	Skyl omgående berørte kropsdele med masser af vand
Hud:	Fjern omgående forurenede beklædning. Grundig afvaskning med vand og sæbe. Søg læge, medbring denne brugsanvisning
Øjne:	Vigtigt! Langvarig skylning (mindst 15 min.). Hold øjnene vidt åbne. Gnid ikke øjnene. Tag på skadestuen, medbring denne brugsanvisning
Indtagelse:	Indtag rigeligt vand eller mælk, fremkald ikke opkastning. Tag på skadestuen, medbring denne brugsanvisning
Indånding:	Tilskadekomne anbringes i frisk luft. Skyl næse og mund med vand

5. Brandslukning

Brandfare:	Produktet er ikke brandbart
Slukningsmidler:	Alle
- Brug ikke:	-
Særlige farer:	Ved opvarmning (> 315°C) kan der dannes SO _x - og Cl-dampe
Beskyttelse af brandmandskab:	Kemikalieindsatsdragt

6. Spild / uheld

Personbeskyttelse:	Brug handsker, briller eller ansigtsskærm (se under pkt. 8)
Miljøbeskyttelse:	Undgå at større mængder tilføres vand eller jord. Informer politi ved større spild
Opsamling:	Brug absorberende materiale (sand eller jord). Spul rent med store mængder vand, neutraliser evt med kalk (calciumcarbonat)

LEVERANDØRBRUGSANVISNING

Udgave nr. 8 09-06

7. Håndtering / lagring

PIX-118 (Jernkloridsulfatopløsning)

Håndtering:	Undgå kontakt med metaller og produkter, der kan afgive klor (f.eks. natriumhypoklorit, klorin). Håndter produktet således at spild og stænk undgås. Ved risiko for stænk bruges øjenværn.
Opbevaring:	Opbevares frostfrit i glasfiberarmeret polyester, gummieret stål eller epoxybelagt betontank

8. Påvirkning / personlige værnemidler

Påvirkningsmuligheder:	Ætsning af hud og øjne samt ætsninger ved indtagelse
Personbeskyttelse:	Arbejdsplads og arbejdsmetoder udformes så direkte kontakt med produktet undgås
- Indånding:	-
- Hænder:	Gummi- eller plasthandsker Gennembrudstid PVC: > 6 timer Neophren >6 timer
- Øjne:	Beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm
- Hud:	Vandafvisende overtrækstøj med lange ærmer og ben, gummistøvler
	Hygiejnisk grænseværdi for klor: 1,5 mg Chlor/ m ³
	Hygiejnisk grænseværdi for HCL: 7 mg HCL/ m ³
	Hygiejnisk grænseværdi for JSF: 1 mg Fe/ m ³

Nødbruker og øjenskyllflaske bør forefindes på arbejdsstedet.

9. Fysisk-kemisk egenskaber

Udscende, lugt:	Brun, flydende væske. Svag lugt af saltsyre	Viskositet:	ca. 25 cP v. 20 °C
Massefylde:	1,50 ton/ m ³	Opløselighed i vand:	Ubegrænset
Flammepunkt:	Ikke brandbart	pH værdi:	< 1
Kogepunkt:	100-105°C	Frysepunkt:	0 °C

10. Stabilitet og reaktivitet

Forhold, der skal undgås:	Undgå kontakt med produkter der kan afgive klor (f.eks. natriumhypoklorit, klorin) samt frostgrader og høje temperaturer.
Materialer, der skal undgås:	Undgå kontakt med metaller
Stabilitet:	> 1 år, ved frostfri opbevaring

11. Toksikologiske oplysninger

Oral LD50, rotte (mg/kg):	900
Hygiejnisk grænseværdi::	1 mg Fe/ m ³
Generelt:	Stænk irriterer slimhinderne og virker ætsnende på hud og øjne
Indånding:	
Hudkontakt:	Kan forårsage hudirritation eller ætsningsskader
Kontakt med øjnene:	Forårsager stærk svien, tåreflod og ætsningsskader
Indtagelse:	Forårsager irritation af slimhinder og / eller ætsningsskader i halsen og maven

12. Miljøoplysninger

Nedbrydelighed:	Den biologiske nedbrydelighed kan ikke bestemmes. Produktet er uorganisk. Ved hydrolyse dannes ufarlig jern(III)hydroxid i pH-området 5-7. Udfældningen er ufarlig for alger, dafnier og fisk
Bioakkumulering:	Bioakkumuleres ej. Log pow <<3
Økotoxicitet:	EC50, Daphnia magna mg/l: 320. Analyser m.h.p. OECD 201,202,203 pågår
Yderligere information:	Stort udslip kan indvirke negativt i et vandmiljø p.g.a. lokal pH sænkning

13. Bortskaffelse

Bortskaffes i flg. reglerne for kemikalieaffald. Affaldsgruppe X, affaldsfraktion nr. 4.18. EAK-kode 06019900. Produktet kan i visse tilfælde returneres til leverandøren eller doseres i renseanlæg

LEVERANDØRBRUGSANVISNING

Udgave nr. 8 09-06

14. Transportoplysninger PIX-118 (Jernkloridsulfatopløsning)

Ætsende, sur, uorganisk væske n.o.s.

UN nr.:	3264 (p.g.a. stoffets sulfatindhold anvendes ikke UN 2582)	IMDG: Klasse 8
PG:	III	EMS: F-A, S-B
RID / ADR klasse:	Klasse 8	
FARESEDDEL:	8	

15. Mærkning

Klassificering efter EU:	Ætsende, symbol C	
Optaget på miljøstyrelsens liste:	Nej	
R-sætninger:	R 21/22 Farlig ved hudkontakt og ved indtagelse R 34 Ætsningsfare	
S-sætninger:	S 26 Kommer stoffet i øjnene, skylles straks grundigt med vand og læge kontaktes S 28 Kommer stof på huden vaskes straks med store mængder vand S 36/37/39 Brug særligt arbejdstøj, egnede beskyttelsehandsker og -briller/ansigtsskærm S 45 Ved ulykkestilfælde eller ved ildebefindende er omgående lægebehandling nødvendig; vis etiketten, hvis det er muligt	
Stoffet indeholder klor og saltsyre		
EINECS Nr.:	235-649-0	
CAS Nr.:	12410-14-9	

16. Andre oplysninger

Særlig uddannelse:	Ingen, men der skal instrueres grundigt i brug af produktet før arbejdet
Anvendelsesbegrænsning:	Ingen under 18 år må arbejde med produktet i.flg Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 239 af 6/4-05, bilag 2 A
Referencer:	Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 292/2001 Miljø- og energiministeriets bekendtgørelse nr. 923/2005 Miljø- og energiministeriets bekendtgørelse nr. 329/2002 Direktiv 91/155/EØF med ændring 93/112/EF og 2001/58EF AT vejledninger nr. C.O.1 af 1.04.2005 og C.O.12 af 1.5.2003 Kemira Kemwater - Safety data sheet PIX-110
Liste over alle relevante risikosætninger:	R 22 Farlig ved indtagelse R 23 Giftig ved indånding R 34 Ætsningsfare R 36/37/38 Irriterer øjnene, åndedrætsorganerne og huden. R 50 Meget giftig for organismer, der lever i vand

Udskrevet: 10-04-2008

LEVERANDØRBRUGSANVISNING

Udgave nr.6. 09- 06

1. Produkt		PIX-113 (Jernsulfatopløsning)		
Handelsnavn:	Kemira PIX-113			
Anvendelsesområde:	Vandrensning, konditionering af slam, bekæmpelse af svovlbrinte			
Leverandør:	Kemira Water Danmark A/S G-Vej 3, 2300 København S Kontaktperson: Annette Ejsing Telefon: 33 13 67 11	Producent:	Kemira Kemi AB, Kemira W Box 902 S-251 09 Helsingborg Telefon: +46 42 17 10 00	
<i>Telefon nødsituation:</i>	82 12 12 12	PR nr:		
2. Sammensætning				
Kemisk navn:	Jern(III)sulfatopløsning, ca. 12 % Fe			
Stofnavn:	EINECS nr.:	CAS nr.:	Indhold % :	Klassificering:
Jern(III)sulfat	233-072-9	10028-22-5	ca. 41	Xi, R 36/38
Svovlsyre	231-639-5	7664-93-9	< 0,2 %	C, R 35
3. Fareidentifikation				
Mærkning:	Ætsende, symbol C, R 34			
Akutvirkning:	Ætsningsfare			
Kronisk virkning:	Ingen bekendte			
Miljøvirkning:	Stort udslip kan indvirke negativt i et vandmiljø p.g.a. lokal pH-sænkning			
4. Førstehjælp				
Generelt:	Skyl berørte kropsdele med masser af vand			
Hud:	Fjern forurenede beklædning. Grundig afvaskning med vand og sæbe. Søg læge hvis der opstår ætsningsskader			
Øjne:	Vigtigt! Langvarig skylning (mindst 15 min.) Hold øjnene vidt åbne. Gnid ikke øjnene. Kontakt læge og medbring denne brugsanvisning			
Indtagelse:	Indtag rigeligt vand eller mælk, fremkald ikke opkastning. Kontakt læge og medbring denne brugsanvisning			
Indånding:	Skyl næse og mund med vand. Tilskadekomne anbringes i frisk luft			
5. Brandslukning				
Brandfare:	Produktet er ikke brandbart			
Slukningsmidler:	Alle			
- Brug ikke:	-			
Særlige farer:	Ved opvarmning (> 650°C) kan der dannes SO _x -dampe			
Beskyttelse af brandmandskab:	Kemikalieindsatsdragt			
6. Spild / uheld				
Personbeskyttelse:	Brug handsker, briller eller ansigtsskærm (se under pkt. 8)			
Miljøbeskyttelse:	Undgå at større mængder tilføres vand eller jord. Informer politi ved større uheld			
Opsamling:	Brug absorberende materiale (sand eller jord). Spul rent med store mængder vand, neutraliser evt. med kalk (calciumcarbonat)			

LEVERANDØRBRUGSANVISNING

Udgave nr.6. 09- 06

7. Håndtering / lagring

PIX-113 (Jernsulfatopløsning)

Håndtering:	Undgå kontakt med ikke syrefaste metaller (aluminium, jern og kobber) og baser. Håndter produktet således at spild og stænk undgås. Ved risiko for stænk bruges øjenværn
Opbevaring:	Opbevares frostfrit i beholder af plast (PE, PP, PVC), glasfiberarmeret polyester, gummieret stål eller epoxybelagt betontank

8. Påvirkning / personlige værnemidler

Påvirkningsmuligheder:	Ætsende på hud og øjne
Personbeskyttelse:	Arbejdsplads og arbejdsmetoder udformes så direkte kontakt med produktet undgås
- Indånding:	-
- Hænder:	Gummi- eller plasthandsker Gennembrudstid PVC: > 6 timer Neophren > 6 timer
- Øjne:	Beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm
- Hud:	Vandafvisende overtrækstøj med lange ærmer og ben, gummistøvler Hygiejnisk grænseværdi for JSF er: 1 mg Fe/ m ³

Nødbruker og øjenskylleflaske bør forefindes på arbejdsstedet.

9. Fysisk-kemisk egenskaber

Udseende, lugt:	Brun, flydende væske.	Viskositet:	-
Massefylde:	1,55 ton/ m ³	Opløselighed i vand:	Ubegrænset
Flammepunkt:	Ikke brandbart	pH værdi:	< 1
Kogepunkt:	100-105°C	Frysepunkt:	-20 °C

10. Stabilitet og reaktivitet

Forhold, der skal undgås:	Undgå kontakt med alkaliske og oxiderende produkter, samt høje temperaturer
Materialer, der skal undgås:	Undgå kontakt med metaller
Stabilitet:	mindst 1 år under normale forhold

11. Toksikologiske oplysninger

Oral LD50, rotte (mg/kg):	900
Hygiejnisk grænseværdi:	1 mg Fe/ m ³
Generelt:	Stænk irriterer slimhinder og øjne
Indånding:	-
Hudkontakt:	Kan forårsage hudirritation eller ætsningsskader
Kontakt med øjnene:	Forårsager stærk svien, tåreflod og ætsningsskader
Indtagelse:	Forårsager irritation af slimhinder og/ eller ætsningsskader i halsen og maven

12. Miljøoplysninger

Nedbrydelighed:	Den biologiske nedbrydelighed kan ikke bestemmes. Produktet er uorganisk. Ved hydrolyse dannes ufarlig jern(III)hydroxid i pH-området 5-7. Udfældningen er ufarlig for alger, daphnier og fisk
Bioakkumulering:	Bioakkumuleres ej. Log pow <<3.
Økotoxicitet:	Daphnia EC50, mg/l: 320. Analyser m.h.p. OECD 201, 202, 203 pågår.
Yderligere information:	Stort udslip kan indvirke negativt i et vandmiljø p.g.a. lokal pH sænkning.

13. Bortskaffelse

Bortskaffes i flg. reglerne for kemikalieaffald. Affaldsgruppe X, affaldsfraktion nr. 4.18. EAK-kode 06019900. Produktet kan i visse tilfælde returneres til leverandøren eller doseres i renselanlæg

LEVERANDØRBRUGSANVISNING

Udgave nr.6. 09- 06

14. Transportoplysninger PIX-113 (Jernsulfatopløsning)

Ætsende, sur, uorganisk væske n.o.s.

UN nr.: 3264
 PG: III
 RID / ADR klasse: Klasse 8
 FARESEDEL: 8

IMDG: Klasse 8
 EMS: F-A, S-B

15. Mærkning

Klassificering efter EU: Ætsende, symbol C
 Optaget på miljøstyrelsens liste: Nej
 R-sætninger: R 34 Ættningsfare

S-sætninger: S 26 Kommer stoffet i øjnene, skylles straks grundigt med vand og læge kontaktes
 S 28 Kommer stof på huden vaskes straks med store mængder vand
 S 36/37/39 Brug særligt arbejdstøj, egnede beskyttelsehandsker og -briller/ansigtsskærm
 S 45 Ved ulykkestilfælde eller ved ildebefindende er omgående lægebehandling nødvendig; vis etiketten, hvis det er muligt

Stoffet indeholder svovlsyre

EINECS Nr.: 233--072-9
 CAS Nr.: 10028-22-5

16. Andre oplysninger

Særlig uddannelse: Ingen, men der skal instrueres grundigt i brug af produktet før arbejdet
 Anvendelsesbegrænsning: Ingen under 18 år må arbejde med produktet i.flg Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 239 af 6/4-05, bilag 2 A
 Referencer: Bekendtgørelse nr. 329 af 16. maj 2002 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter
 Bekendtgørelse nr. 923 af 28/09/2005 om listen over farlige stoffer
 Bekendtgørelse nr. 21 af 16 januar 1996 af lov om kemiske stoffer
 Bekendtgørelse nr. 559 af 04/07/2002 om særlige pligter for fremstillere, leverandører og importører mv. af stoffer og materialer efter lov om arbejdsmiljø
 Bekendtgørelse nr. 619 af 27/06/2000 om affald
 Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og materialer (kemiske agenser)
 Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 301 af 13. maj 1993 om fastsættelse af kodenumre
 Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 239 af 6.april 2005 om unges arbejde
 At-Vejledning C.0.1 april 2005: Grænseværdier for stoffer og materialer
 EU forordningen 1907/2006 (REACH)

Liste over alle relevante risikosætninger:

R 35 Alvorlig ættningsfare
 R 36/38 Irriterer øjnene og huden

Kemira

MSDS: 0011297
 Trykt dato: 19-aug-2008
 Revideret Dato: 19-aug-2008

SIKKERHEDSDATABLAD

1. IDENTIFIKATION AF STOF/PRÆPARAT OG AF SELSKABET/VIRKSOMHEDEN

Produktnavn: **OPTIFLOC® C-2364 Flocculant**
 PRODUKTBESKRIVELSE: Flydende kationisk polyacrylamid
 Brug: Kemikalier til vandbehandling

Kemira Kemi AB, P.O. Box 902, SE-25109, HELSINGBORG, Sweden - +46 42 17 10 00
 NØDTELEFON: I HOLLAND: 0181-295500; UDENFOR HOLLAND: 31-181-295500

® betegner et varemærke registreret i USA. Uden for USA kan varemærket være registreret, anmeldt eller et varemærke. Varemærket er eller kan anvendes under licens.

2. FAREIDENTIFIKATION

Menneskelige og miljømæssige farer
 Irriterer huden.

3. SAMMENSÆTNING/OPLYSNINGER OM INDHOLDSSTOFFER

FARLIGE BESTANDDELE

BESTANDDEL / CAS.-Nr.	%	(w/w)	EF-Nr	Symbol / RISIKOSÆTNINGER
Citronsyre 77-92-9	2 - 3		201-069-1	Xi; R:36
Mineraloliedestillat hydrobehandlet let 64742-47-8	21 - 25		265-149-8	Xn; R65
Alkohol (C12-16), etyloksylat 68551-12-2	3 - 4		-	Xn; N; R:22-38-41-50

Se afsnit 16 for bestandelens risici.

4. FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER

Indtagelse:

Tilkald omgående en læge ved indtagelse. Fremkald kun opkastning efter en læges instruktioner. Giv aldrig et bevidstløst menneske noget gennem munden.

Hudkontakt:

Forurenede beklædning og fodtøj skal hurtigst muligt fjernes. Skyl straks grundigt med vand. Kontamineret tøj må ikke genbruges uden at vaskes. Hvis der er vedholdende smerter eller irritation efter vaskning, eller der fremkommer tegn og symptomer på kraftig påvirkning, bør der søges lægehjælp.

Øjenkontakt:

Skyl øjeblikkeligt med rigeligt vand i mindst 15 minutter.

Indånding:

Flyt patienten ud i frisk luft. If vejrtrækning er besværret giv da oxygen. Kontakt omgående læge, såfremt der er vedvarende symptomer.

---

5. BRANDBEKÆMPELSE

Passende slukningsmidler:

Benyt vand, kulsyre eller pulver.

BESKYTTELSESUDSTYR

Brandmænd og andre der udsættes for stoffet, bærer selvstændigt åndedrætværn. Gå med fuldstændig beskyttelsesbeklædning til brandslukning. Se det 8. afsnit (Kontrol af udsættelse/Personlig beskyttelse).

SPECIELLE FARER

Ved brand afkøles beholdere, ved at sprøjte med vand.

---

6. FORHOLDSREGLER OVER FOR UDSLIP VED UDHELD

Personlige beskyttelsesmidler:

Hvis grænseværdien ikke kendes, anvend integreret indåndingsapparat. Hvis grænseværdien kendes, anvend åndedrætsværn, der passer til grænseværdien. Udover den beskyttelsesdragt/det beskyttelsesudstyr, der nævnes i afsnit 8, skal der anvendes en todelt PVC-dragt med hætte eller PVC-overalls med hætte.

Metoder til oprydning:

Produktet kan medføre skridfare. Spildt materiale bør opsuges på et inaktivt materiale og skovles op. Skyl spildområdet med vand. Såfremt der fortsat er glat, påføres flere udtørrende forbindelser.

---

7. HÅNDTERING OG OPBEVARING

Håndtering

ingen

Opbevaring

For at undgå nedbrydning af produktet og korrosion af udstyret, må jern-, kobber- eller aluminiumbeholdere eller -udstyr ikke benyttes. Visse forordninger og videnskabelige standarder kræver, at bestemmelse af antændelsepunktet for denne type materialer udføres ved hjælp af en testmetode, der involverer en lukket beholder af Pensky-Martens-typen. Denne metode angiver et antændelsepunkt højere end 93 C. Selv om der ikke blev fundet et antændelsepunkt på under 93 C ved brug af Pensky-Martens-metoden med lukket testbeholder, udvikledes der en vis mængde brændbar damp under testen, hvilket gav sig udslag i en forstørret testflamme. Derfor bør der udvises forsigtighed ved opbevaring og anvendelse.

OPBEVARINGSTEMPERATUR: Stuetemperatur

ÅRSAG: Retskaffenhed.

---

8. EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

KONTROLPARAMETRE - Grænseværdier

Mineraloliedestillat hydrobehandlet let 64742-47-8

Germany: MAK (Maximale Arbeitsplatzkonzentration)

1000 mg/m³

200 ppm (MAK)

ACGIH (TLV)

(hud)

Andre værdier

1200 mg/m³ (tillverkaren)

165 ppm (tillverkaren)

Bearbejdningsforholdsregler:

Såfremt dette materiale ikke bruges i et lukket anlæg, skal et godt indelukke og lokal udsugningsventilation til kontrol af udsættelse tilvejebringes.

Åndedrætsværn:

Hvis påvirkningen fra stoffet er under den fastlagte grænseværdi, er åndedrætsværn ikke nødvendigt.

Hvis påvirkningen overstiger den fastlagte grænseværdi, skal der bruges det åndedrætsværn der anbefales for stoffet og påvirkningsniveauet.

Øjenværn:

Under arbejdet bæres beskyttelsesbriller/ansigtsskærm, kemiske beskyttelsesbriller og ansigtsskærm.

Øjenvaskeudstyr og sikkerhedsbruser bør tilvejebringes i områder med potentiel udsættelse.

HUDBESKYTTELSE:

Stoffet bør ikke komme i kontakt med huden.

Under arbejdet bæres vandtætte beskyttelseshandsker og egnet beskyttelsesdragt.

Øvrige råd:

Mad- og drikkevarer og tobaksprodukter bør ikke bæres, opbevares eller indtages, hvor dette materiale bruges.

Inden der spises, drikkes eller ryges, skal ansigtet og hænderne vaskes grundigt med sæbe og vand.

9. FYSISK- KEMISK EGENSKABER

Farve:	groenlig - hvid
Udseende:	væske
Lugt:	kulbrinte
Kogepunkt/område	~100 °C
Smeltepunkt:	Ikke anvendeligt
Damptryk:	omtrent som vand
Vægtfylde:	~1.02
Dampkoncentration:	omtrent som vand
% FLYGTIGT (Efter vægt):	~57
pH:	3 - 6(ved fortynding i vand)
Mætning i luft (vol. i %)	Ikke til rådighed
Fordampningshastighed:	Ikke til rådighed
OPLOSELIGHED I VAND:	Begrænset af viskositet
Flygtigt organisk indhold (EU):	2.9 % (g/g)
Flammepunkt:	>100 °C Pensky-Martens Lukket Kop
BRANDFARLIGE	Ikke til rådighed
GRÆNSEVÆRDIER (% efter rumfang):	
Selvantændelsestemperatur:	Ikke til rådighed
Dekomponeringstemperatur:	Ikke til rådighed
Fordelingskoefficient (n-oktanol/vand):	Ikke anvendeligt

9. FYSISK- KEMISK EGENSKABER

---

10. STABILITET OG REAKTIVITET

Stabilitet:	Stabil
Forhold, der skal undgås:	Ingen kendte
Polymerisation:	Kan ikke forekomme
Forhold, der skal undgås:	Ingen kendte
Materialer, der skal undgås:	Stærke oxidationsmidler.
Farlige dekomponeringsprodukter:	Kulilte kuldioxid ammoniak chlorbrinte oxider af nitrogen

---

11. TOKSIKOLOGISKE OPLYSNINGER

Potentiel sundhedsfare

Irriterer huden.

TOKSICITETSDATA OM PRODUKTET

Akut toksicitet

Oralt	rotte	Akut LD50	>5000 mg/kg
dermalt	kanin	Akut LD50	>2000 mg/kg
Indånding	rotte	Akut LC50 4 time	>20.0 mg/l

Lokale påvirkninger af hud og øjne

Akut irritation	dermalt	irriterende
Akut irritation	øje	Ikke irriterende

Allergisk sensibilisering

Overfølsomhed	dermalt	Ingen data
Overfølsomhed	Indånding	Ingen data

Genotoksitet

Tests til genmutation

Ames salmonella Assay	Ingen data
-----------------------	------------

TOKSICITETSDATA FOR FARLIGE STOFFER

Akut toksicitet

Mineraloliedestillat hydrobehandlet let

Oralt rotte Akut LD50 > 5 g/kg

dermalt kanin Akut LD50 > 3.16 g/kg

Alkohol (C12-16), etyloksylat

Oralt rotte Akut LD50 1600 - 2500 mg/kg

dermalt kanin Akut LD50 > 2000 mg/kg

Citronsyre

oralt (sondeernæring) rotte Akut LD50 11700 mg/kg

Lokale påvirkninger af hud og øjne

Mineraloliedestillat hydrobehandlet let

Akut dermal irritation Ikke irriterende

Akut øjenirritation Ikke irriterende

Alkohol (C12-16), etyloksylat

Akut dermal irritation irriterende

Akut øjenirritation Forårsager alvorlige skader

Citronsyre

Akut dermal irritation Ikke irriterende

Akut øjenirritation Forårsager alvorlige skader

12. MILJØOPLYSNINGER

Dette materiale er ikke klassificeret som miljøfarligt.

Effekten på vandorganismer skyldes en ekstern (ikke-systemisk) handlingstilstand og reduceres betydeligt (med en faktor på 7-20) inden for 30 minutter, fordi produktet binder sig til opløst organisk karbon og uorganiske sorptionsmidler, som f.eks. ler og aflejringer.

Alle økologiske oplysninger, der blev tilvejebragt, blev gennemført på et produkt med tilsvarende struktur.

Akutte toksiske tests på polymeren udført med vand, der er repræsentativt for miljøet, gav følgende resultater:

Algetestresultater

Test: Væksthæmmende (OECD 201)

På grund af polymerens kationaktivitet er en inhibitionstest over algevækst ikke passende.

Fisketestresultater

Test: Akut toksicitet, ferskvand (OECD 203)

Varighed: 96 time.

Art: Zebrafisk (*Brachydanio rerio*)

>1 - 10 mg/l LC50

Hvirvelløse testresultater

Test: Akut immobilisering (OECD 202)

Varighed: 48 time

Art: Vandloppe (*Daphnia magna*)

>10 - 100 mg/l EC50

Nedbrydning

Test: CO₂-udvikling: Testen Modified Sturm (OECD 301B)

OPTIFLOC® C-2364 Flocculant

Polymeringrediensen er ikke let-nedbrydelig, men nedbrydelig vha. hydrolyse. Den store polymerstørrelse er inkompatibel med transport på tværs af biologiske membraner og diffusion; biokoncentrationsfaktor en anses derfor for at være lig nul.

---

13. BORTSKAFFELSE

The Company stimulerer til genbrug og recirculering af materiale, hvor det tillader det. Vis det skal til affald, The Company vil anbefale det organisk materiale, specielt når det klassificeret som sundhedsskadeligt affald, vil blive behandlet termisk eller ved forbrænding. Alle lokale og nationale bestemmelser skal overholdes.

---

14. TRANSPORTOPLYSNINGER

I dette afsnit findes standardoplysninger om transportklassificeringer. Se relevante transportbestemmelser for specielle krav.

ADR/RID

Klasse UDFYLDES IKKE/IKKE REGULERET

IMO

Teknisk betegnelse: UDFYLDES IKKE/IKKE REGULERET

ICAO / IATA

Teknisk betegnelse: UDFYLDES IKKE/IKKE REGULERET

Indpakningsanvisninger/Maks. nettomængde pr. pakke:

Passager luftfragt: -

Luftfragt: -

---

15. OPLYSNINGER OM REGULERING

EU-MÆRKNING OG ETIKETTERING

Symbol(er): Xi - Lokalirriterende

RISIKOSÆTNINGER:

R38 - Irriterer huden.

SIKKERHEDSSÆTNINGER:

S81 - Spild er meget glatte.

LISTEINFORMATIONER**EU:**

Alle produktets komponenter er opført på EINECS-listen (den europæiske liste over markedsførte kemiske stoffer) eller er fritaget herfra.

USA:

Alle produktets komponenter er opført på TSCA-listen (TSCA Chemical Inventory) eller er fritaget herfra.

Canada:

Alle produktets komponenter er opført på DSL-listen (Domestic Substances List) eller er fritaget herfra.

Australien: Alle indholdsstoffer i dette produkt er enten angivet i den australske kemikaliefortegnelse "Inventory of Chemical Substances" (AICS), eller det er ikke krævet, at de angives i AICS.

Kina: Alle dette produkts komponenter er medtaget på den kinesiske liste eller kræves ikke opført på den kinesiske liste.

Japan: Alle dette produkts komponenter er medtaget på den japanske (ENCS) liste eller kræves ikke opført på den japanske liste.

Korea: Alle dette produkts komponenter er medtaget på den koreanske (ECL) liste eller kræves ikke opført på den koreanske liste.

Filippinerne: Alle dette produkts komponenter er medtaget på den filippinske (PICCS) liste eller kræves ikke opført på den filippinske liste.

Produkt registrerings nummer - Danmark: 1547543

---

16. ANDRE OPLYSNINGER

ÅRSAG TIL UDGIVELSE: Nyt format

Komponent information (RISIKOSÆTNINGER)

Citronsyre

R41 - Risiko for alvorlig øjenskade.

Mineraloliedestillat hydrobehandlet let

R65 - Furling: kan give lungeskade ved indtagelse.

Alkohol (C12-16), etyloksylat

R22 - Farlig ved indtagelse.

R38 - Irriterer huden.

R41 - Risiko for alvorlig øjenskade.

R50 - Meget giftig for organismer, der lever i vand.

Richard Moye, Product Regulatory, 1-251-662-1581

Disse informationer gives uden nogen garanti eller juridisk ansvar. Ligeledes tillader, tilskynder eller anbefaler vi ikke at benytte nogen patenteret opfindelse uden licens. De tilbydes udelukkende til Deres overvejelse, undersøgelse og bekræftelse. Forud for brug af ethvert produkt, læses etiketten.

Position 2: De samme bygninger, som er flyttet udenfor 300 m af mosen flyttes yderligere tilsvarende meter væk

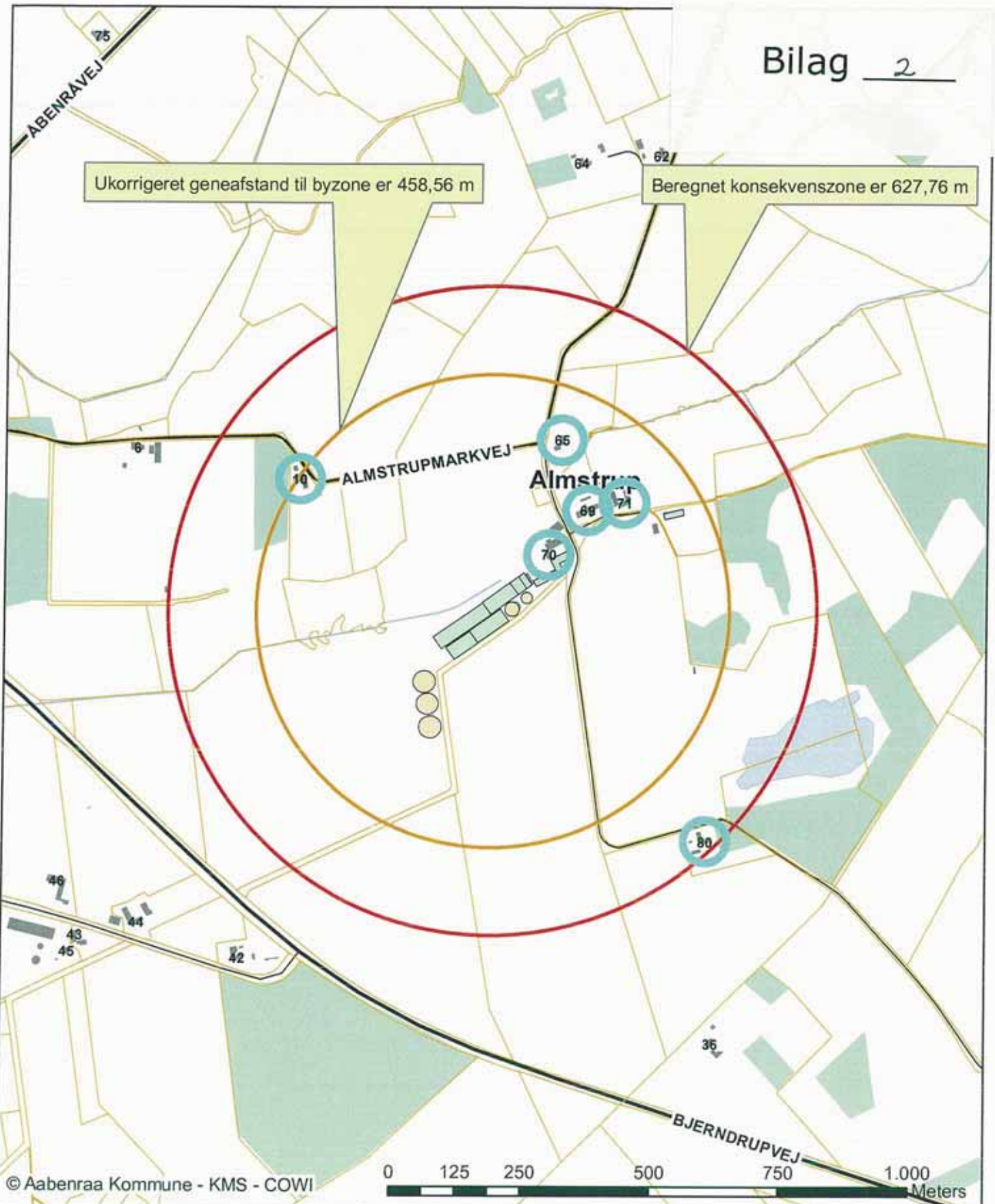

Merdeposition i mosen bliver 0,8300 kg N/ha/år

Den teoretisk beregnede merdeposition i mosen = merdeposition i position 1 – (merdeposition i position 2 – merdeposition i position 1)

Det vil sige at den reelle merdeposition i mosen bliver 0,8300 kg N/ha/år - (0,9705 kg N/ha/år - 0,8300 kg N/ha/år) = **0,6895 kg N/ha/år, hvilket er under det tilladte niveau på 0,7 kg N/ha/år**

© Aabenraa Kommune - KMS - COWI

Aabenraa
Kommune

Teknik & Miljø
Plantagevej 4, Bov
6330 Padborg

Initialer: tket
Dato: 20-10-2009

Almstrupvej 70, 6360 Tinglev
Beregnet konsekvenszone er 627,76 m
 $1,6 \times (LE/s \text{ ansøgt})^{0,6} = 1,6 \times (21027,6042)^{0,6}$

Målforhold: 1:10.000
Tegn. nr:

DET ØKOLOGISKE RÅD
FREMTIDENS MILJØ SKABES I DAG

Aabenraa Kommune
Teknik og Miljø
Plantagevej 4, Bov
6330 Padborg

7. december 2009.

Bemærkninger til forslag til miljøgodkendelse af svinebrug på Almstrupvej 70, 6360 Tinglev.
Det Økologiske Råd finder, at miljøgodkendelsen mangler kontrolvilkår, der kan sikre, at foderoptimeringen bliver overholdt.

I ansøgningsskemaet er der for smågrise fra 7,2 kg på side 17 og 30 indtastet, at der kun er 1 stiplads i staldene, og at gennemsnitsvægten ved maksimal staldbelægning er på 0,01 kg.

Det Økologiske råd finder på den baggrund, at ansøgningsskemaet er forkert udfyldt.

Det Økologiske Råd finder en udvaskning på 98,3 kg N/ha/år for uacceptabel i oplandet til et NATURA 2000-område.

Bedriftens arealer ligger i opland til Almstrup Bæk, Bjernstrup Mølleå og Uge Bæk og afvander til Vidå systemet. I Vidåsystemet er Sønderådal udpeget som Natura 2000 område, der udgøres af habitatområde nr. H90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkogen og fuglebeskyttelsesområde F63 Sønderådal. Sønderå leder videre ud i Vidåen og fuglebeskyttelsesområde F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen, samt Fuglebeskyttelsesområde F57 Vadehavet og Ramsarområde 27.

Det Økologiske Råd finder, at en forøgelse af nitratudvaskningen med 12,6% fra 3.753 kg N til 4.225 kg N er uacceptabel.

Det fremgår af miljøgodkendelse, at formålet med gylleseparering er en opnå en højeffektiv flydende gødningsfraktion med et lavt fosforindhold, men resultatet er et højt fosforindhold.

Det Økologiske Råd konstaterer, at fosforindholdet i rågyllen er på 24,2 kg P/DE, mens fosforindholdet i den flydende gødningsfraktion efter separeringen er på 24,6 kg P/ha/år. Det Økologiske Råd finder en overgødsning på 13,1 kg P/ha/år helt uacceptabel, når der anvendes gylleseparering. Det Økologiske Råd under sig endvidere over, hvordan der kan være et meget lavere fosforindhold i den vandige fraktion der afsættes end i den vandige fraktion der anvendes på bedriftens arealer.

Det Økologiske Råd finder, at det bør oplyses i miljøgodkendelsen, hvad Kemira vil benytte fiberfraktionen til.

Med venlig hilsen

Hans Nielsen

Aabenraa, d. 8. dec. 2009

Aabenraa kommune
Teknik og Miljø

Udkast til miljøgodkendelse af svineproduktionen på Almstrupvej 70, 6360 Tinglev.

Udkastet drejer sig om en ændring og udvidelse af dyreholdet fra 460 årssøer m.m. og 34 ammekøer m.m. til 1.593 søer med pattegrise svarende til en udvidelse fra 149,38 til 389,48 dyreenheder. DOF Sønderjylland ønsker flere oplysninger og begrundelser ind i godkendelsen.

Side 4 optræder ansøgerens rådgiver som kommunens sagsbehandler. Hvis der ikke er tale om en fejltagelse, er det stærkt beklageligt og i strid med sædvanlig udøvelse af offentlig myndighed. Har kommunen overladt det til ansøgerens rådgiver at behandle dennes egen sag?

Side 11 mangler en begrundelse for at se bort fra den sædvanlige 2 års frist for udnyttelse af godkendelsen. De 5 år kan i praksis kun gives til kvægbrug.

Side 20-21 accepteres ansøgerens fravalg af gylleforsuring og luftvasker, idet man tilsyneladende er enig i ansøgerens begrundelser. Når disse metoder officielt betragtes som BAT, må der være grænser for, hvor store ulemperne kan være.

Kommunen bør begrunde med beregninger og andet, at man finder det forsvarligt at følge ansøgerens meget forståelige ønsker om at fravælge dyrere teknologi i form af gylleforsuring og luftvasker. Hvor stor er forskellen i ammoniaktabet ved de forskellige metoder? Der mangler en stillingtagen til og udtrykkelige beregninger fra kommunen af, hvor stor betydning de forskellige metoder har for udslippet af ammoniak. Tallene skal være synlige i godkendelsen.

Især luftvasker ville være effektiv til nedbringelse af ammoniakfordampningen, der ifølge side 43 stiger til det dobbelte og således belaster både de nære og fjerne omgivelser. Hvis omkostningerne er en hindring, er alternativet måske at lade være med at udvide.

Side 33 om udbringning bør der til fastholdelse af den udmærkede praksis med nedfældning fastsættes et vilkår om nedfældning af gyllen, der jo under alle omstændigheder bliver obligatorisk om et par år.

Der er tal om gyllekølingen - som er et udmærket initiativ - men det kan ikke som i lignende sager ses, om temperaturen nedsættes med f.eks. 4 grader. Ellers kan udenforstående ikke forstå betydningen af tallene. Er der et regnestykke til illustration af, hvorledes gyllekølingen som det eneste BAT-initiativ giver reduktionen på de 20 %. Tilsyneladende går man lige til det yderste med dette virkemiddel, når det ifølge vilkår 40 skal køre hver time året rundt.

Side 43 viser en fordobling af ammoniak-emissionen, der bekræftes i de følgende sider omhyggelige gennemgang af de mange naturområder, der allerede er overbelastet med kvælstof og nu belastes yderligere. Hvorfor har kommunen ikke fastsat vilkår om luftvasker til begrænsning af denne unødvendige forurening? Man kan ikke bare give op, fordi områderne allerede er overbelastede.

Side 66 mangler der tal for udbringningen i nudrift til belysning af forskellen op til ansøgt drift. Ellers kan man ikke se betydningen af *den større belastning med kvælstof og fosfor, som udvidelsen vel må resultere i*. Belastningen før har formentlig ikke været så stor, og i hvert fald udvaskes der nu en stor mængde kvælstof, nemlig 24,6 kg N/ha eller 4.842 kg N i alt til vandmiljøet.

Samme side ses, at det hele afvander til Vadehavet. Dette understreger betydningen af, at *kvælstofudledningen begrænses mest muligt*. Ifølge Miljøklagenævnet er der kun sikkerhed mod skadelige virkninger, "når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger", og *sådanne oplysninger mangler vist*.

Side 68 viser et stort fosforoverskud på 13,1 kg P/ha årlig. Der bør fastsættes vilkår om driftsformen for på den måde at *nedbringe fosforoverskuddet*. Hvis man ønsker at holde fosforbelastningen på et forsvarligt niveau, kan det gøres ved anvendelse af bestemte afgrøder, der bedre end andre frafører den uønskede fosfor. Man skal vel ikke bare vente, indtil det bliver for meget, især i betragtning af oplysningerne længere oppe på siden om problemer med fosfor.

Side 71 viser meget præcist *behovet for at beskytte Vadehavet mod yderligere næringsbelastning*, og at "det vil derfor være nødvendigt fortsat at reducere især det diffuse bidrag for at nå de internationale, nationale og regionale mål". Miljøgodkendelsen betyder et skridt i modsat retning, når "Aabenraa kommune finder ikke, at der er særlige forhold i den konkrete sag, som kan begrunde en fravigelse fra det generelle beskyttelsesniveau vedr. nitrat og fosfor". Denne konklusion er ikke indlysende, da det større antal dyreenheder vel må betyde en *større udledning af kvælstof fra denne ejendom*.

Med venlig hilsen

DOF Sønderjylland
v/ Per Janfelt
Jørgensgård 52
6200 Aabenraa

